

ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา
ของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน
อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

The Effects of the Use of Group Activities on Promotion of Islamic Ethics in
Adherence to the Faith among Muslimah Youth in Ban Khaling, Phithen
Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province

ฮุมาอีร่อ ดีมูเลาะห์

Humairo Deemuleh

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา
ของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน
อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

The Effects of the Use of Group Activities on Promotion of Islamic Ethics in
Adherence to the Faith among Muslimah Youth in Ban Khaling, Phithen
Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province

ฮุมาอีร่อ ดีมูเลาะห์

Humairo Deemuleh

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Degree of Master of Arts in Human and Social Development
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นางสาวฮุ้มัยรอ ดิมูละ
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
คณะกรรมการสอบ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ดลมนรรัตน์ บากา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอญิง สีอแต)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ถถวา บุญปรากฏ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหีม)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้มาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัย และหิมา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นางสาวสุมัยร้อ ดีมูละ)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ถูกใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในขณะนี้

ลงชื่อ.....

(นางสาวฐมัยรอร ดีมูละ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนคนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ผู้เขียน	นางสาวฮุมาเยรอ ดิมูละ
สาขาวิชา	พัฒนามนุษย์และสังคม
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุของการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนคนไทยมุสลิมะห์และผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้นำศาสนาจำนวน 2 คน ผู้ปกครองเยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาจำนวน 8 คน และ เยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาจำนวน 13 คน แล้วทำการประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเนื้อหาที่ได้มาเขียนเรียบเรียงพรรณนา (Analytical Description) และดำเนินการปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 10 คน โดยทำการประเมินกลุ่มเป้าหมายทั้งก่อนปฏิบัติการและหลังการปฏิบัติการด้วยแบบสอบถามจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธารวมทั้งทำการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายจำนวน 10 คนเพื่อสัมภาษณ์ผลการปฏิบัติการด้วยกิจกรรมกลุ่มศึกษาแล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเนื้อหาที่ได้มาเขียนเรียบเรียงพรรณนา

ผลจากการวิจัยมีดังนี้

1. สาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มี 6 ประการ คือ พื้นฐานทางครอบครัวที่ไม่ดูแลเอาใจใส่ ไม่เห็นผลตอบแทนของการปฏิบัติ การขาดความรู้ด้านจริยธรรมอิสลามของเยาวชนและผู้ปกครอง การขัดเกลาทางสังคม อิทธิพลของสื่อและเทคโนโลยี และทำตามเพื่อนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ
2. เยาวชนไทยมุสลิมะห์มีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวมและทั้ง 4 องค์ประกอบสำคัญ คือความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และการมอบความรักสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวมมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมกลุ่มศึกษาสามารถแก้ไขปัญหาการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาได้

Thesis Title	The Effects of the Use of Group Activities on Promotion of Islamic Ethics in Adherence to the Faith among Muslimah Youth in Ban Khaling, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province
Author	Miss Humairo Deemuleh
Major Program	Humam and Social Development
Academic Year	2016

ABSTRACT

This action research aimed to identify the causes and effects of group study on Islamic ethics promotion in adherence to the faith among Muslimah youths in Ban Khaling, Pithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. Data collection was conducted through in-depth interviews with 23 informants consisting of 2 religious leaders, 8 parents of Thai Muslimah youth who lacked Islamic ethics in adherence to faith, and 13 youths who lacked Islamic ethics in adherence to faith. The data were analyzed using analytical description. Treatments were applied to 10 members of the target group who were assessed both before and after the operation with the Islamic Ethics Test. In-depth interviews were conducted with the informants, and these 10 members of the target group. They were also interviewed about the results of the group study activities. The data were analyzed and a report was written using description.

The results of the study were as follows.

1. Six important causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslimah youths in Ban Phithen Community, Thung Yang Daeng District, Pattani Province were found as follows: family background, lack of knowledge in Islamic ethics, socialization, influence of the media and technology, and peer pressure.

2. Overall, the effects of using group study activities on promotion of Islamic ethics in adherence to the faith was higher in all four components consisting of altruism, adhering uncompromisingly, gratitude, and love for others. The overall increase was found to be statistically higher at the level of .001 and the difference

between the means was 1.03. The results indicated that group study activities could solve the problem of lacking Islamic ethics in adherence to the faith.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้ด้วยการอนุญาติของอัลลอฮ์ ﷻ และขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.เกษตรชัยและหิม ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่คอยให้คำปรึกษา คอยชี้แนะและคำแนะนำทางให้ผู้วิจัยได้ก้าวเดินและเติบโตขึ้นจากการทำวิจัยครั้งนี้ ทั้งนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูงในความเมตตากรุณาและการทุ่มเทเอาใจใส่ตลอดระยะเวลาของการเป็นนักศึกษาภายใต้การดูแลของท่านอาจารย์ที่ผ่านมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ดลมนรรัตน์ บากา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัปดุลรอญิง สือแต ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เก็ตถวา บุญปราการ กรรมการสอบการวิจัย และ ดร.อิสมาแอ กาเต๊ะ ดร.อัปดุลฮาดี สะบูดิง ผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญที่เมตตาสละเวลาอันมีค่าอย่างยิ่งสำหรับให้คำแนะนำและชี้แนะแนวทางแก่ผู้วิจัยเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณคณาจารย์คณะศิลปศาสตร์ทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาซึ่งมีส่วนสำคัญที่ส่งผลให้ผู้วิจัยมีพื้นฐานในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนให้การชี้แนะที่เป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ภาควิชาพัฒนามนุษย์และสังคม เจ้าหน้าที่และบุคลากรคณะศิลปศาสตร์ทุกท่านที่คอยอำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำในการดำเนินการวิจัย อีกทั้งห้องคอมพิวเตอร์ม่อนรุุม ที่เป็นทั้งที่พัก ที่ทำงาน ที่รับประทานอาหารสำหรับผู้วิจัย

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้นำศาสนา กลุ่มเยาวชน ตลอดจนผู้ปกครองเยาวชนชุมชนบ้านข่าลิง ที่ให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์โดยเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้ประสบความสำเร็จบรรลุผล

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณบุพการีทั้งสอง และพี่ ๆ น้อง ๆ ตลอดจนญาติพี่น้องที่ให้การสนับสนุนในทุกด้าน คอยเป็นกำลังใจสำคัญและเชื่อในตัวผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งกลุ่มเพื่อน ๆ ทุกคนที่อยู่เคียงข้าง คอยช่วยเหลือและมอบกำลังใจจนกระทั่งการวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดังหวัง

ฮูมัรรอ ตีมูเลาะ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(5)
ABSTRACT.....	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(7)
สารบัญ.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
สารบัญตาราง.....	(12)
รายการผลงานที่ตีพิมพ์และการประชุมวิชาการ.....	(13)
สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการยินยอมจากผู้พิมพ์ผลงาน.....	(14)
เนื้อหา	
บทนำ	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	7
การทบทวนวรรณกรรม	8
แนวคิดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอิสลาม.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจริยธรรมอิสลาม.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มศึกษา.....	16
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม.....	18
แนวคิดเกี่ยวกับเยาวชน.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการ.....	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	29
วิธีดำเนินการวิจัย	31
พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย.....	31
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	32
ขั้นตอนการวิจัยปฏิบัติการ.....	33
เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
การพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูล.....	36

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
ผลการศึกษาและการอภิปรายผล.....	37
สาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ชุมชนบ้านขำลิ่งตำบลพิเทน อำเภอู่ยงยางแดง จังหวัดปัตตานี.....	37
ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้าน การยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขำลิ่ง ตำบลพิเทน อำเภอู่ยงยางแดง จังหวัดปัตตานี.....	44
สรุปผล.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	54
บรรณานุกรม.....	56
บุคลากร.....	64
ภาคผนวก.....	67
ภาคผนวก ก แบบประเมินพฤติกรรมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา.....	68
ภาคผนวก ข กิจกรรมกลุ่มศึกษา.....	72
ภาคผนวก ค การตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานและการประชุมวิชาการ.....	107
ประวัติผู้เขียน.....	136

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แสดงแบบวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin.....	23
2 แสดงวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart.....	25
3 กรอบแนวคิด.....	30
4 แสดงแผนที่จังหวัดปัตตานี.....	31
5 แสดงแผนที่บ้านชำลิ่ง ตำบลพิเทน.....	31

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การเปรียบเทียบด้านความบริสุทธิ์ใจ ก่อนและหลังปฏิบัติการ.....	44
2 การเปรียบเทียบด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ก่อนและหลังปฏิบัติการ.....	46
3 การเปรียบเทียบด้านการขอบคุณ ก่อนและหลังปฏิบัติการ.....	48
4 การเปรียบเทียบด้านการมอบความรัก ก่อนและหลังปฏิบัติการ.....	50
5 การเปรียบเทียบโดยรวม ก่อนและหลังปฏิบัติการ.....	51

รายการผลงานที่ตีพิมพ์และการประชุมวิชาการ

ผู้วิจัยได้ส่งเคราะห์งานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่โดยผ่านการประชุมวิชาการจำนวน 2 บทความ ดังนี้

Deemuleh H. & Laeheem K. (2015). Causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslim youths in Ban Kha Ling Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. Presenten at the 8TH Internaties and Sociences (ICHISS), (pp.229-237), Selangor, Malaysia: Universiti Pertahanan Nasional Malaysia.

ฮุมาัยรอ ตีมูละ และเกษตรชัย และหีม. (เดือนมกราคม – มิถุนายน 2562) ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี. วารสารปารีสชาติ. 32 (1).

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการยินยอมจากผู้พิมพ์ผลงาน

Our reference : UPNM (FPP)10.02/01 (137)
Date : 1 MAY 2016

Prof. / Assoc. Prof. / Dr. /Mr. /Mrs,

Humairo Deemuleh & Kasetchai Laeheem

Paper ID: R12

CONFIRMATION OF ABSTRACT ACCEPTANCE FOR 8th ICHiSS 2016

Thank you for your kind interest in participating in the 8th International Conference on Humanities and Social Sciences (ICHiSS) 2016 "Innovation in Humanities and Social Sciences: Opportunities and Challenges" to be held on 27 – 29 May 2016 at The Hotel Royale Chulan Damansara, Selangor, Malaysia.

We are pleased to inform you that your abstract is accepted to be presented in the 8th ICHiSS 2016.

The panel of evaluators is of the opinion that your paper does contain information linking your paper to one of the sub-themes of our conference. It will be better and more relevant if it shows linkage to the main theme of the conference which is "Innovation in Humanities and Social Sciences: Opportunities and Challenges". We hope, if possible, you will try to improve on this when you write your full paper.

Kindly submit your full paper via online at: submission@upnm.edu.my with the subject of e-mail: "Your Paper ID: ICHiSS 2016" before 7th May 2016. You are advised to edit and adhere to the format stated in our website when submitting your full paper.

For registration fees arrangements and payment method, please refer to our conference website at: <http://ichiss.upnm.edu.my/index.php/call-for-abstract/registration-fees>. Kindly take note on the advantage of the 'early bird' registration fee promotion.

Should you have any inquiries or require further clarifications, kindly contact us at: amnah@upnm.edu.my and noraila@upnm.edu.my.

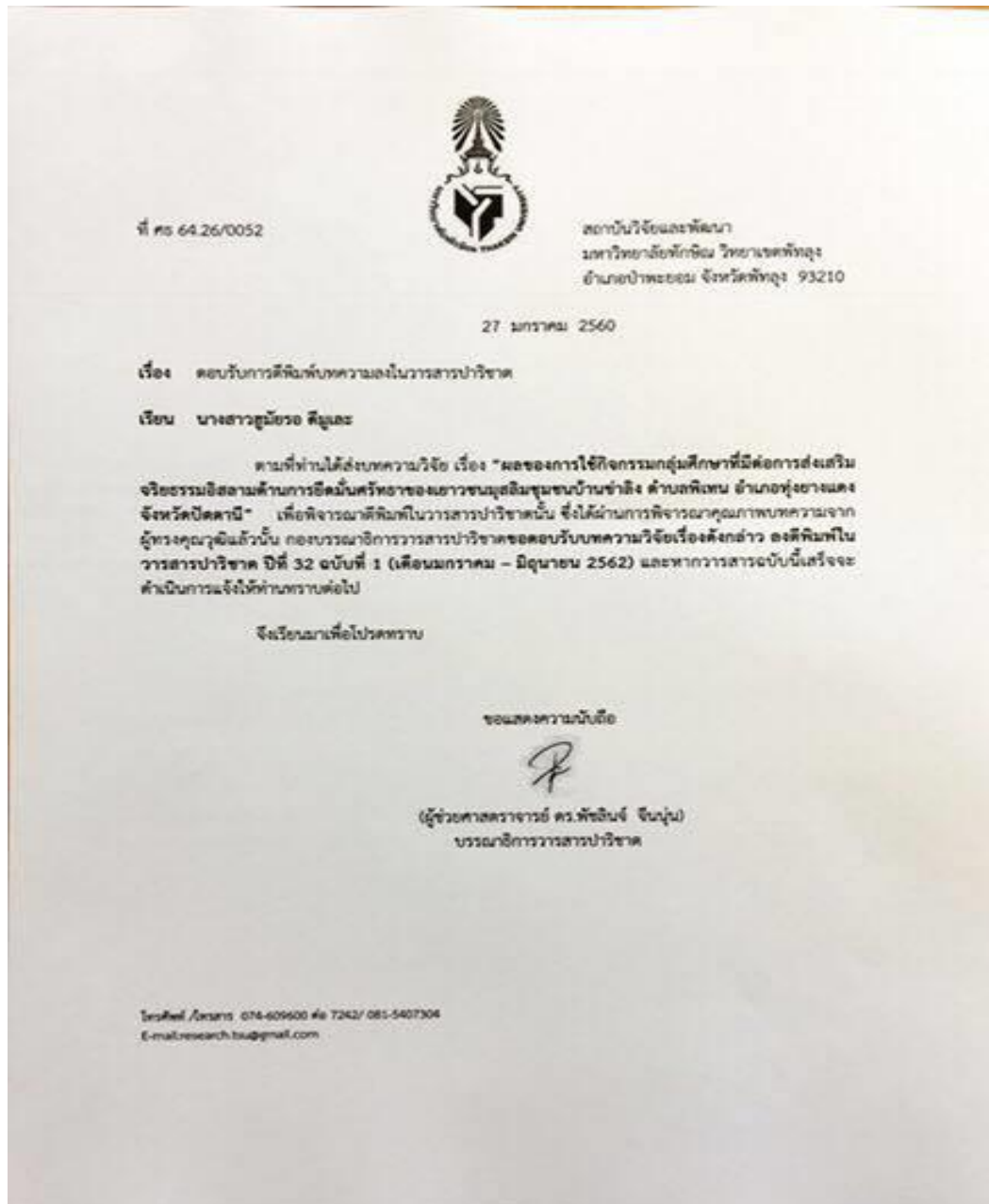
Thank you for your kind cooperation and attention on the above matter. We look forward to see you at the conference.

"DUTY, HONOUR, INTEGRITY"

With best regards,

Organizing Committee of 8th ICHiSS 2016

สำเนาต้นฉบับที่ได้รับการยินยอมจากผู้พิมพ์ผลงาน

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ปัจจุบันมีประชากรผู้นับถือศาสนาอิสลามจากทุกประเทศทั่วโลกจำนวนไม่น้อยกว่า 1,900 ล้านคน (ศูนย์ดาราศาสตร์อิสลาม, 2557) โดยทั่วไปชาวไทยมุสลิมมีวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์เหมือนกันทั่วโลก เป็นระบบการดำเนินชีวิตที่สมบูรณ์แบบที่สุดสำหรับผู้ศรัทธา ซึ่งร่างกาย จิตวิญญาณ ความเชื่อ และการปฏิบัติถูกหลอมรวมไว้อย่างลงตัวและสมบูรณ์แบบ ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ด้วยโลกทัศน์ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ เป็นวิถีแห่งหมู่ชนของทุกกลุ่มคน ทุกเพศ ทุกวัย ทุกชนชั้น และทุกเชื้อชาติ มีการเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน ระบบนี้ได้ถูกกำหนดขึ้นโดยพระเจ้าเป็นเจ้าที่บัญญัติไว้ในคัมภีร์อัลกุรอานและแบบแผนการดำเนินชีวิตของศาสดามุฮัมมัด ทั้งในการปฏิบัติตนเพื่อภักดีต่อพระเจ้าและดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโลก แต่เมื่อสถานการณ์ที่พลวัตพัฒนาไปอย่างไร้ขอบเขตในยุคโลกาภิวัตน์ ส่งผลให้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมตามวิถีอิสลาม มีพฤติกรรมต่อรองกับกฎเกณฑ์ของพระเจ้า และกฎเกณฑ์ของสังคม หากผู้นำศาสนาขาดการดูแลเอาใจใส่และเมินเฉยอาจเป็นบ่อเกิดสำคัญของปัญหาต่าง ๆ ในสังคมอิสลามได้ (อาบูหัมซะฮฺ อันนดี, 2557)

การมีจริยธรรมอิสลามที่ประเสริฐนั้น คือ เป้าหมายหลักของหลักการศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งที่ศาสนาอิสลามใช้เป็นกฎเกณฑ์ในการจัดระบบการดำเนินชีวิตของมุสลิมและวัดคุณค่าความประเสริฐของมุสลิมด้วยการมีจริยธรรมที่ดงามเท่านั้นที่จะทำให้การปฏิบัติศาสนกิจของแต่ละคนมีความสมบูรณ์และเป็นผู้ที่มีความสุขและได้รับชัยชนะอย่างแท้จริงทั้งบนโลกนี้และโลกหน้า ความประพฤติเป็นสิ่งที่ตั้งมั่นอยู่ในจิตใจของมุสลิมที่แสดงออกด้วยการกระทำตามความตั้งใจทั้งที่เป็นกรกระทำที่ดีและการกระทำที่ไม่ดี น่าชื่นชมและน่ารังเกียจ ซึ่งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกมามากได้รับอิทธิพลจากการอบรมบ่มนิสัย การอบรมเลี้ยงดู ดังนั้นพฤติกรรมเชิงจริยธรรมอิสลามได้มีการเน้นย้ำและกระตุ้นให้มุสลิมทุกคนยึดถือและปฏิบัติในชีวิตประจำวันให้สุดความสามารถที่มีอยู่ เช่น ความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ คือการทำให้ตนเองอยู่ในความคุ้มครองและได้รับการปกป้องจากสิ่งที่เกรงกลัว เป็นการป้องกันตนเองให้รอดพ้นจากมลบาปทั้งหลายด้วยการละทิ้งสิ่งที่ต้องห้ามต่าง ๆ โดยการวางหลักความเชื่อไว้ให้มุสลิมได้ศรัทธาและกำหนดหลักการปฏิบัติศาสนกิจให้ปฏิบัติ และมีความบริสุทธิ์ใจ ไม่อ้อวอด มีความโปร่งใสในทุกอิริยาบถทั้งในด้านการศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจหรือการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งเป็นการให้เอกภาพต่ออัลลอฮ์^๕ เพียงพระองค์เดียวในด้านการภักดีและการใกล้ชิดพระองค์ ไม่มีการเสแสร้งหรือแสวงหาการสรรเสริญจากมนุษย์หรือชอบให้มนุษย์ชมเชย (บรรจง บินกาซัน, 2544; มุมีนะห์ บูงอตาหยง, 2552)

เยาวชนมุสลิมถือว่าเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงระหว่างวัยแห่งความคาดหวังของสังคมมุสลิมเป็นเสาหลักที่สืบทอดให้ศาสนาอิสลามดำรงอยู่อย่างสง่างามและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาสังคมมุสลิมให้มีเสถียรภาพ มั่นคงและโดดเด่นในสังคม (รชดี บินหวัง, 2556) การที่จะเป็นเยาวชนมุสลิมที่ดีควรมีคุณสมบัติ 5 ประการ คือ มีหลักยึดมั่นหลักศรัทธาที่มั่นคง มีการปฏิบัติศาสนกิจอย่างเคร่งครัด ต้องมีมารยาทไม่พุดจาหยาบค้าย มีความนอบน้อมอ่อนโยน และเฉลียวฉลาด และหนทางสู่

ความสำเร็จสำหรับเยาวชนมุสลิมควรปฏิบัติคือ ทำความเข้าใจในอิสลาม การดำเนินชีวิตตามหลักการอิสลาม ปฏิรูปตนเองเผยแพร่การสั่งสอน ยึดมั่นในอุดมการณ์ เสียสละ เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้นำและปฏิบัติทันทีถึงแม้ว่าต้องลำบาก มีความพยายาม ตั้งใจและแน่วแน่ มีความเป็นพี่น้องกันและความไว้วางใจ (อับดุลมาลิก หมัดเทระ, 2546) ในการสร้างเยาวชนให้เป็นคนดีนั้นจะต้องผ่านกระบวนการอบรมดูแลทางจริยธรรมของศูนย์อบรมจริยธรรมเป็นบันไดขั้นแรกที่ได้ก็จะได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและวินัยในการรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่เกี่ยวกับหลักปฏิบัติศาสนกิจที่สำคัญทั้งนี้เด็กต้องเข้าใจในสภาพแวดล้อมปัจจุบัน การอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างดี เพื่อสามารถประคับประคองตนเองให้อยู่ในครรลองที่ตรงตามศาสนา ยึดมั่นในมารยาทและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ติดเป็นนิสัย สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม (นุรมาน จินตารา, 2552) การส่งเสริมคุณลักษณะด้านต่างๆของมนุษย์ ผ่านวิธีการขัดเกลาจิตใจ การสร้างจิตพิสัย การอบรม การปลูกฝังแบบลำดับขั้นอย่างมีความต่อเนื่อง การควบคุมเป็นระบบ การแสดงตัวอย่างที่เหมาะสมกับบุคคล สถานที่และเวลา การใช้วิธีการชี้แจงข้อดีข้อด้อยบุคคล การสร้างแรงจูงใจ การเปลี่ยนแปลง การยกระดับคุณภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีโดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียน มีความสมบูรณ์ และมีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า (มนูศักดิ์ โตะเถื่อน, 2553)

สังคมมุสลิมทุกวันนี้ได้เอาเอกลักษณ์แห่งวิถีชีวิตของเยาวชนมุสลิมที่สมบูรณ์แบบออกจากการดำเนินชีวิตทั้งเครื่องรอยแห่งความเชื่อและพิธีกรรมต่างๆ ที่สืบทอดจากชนรุ่นก่อนกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนมุสลิมรุ่นใหม่ที่จะเริ่มต่อตรงกับหลักศาสนา มีพฤติกรรมผิดจริยธรรมอิสลามโดยเฉพาะการยึดมั่นศรัทธา เช่น กระทำบาปและสิ่งต้องห้ามต่าง ๆ จนเป็นนิสัยที่เคยชินและไม่ละอายใจ จนถึงขนาดที่สามารถกระทำบาปได้อย่างเปิดเผย และการละเมิดอย่างลวก ๆ รวมทั้งทำให้จิตใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ขาดการใคร่ครวญหรือพิจารณาในความหมายของอัลกุรอาน เยาวชนมีการคบเพื่อนเพศเดียวกันแบบไร้เขตจำกัดและมีอิสระเสรี มักทำกิจกรรมที่ไร้สาระ สร้างความเดือนร้อน มีการคบเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย มีการจับมือถือแขน กอดจูบ และถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรสไม่ให้ความสำคัญและหลีกเลี่ยงการบำเพ็ญประโยชน์และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน มีการเกี่ยวข้องกับอบายมุข มีการละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติศาสนกิจ การทะเลาะวิวาท การเอาไรต์เอาเปรียบของคนในสังคม การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น การทะเลาะวิวาทของกลุ่มเยาวชน นักเรียน นักศึกษาอยู่บ่อยครั้ง (ชัยคุ มุฮัมมัด คอลิฮู อันมุนัจญิด, 2547; เกษตรชัย และหิหม และดลมนรรัตน์ บากา, 2553) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในสังคมปัจจุบันได้เกิดสิ่งยั่วยุใหม่ๆ และโรคทางสังคมใหม่ๆ ขึ้นมาก ตั้งแต่ติสโก้ ผับ เป็นต้น ทำให้เกิดความยากจน โรคเอดส์ และปัญหาอื่นๆ (ดวงเดือน พันธุ์นาวัน, 2539)

ประสงค์ ทองประ (2553) ได้ทำการศึกษาพบว่า สภาพปัญหาการขาดจริยธรรมของนักศึกษาจำนวน 20 ข้อ พบว่า นักศึกษาขาดจริยธรรมทุกข้อ ขาดความกตัญญูรู้คุณ ร้อยละ 67.20 เล่นการพนัน ร้อยละ 67.67 มั่วสุมคบเพื่อนชั่ว ร้อยละ 69.05 ขาดความสามัคคี ร้อยละ 69.75 ก่อความรำคาญรบกวนผู้อื่น ร้อยละ 70.44 ขาดความอดทน ร้อยละ 70.67 ขาดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อพัฒนาตนเอง ร้อยละ 70.67 ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 72.98 ขาดความรับผิดชอบ ร้อยละ 73.28 ขาดความเคารพนับถือผู้ใหญ่ ร้อยละ 73.44 ขาดความละเอียดต่อความชั่วไม่เกรงกลัวต่อบาป ร้อยละ 73.90 ขาดเหตุผล ร้อยละ 75.00 ขาดความขยันหมั่นเพียร ร้อยละ 74.83 กฎระเบียบวินัย

ของสังคม ร้อยละ 75.52 ขาดความเอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ร้อยละ 77.00 ประพฤติผิดทางกามารมณ์ใน
 ทำนองชู้สาว ร้อยละ 77.14 เทียวเตร็ดเตร่ ร้อยละ 77.14 การเสพสิ่งเสพติดให้โทษ ร้อยละ 78.75
 เทียวกลางคืนหรือสถานเริงรมย์ ร้อยละ 81.06 ใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย ร้อยละ 81.30 และขาดคุณธรรม
 จริยธรรมข้ออื่น ๆ อีก ส่วนสมพิศ เกิดนวล. (2557). ได้ทำการศึกษาพบว่า ด้านจิตสำนึกที่ดีและความ
 ประพฤติที่ดีนั้นมีปัญหาอยู่ในระดับสูงสุด สาเหตุมาจากสภาพสังคมในปัจจุบันที่มีเปลี่ยนแปลงไป
 อย่างรวดเร็วส่งผลให้ผู้คนมีพฤติกรรมที่แก่งแย่ง แข่งขัน ชิงดีชิงเด่น ทำให้บางครั้งหลงลืมที่จะสนใจ
 ในหลักคุณธรรมจริยธรรม สังคมมีการเสื่อมโทรมขึ้นทุกวัน จึงพบว่าปัญหาด้านจิตสำนึกของเยาวชนมี
 ปัญหาอยู่ในระดับสูงกว่าในด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ทางบ้านและโรงเรียนควรส่งเสริมและพัฒนา
 คุณธรรมจริยธรรมด้านจิตสำนึกนี้โดยการปลูกฝังตั้งแต่เล็ก ๆ และควรส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้ง
 ให้ความร่วมมือระหว่างทางบ้าน ชุมชน และโรงเรียนถึงจะสามารถประสบความสำเร็จได้ นูรมาน จิ
 นตารา (2555) ได้ทำการศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีสมาธิสั้น ไม่ชอบ
 ที่จะฟังการบรรยายในระยะเวลานาน ๆ ในขณะที่อยู่ในชั้นเรียนเด็กและเยาวชนจะชอบเล่นและยังมี
 การหยอกล้อกันไปตามประสา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจะมีตารางเรียนแน่นกว่า
 โรงเรียนสามัญทั่วไปและมีการเรียนการสอนที่ติด ๆ กันมากเกินไป จนทำให้เด็กและเยาวชนไม่มีเวลาพัก
 จึงทำให้เด็กและเยาวชนบางคนชอบเล่นในเวลาเรียนหนังสือ เงินเดือนของครูผู้สอนจะต่ำกว่าวุฒิ
 การศึกษาของตนทำให้ครูผู้สอนจำนวนมากต้องมัวอาชีพเสริม เช่น ค่าขาย กริดยาง เป็นต้นส่งผลให้
 ครูผู้สอนต้องแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไปทำอาชีพเสริมของตน การเอาใจใส่ต่อเนื้อหาในการสอนและการ
 เตรียมบทเรียนที่จะสอนจึงน้อยลง ครูผู้สอนส่วนใหญ่จะอาศัยความชำนาญส่วนบุคคลในการสอน
 มากกว่าการเตรียมบทเรียน และเด็กและเยาวชนมักเชื่อตามที่ครูสอน และไม่คอยมีคำถามที่จะถาม
 ครูผู้สอน และไม่มีการโต้แย้งกับครูผู้สอนมากนัก

สาเหตุสำคัญของการปฏิบัติผิดหลักศาสนาเกิดจากผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดู
 บุตรหลานสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวยิ่งน้อยลง บุตรหลานจึงไม่เคารพ
 เชื่อฟังและเริ่มออกห่างหลักคำสอนสอนของศาสนา ได้รับการขัดเกลาจากสิ่งแวดล้อมที่สนุกครึกครื้น
 กว่าที่สุดแล้วเยาวชนผู้อ่อนแอทั้งด้านวุฒิภาวะทางร่างกายและจิตใจ ขาดการแยกแยะผิดถูก ดีชั่วทำ
 ให้ความเชื่อมั่นและในศรัทธาถูกแทนที่ด้วยอบายมุขและยาเสพติด จนหลอมละลายเยาวชนไปกับ
 สิ่งแวดล้อมของสังคมแห่งโลกมายาอย่างน่าวิตกกลายเป็นทาสของค่านิยมและวัฒนธรรมโลกสมัยใหม่
 ที่ทะลักเข้าอย่างไม่ปราณี (อบูห์มซะฮฺ อันนัควีย, 2557) ส่วนอาซีซัน เกป็น (2555) ได้ทำการศึกษา
 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชน มีปัญหาในการส่งเสริมจริยธรรมมากที่สุด นักเรียน
 ไม่ให้ความสำคัญในหลักการอิสลาม เนื่องจากมีการศรัทธาที่อ่อนแอ ขาดความร่วมมือในการจัด
 กิจกรรม นักเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรมอื่น ๆ มากกว่า เช่นกิจกรรมกีฬาภายในโรงเรียน
 สนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมที่ขัดต่อหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม เช่น การแสดงที่ต้องเปิดเอาเราะฮฺ
 (ร่างกาย) ขาดการปลูกฝังที่ดีในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม กิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
 อิสลามส่วนใหญ่เป็นการบรรยายให้ความรู้ทำให้นักเรียนขาดความสนใจ เวลาในการปฏิบัติศาสนกิจ
 ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติส่งผลกระทบต่อเวลาเรียน นักเรียนขาดละหมาดฟิรฎู 5 เวลา เนื่องจาก
 สภาพแวดล้อมหรือครอบครัวของนักเรียนไม่ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ขาดแบบอย่างในการยึดถือ มุมีนะห์
 บุงอตาหยง (2552) ได้ทำการศึกษาพบว่า บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่

มอบหมายและไม่ให้ความร่วมมือ นักเรียนขาดจิตสำนึก และไม่เห็นคุณค่าของคุณธรรมจริยธรรม ความแตกต่างทางด้านฐานะของครอบครัวขาดความร่วมมือจากผู้ปกครอง พ่อแม่ไม่ค่อยเอาใจใส่เรื่อง การปลูกฝังคุณธรรมแก่บุตรหลานและไม่มีกิจกรรมที่เน้นเฉพาะด้าน และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัด กิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อส่งเสริมเยาวชนมุสลิมปฏิบัติตามหลักศาสนาให้มีความหลากหลาย จัด กิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นประจำทุกสัปดาห์ และในโอกาสต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ กำหนด นโยบายในการส่งเสริมกิจกรรมที่ชัดเจน ส่วน laeheem (2012) ทำการศึกษาพบว่า ความต้องการ การดูแลพฤติกรรมตามวิถีอิสลามทั้ง 10 ด้าน มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p=.000$) กลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงมีความต้องการให้ผู้ดูแลพฤติกรรมตามวิถีอิสลามอยู่ใน ระดับน้อยในอัตราเสี่ยงที่สูงกว่าเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เสี่ยง จำนวน 8 ด้านคือ 1. ด้านการคบเพื่อน ต่างเพศ 1.48 เท่า 2. ด้านการคบเพศเดียวกัน 1.37 เท่า 3. ด้านการศึกษา 1.48 เท่า 4. ด้าน ความสัมพันธ์กับญาติพี่น้อง 1.59 เท่า 5. ด้านการใช้เวลาว่าง 1.59 เท่า 6. ด้านความสัมพันธ์กับ ชุมชน 1.72 เท่า 7. ด้านการปฏิบัติศาสนกิจ 2.10 เท่า และ 8. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ 1.67 เท่า และ กลุ่มเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงมีความต้องการให้ผู้ดูแลพฤติกรรมตามวิถีอิสลามอยู่ในระดับปาน กลางในอัตราสูงกว่ากลุ่มเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เสี่ยง จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านการแต่งกาย 1.63 เท่า และด้านการห้ามปรามไม่ให้เกี่ยวข้องกับอบายมุข 1.53 เท่า. Laeheem (2013) ยังได้ทำการศึกษา พบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลาม การปฏิบัติศาสนากิจอย่าง เคร่งครัด การปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอิสลามตามที่ศาสนาได้กำหนดไว้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ เยาวชนมุสลิมมีพฤติกรรมตามวิถีอิสลาม

ชุมชนบ้านข่าลิงในปัจจุบันหลาย ๆ ครอบครัวมุสลิมได้รับอิทธิพลจากการ เปลี่ยนแปลงของสังคม ตลอดจนความเข้าใจในหลักการอิสลามที่ถูกต้องนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่าง มาก บทบาทของพ่อแม่ผู้ปกครองที่ควรจะเป็นตามทฤษฎีของศาสนาอิสลามได้เปลี่ยนไป รวมถึง การไม่มีเวลาของพ่อแม่ผู้ปกครองในการดูแลอบรมสั่งสอนลูกหลานได้ เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองต้อง ทำงานหาเลี้ยงครอบครัวเพื่อความอยู่รอด หลาย ๆ ครอบครัวจะต้องแข่งขันเพื่อความเป็นเลิศใน สังคม จนลืมที่คำนึงถึงลูก ๆ เยาวชนมุสลิมในชุมชนถูกละเลยไม่มีใครดูแล ทั้งที่เยาวชนนั้น เป็นกำลังและเป็นทรัพยากรที่สำคัญ รวมทั้งมีบทบาทอย่างมากในการเปลี่ยนแปลงแปลงชุมชน เปลี่ยนแปลงสังคมและประเทศชาติในอนาคตภายภาคหน้า (อาหามะ สาแมง สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2558) การมีความรู้เรื่องจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของพ่อแม่ผู้ปกครองเป็นสิ่ง ที่สำคัญมาก ๆ และเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน เนื่องจากเยาวชนในชุมชนส่วนใหญ่ที่มีการขาดจริยธรรม อิสลามนั้น มักมีจุดเริ่มต้นจากการเรียนรู้จากผู้ปกครองที่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการปฏิบัติ ตามหลักศาสนาอิสลามที่ถูกต้อง และไม่สามารถสั่งสอนบุตรให้ปฏิบัติตามได้ (พารีพะ สาและ สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2558) ยังไม่เคยมีกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรมอิสลามสำหรับเยาวชน มี แค่การเรียนการสอนภาคฟิรดูอิน (ตาดีกา) ในวันเสาร์ อาทิตย์สำหรับเด็ก ๆ หากมีการจัดกิจกรรมให้ ความรู้และส่งเสริมจริยธรรมอิสลามสำหรับเยาวชนก็คงจะดี เด็กและเยาวชนจะได้ไม่ต้องติดสื่อและ เทคโนโลยีมากเกินไปเหมือนทุกวันนี้ พาตีเมาะ ยามา สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2558)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยมีความสนใจและคิดว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะศึกษาเรื่องผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่น

ศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตามหลักการอิสลามไม่สนับสนุนให้เยาวชนไทยมุสลิมและเยาวชนไทยมุสลิมะห์เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกัน ผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาเฉพาะเยาวชนไทยมุสลิมะห์เท่านั้นเนื่องจากผู้วิจัยเป็นมุสลิมะห์ที่ไม่สะดวกที่จะดำเนินกิจกรรมกับมุสลิมได้ และผู้วิจัยได้เลือกชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีมาเป็นต้นแบบของแนวทางการจัดการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามที่ผู้วิจัยและคนในชุมชนได้พัฒนาขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนที่ไม่หยุดนิ่งในพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชน ในการรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลภายนอกเพื่อนำมาใช้พัฒนาตนเอง และเพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชนโดยรอบต่อไป ผู้วิจัยคิดว่าชุมชนดังกล่าวเหมาะสมอย่างยิ่งที่เป็นพื้นที่ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี” ว่าผลจะออกมาอย่างไร และควรแก้ไขอย่างไรบ้าง ซึ่งผลการศึกษาที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดทิศทางสำหรับการแก้ไขปัญหาคาดจริยธรรมตามวิถีอิสลามได้อย่างถูกต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ผ่านมาในกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

คำถามการวิจัย

1. สาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร
2. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ 2 ประการคือ
1. เพื่อศึกษาสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิงตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
 2. เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเรื่องผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ซึ่งผู้วิจัยศึกษาเฉพาะประเด็นเกี่ยวกับ สาเหตุการ

ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ และผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยจะใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยยึดตามแบบของ Kemmis and Mc Taggart (1988) เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยเน้นเฉพาะสาเหตุ ซึ่งเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับผู้นำศาสนา พ่อแม่ผู้ปกครอง และเยาวชนไทยมุสลิมะห์ของพื้นที่ปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเก็บข้อมูลโดยการนำแนวทางที่ได้จากการเสวนากลุ่ม และเวทีวิพากษ์ไปปฏิบัติกับกลุ่มเป้าหมายประมาณ 10 คน และผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายที่มีพฤติกรรมการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา แล้วนำมาคัดกรองอีกครั้งด้วยแบบคัดกรองที่ผู้วิจัยดัดแปลงมาจาก ไสลา หรีมเพิง (2551) ตลอดจนมีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายเพิ่มเติม

ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม และปฏิบัติการที่ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีมาเป็นต้นแบบในการจัดกิจกรรมการส่งเสริมจริยธรรมอิสลาม ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนที่ไม่หยุดนิ่งในพัฒนาตนเองและพัฒนาชุมชน ในการรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลภายนอกเพื่อนำมาใช้พัฒนาตนเอง

ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะทำการแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จะรวบรวมข้อมูลกับผู้นำศาสนา พ่อแม่ผู้ปกครอง และเยาวชนไทยมุสลิมะห์ของพื้นที่ปฏิบัติการ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยจะเน้นเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนไทยมุสลิมะห์ในพื้นที่ปฏิบัติการและอาจมีการสัมภาษณ์พ่อแม่ผู้ปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

การส่งเสริมจริยธรรม หมายถึง การดำเนินงานตั้งแต่ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาแก่เยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลทั้งภายในและภายนอก ทั้งที่ดีและไม่ดีของมุสลิมะห์ ซึ่งแบ่งด้วย 4 ด้าน คือ ความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และการมอบความรัก

ความบริสุทธิ์ใจ หมายถึง การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ โดยไม่นำสิ่งใดมาเทียบเคียงกับพระองค์ และการปฏิบัติความดี(อิบาดะฮฺ)ทุกอย่างเพื่อพระองค์ ปราศจากการโอ้อวด คำชมเชยสรรเสริญเยินยอ การแสวงหาผลประโยชน์

การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ หมายถึง การปฏิบัติทุกๆ เรื่องเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ โดยมิได้หวังประโยชน์ใด ๆ และยืนหยัดยึดมั่นต่อพระองค์ ต้องปฏิบัติตามอัลกุรอานและท่านศาสดาของพระองค์ และเชิญชวนให้ทุกคนปฏิบัติตามแนวทางที่ถูกต้อง

การขอบคุณ หมายถึง การสำนึกพระคุณของอัลลอฮ์ ﷻ ที่เป็นผู้สร้าง ทรงประทานปัจจัยยังชีพ (ริสกี) โดยการขอบคุณ(ซูโกร) เช่น การทำอิบาดะฮฺ การเคารพภักดี และการศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ เพื่อพระองค์

การมอบความรัก หมายถึง การรักอัลลอฮ์ ﷻ และศาสดาเหนือกว่าสิ่งอื่นใด เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง ทรัพย์สมบัติ และหน้าที่การงาน และการรักพระองค์นั้นเป็นการปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์และยืนหยัดตามขอบเขตที่พระองค์ทรงกำหนดไว้อัลกุรอานและอัซสุนนะฮฺ

เยาวชนไทยมุสลิมะห์ หมายถึง เยาวชนไทยเพศหญิงที่อายุ 13-17 ปี ที่นับถือศาสนาอิสลามในชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

สาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลาม หมายถึง สาเหตุที่ทำให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มีพฤติกรรมกรรมการขาดความบริสุทธิ์ใจ ขาดการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ขาดการขอบคุณ และการมอบความรักต่อพระองค์

กิจกรรมกลุ่มศึกษา หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการส่งเสริมจริยธรรมตามวิถีอิสลามในกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยมีวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และลักษณะกลุ่มเป้าหมายในชุมชน โดยเน้นรูปแบบตามวิถีอิสลามได้แก่ กิจกรรมการอ่าน เรียนรู้อิสลาม กิจกรรมเสวนากลุ่มย่อยสะท้อนการใช้ชีวิตตามวิถีอิสลาม

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. สัญลักษณ์ เป็นคำภาษาอาหรับที่มีคำว่า ﷻ “ญัลลา ยาลาลุฮฺ” ซึ่งมีความหมายว่า “พระองค์ทรงสูงส่งยิ่ง” เป็นคำที่มุสลิมใช้ในการกล่าวยกย่องและสรรเสริญอัลลอฮ์ หลังจากที่เอนามพระองค์

2. สัญลักษณ์ เป็นคำภาษาอาหรับที่มีคำว่า ﷻ “ศ็อลลัลลอฮุ อะลัยฮิ วาซัลลัม” ซึ่งมีความหมายว่า ขออัลลอฮ์ ﷻ ทรงประทานความโปรดปรานและความสันติแด่ท่าน” เป็นคำมุสลิมใช้กล่าวยกย่องศาสดามุฮัมมัด ﷺ หลังจากที่เอนามของท่าน

ทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขาลิ่ง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจกับศาสนาอิสลาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการทบทวน อัลกุรอาน หะดีษ แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอิสลาม

ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาสำคัญศาสนาหนึ่งของโลก เป็นระบบการดำเนินชีวิตที่มีการเคารพศรัทธาต่อพระเจ้าเป็นเจ้าเพียงองค์เดียวมีพระนามว่า “อัลลอฮ์ ﷻ” มีหลักการสำคัญของศาสนาอิสลามที่มุสลิมต้องยึดมั่นใน 3 ประการ คือ หลักการศรัทธา หลักปฏิบัติพื้นฐาน และหลักจริยธรรม (ดลอรอฆาน ยียำ, 2550) หลักการศรัทธาในอิสลามมี 6 ประการ คือ 1) การศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ 2) การศรัทธาต่อบรรดามลาอิกะฮ์ 3) การศรัทธาในคัมภีร์ 4) การศรัทธาในบรรดาศาสนทูต 5) การศรัทธาในวันสิ้นโลก (วันกิยามะฮ์) 6) ศรัทธาต่อกอฎูและกอดร์ (ชะตากรรมและสัดส่วนที่อัลลอฮ์ ﷻ กำหนด) (สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย, 2558) หลักปฏิบัติพื้นฐานของศาสนาอิสลามประกอบด้วย 5 ประการ คือ 1. กล่าวคำสอนคำปฏิญาณว่า “ ล่าฮิลาฮิลลัลลอฮ์ มุฮัมมัดตุรอซูลุลลอฮ์ ” มีความหมายว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ﷻ และท่านนบีมุฮัมมัดเป็นร่อซูลของอัลลอฮ์ ﷻ 2. การนมาซ หรือ การละหมาด เป็นการเฝ้าอัลลอฮ์ ﷻ โดยเป็นภาคบังคับวันละ 5 เวลา 3. การจ่ายซากาตหรือจ่ายทรัพย์สินเพื่อผดุงสังคมลดปัญหาช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน คนมุสลิมที่มีทรัพย์สินเกินกำหนดก็ต้องจ่ายแก่ผู้มีสิทธิรับได้ คือ คนที่แข็งแรง ผู้ขัดสน การไถ่ทาสหรือเชลยศึก ผู้มีหนี้สินล้นพ้นตัว ผู้เข้ารับอิสลามและถูกญาติมิตรตัดขาด เจ้าหน้าที่เก็บซากาต ผู้ผลิตถ่าน และเพื่อประโยชน์ต่อสังคมในวิถีทางของอัลลอฮ์ ﷻ 4. การถือศีลอดในเดือน รอมฎอน (ปฏิทินอิสลาม) คือการละเว้นจากพฤติกรรมสนองกิเลสต่างๆตั้งแต่แสงอรุณขึ้นจนตะวันตกดิน และ 5. การทำฮัจญ์ ถือว่าเป็นข้อที่กำหนดสำหรับมุสลิมที่มีความสามารถไปทำฮัจญ์ได้อย่างปลอดภัยที่นครมักกะฮ์ประเทศซาอุดีอาระเบีย (มัสลัน มาหะมะ, 2552) จริยธรรมอิสลามที่สำคัญมี 5 ประการ คือ 1. การมีความกตัญญูรู้คุณ ในศาสนาอิสลามสอนให้มีความกตัญญูรู้คุณผู้ที่มีพระคุณ เริ่มจากการมีความกตัญญูรู้คุณต่ออัลลอฮ์ ﷻ ที่เป็นผู้ทรงสร้าง ทรงให้เครื่องยังชีพและสติปัญญา เป็นต้น ด้วยการเคารพภักดีต่อพระองค์ เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ ﷻ และร่อซูลของอัลลอฮ์ ﷻ ต้องรู้คุณของพ่อแม่และผู้มีพระคุณด้วยการเชื่อฟัง ทำความดี และรู้คุณเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน 2. การนอบน้อมถ่อมตน มุสลิมต้องเป็นผู้นอบน้อมถ่อมตนต่อพระองค์เป็นลำดับแรก ต้องรำลึกถึงอัลลอฮ์ ตลอดเวลา และศาสดาของอัลลอฮ์ ﷻ และนอบน้อมถ่อมตนและต้องมีความอ่อนโยนต่อคนมุสลิมด้วยกัน และต้องให้เกียรติแก่เพื่อนมนุษย์ 3. การทำความดี ศาสนาอิสลามสอนให้มนุษย์ทุกคนมีจิตใจบริสุทธิ์ มีคำพูดที่ดีและมีประโยชน์ ปฏิบัติแต่ความดีต่อตนเองและผู้อื่นจนเป็นนิสัย และ ปรารถนาความชั่วด้วยความดีด้วยมือหรือด้วยคำพูด หรือถ้าไม่สามารถทำได้ทำด้วยทางจิตใจ 4. ความละอายต่อบาป

คือการละเว้นจากความคิดที่ไม่ดี การกระทำที่ไม่ดีทั้งในที่ลับและในที่แจ้ง เช่น การนินทา การใส่ร้าย ป้ายสี การดูถูกคนอื่น การกระทำอนาจาร การพนัน การทะเลาะวิวาท และพระองค์ทรงให้มลาอิกะฮ์ บันทึกการกระทำของมนุษย์ทุกคน และ5. การมีสัจจะ คือการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ พุดในสิ่งที่ เป็นความจริง และมีความซื่อตรง และมีอามานะฮ์ (ไว้วางใจ) และมีความซื่อสัตย์สุจริตในทุก ๆ เรื่อง ที่ตนต้องรับผิดชอบ (อาซีซัน เกป็น, 2556)

ศาสนาอิสลามถือเป็นศาสนาแห่งสันติ มีหลักการดำเนินชีวิตที่ถูกกำหนดโดย พระองค์อัลลอฮ์ ﷻ โดยมีคัมภีร์อัลกุรอานเป็นคำดำรัสของพระองค์ มุสลิมทุกคนจะต้องแสดงความ เคารพอย่างเคร่งครัด และแบบอย่างของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ ซึ่งมุสลิมทุกคนต้องดำเนินชีวิตอยู่ใน หลักการศรัทธา หลักปฏิบัติ และหลักจริยธรรมตามที่ศาสนาอิสลามได้กำหนด เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ ของชีวิตทั้งในโลกนี้ (ดุนยา) และโลกหน้า (อาคีรัต)

แนวคิดเกี่ยวกับจริยธรรมและจริยธรรมอิสลาม

จริยธรรมหมายถึงธรรมชาติหรือหลักธรรมที่บุคคลควรประพฤติจัดว่าเป็นคุณธรรมที่ แสดงออกทางร่างกายในลักษณะที่ดั่งามถูกต้องอันเป็นที่ประสงค์ของสังคม เป็นปรัชญาทางศีล (Moral Philosophy) เป็นส่วนหนึ่งของปรัชญาจริยธรรมจึงเป็นเรื่องหนึ่งของการศึกษาพิจารณา พฤติกรรมของมนุษย์โดยอาศัยศีลธรรมหรือหมายถึงระบบหรือข้อกำหนดศีลธรรม ซึ่งเป็นมาตรฐาน ความประพฤติของบุคคลในแต่ละชุมชน ศาสนาวิชาชีพ และกลุ่มชนต่างๆ ในสังคม (บุญมี แทนแก้ว, 2541; เพ็ญศรี วายวานนท์, 2538) จริยธรรมเป็นหลักความประพฤติที่อบรมกิริยาและปลูกฝัง ลักษณะนิสัย ให้อยู่ในครรลองของคุณธรรมหรือศีลธรรม คุณค่าทางจริยธรรมชี้ให้เห็นความเจริญอก งามในการดำรงชีวิตมีระเบียบแบบแผนตามวัฒนธรรมของบุคคลลักษณะทางจิตใจที่ดั่งาม อยู่ใน สภาพแวดล้อมที่โนมนำให้บุคคลมุ่งกระทำความดีละเว้นความชั่วมีแนวทางความประพฤติอยู่ในเรื่อง ของความดีความถูกต้อง การปฏิบัติตนเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างสงบเรียบร้อย และและเป็นประโยชน์ ต่อผู้อื่นมีคุณธรรมและมโนธรรมที่จะสร้างความสัมพันธ์ อันดีโดยมีสำนึกที่จะใช้สิทธิและละหน้าที่ ของตนตามค่านิยมนิยมที่พึงประสงค์ (ประภาศรี สีหอำไพ, 2540) จริยธรรมเป็นหลักเกณฑ์การ ตัดสินใจ ความถูกต้องของพฤติกรรม หลักเกณฑ์การประเมินผลดี ผลเสียของพฤติกรรม และปฏิบัติกริยา ต่อพฤติกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็พฤติกรรมทางบวกหรือพฤติกรรมทางลบ (ชัยพร วิชาวุธ, 2531) จริยธรรมเป็นระบบความดี ละเว้นความชั่ว คำที่ยังมีความหมายไม่ชัดเจน คือ คำว่าระบบ ซึ่งหมายถึง สาเหตุที่บุคคลจะกระทำ และผลของการกระทำหรือไม่นั้นตลอดจนกระบวนการเกิดและการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเหล่านี้ด้วย จริยธรรมเป็นคุณธรรมที่แสดงออกทางในลักษณะที่ดั่งาม ถูกต้อง อันเป็นสิ่งที่ประสงค์ของสังคมและจริยธรรมจะมีได้ต้องปลูกฝัง ฝึกหัด โดยเริ่มจากการปลูกฝัง คุณธรรมลงไปก่อน การปลูกฝังคุณธรรมจะต้องอาศัยหลักคำสอนศาสนา ได้แก่ ศีลอันหมายถึงหลัก หรือกฎเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติเพื่อฝึกหัดกายวาจาให้เรียบร้อยเป็นปกติ กล่าวคือจะพูดหรือทำสิ่ง ใดก็ให้เป็นไปตามปกติ (บุญมี แทนแก้ว, 2539)

จริยธรรมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุขถ้าคนใน สังคมใดมีจริยธรรมสูง สังคมนั้นจะมีแต่ความเจริญ ผู้มีจริยธรรมสูงประพฤติแต่ในสิ่งที่ดีและบรรลู่ถึง

สภาพชีวิตอันทรงคุณค่าพึงประสงค์ (กรมวิชาการ, 2541) ในขณะเดียวกันหากคนในสังคมใดมีความบกพร่องด้านจิตใจ ขาดจริยธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ก็จะทำให้ความสงบสุขได้ยาก ขณะเดียวกันวิสุทธ์ บิลล่าเต๊ะ (2550) ได้กล่าวถึงความสำคัญของจริยธรรมอิสลามว่า จริยธรรมคือดัชนีความซื่อสัตย์ระดับอีหม่ามของบุคคลเนื่องจากอีหม่ามหรือความศรัทธาต่อพระองค์ ที่แท้ย่อมผลิตออกผลทางจริยธรรมที่ดีงาม แต่ถ้าหากผลที่ได้มีความพิกลพิการนั้นย่อมหมายความว่าอีหม่าม (หลักศรัทธา) ในใจอ่อนแออย่างยิ่งหรืออาจไม่มีหลักศรัทธาเลย และท่านได้กล่าวอีกว่าอิสลามจัดให้จริยธรรมเป็นแก่นศาสนา เป็นบรรทัดฐานแห่งชีวิตและคนที่พร้อมด้วยจริยธรรมก็พึงได้รับการเคารพยกย่องอย่างสมเกียรติ การพัฒนาจริยธรรมของคนในสังคมจึงมีความจำเป็น และจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่องครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม ในการจัดการศึกษาควรเน้นจริยธรรมเพราะจริยธรรมเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับคนไทยหากได้รับการปลูกฝังจริยธรรมอย่างสม่ำเสมอผู้เรียนจะเป็นคนมีคุณภาพเป็นทั้งคนดี คนเก่งและมีแนวทางในการดำเนินชีวิตในสังคมที่ถูกต้องไม่ก่อปัญหาในสังคมและประเทศชาติในอนาคต ในการพัฒนาจริยธรรมควรมีนโยบายที่ชัดเจนด้วยการจัดให้มีหลักสูตรพัฒนาจริยธรรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้เรียนด้วย ทั้งนี้เพื่อสามารถนำไปปฏิบัติและนำความรู้ไปใช้ให้ถูกทางเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ จริยธรรมที่โรงเรียนควรสร้างให้แก่ผู้เรียน ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความอดทน และความอุตสาหะ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2541)

ส่วนจริยธรรมอิสลาม หมายถึง อุบุนิสัย จรรยา มารยาท อัลคุลุก มีความหมายที่แท้จริง คือ ความเป็นจริงของมนุษย์ที่อยู่ภายใน คือตัวของบุคคลและคุณลักษณะของบุคคล หรือมีความหมายเฉพาะคือ การบ่งบอกถึงการมีสถานะแห่งการมีจริยธรรมของบุคคลในภาพภายนอก โดยหลักการทางจริยธรรมของอิสลามเป็นเรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพระเจ้า มนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับองค์ประกอบและสิ่งที่ถูกบังเกิดอื่นๆในจักรวาล (ฮัมมุดะฮ์ अबดุลอาญี, 2524) ในส่วน (Hussein Bahreise อ้างถึงใน มุมีนีห์ บุงอตาหยง, 2552) ได้กล่าวว่า อีหม่าม ซอฮาดี ได้ให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความรู้สึกเกี่ยวกับความบริสุทธิ์ใจ ความซื่อสัตย์ ในอิสลามจะกล่าวถึงลักษณะของจริยธรรมที่มีต่ออัลลอฮ์ ต่อเพื่อนมนุษย์ และต่อสิ่งอื่นบนแผ่นดินนี้ นอกจากนี้ อีหม่าม ซอฮาดี ได้แบ่งพฤติกรรมออกเป็นสอง ลักษณะคือพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี จริยธรรมเป็นธรรมนุญที่มนุษย์ใช้ในการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นเกณฑ์ในการประเมินระหว่างความดีและความชั่ว เป็นข้อตัดสินการดำเนินชีวิตของบุคคล และสังคม ระหว่างความสวยงาม และความน่ารังเกียจ จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์ของอิสลาม พบว่า การก่อตั้งอาณาจักรอิสลามในยุคแรกๆ ยึดหลักการบริหารและการจัดการบ้านเมืองตามหลักการที่ได้จากอัลกุรอานและอัลหะดีษ ภายใต้ร่มเงาการปกครองที่มีหลักจริยธรรมเป็นฐาน บรรดามุสลิมในยุคแรกๆรับการปลูกฝัง การอบรม และแบบอย่างจริยธรรมดีงามจากท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ มาใช้ในการดำเนินชีวิต และยึดมั่นในการปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ (มनुศักดิ์ โตะเถื่อน, 2010) จริยธรรมเป็นลักษณะนิสัยของมนุษย์ที่แสดงออกต่อบุคคลอื่น เป็นลักษณะที่มีทั้งน่าชื่นชมและน่ารังเกียจ ซึ่งลักษณะนิสัยที่น่าชื่นชมได้แก่ ลักษณะนิสัยที่ดีงามต่อตนเองและและบุคคลอื่น เช่น การให้อภัย ความอดทน มีความเมตตา การช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ การมีใจโอบอ้อมอารี การไม่สร้างความลำบากให้คนอื่นและนำคำทานี ได้แก่ ลักษณะนิสัยน่ารังเกียจ และนำคำทานี ได้แก่ลักษณะที่ไม่ดีงาม หมายถึง ลักษณะนิสัยที่มีความตรงกันข้ามกับลักษณะนิสัยที่ดี และยังคงกล่าวว่า Barmawi Umari ได้แบ่งจริยธรรมออกเป็น 2 ส่วน คือ

พฤติกรรมที่ดี (Akhlaaqul Mahmudah) ได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความสงบสุข การให้อภัย มนุษย์สัมพันธ์ดี ชยันทำดี ให้เกียรติแขก มีความละเอียด ตัดสินด้วยความยุติธรรม ความเป็นพี่น้องกัน บริสุทธิ์ ความกตัญญู การช่วยเหลือ สันติภาพ รักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ ถ่อมตน พอใจในสิ่งที่มีอยู่ มีความมั่นใจ ความเมตตาการุณา และพฤติกรรมที่ไม่ดี (Akhlaaqul Mazmumah) ได้แก่ การเห็นแก่ตัว อบายมุข ตระหนี่ โกหก เสพของมีนเมา การทำลาย กดขี่ ไม่กล้า ทำบาปใหญ่ โกงเรื่องชั่งตวง นินทาเยอหยิ่ง อยู่เพื่อโลกวัตถุ อิจฉา แค้น ฆ่าตัวตาย ฟุ่มเฟือย อวดดี ไม่สำนึกบุญคุณ รักร่วมเพศ ใสร้าย ดูถูกผู้อื่น ลักขโมย มิกิเลสตัณหา (khalid idu Hamid อ้างถึงใน อาซีซัน เกป็น, 2555)

จากความหมายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมของบุคคล ทั้งภายในและภายนอกในลักษณะที่พึงามถูกต้องอันเป็นที่ประสงค์ของสังคม โดยไม่จำกัดเฉพาะหมู่คณะหรือศาสนาหนึ่งศาสนาใด ซึ่งมีความเป็นธรรมต่อทุกคนทั้งที่เป็นมุสลิมและมีไม่มุสลิม จริยธรรมไม่จำกัดเรื่องศาสนา ผิพรรณหรือเชื้อชาติ ซึ่งหากมีจริยธรรมที่ดี จะทำให้มนุษย์สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างสงบสุข

1. จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา

ความสัมพันธ์ระหว่างมุสลิมกับพระองค์อัลลอฮ์ ﷻ นั้นเรื่องความศรัทธาเป็นประการแรกที่มุสลิมต้องมีความรักดีต่อพระองค์ ความรัก การไว้วางใจอย่างสมบูรณ์ มีความสงบและพอใจ มีความยึดมั่นและแน่วแน่ในการปฏิบัติศาสนกิจ โดยมุสลิมจะมีการศรัทธาที่สมบูรณ์ ต้องมีความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์ ต้องมีการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ต้องมีการขอบคุณและมีการมอบความรักต่อพระองค์ โลก ลา หรีม เฟ็ง (2552) ได้กล่าวว่า จริยธรรมด้านการยึดมั่นศรัทธาประกอบด้วย

1) ความบริสุทธิ์ใจ เป็นการทำความดีโดยสุจริตใจเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ เพียงองค์เดียว ไม่โอ้อวด ไม่แสวงหาชื่อเสียง และไม่หวังผลประโยชน์ ต่าง ๆ จากเพื่อนมนุษย์ มุสลิมต้องเชื่อฟังคำสั่งของพระองค์ และเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากพระองค์ ซึ่งได้มีอัลกุรอานได้ตรัสว่า

﴿ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ ﴾
الزمر : ٣

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: ฟังทราบเถิด การอิบาดะฮ์โดยบริสุทธิ์ใจนั้นเป็นของอัลลอฮ์องค์เดียว ส่วนบรรดาผู้ที่ยึดถือเอาบรรดาผู้คุ้มครองอื่นจากอัลลอฮ์ โดยกล่าวว่าเรามีได้เคารพรักดีพวกเขา เว้นแต่เพื่อทำให้เราเข้าใกล้ชิดต่ออัลลอฮ์ แท้จริงอัลลอฮ์จะทรงตัดสินระหว่างพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาขัดแย้งกันในเรื่องนั้น แท้จริงอัลลอฮ์จะไม่ทรงชี้นำทางแก่ผู้กล่าวเท็จ ผู้ไม่สำนึกบุญคุณ อัซ-ซุมร์ : 3

2) การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ มุสลิมทุกคนจะต้องยึดมั่นต่อพระองค์ว่าพระองค์คือพระเจ้าของเขา โดยไม่ใช่เพียงคำพูดของเท่านั้นที่บอกว่าศรัทธา ต้องรวมถึงการปฏิบัติตามด้วย และต้องยืนหยัดตามขอบเขตที่พระองค์ทรงกำหนดไว้ ซึ่งได้มีอัลกุรอานได้ตรัสว่า

(قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ) (الأنعام : ١٦٢)

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)ว่าแท้จริงการละหมาด ของฉัน และการอิบาดะฮ์ ของฉัน และการมีชีวิตของฉัน และการตายของฉันนั้นเพื่ออัลลอฮ์ผู้เป็น พระเจ้าแห่งสากลโลกเท่านั้น อัล-อันอาม :162

3) การขอบคุณ เป็นการชูโกรต่อพระองค์ที่พระองค์ทรงสร้างและทรงมอบริสกี ความรู้สึกขอบคุณ สามารถแสดงออกได้สามทาง คือ ด้วยหัวใจ ด้วยวาจา และด้วยการกระทำทาง ร่างกาย ซึ่งได้มีหะดิษได้กล่าวไว้ว่า

((إن الله يرضى عن العبد يأكل الأكلة فيحمده عليها ، ويشرب الشربة فيحمده عليها))
رواه مسلم

จากหะดิษข้างต้นหมายความว่า “ แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ทรงพอใจกับบ่าวคนหนึ่งที่ได้ กินอาหารอย่างหนึ่งและได้สรรเสริญ (ขอบคุณ) อัลลอฮ์ในอาหารนั้น และได้ดื่มเครื่องดื่มอย่างหนึ่ง และได้สรรเสริญอัลลอฮ์ในเครื่องดื่มนั้น ” (รายงานโดยมุสลิม)

4) การมอบความรักคือมุสลิมทุกคนจะต้องรักพระองค์ ด้วยความรัก การรำลึกถึงความยิ่งใหญ่ของพระองค์ และผูกพันต่อพระองค์ เป็นความรักที่ผลักดันให้มุสลิมรีบเร่งทำความดี มุสลิมจะต้องรักพระองค์เหนือกว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ทรัพย์สมบัติและหน้าที่การงาน หนทางในการเพิ่มพูนความรักต่อพระองค์ คือการรำลึกถึงพระองค์อยู่เสมอ พยายามปฏิบัติตามหลักการอย่างเคร่งครัด ซึ่งได้มีหะดิษได้กล่าวไว้ว่า

((لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه)) رواه بخاري ومسلم.

จากหะดิษข้างต้นหมายความว่า “ ท่านจะไม่ใช่ผู้ศรัทธาที่แท้จริง จนกว่าเขาจะรักพี่น้องในศาสนาของเขา เหมือนกับที่เขารักตัวเอง ” (รายงานโดยบุคอรี-มุสลิม-แหล่งเดิม)

ซึ่งแนวคิดดังกล่าวได้สอดคล้องกับของ อิลยาส ลีเตะ. (2550). ที่กล่าวว่าจริยธรรม ด้านการศรัทธา (อัคลากอีมาน) ประกอบด้วยการบริสุทธิ์ใจ การกระทำอย่างสม่ำเสมอ การขอบคุณ และการให้ความรักซึ่งกันและกัน การศรัทธาต้องประกอบด้วยความเชื่อมั่นภายในจิตใจ การยอมรับด้วยคำพูด และปฏิบัติด้วยร่างกาย การยึดมั่นในหลักการศรัทธามีนัยสำคัญคือ 1. การเชื่อมั่นภายในจิตใจ ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดของผู้ที่มีความศรัทธาต่อพระองค์ ถึงแม้ว่าจะไม่มีผู้ใดได้รับรู้ แต่พระองค์รับรู้ 2. การยอมรับด้วยคำพูด เป็นการแสดงออกที่ชี้ให้เห็นว่าการศรัทธาภายในจิตใจนั้นชัดเจนมีความศรัทธาต่อพระองค์จริง 3. การปฏิบัติด้วยร่างกาย เป็นการเสริมสร้างความสมบูรณ์แก่ผู้ศรัทธาในใจและการกล่าวด้วยคำพูด และเงื่อนไขของหลักศรัทธาอิสลามมี 6 ประการ คือ 1) การมีความรู้คือมีความรู้เกี่ยวกับการยอมรับและการปฏิบัติในเรื่องของพระเจ้า 2) การยึดมั่นและมีความ

มั่นใจ คือการยึดมั่นและมีความมั่นใจอย่างแน่วแน่ปราศจากความสงสัยหรือความลังเลต่อพระองค์ 3) มีความบริสุทธิ์ใจ คือการยอมรับและมีความภักดีต่อพระองค์ 4) มีความรักใคร่ คือการมีความรักต่อเพื่อนมนุษย์โดยไม่เอาวัดเอาเปรียบคนอื่น 5) มีความนอบน้อมตนรับด้วยกายและใจ คือการน้อมรับอาภักดิ์ด้วยกายและใจพร้อมกัน และ 6) มีการปฏิบัติทุก ๆ อย่างในเรื่องอาภักดิ์ที่ศาสนามุฮัมมัดได้เผยแผ่แก่มวลมนุษย์ (อับดุลเลาะ การ์รีนา, 2551)

จากการกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า มุสลิมจะต้องรักพระองค์ความบริสุทธิ์ใจ ปฏิบัติศาสนกิจที่พระองค์ได้สั่งใช้ และผูกพันต่อพระองค์ ขอบคุณพระองค์ที่ทรงสร้างและทรงมอบริสกี และมุสลิมต้องความรักพระองค์ต้องเหนือสิ่งอื่นใดทั้งหมด พยายามศึกษาทำความเข้าใจอัลกุรอาน หะดีษ และพยายามปฏิบัติตามหลักการศาสนาอย่างเคร่งครัด

2. แนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมและจรรยาบรรณอิสลามคือ สิทธิศักดิ์ แก้วทา (2555) ได้ทำการศึกษานโยบายการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร ประชากรในการวิจัยได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน รองผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 30 คน และครูหัวหน้างานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จำนวน 30 คน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไปพบว่า สถานศึกษาควรต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอในดำเนินโครงการ และควรจัดทำแผนของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการนำเสนอเป็นโครงการร่วมอย่างเหมาะสม ด้านบุคลากรทางการศึกษา พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษานั้นจะต้องมีการพัฒนาตนเองด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่เสมอ และจะต้องมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกระบวนการจัดกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม พบว่า สถานศึกษาจะต้องมีแผนงาน โครงการเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่ชัดเจน เหมาะสม และจะต้องปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ และด้านการติดตามและประเมินผล พบว่าสถานศึกษาควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนให้เหมาะสม และชัดเจน ส่วนสุภาพร สุขสวัสดิ์ (2552) ได้ทำการศึกษารูปแบบและแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษา ควรเป็นแบบอย่างของความศรัทธา ความเคารพนับถือและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน มีความสุภาพ รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความรักและปรารถนาดีต่อศิษย์

สมพิศ เกิดนวล (2557) ได้ศึกษา แนวทางพัฒนาคุณธรรมของนักเรียนโรงเรียนชุมชนบ้านไม้งาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 จากการสนทนากลุ่มพบว่า ทางโรงเรียนควรพัฒนาโครงการในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนคือ การปลูกจิตสำนึกที่ดีและมีความใฝ่ศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ท้องถิ่น ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรรวมทั้งชุมชน เพื่อจะได้ดำเนินงานไปได้อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน เหมาะสม และเป็นแนวทางเดียวกันมีการประเมินก่อนจัดกิจกรรม และมีประเมินหลังจากกิจกรรมเสร็จสิ้นอีกครั้ง การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องนั้น

เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและควรพัฒนาต่อยอดคุณธรรมจริยธรรมในด้านอื่น ๆ อาซีซัน เกป็น (2555) ได้ศึกษาพบว่า แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดสตูล คือ แนวทางการจัดการเรียนการสอนได้แก่ การสอดแทรกเนื้อหาคุณธรรมจริยธรรมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยการสร้างจิตสำนึกที่ดี และบูรณาการกับการปฏิบัติตนตามแนวทางของอิสลามที่ได้กำหนดไว้ แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน คือการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม โดยเน้นการปฏิบัติในชีวิตประจำวัน แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน คือผู้ปกครอง ผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชนควรมีส่วนร่วมในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม โดยการเริ่มต้นจากที่บ้าน และมีการติดตามและประเมินผลนักเรียนอย่างจริงจัง แนวทางการสร้างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน คือมีการปลูกฝังและปลูกจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน ครูและบุคลากรของโรงเรียนต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในทุก ๆ เรื่อง แนวทางการสร้างแรงจูงใจแก่นักเรียน คือมีการกระตุ้น ส่งเสริม มีการให้รางวัล มอบเกียรติบัตร และชมเชย นักเรียนที่ปฏิบัติในทางที่ดี ตามแบบอย่างของอิสลาม แนวทางการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ได้แก่ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักการอิสลามให้หลากหลาย เช่น ส่งเสริมนักเรียนในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจ จัดค่ายคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ การปลูกฝังให้นักเรียนรักโรงเรียน จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม และผู้ทรงคุณวุฒิจึงได้เสนอแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนด้วยวิธีการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามนั้นควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักการอิสลามให้มีหลากหลาย ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามเป็นประจำทุกสัปดาห์และควรดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ควรส่งเสริมนักเรียนในเรื่องการปฏิบัติศาสนกิจ การออกตะอวะฮ์ฮ์ สัจจัต กลุ่มศึกษา ปลูกฝังสร้างค่านิยมที่ดีในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ครูและบุคลากรควรควบคุมดูแลการปฏิบัติศาสนกิจของนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง จัดค่ายอบรมภาคฤดูร้อนเกี่ยวกับส่งเสริมการคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ให้นักเรียนพูดหน้าเสาธงในกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมอิสลามที่นักเรียนได้ปฏิบัติทุก ๆ วัน โรงเรียนควรกำหนดนโยบายในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามที่ชัดเจน และต่อเนื่อง

ส่วนมมูศักดี โต๊ะเถื่อน (2553) ได้ทำการศึกษา แนวทางการปลูกฝังอัคลาค (จริยธรรม) แก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า มี 6 แนวทางในการทางการปลูกฝังอัคลาค คือ 1) การสร้างแบบอย่างที่ดี หมายถึง โรงเรียนควรกำหนดวิสัยทัศน์และนโยบายเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาให้บุคลากรทุกคนประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ควรติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด การกำหนดแหล่งเรียนรู้และควรมีการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรมสนับสนุนแบบอย่างที่ดี 2) แนวทางการสร้างแรงจูงใจ ได้แก่ การเริ่มต้นการสอนด้วยการกล่าวพระนามของอัลลอฮ์ การจัดโครงการสร้างแรงจูงใจ การมอบรางวัลนักเรียนที่มีอัคลาค (จริยธรรม) ดี การให้โอกาสนักเรียนที่ทำความผิดปรับปรุงตัว การรายงานผู้ปกครองทราบความประพฤติของนักเรียน และการส่งเสริมการใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย 3) แนวทางการนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม ได้แก่ การสอนและการบูรณาการใน

รายวิชาเรียน การจัดแหล่งเรียนรู้ การเชิญผู้มีความรู้บรรยายประวัติศาสตร์อิสลาม และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดทำสื่อการสอนประวัติศาสตร์อิสลาม 4) แนวทางการจัดกิจกรรมปลูกฝังอัลลาค (จริยธรรม) อย่างสม่ำเสมอ ได้แก่ การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระหว่างภาคการศึกษา เช่น กิจกรรมปลูกฝังการศรัทธา กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การติดตามประเมินผล การแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรม และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดกิจกรรม แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ดี ได้แก่ 5) แนวทางการสร้างสำนึกรักภักดีสิ่งแวดล้อม การจัดภูมิทัศน์สวยงาม การรณรงค์รักษาความสะอาด การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการปลูกฝังอัลลาค การร่วมมือกับชุมชน 6) แนวทางการตักเตือน ได้แก่ การสร้างคู่มือการปฏิบัติตนสำหรับครูผู้สอน และนักเรียน การสนับสนุนให้กรรมการนักเรียนดูแลเพื่อนและรุ่นน้อง การกำหนดให้นักเรียนมีครูที่ปรึกษาสร้างความใกล้ชิดและให้คำแนะนำแก่นักเรียน การกำหนดขั้นตอนการตักเตือน และการจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดโครงการอบรมอัลลาค (จริยธรรม) แก่นักเรียน ส่วนพระมหากษัตริย์วรวรรณปรีชา (2552) ได้ทำการวิจัยแนวทางส่งเสริมจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษา: กรณีศึกษา โรงเรียนวิเศษไชยชาญ ตันติวิทยานุกูล อ่างทองวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง พบว่า แนวทางส่งเสริมจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาประกอบด้วย ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความกตัญญู กตเวทิตะ ความซื่อสัตย์สุจริต และประหยัดผลจากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันจะมีระดับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษา แตกต่างกันในภาพรวมและในด้านความมีระเบียบวินัย ความรักรับผิดชอบและซื่อสัตย์ และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพครอบครัวแตกต่างกันจะมีระดับการปฏิบัติตนด้านจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษาแตกต่างกันทั้งในภาพรวมและในด้านความมีระเบียบวินัย ความกตัญญู กตเวทิตะ และความประหยัด

ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า สรียานี อาบู (2549) ได้ทำการศึกษา การส่งเสริมจริยธรรมอิสลามในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองจังหวัดยะลา ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามอย่างต่อเนื่อง หน่วยทั้งภาครัฐและเอกชนควรสนับสนุนในด้านการเงินในการจัดกิจกรรมในด้านต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมอิสลามอย่างแพร่หลาย หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามอย่างแพร่หลาย ส่วนอาซีซัน เกป็น (2555) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การจัดการเรียนการสอนควรมีการนำเนื้อหาจริยธรรมอิสลามมาสอนโดยให้ปฏิบัติในสถานการณ์จำลอง และแสดงบทบาทสมมติให้มากขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรมีการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารีที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนให้มากขึ้น ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ควรเชิญผู้ปกครองและผู้นำชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ควรขอความร่วมมือให้ผู้ปกครอง อบรม สั่งสอน คุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนที่บ้าน ด้านการสร้างแบบอย่างที่ดี ควรขอความร่วมมือผู้ปกครองให้ช่วยประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสร้างแรงจูงใจ ควรมีกำหนดระเบียบและบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีและบทลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ดียิ่งขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มศึกษา

กิจกรรมกลุ่มศึกษาหมายถึง การจัดกลุ่มขึ้นมาเพื่อศึกษาอิสลามร่วมกัน ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาพูดคุยกันเอง เช่น การศึกษาอัลกุรอาน การศึกษาอัลหะดีษ หลักศาสนา การศึกษามรรยาทต่างๆของอิสลาม การศึกษาวิชาฟิกฮ์ร่วมกัน สำหรับในเรื่องฟิกฮ์นั้น ควรผ่อนปรนในเรื่องที่แตกต่างและร่วมมือกันในเรื่องที่เหมือนกัน อีกทั้งต้องให้ความสำคัญกับทุกฝ่ายที่มีความเห็นที่ต่างกัน เพื่อป้องกันการแตกแยก ในกิจกรรมนั้นจะมีสมาชิกอย่างน้อย 3 -12 คน โดยจะจัดขึ้นอาทิตย์ละครั้ง อย่างน้อยเดือนละครั้ง มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อให้บุคคลที่รวมตัวกันได้มีโอกาสในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะต่าง ๆ ร่วมกัน โดยการสำรวจตนเอง เสริมสร้างความเข้าใจในตนเอง สร้างกระจุกสะทอนให้เห็นภาพตนเองทุกด้าน โดยการสร้างความเข้าใจบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดความยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลอื่นแสดงออกมา และเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของแต่ละคนเป็นอย่างดี และสิ่งที่ควรเกิดขึ้นจากจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นเส้นทางที่เราคิดว่าจะนำไปสู่ความพึงพอใจของพระองค์ และการมุ่งมั่นสู่การปฏิรูปตนเองและเรียกร้องเชิญชวนผู้อื่นสู่การงานต่อพระองค์คือเวลาการทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่ดีที่สุดในการทำระหว่างสมาชิกคือครึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงของทุก ๆ วันหรือทุกสัปดาห์ครึ่งละหนึ่งชั่วโมงหรือมากกว่าโดยให้เป็นไปตามการตกลงร่วมกันของสมาชิก แต่ความถี่ของกิจกรรมกลุ่มศึกษาไม่ควรน้อยกว่าสองอาทิตย์ต่อครั้ง สถานที่ที่ดีที่สุดในการทำกิจกรรมกลุ่มศึกษา คือมัสยิดหรือที่ไหนก็ได้ขึ้นอยู่กับ การตกลงของสมาชิก ข้อสำคัญคือสถานที่ต้องสะอาดสงบและปลอดภัย (เกษตรชัย และหิม, 2558; อัล บุนยาน, 2557; อนัส แสงอารี, 2557) ได้มีหะดีษได้กล่าววว่า

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ((مَا اجْتَمَعَ قَوْمٌ فِي بَيْتٍ مِنْ بُيُوتِ اللَّهِ تَعَالَى، يَتْلُونَ كِتَابَ اللَّهِ وَيَتَدَارَسُونَهُ بَيْنَهُمْ، إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيْهِمُ السَّكِينَةُ، وَعَشِيَتْهُمْ الرَّحْمَةُ، وَحَقَّقَتْهُمْ الْمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللَّهُ فِيمَنْ عِنْدَهُ))
رواه مسلم.

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่ารายงานจากท่านอาบูฮุรัยเราะฮฺ และท่านอาบูซาอิด อัลคุดรีได้รายงานวว่า ท่านนาบีมุฮัมมัดﷺ ได้กล่าวไว้ว่า “เมื่อมีกลุ่มของผู้คนได้รวมกลุ่มกันเพื่อทำการรำลึกถึงอัลลอฮﷻ บรรดาอิกะฮ์ก็จะห้อมล้อมพวกเขาด้วยปีกของพวกเขา อัลลอฮﷻ ก็จะปกคลุมพวกเขาด้วยเราะฮฺมะฮฺ ซากีนะฮฺ หรือความสงบสุขลงมาจากบนพวกเขาและอัลลอฮﷻ จะกล่าวถึงพวกเขาต่อบรรดาผู้ที่ใกล้ชิดกับพระองค์” (รายงานโดยมุสลิม)

ส่วนองค์ประกอบสำคัญของกิจกรรมกลุ่มศึกษามี 4 องค์ประกอบ คือ 1) หัวหน้าหรือแกนนำ 2) สมาชิกในกลุ่ม 3) หลักสูตรหรือแบบแผน 4) อุปกรณ์ในการขัดเกลาและให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามความเหมาะสมตามบริบท (Asrohah, 1999) วิธีการในการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษามีดังต่อไปนี้ 1) Liqa คือการพบปะเป็นกิจวัตรที่พบปะทุกสัปดาห์. liqa เป็นวิธีการเพื่อเผยแพร่เรื่องราว (เนื้อเรื่อง).แต่ไม่ใช่แค่งานอบรม แต่เป็นหน่วยงานที่ให้กำลังใจ (พลังขับเคลื่อนในการทำความดี) liqaก็จะมีภาระประเมินจากงานที่นำเสนอในสัปดาห์สุดท้าย.liqa จะนำเสนอข้อมูล

กิจกรรมตะวะฮฺ และมีการสนทนา การประเมิน และการประเมินงาน เกี่ยวกับกิจกรรมที่ผ่านพ้นไป

2) Mabit คือกิจกรรมค้างคืน เพื่อยกระดับคุณภาพจิตใจ .ในขณะที่เดียวกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์ทางใจ และsoliditas ระหว่างบุคลากรในกิจกรรมกลุ่มศึกษา .เพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในกิจกรรมตลอดค้างคืน คือกียามุลัย อ่านและฟังอัลกุรอาน ซิกิร (รำลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และฟังด้านเอกภาพด้วยความพร้อมเพรียงกัน ด้วยความตั้งใจ ตลอดคืน เพื่อผูกมัดใจและลึกซึ้งระหว่างบุคลากรของกิจกรรมกลุ่มศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งขึ้น

3) Rihlah คือ กิจกรรมทัศนศึกษา เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ และเพื่อความสัมพันธ์ ระหว่างบุคลากรของกิจกรรมกลุ่มศึกษา และทำความเข้าใจความยิ่งใหญ่ของพระองค์.โดยผ่านทรัพยากรที่ถูกสร้าง และยังเป็นการผ่อนคลายจากความวุ่นวาย

4) Muk คือกิจกรรมการเข้าค่ายมีขึ้นเพื่อฝึกนิสัยร่างกายและจิตใจ และฝึกความพร้อมของบุคลากรของกิจกรรมกลุ่มศึกษาในสถานการณ์ฉุกเฉิน และจะเสริมด้วยการเล่นกีฬา.มุกอยยัม จะจัดขึ้นปีละครั้ง

5) Daurah คือกิจกรรม การฝึกฝน การอบรมภาคฤดูร้อน วิจัยและพัฒนา เพื่อยกระดับ ทัศนคติ เกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มศึกษาการเรียนการสอน เป็นการเรียนการสอนในรูปแบบการสนทนาจะนำเสนอโดยผู้ที่มีความรู้จะเผยแพร่โดยสถาบันการศึกษาอิสลามชั้นสูง เพื่อเป็นแหล่งการศึกษาหาข้อมูลในด้านต่าง ๆ (Zahara, 1995)

ซึ่งข้อปฏิบัติระหว่างการทำกิจกรรมกลุ่มศึกษา (ฮาลาเกาะห์) 1. มีความศรัทธาพร้อมที่จะรับคำสอนมาปฏิบัติตามกำลังความสามารถ 2. มีความศรัทธาว่าอัลลอฮฺ ﷻ และบรรดามาลาอิกะฮฺของพระองค์อยู่พร้อมกันกับเขา 3. ร่างกายอยู่ในสภาพที่สะอาดจากสิ่งสกปรก ถ้าทำได้ควรแปรงฟันพร้อม ๆ กับอาบน้ำนมาซก่อนทำกิจกรรมกลุ่มศึกษา ส่วนพี่น้องสตรีที่มีหะดัษใหญ่ (มีประจำเดือนหรือเลือดหลังคลอดบุตร) สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้ 4. สวมเสื้อผ้าที่สะอาด 5. หากทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาในมัสยิดให้ตั้งใจเอาใจใส่อดิการไปด้วย 6. ยึดมั่นในมารยาทและปฏิบัติตามระเบียบวินัยและเวลาของกิจกรรมกลุ่มศึกษา 7. ให้สละมต่อกันทั้งในยามที่พบปะและจากลา 8. พยายามถอดบทเรียนที่ร่วมกันศึกษา เพื่อเอามาเป็นวิถีชีวิต ไม่ว่าจะด้านหลักศรัทธา มารยาทและการปฏิสัมพันธ์ธุรกรรมกับคนอื่น ฯลฯ และระดับของกิจกรรมกลุ่มศึกษา มีหลายระดับได้แก่ กิจกรรมกลุ่มศึกษาระดับครอบครัว ประกอบด้วย พ่อ แม่ ลูก ลูกเขย ลูกสะใภ้หรือหลานๆภายใต้การนำของพ่อ ปู่ หรือ แม่ กิจกรรมกลุ่มศึกษาระดับนี้สำคัญมากๆทั้งนี้เพื่อกระชับและสร้างความเข้มแข็งมั่นคงของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในครอบครัวด้วยสายเลือดอันมั่นคงแห่งองค์อัลลอฮฺ ﷻ และเพื่อสร้างจิตวิญญาณแห่งความสงบสุขขึ้นภายในครอบครัว

ด้วยเหตุนี้แต่ละคนจะต้องประกาศโลแกนหรือคติพจน์ว่า “หนึ่งครอบครัว หนึ่งกิจกรรมกลุ่มศึกษา เพื่อสร้างครอบครัวที่สงบสุข” กิจกรรมกลุ่มศึกษาระดับคนทำงานหรือองค์กรเดียวกัน โดยมีหัวหน้าสำนักงานหรือหัวหน้าองค์กรเป็นผู้นำ กิจกรรมกลุ่มศึกษาระดับอีมามกับกรรมการมัสยิด หรือสับปุรุษ (มะอ์มูม) ของมัสยิด โดยมีอีมามเป็นหัวหน้า กิจกรรมกลุ่มศึกษา ระดับพี่น้องมุสลิมหรือมุสลิมะห์ที่มีอายุรุ่นคราวเดียวกันมีความรู้ระดับใกล้เคียงกัน และมีที่อยู่ หรือที่ทำงานใกล้เคียงกัน เช่น ครูของปอเนาะ หรือโรงเรียนแต่ละแห่ง อาจารย์ของมหาวิทยาลัย หรือระหว่างเพื่อน ๆ ที่รู้จักกัน หรือระหว่างเพื่อนบ้าน กิจกรรมกลุ่มศึกษาระดับนักเรียนนิสิต นักศึกษาในทุกระดับที่ไม่มีความแตกต่างกันมากในเรื่องอายุและความรู้ โดยกิจกรรมกลุ่มศึกษาจะต้องมีผู้นำกลุ่มเป็นครูหรือนักเรียน นิสิต นักศึกษาที่มีอายุมากที่สุดพร้อมทั้งเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในอัลกุรอานด้วย

คุณสมบัติของกิจกรรมกลุ่มศึกษานั้น ไม่ได้เป็นกฎระเบียบที่ตายตัวเสมอไปว่าจะต้องเป็นไปในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ที่มีอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ (อนัส แสงอารี, 2557)

ส่วนในเรื่องความเข้าใจในหัวข้อต่าง ๆ นั้นคงต้องผ่านการศึกษาและการพูดคุย การทำความเข้าใจเพิ่มขึ้น โดยทั่วไปแล้วกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่จัดขึ้นในปัจจุบันนี้จะประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้ คือ 1) ตรีปิยะฮ มาจากคำว่า “ร็อบบา” แปลว่า การเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน “ตรีปิยะฮ” หมายถึง การศึกษา การอบรมที่เน้นปฏิบัติ เด็กและเยาวชน จะได้รับการตรีปิยะฮจากครูผู้สอนมากกว่าการให้ความรู้ การมีตรีปิยะฮเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะสร้างให้มุสลิมให้มีความสมบูรณ์แบบถูกต้องในหลักของศาสนาอิสลาม โดยเฉพาะด้านศาสนา และการใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ดังเช่น ศาสดามุฮัมมัดได้ตรีปิยะฮบรรดาเศาะหาบะฮ์ให้เป็นผู้ที่ภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นคนที่สมบูรณ์แบบและมีความพร้อมในทุกด้าน ด้วยการตรีปิยะฮแล้วจะทำให้จิตใจเข้มแข็ง เต็มเปี่ยมด้วยความรู้และร่างกายจะมีความเคยชินจากการฝึกปฏิบัติ มุสลิมที่ได้รับการตรีปิยะฮ จะเป็นมุสลิมที่มีความรับผิดชอบ มีจิตอาสา เป็นผู้ที่สังคมสามารถให้ความไว้วางใจได้ 2) มุฮิบบะฮ หมายถึงการมอบความรัก เป็นสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่ไม่แพ้สิ่งอื่น ๆ มุสลิมจะต้องรักอัลลอฮ์ ﷻ มากกว่าบิดามารดา ญาติพี่น้อง มากกว่าหน้าที่การงาน และมากกว่าทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ 3) อิลมียะฮ หมายถึง ความรู้ หรือวิชาการ อิลมียะฮจะเน้นถึงความรู้หรือวิชาการที่เจาะลึกหรือลงรายละเอียดในเรื่องนั้น ๆ อิลมียะฮเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับใช้ในการตรีปิยะฮและตัสกียะฮ การอิลมียะฮ 4) อุควะฮ หมายถึงความเป็นพี่น้องของผู้ศรัทธา มีความเชื่อมโยงอันแน่นแฟ้นกว่าสายใยในสายเลือด เมื่อเยาวชนมุสลิมรู้สึกเป็นอุควะฮแล้วจะเกิดมุฮิบบะฮขึ้นในจิตใจ 5) ตัสกียะฮ หมายถึงการขัดเกลาหรือทำความสะอาด ตัสกียะฮจะเน้นการขัดเกลาจิตใจ เพื่อให้มุสลิมมีจิตใจดีขึ้น เช่น การอดิคาฟิยามุลลัลยล ทำความดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ ปราศจากการแสวงหาชื่อเสียง การทำความดีและช่วยเหลือทุกคน ไม่เลือกเฉพาะคนรวย หรือมีชาติตระกูลที่ดี การทำความดีปราศจากการแสวงหากำไรในโลกดุนยา ปราศจากการชมเชย (อัล บุนยาน, 2557)

จากคำกล่าวข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่มศึกษาหมายถึงกระบวนการเรียนรู้ ในการขัดเกลาจิตใจร่วมกันเกี่ยวกับหลักศาสนา และสังคม เช่น การศึกษาอัลกุรอาน การศึกษาอัลหะดีษ ข่าวสารมุสลิม เป็นต้น จำนวนสมาชิกในกลุ่มโดยทั่วไปประมาณ 3-12 คน กิจกรรมกลุ่มศึกษานับว่าเป็นแนวทางสำคัญอีกรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมเรียนรู้ และขัดเกลาจิตใจ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลามที่สมบูรณ์แบบยิ่งขึ้น

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการขัดเกลาทางสังคม

การขัดเกลาทางสังคมเป็นการเรียนรู้ของสมาชิกในสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อมเป็นรูปวิธีการที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้สมาชิกของกลุ่มได้เรียนรู้ วิธีการกฎเกณฑ์ ความประพฤติและค่านิยมต่าง ๆ ที่สังคมกำหนดได้ไว้เป็นระเบียบของความประพฤติและความสัมพันธ์ของสมาชิกในสังคมนั้น ๆ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดวัฒนธรรม ประเพณี จากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่งเพื่อเป็นการพัฒนาไปตามความต้องการของสังคม และเพื่อให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสมที่สุด (ศิริรัตน์ แอดสกุล, 2553; ปาฟณี จิตวิวัฒนา, 2542) การขัดเกลาทางสังคมสามารถ

จำแนกได้ 2 ประเภท คือ 1) การขัดเกลาทางสังคมจะปรากฏตั้งแต่ทารกได้เป็นสมาชิกของสังคม เริ่มตั้งแต่ครอบครัวที่ทำหน้าที่ในการการอบรมสั่งสอนเด็ก ครอบครัวจะเตรียมตัวให้เด็กพร้อมที่จะเข้าร่วมกับคนอื่นในสังคม โดยเป็นผู้อบรมสั่งสอน ให้ความอบอุ่นและความรัก เรื่องของหน้าที่และสิทธิต่าง ๆ ซึ่งจะสอนให้อยู่ร่วมกันกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ 2) การขัดเกลาทางสังคมขั้นหัตถ์นิยม จะเกิดขึ้นได้นั้นต่อเมื่อบุคคลได้ผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมขั้นปฐมภูมิมาแล้ว และต้องการเข้ากลุ่มทางสังคมหรือเปลี่ยนสภาพทางสังคม เช่นการเลื่อนชั้นทางสังคม เขาผู้นี้จะได้รับการขัดเกลาทางสังคมผ่านกลุ่มที่เขาได้เข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ด้วยกัน (ปฐม ทรัพย์เจริญ, 2533) การขัดเกลาทางสังคมมีความมุ่งหมายหลัก 4 ประการ คือ 1) การปลูกฝังระเบียบวินัย เพื่อให้สมาชิกมีแบบของความประพฤติตามที่กลุ่มกำหนดหรืออนุญาต เป็นการแสดงความพอใจในปัจจุบัน เพื่อผลประโยชน์ในวันข้างหน้า เช่น เด็กส่วนใหญ่จะไม่ชอบให้ผู้ใหญ่มารบกวนให้ทำตัวให้เรียบร้อย แต่เด็กก็ต้องทำ เพราะอยากให้ผู้ใหญ่รัก หรือตอนเป็นนักเรียน พ่อครูบอกว่าจะทำการสอบ ส่วนมากจะไม่ค่อยชอบ เพราะต้องดูหนังสือ จะเล่นหรือเที่ยวเตร่ไม่ได้ แต่ความกลัวจะตกซ้ำชั้น จึงต้องสอบ เพื่อจะได้ขึ้นชั้นได้ เป็นต้น 2) ปลูกฝังความมุ่งหวัง ความมุ่งหวังช่วยให้บุคคลมีกำลังใจที่จะทำตามระเบียบวินัยต่าง ๆ โดยเฉพาะความมุ่งหวังในสิ่งที่สังคมยกย่อง เช่น เป็นแพทย์ ตำรวจ ครู เป็นต้น เป็นกำลังใจให้คนยอมบังคับตัวเองให้ปฏิบัติตามระเบียบ แม้จะชอบหรือไม่ก็ตามเพื่อให้ได้มาซึ่งความมุ่งหมายที่ตั้งความหวังไว้ 3. สอนให้รู้จักทัศนคติต่าง ๆ บุคคลจะสามารถอยู่กับสังคมด้วยดีได้ถ้ารู้จักแสดงบทบาทของตนอย่างเหมาะสมในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นตามกาลเทศะและโอกาสต่าง ๆ เช่น บทบาทนายก็แตกต่างกับลูกน้อง พ่อกับลูก ครูกับลูกศิษย์ เป็นต้น เพราะแต่ละบทบาทก็มีลักษณะเฉพาะ เช่น ครู ต้องอดทนและฉลาด นักเรียนต้องรู้จักใฝ่หาความรู้ เป็นต้น 4) สอนให้มีทักษะที่จะร่วมใช้กิจกรรมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งทักษะนี้ถ้าเป็นสังคมดั้งเดิมหรือความเป็นอยู่แบบง่าย ๆ จะเรียนรู้ด้วยการลอกเลียนแบบสิ่งที่เห็นอยู่เป็นประจำในชีวิตประจำวัน จะเรียนรู้ทักษะเกี่ยวกับเพื่อนร่วมสังคม เช่น ความรู้ในด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ช่วยให้การปฏิบัติต่อผู้อื่นเป็นไปโดยราบรื่น ได้ประโยชน์ตามความมุ่งหมาย หรือความรู้ในด้านแพทย์ วิศวกรรม พยาบาล แต่ละคนก็มีทักษะคนละอย่างในอันที่จะยึดถือเป็นอาชีพ แม้แต่ในทักษะอย่างเดียวกันยังสามารถแบ่งซอยออกไปตามความสนใจ เช่น แพทย์ก็ยังมีผู้เชี่ยวชาญย่อยลงไปอีก เป็นผู้เชี่ยวชาญทาง หัวใจ คอ จมูก หู ทางเดินอาหาร วิสัญญี เป็นต้น ยิ่งสังคมมีบุคคลเชี่ยวชาญหรือมีทักษะหลายสาขาหลายอาชีพมากเท่าไร สังคมก็สามารถนำบุคคลเหล่านั้นมาสร้างสรรค์สังคมได้มากขึ้นเท่านั้น (ปภาณี ฐิติวัฒนา, 2547; วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล, 2552) ช่วงวัยที่สำคัญต่อการอบรมสั่งสอนให้รู้ระเบียบของสังคมอาจแยกออกได้เป็น 2 วัยคือ 1) การอบรมสั่งสอนในวัยที่ยังเป็นเด็ก เป็นช่วงที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กมากที่สุด เพราะเป็นสถาบันแรกที่เด็กได้รับการอบรมสั่งสอน ซึ่งเป็นเรื่องที่พ่อแม่และผู้ปกครอง โดยเฉพาะ เช่น ตอนที่เด็กยังเป็นทารกเด็กก็ต้องการรับการตอบสนองทางร่างกาย และการเอาใจใส่ความต้องการขั้นพื้นฐาน คือ อาหาร ซึ่งในเรื่องการเลี้ยงดูนี้ก็แตกต่างกันไปตามแต่ละสังคม เช่น บางครอบครัวให้เด็กดื่มนมทุกครั้งที่เด็กร้อง แต่บางครอบครัวให้ตามกำหนดเวลา บางคนก็ดื่มนมแม่จนโตเข้าโรงเรียน บางคนก็ดื่มนมช่วงระยะเวลาอันสั้นหรือไม่เคยได้ดื่มนมเลย เป็นต้น เป็นการอบรมแบบแฝงระเบียบวิธีในการตอบสนองความต้องการและการไม่ตอบสนองก็เป็นส่วนหนึ่งในการอบรมเช่นกัน การอบรมนี้เป็นไปตามระยะเวลาของการเจริญเติบโต ในระยะที่เป็นทารก เด็กมักจะต้องการตอบสนองในเรื่องอาหาร

ต้องการดูแลและความรักความอบอุ่น 2) การอบรมสั่งสอนในวัยที่ยังเป็นวัยรุ่น เป็นวัยที่ได้ผ่านการอบรมมามากพอที่จะรู้และเข้าใจกฎเกณฑ์ของสังคม ซึ่งการอบรมสั่งสอนก็จะได้จากครอบครัว โรงเรียน กลุ่มเพื่อน เป็นต้น เป็นวัยที่เด็กจะพ้นจากสภาพของความเป็นผู้เยาว์ และเริ่มเข้าสู่ภาวะของความเป็นหนุ่มสาว วัยรุ่นจึงเป็นเพียงชั่วระยะเวลาหนึ่งของการเจริญเติบโต เป็นระยะที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะก้าวไปสู่การเป็นผู้ใหญ่เต็มตัว โดยเฉพาะร่างกายเปลี่ยนแปลง มีการแปรปรวนของอารมณ์และจิตใจ ความแปรปรวนของอารมณ์เป็นสาเหตุให้เขามีพฤติกรรมแปลก ๆ เช่น รักชอบอะไรก็อาจจะรักจนหลง ชอบจนคลั่ง หรือเวลาฟังเพลงที่ชอบอาจจะกรี๊ด คลั่งดารารายภาพยนตร์ เป็นต้น (สุพัตรา สุภาพ, 2546; จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์, 2549) ตัวแทนในการขัดเกลาทางสังคมมี 6 ประการ คือ 1) ครอบครัว เป็นสถาบันแรกในการขัดเกลาทางสังคม (Primary Socialization) เป็นสถาบันพื้นฐานที่สำคัญใกล้ชิดผูกพันกับบุคคลมากที่สุด ซึ่งมีความสำคัญต่อกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ในแต่ละครอบครัวนั้นจะมีวิธีการในการอบรมสั่งสอนที่แตกต่างกัน วิธีการในการหล่อหลอม จะช่วยให้บุคคลนั้นทราบว่าสิ่งใดที่ควรจะทำ คาดหวังให้บุคคลนั้นเป็น ถือได้ว่าครอบครัวเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของมนุษย์อย่างมาก 2) กลุ่มเพื่อน เป็นกลุ่มบุคคลที่มีอายุใกล้เคียงกัน เริ่มตั้งแต่เพื่อนในช่วงวัยเด็ก เพื่อนในวัยเรียน เพื่อนร่วมงาน และเพื่อนในอีกหลายรูปแบบ ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกับบุคคลมากอีกกลุ่มหนึ่ง การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกัน อาจทำให้มีแนวคิด การดำเนินชีวิต ค่านิยมในทิศทางเดียวกัน ทำให้รู้สึกเข้าใจซึ่งกันและกัน รักใคร่กลมเกลียว จึงส่งผลให้กลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อทัศนคติ 3) โรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองสำหรับเด็ก และเป็นตัวแทนการขัดเกลาทางสังคมที่อยู่ในรูปแบบที่เป็นทางการ ทำให้เด็กได้รับความรู้ทางด้านวิชาการแขนงต่างๆ เช่น ด้านประวัติศาสตร์ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านภูมิศาสตร์ เป็นต้น โดยมีคุณครูเป็นผู้ทำหน้าที่ในการให้ความรู้ อบรมสั่งสอน และเป็นสถานที่ที่ทำให้เด็กและเยาวชนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน สอดคล้องกับปัจจุบันที่คนในสังคมให้ความสำคัญกับการศึกษาเป็นอย่างมาก เพื่อเสริมสร้างทักษะทางด้านความรู้ และเพื่อความเจริญก้าวหน้าของลูกหลาน จึงส่งผลให้โรงเรียนที่เป็นสถานที่คอยหล่อหลอมเด็กทั้งทัศนคติ ค่านิยม และนิสัยใจคอ มีอิทธิพลมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย 4) กลุ่มอาชีพ อาชีพในแต่ละอาชีพจะมีคุณค่า บรรทัดฐาน และระเบียบกฎเกณฑ์ที่มีความแตกต่างกัน เช่น แพทย์ต้องรักษาคนไข้ทุกคน โดยไม่เลือกปฏิบัติ ผู้พิพากษาต้องมีความยุติธรรมกับมนุษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ครูต้องมีความเมตตา กรุณาแก่ลูกศิษย์ นักข่าวต้องมีความเที่ยงตรงต่อข้อมูลข่าวสาร นำเสนอเรื่องราวที่เป็นข้อเท็จจริง เป็นต้น การขัดเกลาในวัยนี้มักทำได้ยากกว่าวัยเด็ก เพราะกว่าจะผ่านมาจนกระทั่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แต่ละคนก็มักจะมีความรู้สึกรู้สึกนึกคิดเป็นของตนเองแล้ว 5) องค์กรทางศาสนา ศาสนาเป็นสถาบันที่บุคคลยึดเหนี่ยวจิตใจ ดังนั้นศาสนาจึงเป็นตัวแทนอย่างหนึ่งที่ช่วยขัดเกลาทางสังคม เสริมสร้างทัศนคติที่ดี กล่อมเกลาจิตใจ และพฤติกรรมให้ตั้งอยู่ในคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม 6) การสื่อสารมวลชนมีการแตกแยกออกเป็นหลากหลายชนิด เช่น อินเทอร์เน็ต โทรศัพท์ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร เป็นต้น สื่อมีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ โดยเฉพาะในกลุ่มของเด็ก และเยาวชนที่ได้รับจากสื่อแล้วยังขาดวิจารณญาณ ทำให้ในบางครั้งยังขาดการไตร่ตรองถึงความเหมาะสมถูกต้อง นำไปสู่การลอกเลียนแบบด้านความคิดและด้านพฤติกรรมได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าก่อนหน้านั้นได้รับการขัดเกลามาอย่างไรด้วย (พระมหาสนอง ปัจโจปการี, 2553)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่ามนุษย์มีกระบวนการขัดเกลาทางสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการเรียนรู้กฎเกณฑ์ต่าง ๆ และระเบียบแบบแผนเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติและให้บุคคลนั้นได้พัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง จากการติดต่อกับผู้อื่น โดยผ่านตัวแทนสำคัญทางสังคมในการขัดเกลา หล่อหลอม ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน วัด มัสยิด กลุ่มเพื่อน อาชีพ และการสื่อสารมวลชนต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลนั้นมีบทบาทและสามารถดำรงอยู่ในสังคมนั้น ๆ ได้อย่างสงบสุข

แนวคิดเกี่ยวกับเยาวชน

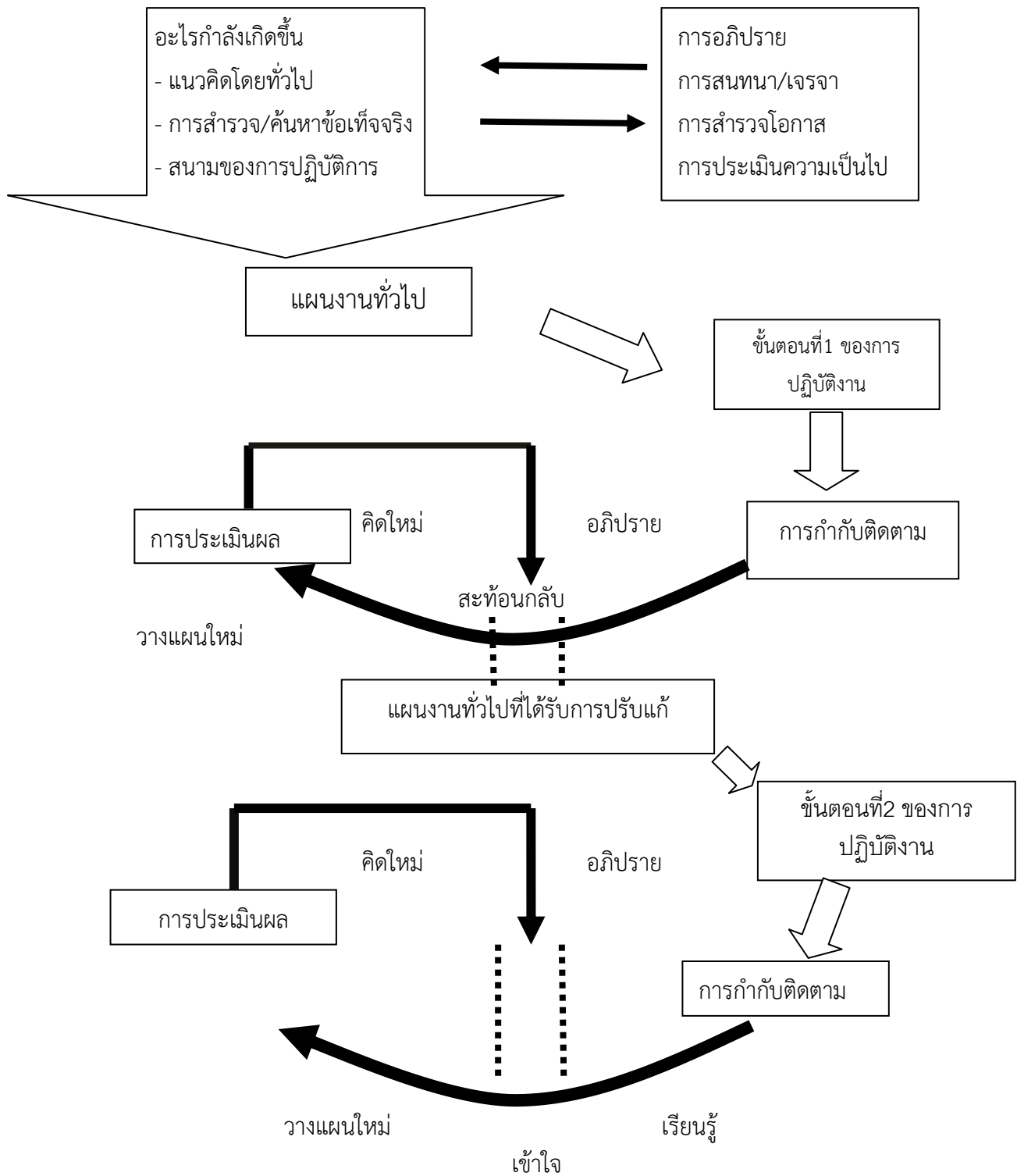
เยาวชน หมายถึงบุคคลที่อายุตั้งแต่ 14 ปีบริบูรณ์และยังไม่ถึงอายุ 18 ปีบริบูรณ์และไม่ใช่ผู้บรรลุนิติภาวะแล้วจากการจดทะเบียนสมรส (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525) เยาวชนมีวุฒิภาวะที่แตกต่างจากผู้ใหญ่ทั้งด้านการเรียนรู้ ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีประสบการณ์ในการดำรงชีวิตน้อยกว่าผู้ใหญ่ แต่มีพลังอันสำคัญที่จะสามารถช่วยกันเสริมสร้างกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา แนวคิดพื้นฐานสำหรับเยาวชนมี 6 ประการ คือ 1) เยาวชนมีศักดิ์ศรี มีเกียรติ และมีสิทธิของความเป็นมนุษย์ทุกอย่าง 2) การพัฒนาบุคคลนั้นเป็นกระบวนการที่พัฒนาต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การรับรู้โดยเฉพาะด้านการปรับตัว และการปรับบทบาท อันเนื่องมาจากประสบการณ์ และอิทธิพลของสังคมและสิ่งแวดล้อม 3) ความสัมพันธ์กันระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นอย่างชัดเจน เช่น การมีโรคภัยไข้เจ็บ ความยากจน ความด้อยโอกาสในการศึกษา การขาดความรู้ การตกงานไม่มีงานทำ และบริการที่ขาดคุณภาพ เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กันทั้งทางตรง และทางอ้อม ต่อการพัฒนาและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทำให้เยาวชนบางกลุ่มกลายเป็นปัญหาสังคมในปัจจุบัน 4) เยาวชนควรที่ได้รับการดูแลและให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีคุณภาพ 5) จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสร้างโอกาสให้เยาวชนทุก ๆ คนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ตามศักยภาพ 6) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์นั้นเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน และต้องลงทุนสูง (แนวความคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาเยาวชน, 2559) ความคาดหวังที่เยาวชนควรปฏิบัติ โดยแบ่งได้ 7 ประการสำคัญ คือ 1) เยาวชนมีบทบาทเป็นสมาชิกของครอบครัว ซึ่งต้องมีการปลูกฝังให้รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนในครอบครัว และการทำความดีต่อผู้อื่น ทั้งในยามสงบสุขและยามทุกข์ 2) เยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการปกป้องรักษาบ้านเมือง และประเทศชาติ 3) เยาวชนเป็นพลังในทางเศรษฐกิจ ต้องได้รับการพัฒนาให้เป็นกำลังผลิตที่เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยการใช้การศึกษาในระบบโรงเรียนมาเป็นเครื่องมือที่สำคัญ 4) เยาวชนเป็นพลังในการพัฒนาสังคม ต้องพัฒนาให้เหมาะสมทั้งคุณภาพและปริมาณ โดยการใช้ระบบการศึกษาทั้งในและนอกระบบโรงเรียน 5) เยาวชนเป็นผู้สืบทอด ประเพณี วัฒนธรรม และการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ เพื่อความปลอดภัยของสังคม 6) เยาวชนเป็นผู้รับและเป็นผู้ดำเนินการในการพัฒนา หากได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ 7) เยาวชนต้องมีความรู้ มีสติปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรมจริยธรรม เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เป็นกำลังในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศชาติ (ปฟาณี วิถีวัฒนา 2535) บทบาทของเยาวชนไทยควรมีประกอบด้วย 6 ประการคือ 1) บทบาทต่อตนเอง เยาวชนต้องเป็นผู้ใฝ่พัฒนาอยู่เสมอ พัฒนาค้นคว้าไปสู่ความสำเร็จการมีชีวิตอยู่อย่างมีคุณภาพ 2) บทบาทต่อผู้อื่น

เยาวชนควรมีความกตัญญูทวดเวทีและมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ อาจารย์ ครู ผู้มีพระคุณ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และเป็นมิตรที่ดีของเพื่อน 3) บทบาทต่อสังคม เยาวชนควรมีส่วนช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก ผู้ด้อยโอกาสช่วยในการแก้ไขปัญหาในสังคม และช่วยในการพัฒนาสังคม 4) บทบาทต่อสถาบันชาติ เยาวชนควรร่วมกันในการรักษาชาติให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง 5) บทบาทต่อสถาบันศาสนา เยาวชนควรช่วยกันรักษาและส่งเสริมสถาบันศาสนา ซึ่งเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจของคนทุกคน และ 6) บทบาทต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เยาวชนควรมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และรักษาสถาบันพระมหากษัตริย์ให้มั่นคงสถิตสถาพรตลอดไป (สมพร เทพสิทธา, 2541)

จากข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า เยาวชน หมายถึง บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุ 14-18 ปี เป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลง ด้านร่างกาย ด้านพฤติกรรม และด้านอารมณ์ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เยาวชนต้องบทบาทหน้าที่ตนควรปฏิบัติ เช่น การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความกตัญญูทวดเวทีและมีความเคารพเชื่อฟังพ่อแม่ครู ผู้มีพระคุณ เป็นต้น เยาวชนเป็นกำลังสำคัญในการเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตหากได้รับการชี้แนะ และปลูกฝังอุดมการณ์ต่าง ๆ ที่ดีนั้นเยาวชนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

แนวคิดการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

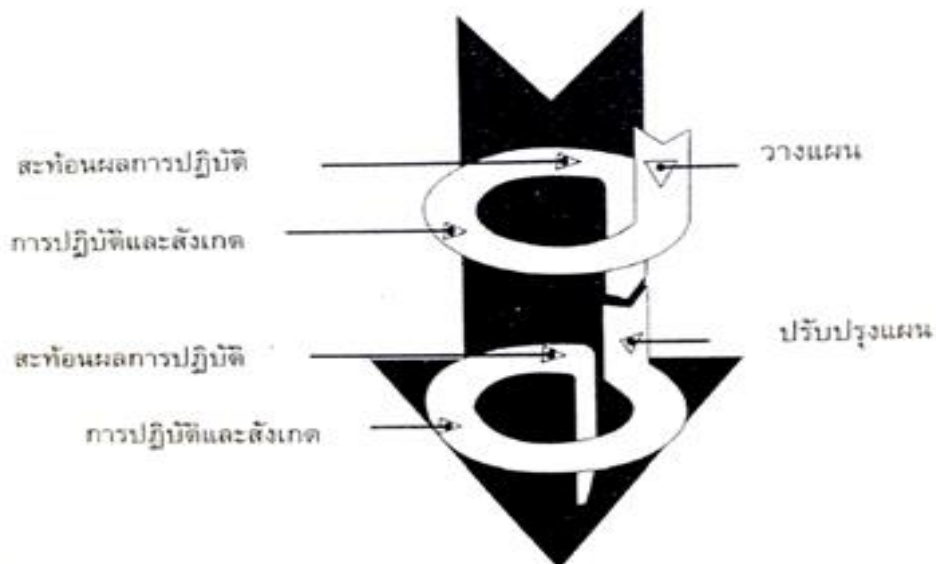
การวิจัยเชิงปฏิบัติการได้รับการบัญญัติเป็นครั้งแรกในราวปีคริสต์ศักราช 1944 โดย Kurt Lewin, ที่อธิบายว่าเป็นรูปแบบของการวิจัยทางสังคมประยุกต์ (Applied Social Research) ยึดปัญหาของการวิจัยเป็นศูนย์กลาง โดยอาศัยการผสมผสานรูปแบบการทดลองทางสังคมศาสตร์ (social action) เพื่อตอบสนองความต้องการได้ทันที ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกต (Observation) และการสะท้อนกลับ (Reflection) ในแต่ละวงจรจะมีการดำเนินงานลักษณะเป็นรูปเกลียว (spiral of circles) คล้ายบันไดเวียน ส่วน รูปก่อนหินทรงเจดีย์ ดังแผนภาพ (องอาจ นัยพัฒน์, 2543)

ภาพที่ 1 แสดงวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin
ที่มา : องอาจ นัยพัฒน์, 2543

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นการวิจัยลักษณะหนึ่งของการวิจัยประยุกต์ ที่ไม่สลับซับซ้อน โดยวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาในห้องเรียน หรือโรงเรียนเป็นการวิจัยที่ผสมผสานระหว่างปฏิบัติงานและนักวิจัยเป็นโครงการขนาดเล็กที่ใช้แทรกแซงในการปฏิบัติงาน เพื่อวินิจฉัยปรับปรุงปัญหาต่าง ๆ ให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (เพ็ญศรี เศรษฐวงค์, 2549) การวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยประยุกต์ ซึ่งเป็นการการวิจัยที่ต่างประเทศนำวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการไปใช้ปรับปรุงการจัดการศึกษามานานแล้ว สำหรับประเทศไทยกล่าวได้ว่าแนวคิด รูปแบบ และวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการยังไม่ได้มีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางมากนัก (ธีรภูมิ เอกะกุล, 2552) ลักษณะที่สำคัญของการวิจัยเชิงปฏิบัติการคือ 1) การสะท้อนกับผลเกี่ยวกับการปฏิบัติการของตนและผลที่เกิดขึ้น 2) การเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการณ์หรือเพื่อนร่วมงานมีส่วนในการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติงานและผลที่ได้รับ 3) กระบวนการที่มีการดำเนินงานเป็นวงจรต่อเนื่องและทำเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงาน 4) ผลที่ได้รับจากการวิจัยนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงาน (สุวิมล ว่องวานิจ, 2544) กระบวนการดำเนินการวิจัยตามแนวคิดของ Kmimis & McTaggart (2000) ประกอบด้วยกิจกรรมการวิจัยที่สำคัญมี 4 ขั้นตอนหลักคือ 1) การวางแผน หลังจากทีวิเคราะห์และกำหนดประเด็นปัญหาที่ต้องการแก้ไข (Planing) เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยอาศัยความคาดคะเนแนวโน้มของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติการตามแผนที่วางไว้ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ต้องการที่จะแก้ไขตามประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้วางแผนภายใต้การใคร่ครวญไตร่ตรองถึงปัจจัยสนับสนุนขัดขวางความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคือด้านรวมทั้งสภาวะการณ์เงื่อนไขตามประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมของผู้วางแผนจะต้องคำนึงถึงความยืดหยุ่นได้อีกด้วย 2) การปฏิบัติการตามแผนที่กำหนด (Action) เป็นการลงมือดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้อย่างระมัดระวัง และควบคุมการปฏิบัติการให้เป็นไปตามที่ระบุไว้ในแผน อย่างไรก็ตามในความเป็นจริงการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้มีโอกาสเกิดการพลิกผันหรือเปลี่ยนแปลงตามเงื่อนไขและข้อจำกัดในสภาวะการณ์เวลานั้นได้ 3) การสังเกตการณ์ผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observation) เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการและผลที่เกิดขึ้น จากการปฏิบัติงานที่ได้ลงมือกระทำลงไป รวมทั้งสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและ ปัจจัยขัดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ตลอดจนประเด็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติการตามแผนว่ามีสภาพหรือลักษณะเป็นอย่างไร การสังเกตการณ์ที่ดีต้องมีการวางแผนไว้ก่อนล่วงหน้าอย่างคร่าวๆ โดยจะต้องมีขอบเขตไม่แคบหรือจำกัดจนเกินไปเพื่อจะได้เป็นแนวทางสำหรับการสะท้อนกลับกระบวนการและผลการปฏิบัติที่เกิดขึ้นตามมา 4) การสะท้อนผล หลังจากการปฏิบัติงาน (Reflection) เป็นการทวนถึงการกระทำตามประเด็นปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นว่าเป็นไปตามที่พึงประสงค์หรือไม่ ที่บันทึกไว้จากการสังเกตอย่างครุ่นคิดไตร่ตรองในเชิงวิพากษ์ กระบวนการและผลการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ตลอดจนการใคร่ครวญเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการพัฒนา รวมทั้ง การสะท้อนผลกลับโดยอาศัยกระบวนการกลุ่มดังกล่าวนี้ จะนำไปสู่การรื้อถอน แนวคิดความเชื่อและปฏิบัติงานอย่างเดิมไปสู่การฟื้นฟูหรือปรับปรุงวิธีการปฏิบัติตามแนวทางดั้งเดิมเปลี่ยนไปเป็นการปฏิบัติงานตามวิธีการใหม่ซึ่งใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการทบทวน

และปรับปรุงวางแผนการปฏิบัติการในวงจรกระบวนการวิจัยในรอบหรือเกลียวต่อไป (องอาจ นัยวัฒน์, 2551)

ภาพที่ 2 แสดงแบบวงจรของการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart
ที่มา : Kemmis and Mc Taggart, 1988 อ้างถึงใน องอาจ นัยวัฒน์, 2551

การวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นอีกทางเลือกหนึ่งของการวิจัยที่เชื่อมช่องระหว่าง แนวคิด ทฤษฎีการวิจัยและการปฏิบัติการ โดยมีกระบวนการตั้งแต่การกำหนดปัญหาของการวิจัย การประสานงาน การร่วมมือกันพัฒนารูปแบบการปฏิบัติการ การแทรกแซง ตลอดจนการนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของการวิจัยและเป็นการวิจัยที่สามารถเข้าไปในพื้นที่วิจัยโดยตรง ทำให้การวิจัยแบบนี้ส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานแบบประชาธิปไตยกับทุก ๆ ฝ่าย เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และเกิดการยอมรับในข้อค้นพบร่วมกัน และหลักการสำคัญของการวิจัยปฏิบัติการที่เน้นการสะท้อนผล ดังนั้นความรู้ที่เกิดจากการพัฒนาขึ้นมาจากการวิจัยปฏิบัติการจึงเป็นความรู้ที่เป็นรากฐานในสถานการณ์ปฏิบัติจริง เป็นข้อค้นพบที่ได้จากกระบวนการค้นหาที่เป็นระบบและเชื่อถือได้มากที่สุด ทำให้สามารถนำไปปรับปรุงและแก้ไขความรู้พื้นฐานที่มีอยู่เดิมได้และยังให้ข้อมูลเกี่ยวกับขอบเขตของการใช้ความรู้ในการปฏิบัติการด้วย การวิจัยปฏิบัติการจึงเป็นวิธีการที่มีคุณค่าในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการปฏิบัติอย่างแท้จริงแน่นอน (สุวิมล ว่องวานิช, 2544)

จากการกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะทราบถึงตั้งแต่ค้นหาปัญหา แนวทางการวางแผน การดำเนินงานผลที่คาดหวัง โดยที่จะมุ่งเน้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น และผู้วิจัยได้เข้าร่วมมีบทบาทในการเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน โดยยึดหลักประชาธิปไตย ความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากกระบวนการวิจัย นำมาประมวลเป็นแนวคิด และทฤษฎี ซึ่งในกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้นจะมีทั้งบุคคลภายในและบุคคลภายนอกจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนงานวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาต่อไปนั้นพบว่า ปิยนันท์ ภิรมย์ไกรภักดิ์ (2544) ทำการศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรีพบว่า สภาพปัญหาการส่งเสริมจริยธรรมคือขาดงบประมาณดำเนินการ บุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ทางด้านจริยธรรมไม่เพียงพอ ผู้บริหารให้ความสนใจการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนน้อยกว่าด้านการสอน ครูให้ความดูแล กำกับ ติดตามพฤติกรรมนักเรียนไม่สม่ำเสมอ ส่วนประเสริฐ ศรีอุททาพ (2541) ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง คือปัญหาด้านความพร้อมของครู ปัญหาการใช้สื่อ และปัญหาด้านการจัดกิจกรรมการสอน วิบูลย์ สิริภัสสรโรทัย (2545) ได้การทำการศึกษารื่อง การส่งเสริมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็กผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความสนใจเกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมทั้ง 6 ด้านคือระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร การรู้จักประหยัดอดออม ความอดทนและความรับผิดชอบพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมการส่งเสริมจริยธรรมทุกกิจกรรม เช่นด้านระเบียบวินัย ได้แก่ การสอนให้เด็กรู้จักเชื่อฟังผู้ใหญ่ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตได้แก่ การฝึกให้รู้จักทำงานบ้าน ด้านความขยันหมั่นเพียรได้แก่ การให้คำชมเชยเด็กที่ขยันในการศึกษา ด้านการรู้จักประหยัดอดออม ได้แก่ การสั่งสอนให้เด็กเห็นคุณค่าของสิ่งต่างๆ ด้านความอดทนได้แก่การจัดให้เด็กเข้าแถวเข้าคิว และด้านรับผิดชอบได้แก่การมอบหมายให้ความสะอาดบริเวณบ้าน ส่วนความสนใจเฉพาะด้านพบว่า ด้านระเบียบวินัยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญมากที่สุด และด้านการรู้จักประหยัดอดออมพบว่า กลุ่มตัวอย่างไม่ให้ความสำคัญเลย ส่วน กาญจนา มารศรี (2552) ได้ทำการวิจัยเรื่องการส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของครูโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชยนาวาสสังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า การส่งเสริมจริยธรรมสูงสุด คือ การสนับสนุนให้นักเรียนแต่งเครื่องแบบลูกเสือ เนตรนารี ในการส่งเสริมการเรียนรู้จริยธรรมของนักเรียน และข้อที่มีการส่งเสริมจริยธรรมต่ำสุด คือ การสอนให้นักเรียนรู้จักรักษาเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่ครอบครัว โรงเรียนและประเทศชาติและการจัดกิจกรรมให้นักเรียนบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า การส่งเสริมจริยธรรมสูงสุด คือ การแนะนำนักเรียนให้มีความตั้งใจในการทำงานด้วยความสามารถของตนเอง และการอบรมให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจต่อผู้อื่น และข้อที่มีการส่งเสริมจริยธรรมต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการสอน เพื่อส่งเสริมจริยธรรมแก่นักเรียน ด้านความเสียสละ พบว่า การส่งเสริมจริยธรรมสูงสุด คือ การอบรมนักเรียนให้รู้จักแบ่งปันสิ่งของแก่ผู้อื่น และการสอนให้นักเรียนรู้จักการเสียสละในการช่วยเหลือผู้อื่นตามความสามารถของตน และข้อที่มีการส่งเสริมจริยธรรมต่ำสุด คือ การให้บทเรียนทางจริยธรรมแก่นักเรียนทุกครั้งที่สถานการณ์อำนวย ไม่ว่าจะป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม และจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้บำเพ็ญประโยชน์กับชุมชน ในวันที่แต่งเครื่องแบบ ลูกเสือเนตรนารี หรือในเวลาที่เหมาะสม ด้านความเอื้อเฟื้อ พบว่า การส่งเสริมจริยธรรมสูงสุด คือ การฝึกนักเรียนให้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความบริสุทธิ์ใจ และข้อที่มีการส่งเสริม

จริยธรรมต่ำสุด คือ การสอนนักเรียนให้มีจิตใจเมตตาต่อผู้อื่นที่ด้อยกว่า เช่น เด็กในสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า สถานสงเคราะห์ บ้านพักคนชราเพื่อให้เด็กรู้จักการเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น

จากการทบทวนงานวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสาเหตุการขาดจริยธรรม ประสงค์ ทองประ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุรินทร์. ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการขาดจริยธรรมมี 2 ประการ คือ สาเหตุจากภายนอกตัวนักศึกษาและสาเหตุจากภายในตัวนักศึกษา สาเหตุภายนอก คือ การขาดความรักอบอุ่นจากครอบครัว สถานศึกษาไม่เอื้อต่อการศึกษเล่าเรียน ขาดการปลูกฝังและส่งเสริมในสิ่งที่ดีงาม ความด้อยของฐานะและสังคม การทำตามเพื่อนและอยากให้เป็นที่ยอมรับและเพื่อให้สังคมยอมรับ เกิดการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจของครอบครัว กฎระเบียบทางสังคมที่หย่อนยาน เกิดการเลียนแบบพฤติกรรมทางเสื่อมและสังคมในทางที่ไม่ดี สภาพแวดล้อมยุ่งและชักนำไปสู่ทางที่ไม่ขาดการอบรมแนะนำในทางที่ถูกต้อง ขาดแบบอย่างที่ดี และสาเหตุภายใน คือ ขาดความรู้ด้านคุณธรรมจริยธรรม ขาดจิตสำนึกที่ดี สภาพจิตใจอ่อนแอ ขาดความอ่อนน้อมถ่อมตน ขอบอดความยิ่งใหญ่ของตนเอง ขาดการวางแผนชีวิตที่ดี ความอยากรู้ อยากเห็นอยากทดลอง ไม่ยอมรับฟังคำแนะนำจากผู้อื่น ขาดความตระหนักในหน้าที่ มีความคิดเห็นที่ผิด ชอบสนุกชอบสบายไม่คำนึงถึงผู้อื่น มีค่านิยมที่ผิด เป็นต้น อธิคุณ สินธนาปัญญา (2559) ทำการศึกษาเรื่อง จริยธรรมเด็กและเยาวชนเหยื่อของปัญหาสังคม ผลการศึกษาพบว่าสาเหตุการขาดจริยธรรมมีประเด็นใหญ่ ๆ อยู่ 4 ประเด็นคือ 1) ด้านสถาบันครอบครัว 2) ด้านสื่อสารมวลชน 3) ด้านระบบการศึกษาไทย 4) ฐานคิดในการแก้ปัญหาด้านจริยธรรม งามจิต ใจตรง (2551) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากการคบเพื่อนเสเพลมากที่สุด รองลงมาคือความอยากลองอยากรู้ อยากเห็น และความห่างไกลทางศาสนาวุฒิศาสตร์ธรรม ทางด้านความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่พบว่า สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนเกิดจากด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุด เด็กและเยาวชนถูกใช้เป็นเครื่องมือในการประกอบอาชญากรรมและจากเด็กและเยาวชนน้อยที่สุด ปัญหาของเยาวชนมุสลิมะห์ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนจากหลักการศาสนาอิสลามนั้นถือว่าเป็นปัญหาซ้ำซ้อนที่เรื้อรังมานานจนยากที่จะหาทางออกได้ และปัญหาดังกล่าวไม่สามารถแก้ได้โดยลำพัง ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคคล องค์กรทางศาสนา องค์กรภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย พิชิต ทิวาพัฒน์ (2551) ทำการศึกษาเรื่อง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านมุงหมากลานอำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนบ้านมุงหมากลานมาจาก 4 แหล่งสำคัญ คือ ครอบครัว เพื่อน ชุมชน โรงเรียน และตัวของนักเรียนเอง และที่การศึกษาพบว่า สาเหตุการขาดคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนมี 4 ประการ คือ 1) การเลี้ยงดูของคนในครอบครัวไม่เหมาะสมเท่าที่ควร 2) ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมไม่ต่อเนื่อง 3) ชุมชนไม่ตระหนักและไม่เห็นความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน และ 4) นักเรียนไม่ได้รับการเรียนรู้ และไม่ได้รับการฝึกอบรมให้รู้คุณค่าของคุณธรรมจริยธรรม

จากการทบทวนงานวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการใช้กิจกรรมในการส่งเสริมจริยธรรมผู้วิจัย เพลินพิศ สุขพูลผล (2547) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมจริยธรรมสำหรับผู้

เข้าเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนบ้านแม่แตง เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 2 พบว่า การจัดกิจกรรม การส่งเสริมด้านกริยามารยาทที่ดีงาม ผู้เรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากในกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระทำนองสรภัญญะ กิจกรรมการปฏิบัติสมาธิประจำวัน กิจกรรมการแข่งขันประกวดกริยามารยาทที่ดีงาม กิจกรรมเข้าค่ายพุทธบุตร กิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระวันสุดท้ายในขณะเดียวกัน มุมนีระห์ บุงอตาหยง (2552) ได้ทำวิจัยเรื่อง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1 รูปแบบในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ตามความเห็นของผู้บริหารและฝ่ายกิจกรรมหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบกิจกรรมนักเรียนซึ่งมีความเห็นตรงกันพบว่า ได้มีการใช้กิจกรรมทุกโรงเรียนทั้งหมด ๖ รูปแบบ คือ กิจกรรมฮาลาเกาะฮู (กิจกรรมกลุ่มศึกษา) กิจกรรมละหมาดกียามุลลัยฎามาอะฮู กิจกรรมถือศีลอดร่วมกันเดือนละ๑-๒ ครั้ง กิจกรรมพี่เตือนน้อง/เพื่อนเตือนเพื่อน กิจกรรมบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความประเสริฐของคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละด้าน และค่ายอบรมจริยธรรมอิสลาม

จากการทบทวนงานวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยเชิงปฏิบัติการผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า ประพร โชติพงษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมราชูทิศสงเคราะห์ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียนของนักเรียน 3) แบบบันทึกผลหลังสอนของครู และ4) แบบวัดความสามารถในการเขียนเรียงความ รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความ 2) ขั้นวางแผนการพัฒนา 3) ขั้นปฏิบัติการ และ4) ขั้นตรวจสอบการปฏิบัติการและขั้นสะท้อนผล ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนวมราชูทิศสงเคราะห์ อำเภอสามชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ ขาดครูผู้สอนที่มีเอกวิชาวภาษาไทยโดยตรง ยึดหนังสือเรียนเป็นหลัก ขาดเทคนิคการสอน ซึ่งเป็นสาเหตุทำให้นักเรียนส่วนใหญ่ขาดความรู้และประสบการณ์ในการเขียนเรียงความ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ต่ำกว่าเกณฑ์ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนด ส่วนแนวทางการพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สามารถพัฒนาโดยใช้ภาพเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียนเป็นสื่อ กระตุ้นให้นักเรียนคิดด้วยเทคนิคคำถาม และวางโครงเรื่องของเรียงความด้วยแผนที่ความคิด ส่วนฤกษ์ชัย พลศรี (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งคุณธรรมนำความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเพื่อประเมินผลการพัฒนาโรงเรียน เป้าหมายของการพัฒนาได้แก่ นักเรียน ครู สังกัดโรงเรียนบ้านโนนสว่าง จำนวน 353 คน ผลการวิจัยพบว่า โครงการพัฒนานักเรียนประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ 1) กิจกรรมการและบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในหลักสูตรและการสอน 2) กิจกรรมการสอดแทรกและบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) กิจกรรมการสอดแทรกและบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงลงในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี 4) กิจกรรมจัดนิทรรศการแสดงวิถีชีวิตและคุณธรรมนำความรู้ตามแนว

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลการพัฒนานักเรียนพบว่า นักเรียนเป็นผู้มีความประพฤติเรียบร้อย ปฏิบัติอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน แต่งกายเรียบร้อย เป็นกัลยานิมิตกับเพื่อนหลีกเลี่ยงยาเสพติด และมีคุณธรรมนำความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างน่าพอใจ

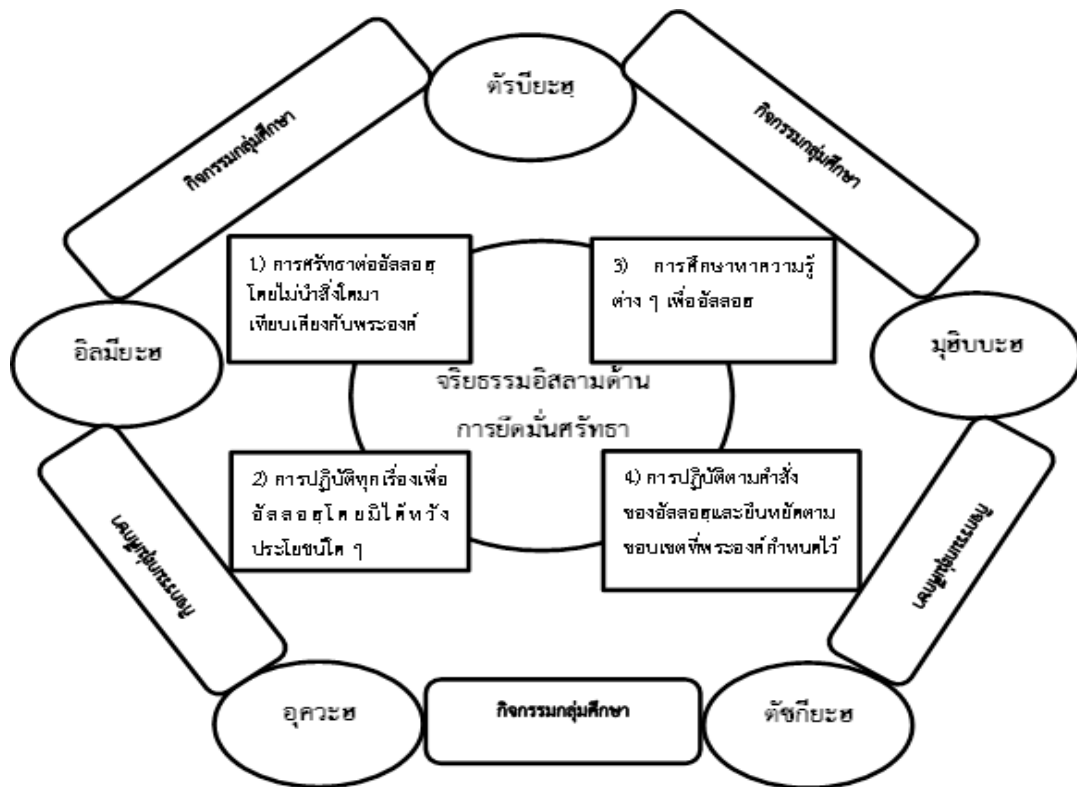
จากการทบทวนงานวิจัย มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและอุปสรรคในการทำการวิจัยเชิงปฏิบัติการผู้วิจัยได้ศึกษาพบว่า ประอร สุนทรวิภาต (2543) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับนักเรียนเหล่าทัพ พบว่า ในขั้นตอนการวิจัยเชิงปฏิบัติการมี ลักษณะขั้นตอนที่ซับซ้อนยุ่งยากต่อการปฏิบัติการ และบุคลากรภายในโรงเรียนยังขาดความชำนาญ การ ซึ่งได้สอดคล้อง เพชรดำ ธนุศรี (2546) ได้ทำการศึกษาค้นคว้ารูปแบบการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ที่เรียนในชั้นเรียนแบบรวมชั้น พบว่ามีปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความรู้เฉพาะด้านและขั้นตอนยุ่งยากและซับซ้อนต่อการปฏิบัติการ ส่วนเครือวัลย์ ชันทอง (2546) ได้ทำการศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของ นักเรียนเฝ้าไม่ขึ้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 3จังหวัดตาก เชียงใหม่ ได้เสนอแนะว่า การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการไม่ควรให้กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษามีจำนวนมาก เพราะอาจแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น ได้ไม่ทั่วถึง หรือไม่ได้ผลดีและไม่ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัย และการวิจัยเชิงปฏิบัติการนั้น ควรคำนึงถึงเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนให้มีความเหมาะสม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการ ส่งเสริมจริยธรรมในชุมชนมีน้อย จะมีบ้างในสถานศึกษา สืบเนื่องจากการจัดกิจกรรมส่งเสริม จริยธรรมไม่ดำเนินการต่อเนื่อง บุคลากรไม่มีความรู้ด้านจริยธรรม ขาดงบประมาณดำเนินการ ขาด การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ด้วยสาเหตุนี้ทำให้เด็กและเยาวชนของชาติมีพฤติกรรม เบี่ยงเบนไปในทางที่ผิด เช่น การติดยาเสพติด การเที่ยวในสถานบันเทิง และปัญหาอื่นๆ ตามมา สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการขาดความเอาใจใส่ดูแลอย่างจริงจัง จากพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู/อาจารย์ และชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่า การจัดกิจกรรมการส่งเสริมจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในการพัฒนาให้เป็นเยาวชนที่ดีของประเทศชาติต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา และผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของ เยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัย Kmimis และ Mctaggart (2000) คือ 1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดรูปแบบและแนวทางปฏิบัติการล่วงหน้า โดย การใช้กระบวนการจัดเวทีเสวนากลุ่ม เวทีวิพากษ์หารือกับผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน ร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษา ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการกิจกรรมกลุ่มศึกษาตามแผนที่ กำหนดไว้ (Action) 3 การสังเกตการณ์ที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมกลุ่มศึกษา (Observation) 4 การสะท้อน กลับผลที่ได้รับหลังจากการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษา (Reflection) กิจกรรมกลุ่มศึกษาในการ ส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ซึ่งผู้วิจัยยึดตามแนวคิดของโลลา หรีมเพ็ง (2551)

เนื่องจากการแยกประเด็นที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และสอดคล้องกับบริบทของชุมชนที่ศึกษาและคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย โดยแบ่งไว้ 4 ด้าน คือ ด้านความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่น การขอบคุณ และการมอบความรัก ซึ่งมี 4 ตัวแปรคือ 1) การศรัทธาต่อพระองค์โดยไม่นำสิ่งใดมาเทียบเคียงกับพระองค์ 2) การปฏิบัติทุกๆ เรื่องเพื่ออัลลอฮ์โดยมิได้หวังประโยชน์ใด ๆ 3) การศึกษาหาความรู้ต่าง ๆ เพื่ออัลลอฮ์ 4) การปฏิบัติตามคำสั่งของอัลลอฮ์ และยืนหยัดตามขอบเขตที่พระองค์กำหนดไว้ โดยรูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษาในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธานั้นประกอบด้วย 5 ด้าน คือ การต้อบียะฮ์ (การอบรมที่เน้นปฏิบัติ) อิละมียะฮ์ (การให้ความรู้เชิงวิชาการ) อุควะฮ์ (ความเป็นพี่น้อง) ตัจกียะฮ์ (การขัดเกลาจิตใจ) และมุฮิบบะฮ์ (การมอบความรัก)

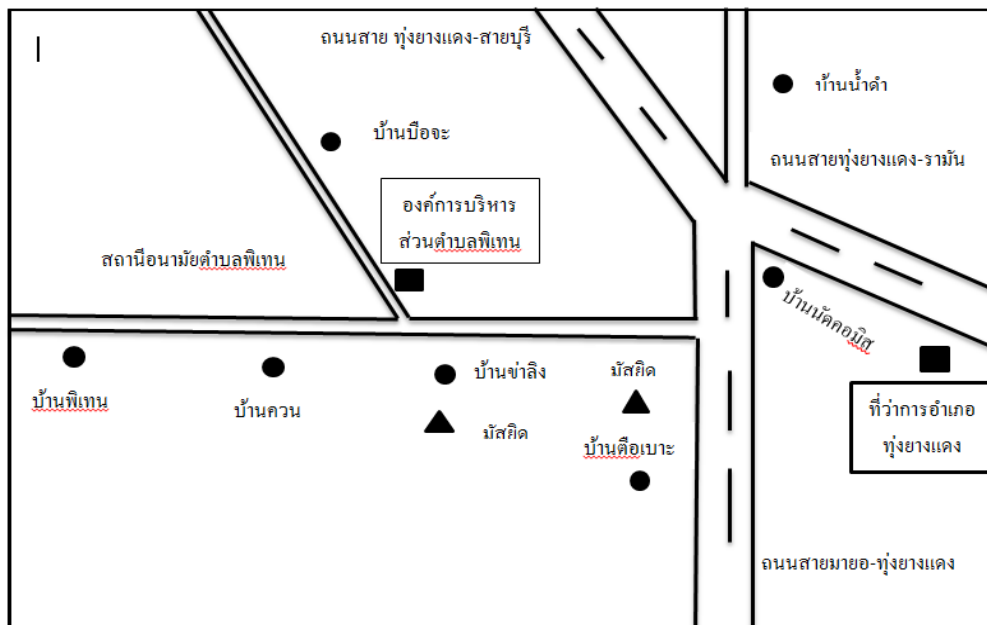
ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย
ที่มา : สังเคราะห์โดยผู้วิจัย วันที่ 8 มีนาคม 2559

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

ภาพที่ 4 แสดงพื้นที่จังหวัดปัตตานี
ที่มา: google, 2559

ภาพที่ 5 แสดงพื้นที่บ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอรุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
ที่มา: วาดโดยผู้วิจัย วันที่ 1 มกราคม 2560

สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มระหว่างภูเขา โดยจะมีเนินเขาอยู่ทางทิศ ตะวันออก และทิศตะวันตกของชุมชน สภาพพื้นที่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม การเพาะปลูก ทำสวนยางพารา และสวนผลไม้ มีลำคลองธรรมชาติที่ไหลผ่านภายในชุมชน และแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น คือ ฝายกักเก็บน้ำ ทำให้ประชาชนมีน้ำสำหรับการประกอบอาชีพทางการเกษตรตลอดปี สภาพสังคม เป็นสังคมชนบทที่มีการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เป็นเครือญาติ การดำเนินชีวิตจะดำเนินตามแบบ แผนตามหลักศาสนาเป็นหลัก โดยจะมีผู้นำศาสนา โต๊ะครู ผู้นำชุมชนทั้งที่เป็นทางการ และไม่เป็น ทางการ เป็นที่รัก เคารพ นับถือ และเชื่อฟังของคนในหมู่บ้าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะมีบทบาทอย่างมาก ในสังคม ที่คอยจะควบคุม สั่งสอน ตักเตือนให้ประชาชนดำรงชีวิตอยู่ในครรลองประเพณีของชุมชน บ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นชุมชนขนาดเล็ก มีครัวเรือนอาศัยอยู่ ทั้งหมด 278 ครัวเรือนประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,223 คน แบ่งเป็นเพศชาย 551 คนและเพศหญิง 572 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลพิเทน 2557) คนในชุมชนทั้งหมดนับถือศาสนาอิสลามประชากร ส่วนใหญ่มีอาชีพ กรีดยาง ทำสวน และทำนา ประเพณีวัฒนธรรม ความเชื่อต่างๆ จึงเป็นตามศาสนา อิสลาม ถือศีลอดในเดือนรอมฎอน เทศกาลฮารีรายอ มีผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำศาสนาและผู้ปกครองดูแล ความสงบเรียบร้อยของคนในชุมชน มีศาสนสถานอันเป็นศูนย์รวมจิตใจหรือสถานที่ปฏิบัติศาสนกิจ แล้วยังเป็นสถานที่ของการเรียนการสอนภาคีรูดูอิน (ตาดีกา) ประจำมัสยิดทุกวันเสาร์และอาทิตย์ สำหรับเด็กในชุมชนและสำหรับผู้ใหญ่(หลังละหมาดมัซริบและเช้าวันศุกร์) โดยผู้รู้ในชุมชน เช่น อิหม่ามประจำมัสยิดโต๊ะครูในชุมชน

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่ศึกษา

จากการศึกษาเรื่องการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมที่ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ได้ใช้วิธีการดำเนินการวิจัยใช้รูปแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research: AR) โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัย ซึ่งกลุ่มเป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้คือ

1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเพื่อศึกษาสาเหตุของการขาด จริยธรรมอิสลาม ได้แก่ ผู้นำศาสนาจำนวน 2 คน ผู้ปกครองเยาวชนไทยมุสลิมที่ที่ขาดจริยธรรม อิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาจำนวน 8 คน และเยาวชนไทยมุสลิมที่ที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการ ยึดมั่นศรัทธาจำนวน 13 คน

2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ เยาวชนไทยมุสลิมที่อยู่ในพื้นที่ชุมชน บ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี จำนวน 10 คน ผู้วิจัยได้เลือกเยาวชนไทย มุสลิมที่อายุประมาณ 13-17 ปี เนื่องจากเป็นช่วงเวลาของการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย และ อารมณ์ เป็นช่วงเวลาที่จะต้องปรับพฤติกรรมเพื่อให้สังคมยอมรับ ซึ่งในช่วงนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งใน การส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาเพื่อช่วยป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่จะขึ้นกับเยาวชน และเพื่อแก้ไขปัญหาเยาวชนกระทำความผิดหลักศาสนา และผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะเยาวชนไทยมุสลิมที่ ที่มีคะแนนต่ำในการประเมินแบบสอบถามจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ผู้ปกครองให้ความ ยินยอม และเยาวชนยินดีเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกเกี่ยวกับผลของการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาหลังจากปฏิบัติการ ได้แก่ ผู้นำศาสนาจำนวน 2 คน ผู้ปกครองเยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาจำนวน 7 คน และ เยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาจำนวน 10 คน

ขั้นตอนการปฏิบัติการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการเป็นการตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยร่วมกันกำหนดขั้นตอนในการดำเนินการโดยใช้แนวคิดของ Kmimis และ Mctaggart (2000) มีขั้นตอนดังนี้คือ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดรูปแบบและแนวทางปฏิบัติการล่วงหน้า โดยการใช้กระบวนการจัดเวทีเสวนากลุ่ม เวทีวิพากษ์ หรือกับผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน ประมาณ 20 คน ร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรมและแผนการการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ให้เหมาะสมลักษณะกลุ่มเป้าหมายในชุมชน และทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อระบุประเด็นหลักหรือข้อความเชิงวิเคราะห์ด้านแนวทางในการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้ (Action) เป็นการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบแผนงานตามขั้นตอนที่ 1 โดยเน้นให้กลุ่ม ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน ได้มีส่วนร่วมในการดำเนินการในการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 1 เดือน โดยมีแกนนำเยาวชนชุมชนบ้านข่าลิงเป็นกลุ่มหลักในการทำหน้าที่ขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกับผู้วิจัย ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตการณ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (Observation) ในขั้นตอนนี้เป็นการติดตามการใช้รูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธามาใช้ในกลุ่มเยาวชนในชุมชนบ้านข่าลิง รวมทั้งสังเกตการณ์ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขาดขวางการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติการ ขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนกลับหลังจากการดำเนินกิจกรรม (Reflection) เป็นการหวนระลึกถึงการกระทำตามที่บันทึกไว้จากการสังเกตการณ์ในเชิงวิพากษ์ในกระบวนการและผลของการปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้และวิเคราะห์ข้อมูล โดยการศึกษาทบทวนข้อมูลหลาย ๆ ครั้งพร้อมทั้งทำการเปรียบเทียบ โดยใช้หลักตรรกะเทียบเคียงแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยควบคู่บริบท แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อระบุประเด็นหลักหรือข้อความเชิงวิเคราะห์ที่บ่งบอกถึงรูปแบบการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาและผลการดำเนินการ แล้วนำประเด็นที่ได้มาเขียนเรียบเรียงพรรณนาเป็นการอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษา

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือตามลักษณะของการปฏิบัติงานแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์

แบบเจาะลึกกับผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน โดยมีแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสาเหตุ และผลของการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา

2) กิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ซึ่งได้มาจากการเสวนากลุ่มและเวทีวิพากษ์ โดยดำเนินการจัดขึ้นเพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ออกแบบร่วมกันระหว่าง ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน เพื่อกำหนดรูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ชุมชน และลักษณะของกลุ่มเป้าหมาย

3) แบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษา ก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นตัวชี้วัด ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของไลลา หรีมเพ็ง ซึ่งมีองค์ประกอบของจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธามีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านความบริสุทธิ์ใจ ด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ด้านการขอบคุณ และด้านการมอบความรัก และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วมาสร้างคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 25 ข้อ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ ส่วนเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยมีดังนี้ 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับมาก 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับน้อย 1.00 - 1.51 หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2547) แล้วหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอฮิง สือแต ดร.อิสมาแอ กาเต๊ะ และ ดร.อับดุลฮาดี สะบูดีง แล้วมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้วมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายในของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .972

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายของพื้นที่ปฏิบัติการ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ดำเนินการดังนี้

2.1 การประเมินระดับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาเยาวชนก่อนการปฏิบัติการโดยใช้แบบสอบถาม และอาจมีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติการ รวมทั้งมีการสัมภาษณ์กับผู้นำศาสนา และพ่อแม่ผู้ปกครองด้วย

2.2 การปฏิบัติการ ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา มาร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้

2.3 การประเมินระดับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาเยาวชนหลังการปฏิบัติการใช้แบบสอวัตและอาจมีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกกับเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งอาจมีการสัมภาษณ์กับผู้นำศาสนา และผู้แม่ผู้ปกครองด้วย และ

2.4 การสัมภาษณ์แบบเชิงลึก เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผลการใช้การจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลและกลุ่มเป้าหมายของพื้นที่ปฏิบัติการ

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 คือสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกมาประมวลคิดและดำเนินการวิเคราะห์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำข้อมูลเอกสารที่ได้รับจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกมาศึกษาโดยละเอียดเพื่อทบทวนข้อมูลที่เก็บรวบรวมเพื่อทำความเข้าใจเนื้อหา
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่บ่งบอกถึงสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง โดยมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา
3. นำประเด็นที่ได้มาเขียนเรียบเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยถ้อยคำที่ต่อเนื่อง และสละสลวย (Expansive description) ครอบคลุมประเด็นที่ได้กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ผู้วิจัยมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมอาร์ (R Program) และใช้วิธีของการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกมาประมวลคิดและดำเนินการวิเคราะห์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมอาร์ (R Program) โดยวิเคราะห์การเปรียบเทียบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา และหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าการทดสอบความถี่ที่กลุ่มเป้าหมายไม่เป็นอิสระต่อกัน (Paired Samples t-test)
2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่บ่งบอกถึงผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง โดยมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ศึกษา

3. นำประเด็นที่ได้มาเขียนเรียบเรียงเชิงพรรณนาวิเคราะห์เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ที่ศึกษาด้วยถ้อยคำที่ต่อเนื่อง และสละสลวย (Expansive description) ครอบคลุมประเด็นที่ได้กำหนดไว้

4. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เนื่องจากการศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี” ได้มีการสัมภาษณ์ในประเด็นที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อความรู้สึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยคำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณของนักวิจัยอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะในขั้นตอนการปฏิบัติการ และการเก็บข้อมูล ซึ่งจะพิทักษ์สิทธิ์ผู้ให้ข้อมูลดังนี้ 1) ผู้วิจัยทำการติดต่อกับบุคคลที่ต้องการสัมภาษณ์ด้วยตัวเองเพื่อสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล พร้อมนัดวันเวลาที่ จะสัมภาษณ์ 2) ผู้วิจัยได้แนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายรูปแบบกิจกรรม เนื้อหาของกิจกรรมกลุ่มศึกษา และเวลาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้เข้าใจ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมอธิบายว่าในขณะสัมภาษณ์นั้นขอบันทึกเสียง 3) ผู้วิจัยจะเน้นย้ำให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์เข้าร่วมกิจกรรมจนกว่าสิ้นสุดกิจกรรม ข้อมูลที่ได้รับจากการปฏิบัติการครั้งนี้ถือว่าเป็นความลับไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลที่แท้จริง โดยมีการใช้นามสมมติทั้งหมด ตลอดจนการนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ จะนำเสนอในภาพรวม กลุ่มเป้าหมายสามารถแจ้งออกจากกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องบอกสาเหตุ

ผลและการอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขำลิ่ง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ซึ่งได้มีการแบ่งการดำเนินงานวิจัยเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การศึกษาสาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขำลิ่งตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี และส่วนที่ 2 เป็นการศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขำลิ่ง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยผู้วิจัยขอเสนอผลและอภิปรายผลดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. สาเหตุการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขำลิ่งตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยสามารถจำแนกสาเหตุของการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์บ้านขำลิ่ง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ได้ 6 ประการ ได้แก่

1) **พื้นฐานทางครอบครัวที่ไม่ดูแลเอาใจใส่เรื่องศาสนา** นับว่าเป็นสาเหตุประการแรกของปัญหาการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์บ้านขำลิ่ง รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา เนื่องจากขาดการดูแลเอาใจใส่ การอบรมดูแล และแนะนำอย่างถูกต้อง ตลอดจนขาดแบบอย่างที่ดี เนื่องจากผู้ปกครองมีการใช้อำนาจและอารมณ์กับเยาวชน เมื่อเยาวชนได้รับการปฏิบัติเช่นนี้อยู่เป็นประจำ ส่งผลให้เยาวชนขาดความมั่นคงทางอารมณ์และจิตใจ เมื่อโดนกดดันจากทางครอบครัวมากยิ่งขึ้นจึงหาทางออกด้วยการไม่ยึดมั่นในศาสนา ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ปกครองที่ได้กล่าวว่า

“...พ่อแม่เด็กสมัยนี้ไม่ค่อยมีเวลาสนใจลูก เด็กอยู่ไกลหูไกลตา ไม่ค่อยสนใจลูกจะไปไหนมาไหน สนใจแต่หาเงินอย่างเดียว บางครอบครัวหย่าร้างกันทิ้งลูกให้อยู่กับพี่น้องบ้าง อยู่กับตา ยายบ้าง ส่วนเขาก็ไปแต่งงานใหม่ ไปทำงานประเทศมาเลเซียบ้าง นาน ๆ ครั้งจะกลับบ้าน แต่บางคนก็ไม่กลับมาเลย...”

(อาหามะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 มกราคม 2558)

“...ต้องทำงานไม่ค่อยมีเวลาอยู่กับลูก ๆ กลับบ้านก็เหนื่อยอยากพักผ่อน...”

(เสาะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 มกราคม 2558)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขำลิ่งได้กล่าวว่า

“...พ่อแม่ไปกรีดยางตั้งแต่ตีสี่ ตื่นมาไม่เจอหน้าพ่อแม่แล้ว ตอนบ่ายก็ไปทำสวนทำนา เขากลับมาตอนเย็นก็ไม่ค่อยพูดมากพวกเขาเหนื่อย ถ้าเราคุยไม่เข้าหู เขาจะบ่นยาวไปเรื่องอื่นอีกสองทุ่มเขาก็นอนแล้วเพราะพรุ่งนี้ต้องขึ้นควน (ขึ้นเนิน) อีก เลยไม่ค่อยมีเวลาคุยกัน...”

(นา, สัมภาษณ์วันที่ 15 มกราคม 2558)

“...พ่อแม่ไม่ค่อยเน้นเรื่องเรียนศาสนา เขาจะเน้นเรื่องเรียนสามัญมากกว่า เขาอยากให้ลูกมีงานทำดี ๆ...”

(ลา, สัมภาษณ์วันที่ 10 มกราคม 2558)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าพื้นฐานครอบครัวที่ไม่ดูแลเอาใจใส่เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นชนวนสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เยาวชนมีปัญหาด้านจริยธรรมอิสลาม ดังที่อูหมัมชะฮฺ อันนัฎวี (2557) ได้อธิบายว่าสาเหตุสำคัญเกิดจากผู้ปกครองไม่มีเวลาอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน ในภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทำให้ความสัมพันธ์ของครอบครัวย่ำแย่ลง พ่อแม่ผู้ปกครองต้องทำงานมากขึ้นเพื่อจุนเจือครอบครัวเพื่อความอยู่รอดกับเศรษฐกิจปัจจุบัน ทำให้ผู้ปกครองห่างเหินกับลูกหลาน ลูกหลานจึงไม่เคารพเชื่อฟัง และเริ่มออกห่างจากหลักคำสั่งสอนของศาสนา เนื่องจากเยาวชนเป็นคนที่อ่อนแอด้านวุฒิภาวะทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ไม่สามารถในการแยกแยะได้ว่าการกระทำสิ่งใดถูกและสิ่งใดผิด ผนวกกับการได้รับการกล่อมเกลามาจากสภาพแวดล้อมที่มีเยาวชนไม่ยึดมั่นศรัทธาในหลักศาสนา ทำให้ความเชื่อมั่นในสิ่งที่ตนปฏิบัติ และหลักศรัทธาถูกแทนที่ด้วยอบายมุขต่าง ๆ จนหลอมเยาวชนไปกับสภาพแวดล้อมของสังคมแห่งโลกมาอย่างน่าเป็นห่วงกลายเป็นทาสของค่านิยมและวัฒนธรรมโลกสมัยใหม่ที่ทะลักเข้ามาอย่างน่าเป็นห่วง ทั้งนี้การที่เยาวชนจะมีพัฒนาการที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจนั้นครอบครัวนับว่าปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนา เพราะการเรียนรู้จากครอบครัวตั้งแต่เมื่อครั้งแรกเกิด จึงสามารถสรุปได้ว่าครอบครัวเปรียบเสมือนบ้ำหลอมของเยาวชนทั้งร่างกายสติปัญญา อารมณ์ และสังคม (คุณธรรม ฉายศรีศิริ, 2545) ทั้งนี้สังคมได้มีความคาดหวังเสมอมาว่าครอบครัวจะสามารถเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาทางด้านการขาดจริยธรรมของเยาวชน เพราะเป็นสถาบันแรกที่อยู่ใกล้ชิดกับเยาวชนมากที่สุด (อิศคุณ สิ้นธนาปัญญา, 2559)

2) ไม่เห็นผลตอบแทนของการปฏิบัติ ถือว่าเป็นสาเหตุอันดับต่อมาของปัญหาการขาดจริยธรรมอิสลามของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ เนื่องจากผลตอบแทนในเรื่องของบุญ บาปนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า หากแต่เป็นสิ่งที่สามารถรับรู้ได้ทางจิตใจ การไม่เห็นผลตอบแทนของการศรัทธา และการปฏิบัติตามหลักศาสนาอิสลาม จึงทำให้เยาวชนไม่มีแรงกระตุ้นหรือแรงจูงใจที่จะปฏิบัติ ดังคำบอกเล่าของผู้ปกครองที่ได้กล่าวว่า

“...เด็ก ๆ ไม่ค่อยจะละหมาด ไม่ค่อยทำความดี สาเหตุเพราะไม่เห็นผลตอบแทนที่ได้รับ เช่นได้ผลบุญ ผลบุญหรือบาปนั้นไม่สามารถมองเห็นได้ ทำให้เด็กและเยาวชนนั้นไม่มีแรงบันดาลใจและไม่กระตุ้นที่จะทำความดีหรือละเว้นความชั่ว...”

(เนาะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 มกราคม 2558)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิงได้กล่าวว่า

“...ดิฉันศรัทธาต่อพระองค์แต่ไม่เห็นผลตอบแทนที่ได้รับ ไม่เห็นผลบุญ และไม่เห็น
บาปก็เลยไม่ค่อยปฏิบัติอย่างเคร่งครัด...”

(ละห์, สัมภาษณ์วันที่ 10 มกราคม 2558)

“...ซีเกียจจะหมาด ซีเกียจทำความดี เพราะตอนนี้ก็ยังไม่เห็นผลตอบแทนที่ได้รับ...”

(มะห์, สัมภาษณ์วันที่ 10 มกราคม 2558)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสาเหตุสำคัญการขาดจริยธรรมอิสลามนั้นคือการไม่เห็น
ผลตอบแทนของการปฏิบัติ ซึ่งในอัลกุรอานอัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสว่า “โอ้บรรดาผู้ศรัทธาเอ๋ยพวกเจ้าจง
ยำเกรงอัลลอฮ์ ﷻ เกิด และทุกชีวิตจงพิจารณาว่าอะไรบ้างที่ตนได้เตรียมไว้สำหรับพรุ่งนี้ (วันกียา
มะฮฺ) และจงยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ เกิด แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ นั้นทรงรู้ดียิ่งในสิ่งที่พวกเจ้ากระทำ”
(ซูเราะฮ์อัลฮัจฺ 59) การกระทำความดีเพียงเล็กน้อย และกระทำอย่างสม่ำเสมอสามารถทำให้ “อี
หม่าน” (ความศรัทธา) ของเรานั้นคง และยังเป็นการลบล้างความผิดที่เราเคยทำในอดีตได้อีกด้วย เรา
สามารถกระทำความดีเพื่อพระองค์อัลลอฮ์ได้ตลอดเวลาแม้แต่สิ่งทีดูเหมือนว่าจะเล็กน้อยก็ตาม
(Daughter of Islam, 2008).

3) การขาดความรู้ความเข้าใจด้านจริยธรรมอิสลามของเยาวชนและผู้ปกครอง
สถานศึกษาเป็นสถาบันหลักที่สำคัญอย่างยิ่งในการทำหน้าที่ปลูกฝังและเสริมความรู้ทั้งทางด้าน
วิชาการ และจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาให้กับเยาวชนทุกคน แต่จากการสัมภาษณ์พบว่า
พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ได้เรียนหนังสือ ขาดความรู้ในหลักจริยธรรมด้านยึดมั่นศรัทธาที่ถูกต้อง ทำให้ไม่
สามารถสั่งสอนบุตรได้ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ปกครองที่ได้กล่าวว่า

“...พ่อแม่ไม่มีความรู้ด้านจริยธรรมอิสลาม จะสอนลูกก็ไม่เป็น ส่งให้ไปเรียนหนังสือ
แต่ลูกไม่สนใจการเรียนเลย สนใจแต่เที่ยว...”

(เมาะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 มกราคม 2558)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิงได้กล่าวว่า

“...เมื่อก่อนฉันซีเกียจเรียนหนังสือ มั่นหน้าเปื้อ อยู่แต่ในห้องครูสอนอะไรไม่เคยฟังนั่ง
ไม่อยู่หลังห้อง ตอนนี้อยู่ไม่มีความรู้ พอตอนนี้รู้สึกเสียดายเห็นคนอื่นมีความรู้ มีงานดี ๆ ทำ ตอนนี้อยู่
มีโอกาสแล้วภาละเยอะ...”

(ดะห์, สัมภาษณ์วันที่ 1 มีนาคม 2558)

“...ซีเกียจไปเรียน และไม่ค่อยตั้งใจเรียนหนังสือเลยไม่มีความรู้...”

(เยาะ, สัมภาษณ์วันที่ 2 มีนาคม 2558)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัจจัยสำคัญของการขาดจริยธรรมอิสลามนั้น คือ การขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ซึ่งความรู้ที่นั้นไม่ได้เกิดขึ้นเองแต่ต้องเรียนรู้ ต้องอ่าน และศึกษา จนกระทั่งเกิดเป็นความเข้าใจ ซึ่งเยาวชนมักรู้สึกขี้เกียจเรียนหนังสือเพื่อศึกษา หลักจริยธรรมอิสลาม หากแต่จะให้ผู้ปกครองสอน ผู้ปกครองก็ไม่สามารถให้ความรู้ได้อย่างถูกต้อง เพราะขาดความรู้ความเข้าใจหลักจริยธรรมอิสลาม จึงทำให้ละเลยต่อหลักจริยธรรม และอีกประการ หนึ่ง คือ เยาวชนไม่เรียนหนังสือ เพราะทางครอบครัวไม่ค่อยมีเงินในการส่งเสียลูกให้ศึกษาเล่าเรียน แต่เยาวชนบางคนก็ไม่ต้องการเรียนหนังสือด้วยตนเอง เพราะต้องการช่วยครอบครัวประหยัด ค่าใช้จ่าย เพื่อหวังว่าความเป็นอยู่ของครอบครัวนั้นจะดีขึ้น เนื่องจากได้ช่วยครอบครัวลดค่าใช้จ่ายใน เรื่องของการเรียนหนังสือแล้วตั้งผลการศึกษาของ รัชดี บินหวัง (2556) ที่ว่า การขาดความรู้ทาง ศาสนาอิสลามทำให้จิตใจที่จะยึดมั่นในหลักศาสนาอ่อนแอ มุมมองและความคิดของเยาวชนมุสลิมะห์ คล้อยตามสิ่งยั่วยุต่าง ๆ ในสังคมปัจจุบันได้ง่ายมากยิ่งขึ้น เกิดจากการขาดภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจ ส่งผลให้คล้อยตามกระแสในสังคมปัจจุบัน

4) การขัดเกลากทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต ของเยาวชนมุสลิมะห์ เยาวชนมุสลิมะห์เกิดการเรียนรู้ และเข้าใจสิ่งต่าง ๆ จากคนรอบข้าง คนใน ชุมชน และสังคม ที่ละเลยต่อการศรัทธาและปฏิบัติตามหลักจริยธรรมอิสลาม ส่งผลให้เยาวชนเกิด การเรียนรู้ แล้วนำพฤติกรรม หรือการกระทำที่ตนได้เรียนรู้ไปเลียนแบบดังบทสัมภาษณ์ของผู้นำ ศาสนาที่ได้กล่าวว่า

“...การเป็นอยู่ของเด็กวัยรุ่นผู้ชายในชุมชนไม่มีค่อยจะเรียนหนังสือ แต่วัยรุ่นผู้หญิง จะเรียนเยอะหน่อย อยู่ที่บ้านชอบนอน ชอบไม้ ไม่คิดที่จะเรียนรู้หลักอิสลาม หรือไม่ก็ไปเที่ยว อยู่ แบบนี้ไปวัน ๆ โดยไม่คิดถึงหลักคำสอน...”

(ดาเนียลัน, สัมภาษณ์วันที่ 15 มกราคม 2558)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขาลิงได้กล่าวว่า

“...เคยได้ยินคนแก่แถวบ้านชอบขอพรจากเจ้าป่าเจ้าเขา ขอจากกูโบร์...”

(พะ, สัมภาษณ์วันที่ 4 มกราคม 2558)

“...พ่อแม่ไม่บอก ไม่สั่งสอนให้ฉันละหมาด ไปโรงเรียนครูสอนให้ละหมาดก็ละหมาด พอกลับก็ไม่ค่อยละหมาด...”

(นานี, สัมภาษณ์วันที่ 4 มกราคม 2558)

จากกรณีดังกล่าวตัวอย่างข้างต้น สามารถสะท้อนได้ว่า ปัญหาการขาดจริยธรรม อิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขาลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานีนั้นมีสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การได้รับการเกลากทางสังคมหรือสิ่งแวดล้อม ในทางที่ไม่เหมาะสม ซึ่งการขัดเกลากทางสังคมเป็นกระบวนการเรียนรู้ระเบียบแบบแผนทางสังคมจาก

การติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อนำไปสู่การยอมรับในค่านิยมและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่สังคมต้องการ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่น และมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นได้อย่างราบรื่น โดยทั่วไปครอบครัว สภาพแวดล้อม ระบบโครงสร้างทางสังคม และบรรทัดฐานของกลุ่มของกลุ่มคน จะทำหน้าที่ในการหล่อหลอมให้มนุษย์เข้าใจภาษา บรรทัดฐาน คุณธรรม จริยธรรม ความคิด และทัศนคติต่อสังคม (อำไพ หมั่นสิทธิ์, 2553) ซึ่งองค์กรที่สำคัญในการขัดเกลาทางสังคม ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และโรงเรียน ทั้งสามกลุ่มนี้ที่ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากที่สุดในกระบวนการขัดเกลาทางสังคม เพราะเป็นกลุ่มแรก ๆ ที่ช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัย ความเชื่อ ค่านิยม กล่อมเกลาจิตใจ ตลอดจนความรู้สึกรู้จักคิด องค์กรที่ช่วยในการขัดเกลาทางสังคมต่อมา ได้แก่ สื่อมวลชน เช่น สื่อโทรทัศน์ สื่อวิทยุ สื่อออนไลน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เป็นต้น องค์กรทางด้านศาสนา คือ พระ นักบวช อีหม่าม ที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า สิ่งแวดล้อมที่อยู่โดยรอบต่างส่งผลต่อทัศนคติ ความรู้สึกรู้จักคิดของเยาวชนซึ่งมีทั้งที่อยู่ในรูปแบบของทางตรง และทางอ้อม นำไปสู่การนำไปเลียนแบบ และปฏิบัติตามของเยาวชนมุสลิมะห์ (ปฟาณี ฐิติวัฒนา, 2548) การขัดเกลาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมได้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Cooley และ Mead ที่ได้กล่าวว่าแหล่งที่หล่อหลอมและสร้างสรรค์บุคลิกภาพของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นจากการมีปฏิกริยาสัมพันธ์ทางสังคม (สุพัตรา สุภาพ, 2546)

5) อิทธิพลของสื่อและเทคโนโลยี จากการศึกษาพบว่า เยาวชนไทยมุสลิมะห์จะติดสื่อและเทคโนโลยี จนกลายเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการดำรงชีวิตของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ เมื่อสื่อและเทคโนโลยีใหม่มากขึ้น ทำให้เยาวชนเริ่มสนใจ ศึกษา ค้นหา และทดลองสิ่งใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ เช่น การแต่งกาย การใช้เครื่องสำอาง หรือเครื่องประดับนำโชค เป็นต้น สุดท้ายก็ตกเป็นเหยื่อของสื่อและเทคโนโลยี เช่น การเล่นเกมออนไลน์ การใช้โทรศัพท์มือถือเกินความจำเป็น เป็นต้น การใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ไม่ดี ซึ่งเมื่อเยาวชนมุสลิมะห์ติดสื่อและเทคโนโลยีเหล่านี้ ทำให้ไม่มีเวลาที่จะปฏิบัติศาสนกิจ เพลิดเพลินอยู่กับโลกดุนยา (โลกปัจจุบัน) ไม่มีเวลาที่จะทำอิบาดะฮ์ (การปฏิบัติตามหลักศาสนา หรือการทำความดี) ตลอดจนการสร้างค่านิยมต่าง ๆ เช่น การดูดวง การเสริมดวง การใส่เครื่องรางนำโชค เป็นต้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจากละครหรือสื่อโทรทัศน์ต่าง ๆ เช่น การคบหาเชิงชู้สาวทั้งกับเพศเดียวกัน และเพศตรงข้าม เป็นต้น ซึ่งค่านิยมเหล่านี้ผิดหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม จึงกลายเป็นปัญหาพฤติกรรมของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ในด้านจริยธรรมอิสลาม ด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนในชุมชนเป็นอย่างมาก ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ปกครองที่ได้กล่าวว่า

“...เด็กสมัยนี้อยู่แต่ร้านอินเทอร์เน็ต ไปตั้งแต่เช้าถึงค่ำ ถึงจะกลับบ้าน ละหมาดก็ไม่ละหมาด ถ้าไม่สั่งให้ละหมาดก็ไม่ละหมาดเลย อยู่บ้านก็ไม่ทำอะไรเล่นแต่โทรศัพท์ เล่นแต่เฟสบุ๊ค เล่นไลน์ นั่งก้มหน้าอยู่ไม่สนใจใคร ไม่คิดจะช่วยพ่อแม่ทำงานเลย สั่งให้ทำงานก็ต้องเรียกหลาย ๆ ครั้ง ต้องบ่นถึงจะได้ทำ...”

(สารีพะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 มกราคม 2558)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิงได้กล่าวว่า

“...ชอบเล่นเฟส เล่นไลน์ มันเพลินดี ไม่ต้องยุ่งกับใคร ไม่ทำให้ใครเดือดร้อน ไม่ตกข่าว มีข่าวอะไรมาเรารู้หมดทุกอย่าง แต่บางครั้งเล่นเพลินจนละเลยเวลาละหมาด บางครั้งถ้าเราติดตามข่าวคราวอะไรเราก็ไม่อยากจะพลาด อยากติดตามตลอด ทำให้ไม่มีเวลาอ่านอัลกุรอาน...”

(ยิ้ม, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2558)

“...ตอนนี้ติดเกมมาก วางเมื่อไหร่เล่นเกมเป็นอันดับแรก...”

(ยา, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2558)

“...วัน ๆ ลูกเล่นแต่โทรศัพท์ ขณะจะนอนยังเล่นโทรศัพท์อีก ถ้ากลางวันไม่ต้องพูดถึง วางใกล้ตัวตลอด ไม่ให้ใครเล่นด้วย...”

(มีเนาะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 มกราคม 2558)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าสื่อและเทคโนโลยีที่มีการพัฒนามากขึ้นตามยุคสมัย ปัจจุบันได้กลายเป็นปัจจัยในการดำเนินชีวิตที่เยาวชนให้ความสำคัญเป็นอย่างมากนั้นมีส่วนช่วยในการกระตุ้นและปลูกสร้างกระแสนิยมต่าง ๆ ซึ่งผิดหลักศรัทธาของศาสนาอิสลาม แต่สามารถพบเห็นเยาวชนไทยมุสลิมะห์ไม่ตระหนักและยังขาดการยับยั้งชั่งใจในการใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ตลอดจนการขาดวิจารณญาณทำให้เกิดการละเลยต่อการปฏิบัติตามหลักศาสนาได้บ่อย ๆ ถึงแม้ว่าเทคโนโลยีจะมีประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ ให้การดำเนินชีวิตของเรานั้นเป็นไปได้ง่ายขึ้นมากมายยิ่งขึ้น แต่ก็ไม่สามารถปฏิเสธถึงโทษที่จะตามมาในอนาคตได้เช่นกัน ซึ่งสื่อเป็นสิ่งที่มียุทธูปถัมภ์ในทางอ้อม แต่ส่งผลต่อผู้รับทั้งทางด้านทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมการแสดงออกต่าง ๆ (วิณี ชิดเชิดวงศ์, 2537) การแพร่ข่าวสารหรือแนวความคิดผ่านสื่อนี้มีผลต่อคนในสังคมอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว มีผลทำให้เยาวชนในปัจจุบันสนใจและติดตามอยู่เสมอ การพบปะพูดคุยกันของเยาวชนมีน้อยลง สื่อเหล่านี้ได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันของบุคคลอย่างมาก ซึ่งมีส่วนในการขัดเกลาทางสังคมในด้านต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมมีผลให้บุคคลเกิดการเรียนรู้พฤติกรรมของคนที่อยู่ต่างวัฒนธรรมและเกิดการลอกเลียนแบบผ่านสื่อและเทคโนโลยี (โมไนย แมนสรวงรัตน์, 2553; กฤติกา อองสิน, 2554) สำหรับในประเทศไทยด้านสื่อสารมวลชนที่เป็นอันตรายต่อสังคมศีลธรรม การนำเสนอสิ่งที่ก้าวร้าวการกระตุ้นข่มเหงผู้ที่ยอ่อนแอกว่านั้นยังไม่มีมาตรการแก้ไขปัญหอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก มีตัวอย่างที่เห็นได้อย่างชัดเจน คือ ที่ได้มีสถานศึกษาที่นั่นยอมมีแหล่งอบายมุขไม่ว่าจะเป็น ร้านเกมต่าง สถานบันเทิงที่อยู่เรียงรายใกล้สถานศึกษา ทั้งในระดับชั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา เป็นแบบอย่างของการเอาใจเปรียบและเป็นการแสวงหาผลประโยชน์เยาวชน (อิศคุณ สันธนาปัญญา, 2559)

6) ทำตามเพื่อนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ เพื่อนเป็นบุคคลสำคัญที่เยาวชนทุกคนต่างมีความปรารถนาจะมี และมีผลต่อแรงจูงใจของเยาวชนมุสลิมะห์ในชุมชนบ้านข้างเป็นอย่างมาก และมักมีปฏิบัติตามเพื่อนเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน และมักมีความต้องการอยู่กับเพื่อนตลอดเวลา และเชื่อฟังคำบอกเล่าเพื่อนมากกว่าคำสั่งสอนพ่อแม่ของตนเอง พฤติกรรมดังกล่าวนำไปสู่

การขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ดังบทสัมภาษณ์ของผู้ปกครองที่ได้กล่าวว่า

“...ตั้งแต่ลูกไปเรียนในเมือง เขาชี้แจงจะละหมาด ต้องบอกต้องบ่น เห็นเพื่อน ๆ เขามาที่บ้านก็ไม่เห็นละหมาด ต้องแกล้งถาม ถึงจะไปละหมาด...”

(ซื่อนะ, สัมภาษณ์วันที่ 20 มกราคม 2558)

“..ในช่วงวัยรุ่นนั้น เยาวชนจะติดเพื่อนมากกว่าพ่อแม่ พ่อแม่สั่งสอนอะไรไม่ค่อยเชื่อฟัง จะฟังเพื่อนมากกว่า...”

(อิสมาแอ, สัมภาษณ์วันที่ 15 มกราคม 2558)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขาลิงได้กล่าวว่า

“...เมื่อก่อนละหมาดไม่เคยขาด พอตอนนี้ขาดบ่อยมาก แก่อากเข้าร่วมอยู่ในแก๊งกับเพื่อน ๆ เพื่อนไม่ละหมาด เรากก็ไม่ละหมาดด้วย ก็ทำตามไม่ยอมขัดแย้งกับเพื่อน ๆ พอหลัง ๆ ก็ไม่ค่อยละหมาด...”

(ฮัน, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2558)

“...เป็นคนรักเพื่อน เพื่อนทำอะไร เรากก็ทำด้วย...”

(ดา, สัมภาษณ์วันที่ 31 มกราคม 2558)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าปัญหาการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์นั้นเพื่อนก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เยาวชนขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา เนื่องจากเยาวชนมองว่าเพื่อนมีความสำคัญอย่างมากและการคบหาเพื่อนนั้นก็ต้องการที่จะให้เพื่อนยอมรับ ต้องการให้เพื่อนชื่นชมและชอบพอ ซึ่งในช่วงที่เป็นเยาวชนมักจะจิตใจอ่อนไหวกับการถูกวิพากษ์วิจารณ์ หรือการกล่าวพาดพิงในทางลบ ดังนั้นจึงมักมีการปรับตัวคล้อยตามเพื่อนอยู่ตลอดเวลา ในช่วงวัยรุ่นนี้เพื่อนมีความหมายมาก โดยถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและจะขาดมิได้ และมักจะยึดเพื่อนเป็นที่พึ่งพิงในทุก ๆ เรื่อง มีอะไรมักจะเล่าให้ฟัง ขอความเห็นคำปรึกษา และปรับทุกข์ร้อนของตน เพราะคิดว่าพ่อแม่ผู้ปกครองไม่เข้าใจตัวเองพอ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคือได้ (โกศล วงศ์สวรรค์ สุธิลา ตุลยะเสถียร และสฤต วงศ์สวรรค์, 2537) เพื่อนเป็นกลุ่มบุคคลที่สำคัญที่สามารถชักนำให้เยาวชนมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกและหลงผิดได้ และเยาวชนจะสามารถถูกชักจูงได้ง่ายยิ่งขึ้นหากไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ และการอบรมสั่งสอนที่ดีจากพ่อแม่ผู้ปกครอง ย่อมมีผลให้เยาวชนหันไปพึ่งพาคนนอกบ้านแทน (สมหวัง คงประเสริฐ, 2551) อีกทั้งการที่วัยรุ่นได้รับการยกย่องสรรเสริญ และยอมรับจากกลุ่มเพื่อน ไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อการสร้างความรู้สึกต่อตนเองเท่านั้น แต่ยังมีอิทธิพลอย่างมากในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เนื่องจากความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับนับถือ

จากทางเพื่อนนั้นวัยรุ่นนจึงพยายามปรับปรุงความคิดและพฤติกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานของกลุ่มที่ตนต้องการที่จะเข้าร่วมด้วย (สมชาย ธัญชนกุล, 2526)

2. ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

กิจกรรมกลุ่มศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยการนำหลักการศาสนาอิสลามมาใช้เพื่อขัดเกลาจิตใจของเยาวชนให้มีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธามากยิ่งขึ้นโดยผ่านการอบรมสั่งสอน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เตือนสติ สร้างทัศนคติที่ดี และปรับเปลี่ยนให้มีพฤติกรรมในหลักของศาสนา จากการจัดเวทีเสวนากลุ่ม เวทีวิพากษ์ หรือกับผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน โดยร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษา และได้มีการกำหนดเนื้อหาที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน กิจกรรมกลุ่มศึกษาหะดีษ กิจกรรมกลุ่มศึกษาเอกภาพ กิจกรรมกลุ่มศึกษาประวัติศาสตร์ ซึ่งเนื้อหาที่มีความหลากหลายและสอดคล้องเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา กิจกรรมกลุ่มศึกษาในครั้งนี้ได้เน้นเฉพาะเยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่มีคะแนนต่ำในการประเมินแบบสอบถามจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ผู้ปกครองให้ความยินยอม และเยาวชนยินดีเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ โดยมีแกนนำเยาวชนมาเป็นต้นแบบ มาขัดเกลา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสั่งสอนให้เข้าใจถึงจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาให้ถูกต้องยิ่งขึ้น เมื่อเยาวชนเข้าใจอย่างดีแล้วสามารถนำมาใช้ในชีวิตรประจำวันและใช้ชีวิตอย่างระมัดระวังให้อยู่ในหลักของศาสนาอิสลาม วันและเวลาที่จัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาคือ ค่ำวันพฤหัสบดี ค่ำวันศุกร์ ค่ำวันเสาร์ และค่ำวันอาทิตย์ ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมประมาณ 1 ชั่วโมง ตั้งแต่เวลา 19.00 - 20.00 น. ในระยะเวลา 1 เดือน จำนวน 16 ครั้ง งานวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาตามแนวคิดของโกลา หรีมเพ็ง (2551) ซึ่งแบ่งได้ออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านความบริสุทธิ์ใจ ด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ด้านการขอบคุณ และด้านการมอบความรัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) **ด้านความบริสุทธิ์ใจ** ผลจากการศึกษาพบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนไทยมุสลิมะห์มีจริยธรรมอิสลามในด้านความบริสุทธิ์ใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาด้านความบริสุทธิ์ใจ ก่อนและหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาด้าน ความบริสุทธิ์ใจ	\bar{x}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.58	0.27	10	-1.13 (-1.36, -0.90)	-11.129***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.72	0.14	10			

***p <.001

นอกจากนั้นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ยังพบว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจริยธรรมอิสลามในด้านความบริสุทธิ์ใจในทางที่ดีขึ้น รวมทั้งตระหนักและเห็นความสำคัญด้านความบริสุทธิ์ใจ ซึ่งที่ผ่านมาเยาวชนไทยมุสลิมะห์เหล่านี้จะไม่ค่อยมีความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์มากนัก ดังคำสะท้อนส่วนผู้ปกครองของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า

“...กิจกรรมกลุ่มศึกษาแบบนี้สามารถทำให้เยาวชนมุสลิมะห์หลุดพ้นจากซีริกต่างๆ ได้ เมื่อเขามีความรู้จากกิจกรรมกลุ่มศึกษานี้แล้วเขายังสามารถกลับไปสอนพ่อแม่ของเขาที่ยังปฏิบัติตามบรรพบุรุษ เช่น มีความเชื่อแบบเก่า ๆ ที่ว่าการใส่เส้นด้ายที่คอ ที่มีมือ ลูกจะหายจากอาการไม่สบาย ไม่เป็นโรครพยธา แก้ก้น และหายจากโรคต่าง ๆ ...”

(อาหามะ, สัมภาษณ์วันที่ 2 ตุลาคม 2559)

“...หลังจากทำกิจกรรมกลุ่มศึกษา แม่ภูมิใจมาก ลูกกลับมาบอกแม่ว่ามันหะรอม (สิ่งต้องห้าม) ที่ขอพรจากที่อื่นนอกจากอัลลอฮ์ ﷻ แม่ไม่มีความรู้ เห็นคนแก่สมัยก่อนเขาทำกันแบบนี้ แม่ก็เลยทำตามเขา...”

(มะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 ตุลาคม 2559)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมนุมชนบ้านชาลิ่งที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า

“...น้องเคยมีความรู้สึกทำความดีแล้วได้มีการโอ้อวดอยากให้คนอื่นได้รับรู้และชื่นชม มันรู้สึกมีความสุขเมื่อมีคนชม แล้วเมื่อก่อนถ้าพ่อแม่ไม่ให้เงินไปโรงเรียน ลูกก็ไม่ไปเรียนหนังสือ แม่เลยต้องให้เงินทุกวัน คิดไปคิดมาแล้วเหมือนแม่ต้องจ้างน้องให้ไปเรียน เราไปเรียนเพื่อให้ได้เงินไม่ใช่เพื่ออัลลอฮ์ ﷻ หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจคำว่าด้านความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์มากยิ่งขึ้น ทุกการกระทำถ้าน้องมีความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์น้องก็จะได้ผลบุญกลับมา...”

(เนาะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 ตุลาคม 2559)

“...หลังจากทำกิจกรรมกลุ่มศึกษา รู้สึกว่าทำความดีแล้วอิกลาส (บริสุทธิ์ใจ) เพื่ออัลลอฮ์ ﷻ ไม่ค่อยอยากโอ้อวดให้เพื่อนรู้ ถ้าอวดเพื่อน ๆ แล้วก็ไม่ได้บุญ เท่ากับทำแล้วสูญเปล่า...”

(นี, สัมภาษณ์วันที่ 1 ตุลาคม 2559)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเยาวชนที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านความบริสุทธิ์ใจ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา เยาวชนทำความดีแล้วมีการโอ้อวดอยากให้คนอื่นได้รับรู้และชื่นชม เช่น ในขณะที่ละหมาด พอรู้สึกว่าคุณกำลังมอง ก็ทำการละหมาดอย่างสวยงาม อ่านซ้าๆ อยากให้มีคนชมว่าขยัน อ่านอัลกุรอานด้วยเสียงธรรมดาพอเห็นคนเข้ามาใกล้ ๆ ก็อ่านด้วยน้ำเสียงไพเราะเพื่อให้คนนั้นได้ยินและชื่นชมว่าอ่านไพเราะน่าฟัง ทำความดีหวังเพื่อผลประโยชน์ต่าง ๆ เช่น เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีความรู้ความเข้าใจจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านความบริสุทธิ์ใจมากยิ่งขึ้น เยาวชนมีศรัทธาต่อพระองค์เพียงองค์เดียวโดยไม่นำสิ่งใด ๆ มา

เทียบเคียงกับพระองค์ เช่น การใส่กำไลเพื่อเสริมดวง ใส่เส้นด้ายเพื่อความปลอดภัยและรักษาโรค เป็นต้น การทำอิบาตะฮุและการทำความดีของเยาวชนหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นทำอิบาตะฮุและการทำความดีปราศจากการโอ้อวด การยกย่องสรรเสริญเยินยอ และปราศจากการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ โดยการปฏิบัติด้วยหัวใจที่รักอัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น พร้อมนึกถึงความเมตตา ความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อเราทั้งกายและจิตใจ ความบริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับคนมุสลิมะห์ เพราะการทำอิบาตะฮุและการทำความดีต่าง ๆ นั้น ต้องมีความบริสุทธิ์ใจต่อพระองค์เพียงผู้เดียวปราศจากมลทิน เป็นสภาวะทางจิตใจที่แสดงออกต้องมีความโปร่งใสในทุกอิริยาบถทั้งในด้านการศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจและการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าการทำอิบาตะฮุและความดีหวังเพื่อผลตอบแทนอย่างอื่นไม่บริสุทธิ์ใจที่จะทำก็จะได้ผลบุญจากพระองค์ (มุมีนะฮ์ บุงอตาหยง, 2552) ในอัลกุรอานได้ตรัสว่า

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ
وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴾ البينة : 5

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า “และพวกเขามิได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาด และจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม ” อัล-บัยยีนะฮ์ : 5

2) ด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ผลจากการศึกษาพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนไทยมุสลิมะห์มีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ก่อนและหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาด้าน	\bar{x}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
การยึดมั่นอย่างแน่วแน่						
ก่อนปฏิบัติการ	2.45	0.15	10	-1.27 (-1.43, -1.10)	17.042***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.72	0.16	10			

***p <.001

ผู้ให้ข้อมูลหลักต่างกล่าวว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจริยธรรมอิสลามในด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ในทางที่ดีขึ้น โดยการปฏิบัติตามในอายะฮ์อัลกุรอานได้กล่าวไว้ ปฏิบัติตามแบบฉบับของท่านศาสดามุฮัมมัด ﷺ และยังพยายามปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัด ดังคำสะท้อนของผู้ปกครองของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้กล่าวว่า

“...เมื่อก่อนถึงเวลาลูกจะไม่ละหมาด พอเวลาใกล้หมดเวลาละหมาดลูกฟังจะละหมาด แต่เดี๋ยวนี้เห็นลูกละหมาดเร็วขึ้น ถึงเวลาละหมาดลูกก็รีบไปละหมาดเลย ไม่ต้องให้แม่สั่ง ไม่ต้องบ่นแล้ว มีการละหมาดซุนนะฮะ มีการปอซอซุนนะฮะบ้างวันจันทร์ กับวันพฤหัสบดี แต่งกายก็เรียบร้อยขึ้น มีการปกปิดเอวรัด(ร่างกาย)...”

(ฟาตีเมาะ, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

“...เห็นการกระทำของลูกตอนนี้ดีขึ้น ไม่รู้ว่าอนาคตจะเปลี่ยนเป็นแบบเดิมหรือเปล่า...”

(ชะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 ตุลาคม 2559)

ส่วนผู้นำศาสนาได้กล่าวว่า

“...หลังจากเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา เห็นเยาวชนมีพฤติกรรม การเปลี่ยนแปลงปฏิบัติตามแนวทางของอิสลามมากยิ่งขึ้น ปฏิบัติอิบาตะฮะที่เป็นวาญิบ ปฏิบัติอิบาตะฮะซุนนะฮะ แต่เสียดายกิจกรรมกลุ่มศึกษานี้จัดแค่ในระยะเวลาลั้น ๆ ...”

(อาหามะ , สัมภาษณ์วันที่ 1 ตุลาคม 2559)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิงที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า

“...มีความเข้าใจในหลักศรัทธามากยิ่งขึ้น ก่อนหน้านี้จะใส่สร้อยข้อมือเพื่อเสริมโชค ลาก เสริมดวง เพื่อนๆเขาใส่กันเราก็ใส่ด้วย แต่ตอนนี้เข้าใจแล้วว่ามันฮารอมที่ขอพรจากสิ่งอื่น นอกจากอัลลอฮฺ ﷻ ต่อไปนี้จะยืนหยัด และยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ ﷻ เพียงองค์เดียว...”

(ฟานี, สัมภาษณ์วันที่ 4 ตุลาคม 2559)

“...ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาชี้แจงละหมาด ชี้แจงปอซอ(ถือศีลอด ชี้แจง ทำอิบาตะฮะต่าง ๆ พอเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาแล้วรู้สึกอยากละหมาด อยากปอซอ(ถือศีลอด) เพราะกลัวบทลงโทษของพระองค์ในวันอาคีร์(วันสิ้นโลก)...”

(นูนี, สัมภาษณ์วันที่ 4 ตุลาคม 2559)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่นั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงมีในทางที่ดีขึ้น ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีการยึดมั่นต่อพระองค์และยังมีการยึดมั่นต่อสิ่งอื่นด้วย เช่น ชอบการดูดวง ชอบในการขอพรจากสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮฺ ﷻ เห็นนกแสกบินมาเกาะ หรือจิ้งจกร้องทักแล้วเชื่อว่าเป็นกลางร้าย ผูกเชือกและสิ่งของต่าง ๆ ห้อยแล้วจะสามารถจัดป้องกันพิฆภัย ตากระตุกก็ว่าเป็นกลางร้ายและจะร้องให้ เป็นต้น หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีความยืนหยัดและยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ ﷻ เพียงผู้เดียว ไม่กระทำในสิ่งที่เป็นซีริกทั้งหลาย ได้ปฏิบัติอิบาตะฮะที่เป็นวาญิบทุกประการ เช่น การละหมาด การแต่งกายที่ถูกหลักศาสนา เป็นต้น และได้มีปฏิบัติอิบาตะฮะที่เป็นซุน

นะฮฺอย่างสม่ำเสมอ เช่น การถือศีลอดซุนนะฮฺวันจันทร์และพฤหัสบดี การละหมาดซุนนะฮฺ เป็นต้น การทำอิบาดะฮฺและความดีนั้นคือการมอบตนและการภักดีต่อพระองค์เป็นการผูกพันตนเองในสิ่งที่พระองค์สั่งใช้ให้มุสลิมะห์ทุกคนต้องปฏิบัติ มุสลิมะห์ทุกคนจะต้องยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ ﷻ ว่าอัลลอฮฺ ﷻ คือพระเจ้าของเขา โดยไม่ใช่แค่เพียงคำพูดของเขาที่กล่าวและบอกว่าศรัทธาเท่านั้นแต่รวมถึงการปฏิบัติตามด้วย การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ หมายถึง การเชื่อฟังพระองค์ ปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ และยืนหยัดตามขอบเขตที่อัลลอฮฺ ﷻ ทรงกำหนดไว้ (ไลลา หรีมเพ็ง, 2551) อัลกุรอานได้ตรัสว่า

(وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُنْتَلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿١٠١﴾ آل عمران : 101

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า และอย่างไรเล่าที่พวกเจ้าจะปฏิเสธศรัทธากัน ทั้งๆ ที่พวกเจ้านั้น มีบรรดาโองการของอัลลอฮฺ ﷻ ถูกอ่านแก่พวกเจ้าอยู่ และยังมีรอซูลของพระองค์ อยู่ในหมู่พวกเจ้าด้วย และผู้ใดยึดมั่นต่ออัลลอฮฺ แน่อนเขาก็ได้รับคำแนะนำไปสู่ทางอันเที่ยงตรง อัล-อิมรอน :101

3) ด้านการขอบคุณ ผลจากการศึกษาพบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีจริยธรรมอิสลามด้านการขอบคุณสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาด้านการขอบคุณ ก่อนและหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาด้านการขอบคุณ	\bar{x}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.90	0.13	10	-0.75 (-1.00, -0.50)	-6.7082***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.65	0.34	10			

***p <.001

จากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกยังพบว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจริยธรรมอิสลามด้านการขอบคุณในทางที่ดีขึ้นดังคำสะท้อนของผู้ปกครองเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้กล่าวว่า

“...หลังจากที่ลูกเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง เมื่อลูกได้รับสิ่งดีๆและริสกีจากอัลลอฮฺ ﷻ เขาจะกล่าวคำว่าอัลฮัมดุลิลละฮฺบ่อยขึ้นและหลังจากละหมาดเขาจะรำลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ (ซีเอร์)อยู่เสมอ โดยที่แม่ไม่ต้องบอกกล่าว...”

(นิเมาะ, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านชาลิ่งที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า

“...ได้ความรู้จากกิจกรรมกลุ่มศึกษามากค่ะ เมื่อก่อนไม่ค่อยรู้เรื่องการสวดซูโกรา การขอบคุณอัลลอฮ์ ﷻ ไม่ค่อยได้กล่าวอัลฮัมดุลิลละฮ์ ฮายที่จะกล่าวอัลฮัมดุลิลละฮ์ต่อหน้าคนอื่น ตอนนั้นก็เข้าใจมากขึ้น...”

(นุรี, สัมภาษณ์วันที่ 4 ตุลาคม 2559)

“...ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาชอบร้องเพลง ชอบโม้ชอบคุยกับเพื่อนๆ ไม่ค่อยรำลึกถึงอัลลอฮ์(ซีเกรา) ต่อพระองค์ พอหลังเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว ก็พยายามรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ (ซีเกรา) ให้มากขึ้น ร้องเพลงและโม้กับเพื่อนๆ พยายามลดให้น้อยลง...”

(อัสมะ , สัมภาษณ์วันที่ 4 ตุลาคม 2559)

“...เมื่อก่อนละหมาดเสร็จไม่เคยรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ (ซีเกรา)เลย รีบเล่นโทรศัพท์ทักแล้วไม่ทันข่าวในสังคม พอเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาแล้วมีการพัฒนาขึ้นโดยการรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ (ซีเกรา) 100 ครั้ง ทุก ๆ ครั้งหลังจากละหมาด...”

(ชานี, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนไม่ค่อยจะซีกริ ไม่ค่อยอ่านอัลกุรอาน และไม่ค่อยจะซูโกราต่ออัลลอฮ์ ﷻ เมื่อได้รับสิ่งดี ๆ หลังเข้าร่วมกิจกรรมเยาวชนได้มีการรำลึกถึงอัลลอฮ์ ﷻ บ่อยขึ้น และสม่ำเสมอ โดยการกล่าวซีกริ และได้มีการอ่านอัลกุรอานหลังจากละหมาดและเวลาว่างๆ เมื่อเยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้รับสิ่งดีๆและรู้สึกจากอัลลอฮ์ ﷻ เยาวชนจะซูโกราต่ออัลลอฮ์ ﷻ โดยการกล่าวคำว่า “อัลฮัมดุลิลละฮ์” ซึ่งมีความหมายว่าการสรรเสริญทั้งหมดเป็นของอัลลอฮ์ ﷻ และเราขอสรรเสริญพระองค์” การขอบคุณต่อพระองค์นั้นดูเหมือนจะเป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ไม่ยากเป็นสิ่งที่ง่าย ๆ แต่มุสลิมะห์มักจะมองข้าม และหลงลืมเป็นส่วนใหญ่ การสำนึกในความโปรดปรานของพระองค์ที่ทรงประทานการทำดีความดีแม้เพียงนิดเดียว ผู้รับมีความรู้สึกขอบคุณและเห็นอย่างเต็มที่ ความรู้สึกขอบคุณสามารถแสดงออกได้สามทาง คือ ด้วยหัวใจ ด้วยวาจา และด้วยการกระทำทางร่างกาย ผู้รับจะรู้สึกขอบคุณในหัวใจ ยอมรับด้วยวาจา และปฏิบัติในสิ่งที่จะแสดงให้เห็นความยิ่งใหญ่และสำคัญของคนที่ทำความดี (สุลัยมาน อันนัควี, 2546) อัลกุรอานได้ตรัสว่า

(إِنَّ الْصَّفَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿البقرة: ١٥٨﴾

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า “แท้จริงภูเขาเศาะฟาและภูเขามัรวะฮ์นั้น เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาเครื่องหมายของอัลลอฮ์ ﷻ ดังนั้น ผู้ใดประกอบพิธีหัจญ์หรืออุมเราะฮ์ ณ บัยตุลลอฮ์ก็ไม่มีบาปใดๆ แก่เขาที่จะเดินวนเวียนไปมา ณ ภูเขาทั้งสองนั้น และผู้ใดประกอบความดีโดยสมัครใจแล้ว แน่نونอัลลอฮ์ ﷻ นั้นคือผู้ทรงขอบใจและผู้ทรงรอบรู้” อัล-บะเกาะเราะฮ์ :158

4) **ด้านการมอบความรัก** ผลจากการศึกษาพบว่าหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนไทยมุสลิมะห์มีจริยธรรมอิสลามในด้านการมอบความรักสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาด้านการมอบความรัก ก่อนและหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาด้าน การมอบความรัก	\bar{x}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.67	0.31	10	-0.97 (-1.29, -0.64)	6.6923***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.63	0.29	10			

*** $p < .001$

นอกจากนั้นจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึกยังพบอีกว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจริยธรรมอิสลามด้านการมอบความรักในทางที่ดีขึ้น ดังคำสะท้อนของผู้ปกครองเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้กล่าวว่า

“...หลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาลูกรักอัลลอฮ์ ^ﷻ มากกว่าพ่อแม่พี่น้อง โดยสังเกตจากการละหมาด ถึงเวลาละหมาดลูกจะรีบไปละหมาด แม่สั่งให้ไปซื้อของก่อนลูกก็ไม่ไป ลูกบอกว่าต้องละหมาดก่อน...”

(ไอชะห์, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิงที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า

“...หลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาก็เข้าใจมากขึ้นเมื่อเห็นเพื่อนๆกระทำผิดหลักศาสนาอิสลามก็กล้าที่จะพูดคุยและตักเตือน เพราะเรารักเพื่อน ไม่ปล่อยให้ไปตามเลยเหมือนก่อนหน้านี้ บางครั้งเพื่อนก็เชื่อฟังแต่บางครั้งก็ไม่เชื่อ...”

(อาซียะ, สัมภาษณ์วันที่ 5 ตุลาคม 2559)

“...หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเข้าใจด้านการมอบความรักมากยิ่งขึ้น รักพระองค์มากกว่าสิ่งอื่นใดในโลกนี้...”

(รอเกียะ, สัมภาษณ์วันที่ 5 ตุลาคม 2559)

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าเยาวชนที่มีพฤติกรรมขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาด้านการมอบความรักนั้นเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้นก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา เยาวชนไม่ค่อยมีพฤติกรรมที่แสดงออกว่ารักอัลลอฮ์ ^ﷻ มีการรักพ่อแม่ รักพี่น้อง รักสมบัติมากกว่า เมื่อเพื่อนทำผิดหลักศาสนาก็ไม่มีการเตือนซึ่งกันและกัน มีการคบ

เพื่อนต่างเพศ หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีการรักอัลลอฮ์ ﷻ รักรอสุล รักบรรดาผู้ศรัทธา เหนือสิ่งอื่นใด รักกันในขอบเขตที่พระองค์ได้กำหนดไว้ เยาวชนรักกันตามหลักของศาสนาอิสลามได้ กำหนดไว้ เยาวชนรักพระองค์มากกว่าบิดามารดา ญาติพี่น้อง มากกว่าทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ และ มากกว่าหน้าที่การงานอย่างเช่น เมื่อถึงเวลาละหมาดเยาวชนก็จะรีบไปละหมาด เยาวชนมีการทำความดีกับทุกคนโดยไม่เลือกชาติตระกูล หรือฐานะ เมื่อเพื่อนปฏิบัติผิดหลักศาสนาอิสลามเยาวชนมีการตักเตือนซึ่งกัน เมื่อเยาวชนมีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์ ﷻ หนทางในการเพิ่มพูนความรักที่มีต่อพระองค์คือการรำลึกถึงพระองค์อย่างสม่ำเสมอและปฏิบัติตามหลักของศาสนาอย่างเคร่งครัด การรำลึกถึงพระองค์คือการรำลึกด้วยหัวใจและมีความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายที่บริสุทธิ์ ใคร่ครวญถึงความประเสริฐของทุกสรรพสิ่งที่อัลลอฮ์ ﷻ ทรงสร้างขึ้น และรำลึกด้วยความรู้สึกอันเปี่ยมล้นด้วยการสรรเสริญต่อพระองค์อย่างแท้จริง (อาลี อาซัน, 2550) ในอัลกุรอานได้ตรัสว่า

﴿قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ التوبة : ٢٤

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเจ้า และบรรดาลูก ๆ ของพวกเจ้า และบรรดาพี่น้องของพวกเจ้า และบรรดาคู่ครองของพวกเจ้า และบรรดาญาติของพวกเจ้า และบรรดาทรัพย์สินสมบัติที่พวกเจ้าแสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเจ้ากลัวว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเจ้าพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเจ้า ยิ่งกว่าอัลลอฮ์ ﷻ และรอซูลของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร ก็จงรอคอยกันเถิด จนกว่าอัลลอฮ์ ﷻ จะทรงนำมาซึ่งกำลัง ของพระองค์ และอัลลอฮ์ ﷻ นั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มชนที่ละเมิด” อัด-เตาเบฮฺ 24

ผลจากการศึกษาพบว่าเยาวชนไทยมุสลิมะห์มีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวมสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมอิสลามด้านยึดมั่นศรัทธาโดยรวม ก่อนและหลังปฏิบัติการ

จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวม	\bar{x}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.65	0.12	10	-1.03 (-1.15, -0.90)	18.519***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.68	0.09	10			

*** $p < .001$

ผู้ให้ข้อมูลหลักต่างกล่าวว่าเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจริยธรรมอิสลามด้านยึดมั่นศรัทธาโดยรวมดีขึ้นดังคำสะท้อนของผู้ปกครองของเยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ได้กล่าวว่า

“...เห็นลูกเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยรวมไปในทางที่ดีขึ้น...”

(สาริพะ, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

“...มีความเข้าใจจริยธรรมอิสลามด้านยึดมั่นศรัทธาโดยรวมดีขึ้น..”

(ฟาตีเมาะ, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

ส่วนเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านขาลิงที่เข้าร่วมกิจกรรมได้กล่าวว่า

“...มีความรู้และเข้าใจจริยธรรมอิสลามด้านยึดมั่นศรัทธาทั้งสี่ด้านมากยิ่งขึ้น..”

(เนาะ, สัมภาษณ์วันที่ 1 ตุลาคม 2559)

“...หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีความเกรงกลัวต่ออัลลอฮ์ ^ﷻ มากยิ่งขึ้น...”

(ฮัน, สัมภาษณ์วันที่ 4 ตุลาคม 2559)

“...ได้ความรู้จากกิจกรรมกลุ่มศึกษามาก พี่ๆ สอนเข้าใจ กิจกรรมกลุ่มศึกษาไม่น่าเบื่ออย่างที่คิดไว้...”

(นิตา, สัมภาษณ์วันที่ 3 ตุลาคม 2559)

จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ ส่งผลให้เยาวชนมีการยึดมั่นศรัทธามากยิ่งขึ้น ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนที่มีพฤติกรรมขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา เช่น มีการโอ้อวดอยากให้คนอื่นได้รับรู้และชื่นชม ชอบการดูดวง ชอบในการขอพรจากสิ่งอื่นนอกจากอัลลอฮ์ ไม่ซู่โกรต่อพระองค์ เป็นต้น หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนได้มีการเปลี่ยนแปลงโดยรวมในทางที่ดีขึ้น เช่น ได้มีการปฏิบัติอิบาดะฮ์ (ความดี) ที่เป็นวาญิบทุกประการ การแต่งกายที่ถูกหลักศาสนา ได้มีปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็นสุนนะฮ์อย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น

สรุปผล

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ได้ค้นพบว่า สาเหตุของการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์บ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี มี 6 ประการ คือ 1) พื้นฐานครอบครัวที่ไม่ดูแลเอาใจใส่ นับว่าเป็นสาเหตุอันดับแรกเริ่มจากการไม่มีเวลาอบรมดูแลเอาใจใส่ของพ่อแม่ผู้ปกครองให้อยู่ในกรอบวิถีการดำรงชีวิตตามระบบอิสลาม พ่อแม่ผู้ปกครองควรดูแลติดตามความประพฤติของเยาวชนอย่างสม่ำเสมอ 2) ไม่เห็นผลตอบแทนของการปฏิบัติ การไม่เห็นผลตอบแทน เช่น บาป ผลบุญ นรก สวรรค์ เป็นต้น ทำให้เยาวชนไม่มีแรงดึงดูดที่จะกระทำความดี เยาวชนมีการปล่อยปละละเลยในหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม ซึ่งเกี่ยวข้องทำความดีและอิบาดะฮ์ ไม่มีความยำเกรงต่ออัลลอฮ์^ﷻ กระทำผิดหลักศาสนาเป็นเรื่องปกติ 3) การขาดความรู้ความเข้าใจด้านจริยธรรมอิสลามของเยาวชนและผู้ปกครอง ซึ่งความรู้ที่นั้นไม่ได้เกิดขึ้นเองแต่ต้องเรียนต้องอ่าน เยาวชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยเรียนหนังสือ เพราะทางครอบครัวไม่ค่อยมีเงินส่งลูกเรียนและพวกเขามีพี่น้องกันหลาย ๆ คน และบางคนเด็กเองก็ไม่ต้องการเรียนหนังสือเพราะต้องการให้ครอบครัวมีรายได้เพื่อความอยู่ของครอบครัว อีกทั้งพวกเขาให้ความสำคัญกับรายได้มากกว่าการเรียนหนังสือ 4) การขาดเวลาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเยาวชน ซึ่งสังคมและสิ่งแวดล้อมมักจะมีการหล่อหลอมและขัดเกลาให้เยาวชนเป็นคนที่มีบุคลิกภาพไปในทางที่สังคมต้องการ ในทางที่สังคมยอมรับ ซึ่งในแต่ละสังคมวัฒนธรรมก็จะมี การขัดเกลาทางสังคมสมาชิกของตนที่แตกต่างกัน 5) อิทธิพลของสื่อและเทคโนโลยี จะเห็นได้ว่ากระแสความเจริญก้าวหน้าของสื่อและเทคโนโลยีเข้ามา มีบทบาทต่อพฤติกรรมของเยาวชนเป็นอย่างมาก เยาวชนจะติดสื่อและเทคโนโลยีต่างๆจนไม่สนใจจะปฏิบัติศาสนกิจ และจะปฏิบัติผิดหลักศาสนาอิสลาม 6) การตามเพื่อนเพื่อให้เพื่อนยอมรับ ในช่วงวัยรุ่นเพื่อนมีความสำคัญอย่างมากและการคบหาเพื่อนนั้นก็ต้องการที่จะให้เพื่อนยอมรับ เยาวชนไทยมุสลิมะห์จะฟังเพื่อนมากกว่าฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ เยาวชนจะติดเพื่อนต้องการเพื่อนชื่นชม ยกย่องอยู่ตลอดเวลา กิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นอีกวิธีหนึ่งในการขัดเกลาให้เยาวชนได้ศึกษาเรียนรู้ ให้อยู่ในกรอบของศาสนาอิสลามอย่างถูกต้อง โดยใช้รูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษา

ผลจากการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ การทำความดีของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้เปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้าน ในทางที่ดีขึ้น คือ 1) ด้าน**ความบริสุทธิ์ใจ** หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา เยาวชนมีจริยธรรมอิสลามในด้านความบริสุทธิ์ใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 เยาวชนทำอิบาดะฮ์และทำความดีปราศจากการยกย่องสรรเสริญเยินยอ การโอ้อวด โดยการปฏิบัติด้วยหัวใจที่รักอัลลอฮ์^ﷻ เท่านั้น พร้อมนี้ถึงความเมตตา ความโปรดปรานของพระองค์ที่มีต่อเราทั้งกายและจิตใจ 2) ด้าน**การยึดมั่นอย่างแน่วแน่** หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีจริยธรรมอิสลามในด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่สูงขึ้นหลังเข้าร่วม

กิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 เยาวชนมีความยินดีและยึดมั่นอย่างแน่วแน่ต่ออัลลอฮ์เพียงผู้เดียว ได้ปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็น วายิบทุกประการ เช่น การละหมาด การแต่งกายที่ถูกหลักศาสนา ได้มีปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็นซุนนะฮ์ อย่างสม่ำเสมอ และไม่กระทำในสิ่งที่เป็นการชirikต่อพระองค์ **3) ด้านการขอบคุณ** หลังเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มศึกษาเยาวชนมีจริยธรรมอิสลามในด้านการขอบคุณสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 เยาวชนได้มีการ รำลึกถึงพระองค์บ่อยขึ้น และสม่ำเสมอ โดยการกล่าวชikir และได้มีการอ่านอัลกุรอานหลังจาก ละหมาดและเวลาว่างๆ เมื่อเยาวชนมุสลิมะห์ได้รับสิ่งดีๆและรู้สึกจากพระองค์เยาวชนจะชูโกรต่อ พระองค์ **4) ด้านการมอบความรัก** หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมีจริยธรรมอิสลามในด้ำน การมอบความรักสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่ง มี ความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 เยาวชนมีการรักอัลลอฮ์ รักรอฮูลเหนือสิ่งอื่นใด รัก กันในขอบเขตที่ต่ออัลลอฮ์ ได้กำหนดไว้ เยาวชนรักกันตามหลักของศาสนาอิสลามได้กำหนดไว้ เยาวชนรักพระองค์มากกว่าบิดามารดา ญาติพี่น้อง มากกว่าทรัพย์สินสมบัติ เมื่อเพื่อนปฏิบัติผิดหลัก ศาสนาอิสลามเยาวชนมีการตักเตือนซึ่งกัน และผลการศึกษาพบว่า หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา เยาวชนจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวมสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งมีความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 เยาวชนความ บริสุทธิ์ใจต่ออัลลอฮ์ มีความยินดีและยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ต่ออัลลอฮ์ เพียงผู้เดียว เมื่อเยาวชน ได้รับสิ่งดีๆและรู้สึกจากพระองค์เยาวชนจะชูโกรต่อพระองค์ โดยการกล่าวคำว่า “ อัลฮัมดุลิลละฮ์ ” และเยาวชนมีการรักอัลลอฮ์ รักรอฮูลเหนือสิ่งอื่นใด รักกันในขอบเขตที่พระองค์ได้กำหนดไว้ เยาวชนรักกันตามหลักของศาสนาอิสลามได้กำหนดไว้

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อบุคคล องค์กรทางศาสนา องค์กรภาครัฐ ผู้ที่สนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการขาดจริยธรรมอิสลามด้ำน การยึดมั่นศรัทธาของเยาวชน ก่อนที่ปัญหาดังกล่าวจะมีความรุนแรงมากขึ้น และเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ที่จะส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้ำนการยึดมั่นศรัทธาแก่เยาวชนมุสลิมะห์ในพื้นที่และต่างพื้นที่เป้าหมาย นำไปใช้ในการส่งเสริมให้เยาวชนมุสลิมะห์มีจริยธรรมอิสลามด้ำนการยึดมั่นศรัทธาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนมุสลิมะห์สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันตามรูปแบบอิสลาม โดยมีสถาบัน ครอบครัว สถาบันศาสนา และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาด้ำนจริยธรรมอิสลาม ด้ำนการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ โดยการใช้กระบวนการขัดเกลาตามรูปแบบกิจกรรม กลุ่มศึกษา ซึ่งเป็นเทคนิคและกระบวนการในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้ำนการยึดมั่นศรัทธา โดย การเรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติและค่านิยม ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาจิตใจ ความคิดให้ดียิ่งขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมมุสลิมะห์อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลาม ด้ำนการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอยาง่างแดง จังหวัดปัตตานี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาด้ำนจริยธรรมอิสลามด้ำนการยึดมั่นศรัทธา

ของเยาวชนไทยมุสลิมะห์บ้านข้าลิ่ง ผู้วิจัยจึงได้ข้อเสนอแนะจากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการวิจัย ครั้งต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าสาเหตุของการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่น ศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์นั้นได้รับอิทธิพลมาจากพื้นฐานครอบครัว กลุ่มเพื่อน การขัดเกลา ทางสังคม สื่อและเทคโนโลยี ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองควรตระหนักในการสร้างความสัมพันธ์ภายใน ครอบครัวให้มีความใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดความรัก ความเข้าใจ ตลอดจนการให้ความสำคัญกับ คนในครอบครัว เสมือนเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจให้แก่เยาวชนไทยมุสลิมะห์ รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม มัสยิด เป็นต้น หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง อื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอก ควรร่วมมือกันในการปลูกฝัง และส่งเสริมจริยธรรมอิสลาม ด้านการยึดมั่น ศรัทธา รวมถึงด้านอื่น ๆ อีกทั้งควรมีการติดตามความประพฤติปฏิบัติของเยาวชนอย่างจริงจัง โดย อาจมีการนำกิจกรรมกลุ่มศึกษาไปใช้หรือปรับใช้ ให้มีความสอดคล้องกับบริบทพื้นที่ เพื่อให้การแก้ไข ปัญหาการขาดจริยธรรมด้านการยึดมั่นศรัทธานั้นมีความยั่งยืนยิ่งขึ้นจึงควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

1.2 ผลจากดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจริยธรรมอิสลามด้านยึดมั่นศรัทธาโดยรวม ดีขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา แต่ผลการศึกษาคครั้งนี้เป็นเพียงผลระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่ง ดำเนินการเพียง 1 เดือนเท่านั้น เพราะการกล่อมเกลาให้เยาวชนมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่น ศรัทธาในทางที่ดีนั้นควรดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และควรมีการจัดกิจกรรมในการ ส่งเสริมจริยธรรมอิสลามที่มีความหลากหลาย เช่น การจัดกิจกรรมอบรมภาคฤดูร้อน กิจกรรม ละครมหาดิยามุลลัษฏามาอะฮฺ อติกาฟสิบวันสุดท้ายของเดือนรอมฎอน เป็นต้น และควรมีการจัด กิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

1.3 ผู้นำศาสนาควรส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาและด้านอื่น ๆ กับผู้ปกครอง และเยาวชนทุกคน ให้เห็นความสำคัญและควรตระหนักถึงการประพฤติปฏิบัติตนเพื่อ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและเยาวชน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งต่อไป

1.1 ควรทำศึกษาวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านอื่น ๆ เช่น ด้านพฤติกรรม ด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นต้น เพื่อให้ครอบคลุมในทุก ๆ ด้าน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *หลักสูตรการศึกษาพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์.
- กรรณภา ไชยประสิทธิ์ วรณีย์ จันทร์สว่าง และผจงศิลป์ เฟิงมาก. (2548, มกราคม-มีนาคม). ความรู้และการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาอิสลามกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นมุสลิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย: จังหวัดนราธิวาส. *วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์*, 11 (พิเศษ), 71-80.
- กฤติกา อองสิน. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในตำบลสินปุน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- กลุ่มพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพ กองสุขศึกษากรมสนับสนุนบริการสุขภาพกระทรวงสาธารณสุข. (2557). *พฤติกรรมสุขภาพเด็กและเยาวชน*. ค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2558, จาก: http://www.hed.go.th/frontend/theme/content_data_list.php?ID_Menu.
- กาญจนา ศิริมุสิกะ. (2544). *สังคมศึกษา : การสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง*. สงขลา: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- กาญจนา มารศรี. (2552). *การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนของครูโรงเรียนเทศบาล 3 วัดไชนาวาสสังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2541). *สังคมน่าอยู่*. กรุงเทพฯ: บริษัทซัคเซสมีเดีย จำกัด.
- เกษตรชัย และหิม และดลมนรรัตน์ บากา. (2554, กรกฎาคม-กันยายน). ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของเยาวชนมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*. 51(3), 59-90.
- เกษตรชัย และหิม. (2558, กรกฎาคม-กันยายน). ผลของกิจกรรมกลุ่มศึกษาและกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนที่มีต่อการลดพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*, 55(3), 1-27.
- โกศล วงศ์สวรรค์ สุธีลา ตูลยะเสถียร และสถิต วงศ์สวรรค์. (2537). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ: บริษัทรวมสาส์น
- คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2552). *ความรู้และแนวทางป้องกันและแก้ปัญหา ยาเสพติด*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บางกอกเทคโนโลยีสแกนนิ่งแอนด์เซอร์วิสจำกัด.
- คลังปัญญาไทย. (2550). *การขัดเกลาทางสังคม*. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2558, จาก: <http://www.panyathai.or.th/wiki/index.php>

บรรณานุกรม(ต่อ)

- เครือวัลย์ ชันทอง. (2546). การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยของนักเรียนเฝ้าโมงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านร่มเกล้า 3 จังหวัดตาก. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาและสถิติการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- งามจิต ใจตรง. (2551). แนวทางการพัฒนาเด็กและเยาวชนของศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เขต 4 จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- งามตา วนิทานนท. (2536). ลักษณะทางพุทธศาสนาและพฤติกรรมศาสตร์ของบิดามารดาที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูบุตร. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จำนง อติวัฒน์สิทธิ์. (2547). สังคมวิทยาตามแนวพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยคุ มุฮัมมัด คอลิฮ์ อันวันัจญิด. (2547). ปัญหาชายหญิงที่เกิดจากสัมพันธต้องห้าม. ค้นเมื่อ 19 จาก: กุมภาพันธ์ 2555 จาก: <http://www.majlis-ilmi.org/slam/modules.php?op=>
- ชัยพร วิชาวุธ. (2531). พฤติกรรมจริยธรรมในสังคมไทยปัจจุบัน : ศึกษาตามแนวทางจิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่งานวิจัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดลรอมาน ยีอ่า. (2550). หลักการอิสลามเบื้องต้น. สงขลา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2539). ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม การวิจัยและการพัฒนาบุคคล. กรุงเทพฯ: โครงการส่งเสริมเอกสารวิชาการ.
- ถนอม กุลจณีย์. (2548). การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, เลย.
- ธีวดี เอกะกุล. (2552). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. (พิมพ์ครั้งที่ 2) อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป.
- นงนภัส คู่ขวัญญูเที่ยงกมล. (2551). การวิจัยเชิงบูรณาการแบบองค์รวม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นนทยา ฉายศรีศิริ. (2545). ปัจจัยด้านครอบครัวที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมก้าวร้าวแบบทำลายความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- นียบพรรณ (พลวัฒน์) วรรณศิริ. (2550). มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: เอ็กสเปอร์เน็ท.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- นุรมาน จินตารา. (2555). *การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของเด็กและเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้: ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2559, จาก: <https://www.scribd.com/document/139016260/>
- บรรจง บินกาซัน. (2544). *อิสลาม: สันติธรรมนำชีวิต*. กรุงเทพฯ: อัลอะมีน.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญมี แทนแก้ว. (2539). *จริยธรรมกับชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮาส์.
- ปฐม ทรัพย์เจริญ. (2533). *การควบคุมทางสังคม*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประพร โชติพงษ์. (2550). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาความสามารถในการเรียนความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนามนราษฎร์สงเคราะห์ อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ประภาศรี สีอำไพ. (2540). *พื้นฐานการศึกษาทางศาสนาและจริยธรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประวิต เอราวรรณ์. (2545). *การปฏิบัติการ การเรียนรู้ของครูและการสร้างพลังร่วมในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ประสงค์ ทองประ. (2553). *การศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดสุรินทร์*. ค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2555, จาก: http://mcubudrsin.blogspot.com/2010/10/blog-post_8507.html
- ประเสริฐ ศรีอุทธาน. (2541). *สภาพปัญหาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมขนาดกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- ประอร สุนทรวิภาต. (2543). *การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับนักเรียนเหล่าทัพ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. (2535). *การพัฒนาเด็ก เยาวชน และสตรี*. กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์.
- ปภาณี ฐิติวัฒนา. (2548). *การขัดเกลาทางสังคมในมนุษย์กับสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปิยนันท์ ภิรมย์ไรภักดิ์. (2544). *การส่งเสริมจริยธรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล. (2543). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พระมหาธวัชวันต์ วรารณปรีชา. (2552). *แนวทางส่งเสริมจริยธรรมของเยาวชนในสถานศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนวิเศษไชยชาญ ตำบลติวิทยาภูมิ อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พระมหาวิบูลย์ สิริภัสสรโรทัย. (2545). *การส่งเสริมจริยธรรมแก่เด็กและเยาวชนในสถานสงเคราะห์เด็ก*. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- พระมหาสนอง ปัจใจปการี. (2553). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพฯ: แอคทีฟ พรินท์.
- พัชนี เจริญรยา และคณะ. (2538). *แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4) กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง
- พิชิต ทิวาพัฒน์. (2551). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนบ้านม่วงหมากกลาน อำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- เพชรดำ ธนุศรี. (2546). *การพัฒนารูปแบบการสอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ที่เรียนในชั้นเรียนแบบรวมชั้น*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เพ็ญศรี วายวานนท์. (2538). *จริยธรรมในการปฏิบัติข้าราชการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาบริหาร ศาสตร์.
- เพ็ญศรี เศรษฐวงศ์. (2549). *ระเบียบการวิจัยการศึกษาเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พียชอล มะหะหมัด ปราณี ทองคำ และมารุต คำชะอม. (2551, มกราคม-มีนาคม). บทบาทของ ครอบครัวในการปลูกฝังจริยธรรมแก่เยาวชนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 14(1), 35-54.
- ภักคินี แยกพงศ์. (2548). *การศรัทธาในอิสลามกับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวไทยมุสลิมในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนา สังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- มนูศักดิ์ โต๊ะเถื่อน. (2553). *สภาพปัญหาและแนวทางการปลูกฝังอัคลาภแก่นักเรียนในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการบริหาร อิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- มีสลัน มาหะมะ. (2552ก). *ลูกหลานสอนลูก บทเรียนและแนวปฏิบัติ*. ปัตตานี: โรงพิมพ์มิตรภาพ.
- มีสลัน มาหะมะ. (2552ข). *อิสลาม...วิถีแห่งชีวิต*. สงขลา: โฟ-บาร์ด.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- มูมีนะห์ บุงอตาหยง. (2552). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.*
- โมไบนย แมนสรวงรัตน์. (2553). *พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.*
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2528). *สังคมกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.*
- รชดี บินหวัง. (2556). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหาเสพติดตามวิถีอิสลามของเยาวชนไทยมุสลิมชุมชนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์*
- ฤกษ์ชัย พลศรี. (2553). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งคุณธรรมนำความรู้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.*
- ไอลา หริมเพ็ง. (2551). *องค์ประกอบทางจริยธรรมของนักศึกษามุสลิมในสถาบันอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.*
- วัลลภา เทพหัสติน ฌ อยุธยา. (2544). *การพัฒนานิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- วิณี ชิดเชิดวงศ์. (2537). *การศึกษาเด็ก. กรุงเทพฯ: บุรพาสาน์.*
- วิไลลักษณ์ เสรีตระกูล. (2552). *ปัจจัยที่มีผลต่อความเป็นปีกแผ่นของครอบครัวตามทัศนะของวัยรุ่นไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คณะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.*
- วิสุทธิ์ บิลล่าเต๊ะ. (2550). *อमानนะฮ์ ความรับผิดชอบในชีวิตมุสลิมพันธกิจที่ถูกเมิน. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.*
- ศิริรัตน์ แอดสกุล. (2553). *สถาบันครอบครัว: พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ศุญย์ดาราศาสตรอิสลาม. (2557). *ดาราศาสตร์กับศาสนาอิสลาม. คันเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2557, จาก: <http://www.lesaproject.com/news/LAC/iac.php>.*

บรรณานุกรม(ต่อ)

- สมชาย ธีธัญกุล. (2526). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนต.
- สมพร เทพสิทธิ์. (2541). *การควบคุมทางสังคม*. กรุงเทพฯ: สมชายการพิมพ์.
- สมพิศ เกิดนวล. (2557). *แนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนชุมชนบ้านไม่งามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, กำแพงเพชร.
- สมหวัง คงประเสริฐ. (2551). *สาเหตุการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยาลัการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- สมาคมนี้เรียนเก่าอาหรับ ประเทศไทย. (2552). *พระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน พร้อมความหมายภาษาไทย*. มะดีนะฮะ: ศูนย์กษัตริยะฮัด เพื่อการพิมพ์อัลกุรอานแห่งนครมาดีนะ.
- สรียา นีอาบุ. (2549). *ศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมืองจังหวัดยะลา*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.
- สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย. (2558). *หลักการอิสลามเบื้องต้น*. หลักของการศรัทธา คัมเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2558, จาก: www.cicot.or.th/2011/main/content.
- สิทธิศักดิ์ แก้วทา. (2555, กันยายน-ธันวาคม). *แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิจิตร*. *วารสารวิชาการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*. 7(3), 49-62.
- สุทธิวงศ์ ดันตยาพิศาลสุทธิ. (2542). *พุทธศาสนาสุนัขจากพระไตรปิฎก*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธรรมสภา.
- สุพัตรา วิจิตรโสภณ. (2546). *รายงานการวิจัยเรื่องแนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมนักศึกษา: กรณีศึกษานักศึกษาในหอพักของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- สุพัตรา สุภาพ. (2546). *ปัญหาสังคม*. (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุภาพร สุขสวัสดิ์. (2552). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนบุรี*. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร, เพชรบุรี.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. (2533). *แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ที่คนคิดและพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุลัยมาน อันนัควี บรรจง บินกาซัน (แปล). (2546). *คุณธรรมอิสลาม*. กรุงเทพฯ : อัลอามีน.
- สุวิมล ว่องวานิจ. (2544). *เคล็ดลับการทำวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- องค์การบริหารส่วนตำบลพิเทิน. (2557). สถิติประชากรและบ้านตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี. ปัตตานี: องค์การบริหารส่วนตำบลพิเทิน.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2543, พฤษภาคม-สิงหาคม). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ : แนวคิดและวิธีการ. *วารสารการวัดผลการศึกษา*, 22(64),23-40.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สามลดา.
- อชิคุณ สิ้นธนาปัญญา. (2559มกราคม – เมษายน). จริยธรรมเด็กและเยาวชนเหยื่อของปัญหาสังคม. *วารสารบริหารการศึกษาระดับบัณฑิต มหาวิทาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*. 16(1),17-15.
- อบุห์มชะฮ์ อันนัดวีย. (2559). แต่ปัญญาชนมุสลิมที่รัก. ค้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2559, จาก : <http://www.majlisilmi.org/Slam/modules>.
- อับดุลมาลิก หมัดหะระ. (2546). *การดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งอิสลามของผู้นำมุสลิมในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- อัล บุนยาน. (2557).อัลเกาะฮ์จุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม. ค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2559, จาก: <http://mistorsore.com/20110413/entry-7>.
- อาซีซัน เกป็น. (2555). *สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการ การศึกษาอิสลาม วิทาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ปัตตานี.
- อิสมาแอล ลุตฟี จะปะกียา อนัส แสงอารี(แปล). (2557). *คู่มือทะเลาะฮ์อัลกุรอาน*. สมาคมบัณฑิตและนักศึกษาอิสลาม(AGSA).
- Asrohah, H. (1999). *Sejarah pendidikan Islam*. Jakarta.
- Kemmis, S, & McTaggart, R. (1988). *The action research reader*. Geelong, Victoria: Deakin University Preess.
- Zahara, I. (1982). *Dasar-Dasar kependidikan*. Padang: Angkasa Raya Padang.
- حضور الملائكة لمجالس الذك. (2012). ค้นเมื่อ 30 ธันวาคม 2559 จาก: <http://www.fatwa.islamweb.net/fatwa/index.php?page=showfatwa&Option>

บุคลากรกรม

บุคลากรกรม

ลำดับที่	ชื่อ(นามสมมุติ)	วันที่สัมภาษณ์	สถานที่สัมภาษณ์
1	ชชะ	1 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
2	ชานี	3 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
3	ชื่อนะ	20 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
4	ดะห์	1 มีนาคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
5	ดา	31 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
6	ดานียัน	15 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
7	นา	15 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
8	นานี	4 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
9	นิเมาะ	3 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
10	นี	1 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
11	นีดา	3 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
12	นูนี	4 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
13	นูรี	4 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
14	เนาะ	1 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
15	พะ	4 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
16	ฟาตีเมาะ	3 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
17	ฟานี	4 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
18	มะ	11 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
19	มะห์	11 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
20	มีเมาะ	1 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
21	เมาะ	1 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
22	ยัม	31 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
23	ยา	31 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
24	เยาะ	2 มีนาคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
25	รอกีเยาะ	5 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
26	ละห์	10 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง

27	ลา	10 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
28	สารีพะ	1 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
29	เสาะ	10 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
30	อัสมะ	4 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
31	อาหามะ	1 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
32	อิสมาแอ	15 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง
33	อีชะห์	3 ตุลาคม 2559	ชุมชนบ้านข่าลิง
34	อื่น	31 มกราคม 2558	ชุมชนบ้านข่าลิง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
แบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง

กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมะห์
ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
คำชี้แจง โปรดเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างหลังข้อความในแต่ละข้อให้สมบูรณ์ตามการยึดมั่น
ของท่าน

ข้อ ที่	ข้อความเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึด มั่นศรัทธา	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
	ด้านความบริสุทธิ์ใจ					
1	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และยามป่วยไข้ก็ไม่สามารถเอาน้ำที่กูโบร์					
2	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์) ปราศจากการโอ้อวด ปราศจากการแสวงหา ชื่อเสียง และไม่ใช้เพื่อให้ได้เงินเดือนสูงๆ					
3	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องทำความดีและ ช่วยเหลือทุกคน โดยไม่เลือกเฉพาะคนรวย หรือมีชาติตระกูลที่ดี					
4	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์) ปราศจากการแสวงหากำไรในโลกดุนยา					
5	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์) ปราศจากการขมเขย การยกย่องสรรเสริญ เยินยอ					
6	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์) ปราศจากการมุ่งเน้นเพื่อแลกเปลี่ยน ผลประโยชน์ และไม่หวังสิ่งใดๆ ตอบแทนจาก เพื่อนมนุษย์					
	ด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่					
7	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องยืนหยัด และยึดมั่น ต่ออัลลอฮ์					
8	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องปฏิบัติตามในอัล กุรอาน					
9	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องปฏิบัติตามแบบฉบับของ ท่านเราะสูลของอัลลอฮ์					
10	เยาวชนมุสลิมะห์จะต้องปฏิบัติทุกๆ สิ่ง ที่อัลลอฮ์ทรงสั่งใช้					

11	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องปฏิบัติบาตะฮุที่เป็น วายิบทุกประการ					
12	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องปฏิบัติบาตะฮุที่เป็น สุนนะฮฺอย่างสม่ำเสมอ					
13	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องเชิญชวนให้ผู้อื่นมา ปฏิบัติตามแนวทางของอิสลาม					
14	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องกล่าวคำตักเตือนกับผู้ ที่ไม่ปฏิบัติตามแนวทางอิสลาม เพื่อให้อยู่ใน แนวทางที่เที่ยงตรง					
15	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องขอคูอาฮ์ให้แก่ผู้ที่มี บุญคุณต่อเรา					
16	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องหมั่นตรวจสอบ แก้ไข พฤติกรรมของตนให้อยู่ตามแนวทางอิสลาม อยู่เสมอ					
17	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องทำความเข้าใจในอัลกุ รอ่าน					
18	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องพยายามปฏิบัติตาม หลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัด					
	ด้านการขอบคุณ					
19	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องรำลึกถึงอัลลอฮฺอยู่ สม่ำเสมอ					
20	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องขอบคุณอัลลอฮฺ โดย การปฏิบัติตามที่อัลลอฮฺทรงสั่งใช้					
21	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องสุญุดขอบคุณ ต่ออัลลอฮฺ เมื่อได้รับสิ่งดีๆ และสิ่งที่ทำให้เรา มีความสุข					
22	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องกล่าว “ อัลฮัมดุลิล ละฮฺ ” เมื่อได้รับสิ่งดีๆ จากอัลลอฮฺ					
	ด้านการมอบความรัก					
23	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องรักอัลลอฮฺมากกว่า หน้าที่การงาน					
24	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องรักอัลลอฮฺมากกว่า บิดามารดา ญาติพี่น้อง					
25	เยาวนมุสลิมะห์จะต้องรักอัลลอฮฺมากกว่า ทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง ที่กรุณาใช้เวลาตอบแบบสอบถาม

นางสาวฐัมย์ร่อ ดีมุละ
นักศึกษาคณะศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.

ภาคผนวก ข.
กิจกรรมกลุ่มศึกษา

ครั้งที่ 1

ชื่อกิจกรรม

ปฐมนิเทศ

วัน/เวลา/สถานที่

วันพฤหัสบดีที่ 1 กันยายน 2559 เวลา 17.00-18.00 น.

ณ บ้านแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความคุ้นเคยระหว่างผู้วิจัยกับเยาวชนไทยมุสลิมะห์และผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยกัน

2. เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์เข้าใจวัตถุประสงค์ข้อตกลง บทบาทของผู้วิจัยและบทบาทของเยาวชนไทยมุสลิมะห์ในการเข้าร่วมกิจกรรม

ผู้ดำเนินการ ผู้วิจัย และแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมกลุ่มศึกษา

2. แกนนำเปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการกล่าวขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่งและอ่านซูเราะห์อัล - ฟาตีฮะห์พร้อมกัน

3. ให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ทั้งหมดและผู้วิจัยนั่งกันเป็นวงกลม จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเอง เช่น ชื่อ สกุล สถานที่ศึกษา เป็นต้น

4. ให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ทุกคนแนะนำชื่อ-สกุล ของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟังทีละคนตามลำดับ

5. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ บทบาทหน้าที่ของผู้วิจัย แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์ และเยาวชนไทยมุสลิมะห์ในฐานะผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา

6. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์เกริ่นนำก่อนการเข้าสู่กิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการทบทวนความรู้เกี่ยวกับหลักศรัทธาในศาสนาอิสลาม

7. จากนั้นผู้วิจัยสรุปวัตถุประสงค์ของกิจกรรมกลุ่มศึกษา

8. ผู้วิจัยให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ทำแบบประเมินเกี่ยวกับหลักศรัทธาในศาสนาอิสลามก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา

9. แจกสมุดจดบันทึกประกอบการทำกิจกรรม นัดวันเวลาและสถานที่การเข้าร่วมครั้งต่อไป

10. ปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษาโดยการอ่านซูเราะห์ อัล- อัสรี พร้อมกัน

ครั้งที่ 2

ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน
วัน/เวลา/สถานที่	คีนวันพฤษภาคมที่ 1 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. คีนวันพฤษภาคมที่ 8 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. คีนวันพฤษภาคมที่ 15 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. คีนวันพฤษภาคมที่ 22 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. ณ. บ้านแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้ทราบและเข้าใจความหมายของอายัตอัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยเน้น การแปลความหมายของอายัตอัลกุรอานที่เกี่ยวข้องกับความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และด้านการมอบความรัก ตามหลักของศาสนาอิสลาม

ผู้ดำเนินการ ผู้วิจัย และแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมกลุ่มศึกษา
2. แกนนำไทยมุสลิมะห์เปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการกล่าวขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง และอ่านซูเราะห์อัล - ฟาติฮะห์พร้อมกัน
3. เข้าสู่บทเรียน
4. อ่านอายัตอัลกุรอาน และอธิบายความหมายในแต่ละอายัตที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา
5. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์ดำเนินการบรรยาย
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. เยาวชนไทยมุสลิมะห์รับฟังการบรรยายพร้อมจดบันทึก
8. สรุป
9. ปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการอ่านซูเราะห์ อัล- อัสรี พร้อมกัน

กิจกรรมกลุ่มศึกษาอัลกุรอาน

لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ
وَذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا

อัล-อะห์ซาบ : 21

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: โดยแน่นอน ในรอซูลของอัลลอฮฺ ﷺ มีแบบฉบับอันดีงามสำหรับพวกเราแล้ว สำหรับผู้ที่หวัง (จะพบ) อัลลอฮฺ ﷻ และวันปรโลกและรำลึกถึงอัลลอฮฺ ﷻ อย่างมาก

وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حُنَفَاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا
وَذَلِكَ دِينَ الْقَيِّمَةِ الزَّكَاةَ

อัลบัยยีนะฮฺ 5

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: และพวกเขาไม่ได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรงและดำรงการละหมาด และจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม

إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ

อัล-ฮุมัร : 2

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: แท้จริงเราได้ประทานคัมภีร์มายังเจ้าด้วยสัจธรรม ดังนั้นเจ้าจงเคารพภักดีต่ออัลลอฮฺ ﷻ โดยเป็นผู้มีความบริสุทธิ์ใจในศาสนาต่อพระองค์

أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا
إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ
كَافِرٌ

อัล-ฮุมัร : 3

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: พึงทราบเถิด การอิบาดะฮฺโดยบริสุทธิ์ใจนั้นเป็นของอัลลอฮฺ ﷻ องค์เดียว ส่วนบรรดาผู้ที่ยึดถือเอาบรรดาผู้คุ้มครองอื่นจากอัลลอฮฺ ﷻ โดยกล่าวว่าเราได้ได้เคารพภักดีพวกเขา เว้นแต่เพื่อทำให้เราเข้าใกล้ชิดต่ออัลลอฮฺ ﷻ แท้จริงอัลลอฮฺจะทรงตัดสิน

ระหว่างพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาขัดแย้งกันในเรื่องนั้น แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ จะไม่ทรงชี้แนวทางแก่ผู้กล่าวเท็จ ผู้ไม่สำนึกบุญคุณ

قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

อัล-อันอาม :162

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)ว่า แท้จริงการละหมาดของฉัน และการอิบาดะฮ์ ของฉัน และการมีชีวิตของฉัน และการตายของฉันนั้นเพื่ออัลลอฮ์ ﷻ ผู้เป็นพระเจ้าแห่งสากลโลกเท่านั้น

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا

ฟุศลีลัต :30

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: แท้จริงบรรดาผู้กล่าวว่าอัลลอฮ์ ﷻ คือ พระเจ้าของเราแล้วพวกเขาก็ยืนหยัดตามคำกล่าวนั้น

وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ وَمَنْ يَعْتَصِم بِاللَّهِ فَقَدْ هُدِيَ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ

อาล อิมรอน :101

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: และอย่างไรเล่าที่พวกเขาจะปฏิเสธศรัทธากัน ทั้งๆที่พวกเขานั้น มีบรรดาโองการของอัลลอฮ์ ﷻ ถูกอ่านแก่พวกเขาอยู่ และยังมีรอซูลของพระองค์อยู่ในหมู่พวกเขาด้วย และผู้ใดยึดมั่นต่ออัลลอฮ์ ﷻ แน่นนอนเขาก็ได้รับคำแนะนำไปสู่ทางอันเที่ยงตรง

قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَعْوَتُكُمْ فَاَسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

ยูनुส : 89

ความหมายว่า : พระองค์ตรัสว่า “ การวิงวอนของเจ้าทั้งสองถูกรับแล้ว เจ้าทั้งสองจงดำเนินตามแนวทางที่เที่ยงธรรม และอย่าปฏิบัติตามแนวทางของบรรดาผู้ไม่รู้ ”

فَإِلَّا فَادُغُ وَاسْتَقَمَ كَمَا أَمَرْتُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَهُمْ

อัช-ชุรอ ;15

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: ดังนั้น เพื่อการนี้แหละเจ้าจงเรียกร้องเชิญชวนและดำรงมั่นอยู่ในแนวทางที่เที่ยงธรรมดังที่เจ้าได้รับบัญชา และอย่าได้ปฏิบัติตามอารมณ์ต่ำของพวกเขา

إِنَّ الصَّافَا وَالْمَرْوَةَ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ فَمَنْ حَجَّ الْبَيْتَ أَوْ اعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَنْ يَطَّوَّفَ بِهِمَا وَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ اللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ

อัล-ปะเกาะเราะฮฺ :158

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: แท้จริงภูเขาเศาะฟา และภูเขามัรวะฮ์นั้น เป็นส่วนหนึ่งจากบรรดาเครื่องหมายของอัลลอฮฺ ﷻ ดังนั้นผู้ใดประกอบพิธีฮัจญ์หรือ อุมเราะฮ์ ณ บัยตุลลอฮ์ก็ไม่มีบาปใด ๆ แก่เขาที่จะเดินวนเวียนไปมา ณ ภูเขาทั้งสองนั้น และผู้ใดประกอบความดีโดยสมัครใจแล้ว แน่นอนอัลลอฮฺ ﷻ นั่นคือผู้ทรงขอบใจ และผู้ทรงรอบรู้

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُلُوا مِن طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ

อัล-ปะเกาะเราะฮฺ :172

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย จงบริโภคสิ่งที่เราได้ให้เป็นปัจจัยยังชีพแก่พวกเจ้า จากสิ่งดี ๆ ทั้งหลาย และจงขอบคุณอัลลอฮฺ ﷻ ฮุฎีต หากเฉพาะพระองค์เท่านั้น ที่พวกเจ้าจักเป็นผู้เคารพสักการะ

قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِينُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرِهِ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

อ็อต-เตาปะฮฺ - Aya 24

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: “จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเจ้า และบรรดาลูก ๆ ของพวกเจ้า และบรรดาพี่น้องของพวกเจ้า และบรรดาคู่ครองของพวกเจ้า และบรรดาญาติของพวกเจ้า และบรรดาทรัพย์สมบัติที่พวกเจ้าแสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเจ้ากลัวว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเจ้าพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเจ้า ยิ่งกว่าอัลลอฮฺ และรอซูลของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร้ ก็จงรอคอยกันเถิด จนกว่าอัลลอฮฺ ﷻ จะทรงนำมาซึ่งกำลัง ของพระองค์ และอัลลอฮฺ ﷻ นั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มคนที่ละเมิด”

قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

ฮาล อิมรอน : 31

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด) ว่า หากพวกท่านรักอัลลอฮ์ ﷻ ก็จงปฏิบัติตามฉัน อัลลอฮ์ ﷻ ก็จะทรงรักพวกท่าน และจะทรงอภัยให้แก่พวกท่านซึ่งโทษทั้งหลายของพวกท่าน และอัลลอฮ์ ﷻ นั้นเป็นผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเมตตาเสมอ

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ
إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ كَبُرَ عَلَى الْمُشْرِكِينَ
مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ اللَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ

อิซ-ซุรอ : 13

จากอัลกุรอานข้างต้นหมายความว่า: “พระองค์ได้ทรงกำหนดศาสนาแก่พวกเจ้า เช่นเดียวกับที่พระองค์ได้ทรงบัญชาแก่นูหฺ และที่เราได้วะฮีย์แก่เจ้าก็เช่นเดียวกับที่เราได้บัญชาแก่อิบรอฮีม และมูซา และอีซาว่า พวกเจ้าจงดำรงศาสนาไว้ให้คงมั่น และอย่าแตกแยกกันในเรื่องศาสนา แต่เป็นเรื่องใหญ่แก่พวกตั้งภาคีที่เจ้าเรียกร้อง เชิญชวนพวกเขาไปสู่ศาสนานั้น อัลลอฮ์ ﷻ ทรงเลือกสำหรับพระองค์ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์ และทรงชี้แนะทางสู่พระองค์ผู้ที่ผินหน้าสู่พระองค์”

ครั้งที่ 3

ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมกลุ่มศึกษาหะดีษ
วัน/เวลา/สถานที่	วันศุกร์ ที่ 2 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. วันศุกร์ ที่ 9 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. วันศุกร์ ที่ 16 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. วันศุกร์ ที่ 23 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. ณ. บ้านแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้ทราบและเข้าใจความหมายของหะดีษ การดำรงชีวิตของศาสนตามุฮัมมัดﷺ ที่เป็นศาสนซุตคนสุดท้ายที่เกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยเน้นการแปลความหมายของหะดีษที่เกี่ยวกับ ความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และการมอบความรัก ตามหลักของศาสนาอิสลาม

ผู้ดำเนินการ ผู้วิจัย และแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมกลุ่มศึกษา
2. แกนนำเปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษาโดยการกล่าวขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง และอ่านซูเราะห์อัล - ฟาตีฮะห์พร้อมกัน
3. เข้าสู่บทเรียน
4. อ่านหะดีษ และอธิบายความหมายของหะดีษ ที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของศาสนตามุฮัมมัดﷺด้านจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา
5. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์ดำเนินการบรรยาย
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. เยาวชนไทยมุสลิมะห์รับฟังการบรรยายพร้อมจดบันทึก
8. สรุป
9. ปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการอ่านซูเราะห์ อัล- อัสรี พร้อมกัน

กิจกรรมกลุ่มศึกษาหะดีษ

((إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ أَمْرٍ مَا نَوَى)) (البخاري ، مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ แท้จริงแล้ว การปฏิบัติศาสนกิจนั้น ขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนา(เนียต) และแท้จริงแล้วสำหรับทุกคนนั้นอะไรที่เขาตั้งเจตนา ” (รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

((الدين النصيحة)) (مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ศาสนานั้นคือการตักเตือน ” (รายงานโดยมุสลิม)

((قل أمنت بالله ، ثم استقم)) (مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ท่านจงกล่าวเถิด ฉันศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ﷻ หลังจากนั้นท่านจงยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ” (รายงานโดยมุสลิม-แหล่งเดิม)

((فعليكم بسنتي وسنة الخلفاء الراشدين المهديين ، عضوا عليها بالنواجذ))

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ท่านจงยึดมั่นในแนวทาง (สุนนะห์) ของฉัน และแนวทางของผู้ซึ่งเป็นตัวแทนของฉัน (คุลาฟาอ) ผู้ซึ่งอยู่ในทางที่เที่ยงตรงและได้รับทางนำ ท่านจงยึดมั่นด้วยการกัดด้วยฟันกราม ” (รายงานโดยอาบูดาอูดและติรมีซีย์-แหล่งเดิม)

((إن الله يرضى عن العبد يأكل الأكلة فيحمده عليها ، ويشرب الشربة فيحمده عليها)) (مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ แท้จริงแล้ว อัลลอฮ์ทรงพอใจกับว่าคนหนึ่งที่ได้กินอาหารอย่างหนึ่งและได้สรรเสริญ (ขอบคุณ) อัลลอฮ์ ﷻ นอาหารนั้น และได้ดื่มเครื่องดื่มอย่างหนึ่งและได้สรรเสริญอัลลอฮ์ ﷻ ในเครื่องดื่มนั้น ” (รายงานโดยมุสลิม)

((لا يؤمن أحدكم حتى يحب لأخيه ما يحب لنفسه)) (البخاري ، مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ท่านจะไม่ใช่ผู้ศรัทธาที่แท้จริง จนกว่าเขาจะรักพี่น้องในศาสนาของเขา เหมือนกับที่เขารักตัวเอง ” (รายงานโดยบุคอรี-มุสลิม-แหล่งเดิม)

((ازهد في الدنيا يحبك الله وازهد فيما عند الناس يحبك الناس))

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ท่านจงละทิ้ง دنیا อัลลอฮ์ก็จะรักท่าน และท่านจงละทิ้งสิ่งที่เป็นของผู้อื่น มนุษย์ก็จะรักท่าน ” (รายงานโดยอิบนุมาญะฮฺ-แหล่งเดิม)

((. ألا وإن في الجسد مضغة إذا صلحت صلح الجسد كله ، وإذا فسدت فسد الجسد كله ، ألا وهي القلب)) (البخاري ، مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ฟังทราบเถิดว่า แท้จริงในร่างกายมนุษย์นั้นมีเนื้ออยู่ก้อนหนึ่ง ถ้าหากก้อนเนื้อนั้นดี ร่างกายทั้งหมดก็จะดีไปด้วย แต่ถ้าหากก้อนเนื้อนั้นเสีย ร่างกายทั้งหมดก็จะเสียไปด้วย ก้อนเนื้อนั้นคือ หัวใจ ” (รายงานโดยบุคอรีและมุสลิม)

((إن الله لا ينظر إلى أجسادكم ولا إلى صوركم ولكن ينظر إلى قلوبكم))
(مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ จะไม่ทรงพิจารณาที่ร่างกายและรูปร่างของพวกเจ้า แต่พระองค์จะทรงพิจารณาที่จิตใจของพวกเจ้า ” (บันทึกโดยมุสลิม)

((إن الله لا ينظر إلى صوركم وأموالكم ولكن ينظر إلى قلوبكم وأعمالكم))
(مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ แท้จริงอัลลอฮ์ ﷻ จะไม่ทรงพิจารณาที่รูปร่างและทรัพย์สินของพวกเจ้า แต่พระองค์จะทรงพิจารณาที่จิตใจและการงานของพวกเจ้า ” (บันทึกโดยมุสลิม)

((عليكم بالصدق فإن الصدق يهدي إلى البر وإن البر يهدي إلى الجنة وما يزال الرجل يصدق ويتحرى الصدق حتى يكتب عند الله صديقا وإياكم والكذب فإن الكذب يهدي إلى الفجور وإن الفجور يهدي إلى النار وما يزال الرجل يكذب ويتحرى الكذب حتى يكتب عند الله كذابا)) (مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ พวกเจ้าจงตั้งมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต เพราะแท้จริงความซื่อสัตย์จะชี้นำสู่ความดี และความดี จะชี้นำสู่สรวงสวรรค์ และชายผู้หนึ่งจะคงอยู่ในความซื่อสัตย์และพยายามแสวงหาความซื่อสัตย์ จนกระทั่งเขาถูกบันทึก ณ อัลลอฮ์ ﷻ ว่าเป็นผู้ที่มีสัจจะ และพวกท่านจงหลีกเลี่ยงจากการพูดเท็จ เพราะการพูดเท็จจะชี้นำสู่ความชั่ว และความชั่วจะชี้นำสู่ไฟนรก และชายผู้หนึ่งจะยังคงอยู่ในความเท็จจนกระทั่งเขาถูกบันทึก ณ อัลลอฮ์ ﷻ ว่าเป็นผู้ที่ชอบพูดเท็จ ” (บันทึกโดยมุสลิม)

((آية المنافق ثلاث إذا حدث كذب ، وإذا وعد أخلف ، وإذا أؤتمن خان))
(البخاري ، مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ สัญญาณของชาวมุนาฟิกผู้กลับกลอกนั้นมีสามประการ คือ เมื่อพูดจา เขาจะพูดโกหก เมื่อมีการนัดหมาย เขาจะไม่ไปตามนัดหรือบิดพลิ้ว และเมื่อได้รับการไว้วางใจ เขาจะทำลาย ” (บันทึกโดยมุสลิม)

((مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ فَهُوَ رَدٌّ)) (البخاري ، مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ผู้ใดประดิษฐ์สิ่งใหม่ในกิจการของเรา ซึ่งมิได้เป็นส่วนหนึ่งของมัน ดังนั้นสิ่งประดิษฐ์ใหม่นั้นจะถูกปฏิเสธ ”

إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُفْضَى يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ؛ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ فَأَتَى بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا، قَالَ: قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ. قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكَ النَّارُ. وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَوَعَدَهُ وَقَرَأَ الْقُرْآنَ فَأَتَى بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا، قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ. قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكَ النَّارُ. وَرَجُلٌ لِيُقَالَ لِيُقَالَ هُوَ قَارِئٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ الْمَالِ كُلِّهِ فَأَتَى بِهِ فَعَرَفَهُ نِعْمَهُ فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا، قَالَ: مَا تَرَكْتُ مِنْ سَبِيلٍ تُحِبُّ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ، قَالَ: كَذَبْتَ وَلَكَ النَّارُ. فَعُلِّقَ لِيُقَالَ هُوَ جَوَادٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَى وَجْهِهِ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ (مسلم)

จากหะดีษข้างต้นหมายความว่า “ ในวันกิยามะฮฺ บุคคลกลุ่มแรกที่จะถูกพิพากษาคือ ผู้ที่ตายชะฮีด (ตายในสนามรบเพื่อศาสนาของอัลลอฮฺ) คนหนึ่ง พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงถามว่า “ เราไม่ได้โปรดประทานความโปรดปรานต่างๆ เหล่านี้แก่เจ้าหรือหรือ? เขาก็ตอบรับทุกอย่าง แล้วพระองค์ก็ทรงซักถามต่อไปอีกว่า “ แล้วเจ้าได้รำลึกถึงพระคุณในความโปรดปรานต่างๆของเราอย่างไร? ” เขาตอบว่า “ ฉันได้ทำสงครามเพื่อศาสนาของพระองค์ จนฉันก็ได้สิ้นชีวิตเป็นชะฮีด(ในสงครามนั้น) ” พระองค์อัลลอฮฺตรัสว่า “ เจ้าโกหก เจ้าออกทำสงครามนั้นก็ด้วยความตั้งใจเพื่อให้ผู้คนกล่าวขานว่าเจ้าเป็นนักรบ (ที่กล้าหาญ) ” แล้วเขาก็ถูกจับขว้างลงไปในนรกยะฮันนัม ต่อมาก็มีการสอบถามบุคคลผู้มีวิชาความรู้ เหมือนดังที่ถามบุคคลก่อนนั้นเช่นกัน แล้วเขาก็ตอบรับทุกอย่าง แล้วเขาถูกซักถามอีกว่า “ แล้วเจ้ารำลึกถึงพระคุณของเราอย่างไร ? ” เขาตอบว่า “ ฉันได้ศึกษาเล่าเรียนในวิชาศาสนาอิสลามแล้วฉันก็ได้ทำการสั่งสอนมนุษย์เพื่อพระองค์เท่านั้น ” พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ตรัสว่า “ เจ้าโกหกเจ้าศึกษาวิชาศาสนาเพื่อให้เขาเรียกเจ้าว่าเป็นอุลาม่าอ์(ผู้มีวิชาความรู้) และเจ้าก็อ่านอัลกุรอานเพื่อจะได้ชื่อว่าเป็นกอรี ” แล้วผู้นั้นก็ถูกจับโยนลงสู่ขุมนรก ต่อมาบุคคลผู้ร่ำรวยคนหนึ่งก็ถูก

เรียกไปสอบสวน การซักถามก็เหมือนๆกับคนก่อน (และในคำถามสุดท้ายเขาตอบว่า) “ฉันได้ใช้จ่าย บริจาคทรัพย์สมบัติของฉันเพื่อพระองค์อยู่เป็นเนืองนิจ” พระองค์อัลลอฮฺ ﷻ ทรงมีดำรัสว่า “เจ้า โทษเจ้าใช้จ่ายทรัพย์สมบัติของเจ้าเพื่อจะให้ได้ชื่อว่าเป็นคนใจบุญ” แล้วเขาก็ถูกขว้างลงสู่นรกยะฮันนัมเช่นกัน” (บันทึกโดยมุสลิม)

ครั้งที่ 4

ชื่อกิจกรรม

กิจกรรมกลุ่มศึกษาเอกภาพ

วัน/เวลา/สถานที่

วันเสาร์ที่ 3 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น.
 วันเสาร์ที่ 10 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น.
 วันเสาร์ที่ 17 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น.
 วันเสาร์ที่ 24 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น.
 ณ. บ้านแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้ความรู้ความเข้าใจด้านเอกภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้เยาวชนมุสลิมะห์ได้ตรวจสอบ แก้ไขพฤติกรรมของตนในด้านเอกภาพได้

อย่างถูกต้อง

ผู้ดำเนินการ

ผู้วิจัย และแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมกลุ่มศึกษา
2. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์กล่าวขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง และอ่านซูเราะห์อัล - ฟาติฮะฮ์พร้อมกัน
3. เข้าสู่บทเรียน
4. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์จะอ่านและอธิบายด้านเอกภาพ
5. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. เยาวชนไทยมุสลิมะห์รับฟังการบรรยายพร้อมจดบันทึก
7. สรุป
8. ปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการอ่านซูเราะห์ อัล- อัสรี พร้อมกัน

กิจกรรมกลุ่มศึกษาเอกภาพ

หลักศรัทธา 6 ประการ ได้แก่

(1) ศรัทธาต่อพระอัลลอฮ์ ﷻ มุสลิม เชื่อว่ามีพระเจ้าองค์เดียวเป็นผู้สร้างสรรพสิ่ง ผู้เป็นมุสลิม จะต้องศรัทธาต่อพระอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียว

(2) ศรัทธาต่อเทพบริวารของอัลลอฮ์ ﷻ คือ ผู้รับใช้พระเจ้าซึ่งมีจำนวนมากมีหน้าที่ต่างๆ กัน เทวทูตเป็นคนกลางทำหน้าที่สื่อสาร ระหว่างท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ กับพระเจ้า กล่าวคือ ท่านนบีมุฮัมมัด ได้รับโองการจากพระเจ้าโดยทางเทวทูต ซึ่งเรียกว่า “ มลาอิกะฮ์ ” เป็นวิญญูณที่มองไม่เห็น แต่สามารถแปลงร่างเป็นมนุษย์ได้ตามบัญชาของอัลลอฮ์ ﷻ

(3) ศรัทธาในพระคัมภีร์ทั้งหลาย คือ คัมภีร์ที่พระเจ้าได้ประทานมาก่อนหน้านี้ 104 คัมภีร์ ซึ่งรวมทั้งคัมภีร์ของศาสนายูดาห์ และศาสนาคริสต์ แต่ให้ถือว่าคัมภีร์อัล-กุรอาน เป็นคัมภีร์สุดท้าย และสมบูรณ์ที่สุด ที่พระเจ้าได้ประทานพรลงมาให้แก่มนุษยชาติ โดยผ่านทางศาสดามุฮัมมัด ﷺ

(4) ศรัทธาต่อบรรดาศาสนทูต ศาสนทูตเป็นมนุษย์ธรรมดา แต่พระเจ้าได้เลือกสรรว่าเป็นคนดี เหมาะแก่การที่จะเป็นผู้ประกาศศาสนา ซึ่งท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นศาสนทูตองค์สุดท้าย

(5) ศรัทธาในวันพิพากษา คือ วันสุดท้ายของโลก ชาว มุสลิม เชื่อว่าโลกมีวันแตกดับเมื่อถึงวันนั้นมนุษย์ทุกคนต้องตาย และจะถูกทำให้ฟื้นขึ้นมา เพื่อพิจารณาโทษ ด้วยการสอบสวนพิพากษาตามความดีความชั่วที่ตนได้กระทำไว้

(6) ศรัทธาในการกำหนดสถานะของโลก และชีวิต ว่าเป็นไปตามเจตจำนงของอัลลอฮ์ ﷻ

หลักปฏิบัติ 5 ประการ

มุสลิมจะต้องปฏิบัติศาสนกิจให้พร้อมทั้ง ๓ ทาง คือ กาย วาจา และใจ หลักปฏิบัติสำคัญใน ศาสนาอิสลาม 5 ประการ ได้แก่

(1) การปฏิญาณตน มุสลิม ต้องกล่าวปฏิญาณว่า “ ข้าพเจ้า ขอปฏิญาณว่า ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์ ﷻ และแท้จริงมุฮัมมัด ﷺ เป็นศาสนทูต (รอสูล) ของอัลลอฮ์ ﷻ “ การปฏิญาณนี้เปรียบเสมือนหัวใจของ ศาสนาอิสลาม ต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีใจทำครั้งเดียว แต่ต้องทำเสมอเมื่อมีสการพระเจ้า (ละหมาด)

(2) การละหมาด คือ การนมัสการ หรือ การแสดงความเคารพต่อพระเจ้า ทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ชาว มุสลิม ทุกคนจะต้องปฏิบัติละหมาดวันละ 5 เวลา คือ ย่ำรุ่ง กลางวัน เย็น พลบค่ำ และกลางคืน ซึ่งก่อนทำละหมาดจะต้องชำระร่างกายให้สะอาด และสำรวมจิตใจให้สงบ

(3) การถือศีลอด หมายถึง การละเว้นจากการบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม การร่วมสังวาส ตั้งแต่พระอาทิตย์ขึ้น จนกระทั่งพระอาทิตย์ตกดิน มุสลิม จะต้องถือศีลอดปีละ 5 เดือน คือ ในเดือนรอมฎอนตามปฏิทินของอิสลาม ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันไม่ต้องถือศีลอด ได้แก่ คนชรา หญิงมีครรภ์ แม่ลูกอ่อน คนที่ต้องทำงานหนัก คนเดินทางไกล หญิงขณะมีรอบเดือนหรือหลังคลอด คนป่วย การถือศีลอดเป็นการแสดงถึงความศรัทธาในพระเจ้า ฝึกความอดทน และความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

(4) การบริจาคซะกาต หมายถึง การบริจาคทานให้แก่คนที่เหมาะสม ตามที่ศาสนา กำหนด เช่น คนอนาถา เด็กกำพร้า คนขัดสน ผู้เผยแพร่ศาสนา การบริจาคซะกาต เป็นข้อบังคับที่ต้องปฏิบัติ ชาว มุสลิม หรือว่าเป็นหน้าที่ที่จะต้องสละทรัพย์สินของตนในอัตราร้อยละ 2.5 เพื่อแบ่งปันให้แก่ผู้อื่น เป็นการกล่อมเกลาจิตใจให้เป็นคนเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

(5) การประกอบพิธีฮัจญ์ หมายถึง การไปประกอบศาสนกิจ ณ ศาสนสถานบัยตุลลอฮ์ เมืองมักกะฮ์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย การประกอบพิธีฮัจญ์ไม่ได้บังคับให้ชาว มุสลิม ต้องกระทำ แต่ให้ถือเป็นหลักปฏิบัติสำหรับผู้พร้อม และมีความสามารถ คือ บรรลุนิติภาวะ มีสุขภาพดี มีทุนทรัพย์เพียงพอ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกอบพิธีฮัจญ์เป็นอย่างดี

ครั้งที่ 5

ชื่อกิจกรรม	กิจกรรมกลุ่มศึกษาประวัติศาสตร์
วัน/เวลา/สถานที่	วันอาทิตย์ที่ 4 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. วันอาทิตย์ที่ 11 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. วันอาทิตย์ที่ 18 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. วันอาทิตย์ที่ 25 กันยายน 2559 เวลา 19.00-20.00 น. ณ. บ้านแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้มีความรู้ประวัติศาสตร์ของท่านปีมากยิ่งขึ้น และได้รู้ว่าบุคคลใดที่ไม่ศรัทธาต่อพระองค์ในสมัยของท่านนปีคนก่อน ๆ มีผลตอบแทนเป็นอย่างไร

2. เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้ตรวจสอบ แก้ไขพฤติกรรมของตน

ผู้ดำเนินการ ผู้วิจัย และแกนนำเยาวชนมุสลิมะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์จะทำหน้าที่เป็นหัวหน้ากิจกรรมกลุ่มศึกษา
2. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์กล่าวขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง และอ่านซูเราะห์อัล - ฟาตีฮะห์พร้อมกัน
3. เข้าสู่บทเรียน
4. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์อ่านหนังสือประวัติศาสตร์ในการดำรงชีวิตของท่านนปีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา
5. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์ดำเนินการบรรยาย
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. เยาวชนไทยมุสลิมะห์รับฟังการบรรยายพร้อมจดบันทึก
8. สรุป
9. ปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการอ่านซูเราะห์ อัล- อัสรี พร้อมกัน

เรื่องราวของนบีอัยยูบ (โยบ)

อิบนูอิสฮากได้กล่าวว่า นบีอัยยูบเป็นชาวโรม ชื่อของเขาคือโยบ อิบนูโมส อิบนูราเซห์ อิบนูอีเซา อิบนูอิสฮาก อิบนูอิบรอฮีม แต่ก็มีบางคนกล่าวว่าเขาเขาชื่อโยบ อิบนีโมส อิบนูรีมิล อิบนูอีเซา อิบนูอิสฮาก อิบนูยะกูบ นอกจากนี้แล้วยังมีรายงานอื่นๆเกี่ยวกับเชื้อสายของเขาอีกด้วย อิบนูอะซากิรได้เล่าว่าแม่ของเขาคือลูกสาวของนบีลูฏและมีบางคนกล่าวเช่นเดียวกันว่าพ่อของเขาคือผู้ที่มีความศรัทธาในนบีอิบรอฮีมเมื่อตอนที่ท่านได้โยนเข้าไปในกองไฟ ความเห็นแรกเป็นที่ยอมรับได้มากที่สุดเพราะเขาเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากลูกหลานของนบีอิบรอฮีมดังที่อัลลอฮ์ได้ประกาศไว้ว่า : “และนี่คือข้อพิสูจน์ของเราที่เราได้ประทานแก่อิบรอฮีมต่อประชาชนของเขา เรายกผู้ที่เราประสงค์ขึ้นยังตำแหน่งหลายชั้น แท้จริง พระผู้อภิบาลของพระเจ้าเป็นผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้ และได้ประทานลูกหลานแก่เขา เช่น อิสฮาก ยะกูบ และเราได้นำทางพวกเขาทุกคนเช่นเดียวกับที่เราได้นำนุญมาก่อนหน้าพวกเขา และจากวงศ์วานของเขา อันได้แก่ ดาวูด สุลัยมาน อัยยูบ ยูซุฟ มูซาและฮารูน เราก็ได้นำทางด้วยเช่นกัน และในทำนองนี้เอง เราได้ตอบแทนผู้ทำความดี” (กุรอาน 6: 83- 84) อัลลอฮ์ได้ยกย่องอัยยูบไว้ในคัมภีร์กุรอานว่า “เราพบว่าเขาเป็นผู้อดทนเป็นบ่าวผู้ประเสริฐที่หันไปยังพระผู้อภิบาลของเขาในการสำนึกผิดเสมอ” (กุรอาน 38 : 44) อัยยูบเป็นผู้มีความสำนึกผิด นึกถึงอัลลอฮ์ ด้วยความขอบคุณ อดทนและแน่วแน่ที่คือสาเหตุที่ทำให้เขาได้รับความช่วยเหลือและเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงยกย่องเขา มลาอิกะฮ์กลุ่มหนึ่งได้พูดกันถึงเรื่องมนุษย์ว่าคนที่ถ่อมตนจะได้รับความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ในขณะที่คนโอหังจะได้รับความไม่พอพระทัยจากพระองค์ มลาอิกะฮ์องค์หนึ่งได้กล่าวว่า “มนุษย์ที่ดีที่สุดในโลกคืออัยยูบ มนุษย์ผู้มีลักษณะอันสูงส่งมีความอดทนเป็นเลิศและมักจะนึกถึงพระเจ้าผู้ทรงเมตตาปราณีของเขาเสมอ เขาเป็นแบบอย่างอันเลิศสำหรับผู้เคารพภักดีอัลลอฮ์ ดังนั้น พระผู้อภิบาลของเขาจึงได้ประทานชีวิตอันยืนยาวและมั่งคั่งเป็นการตอบแทน แต่ถึงกระนั้น เขาก็ไม่เคยทนนทนหรือเห็นแก่ตัว ครอบครัวของเขา บ่าวของเขา รวมทั้งคนยากจนและคนขัดสนจะมีส่วนร่วมในความโชคดีของเขาด้วยกันทั้งสิ้น เขาเลี้ยงอาหารและให้เสื้อผ้าคนยากจนและทาสมาปล่อยให้เป็นอิสระ เขาทำให้คนที่รับทานของเขารู้สึกราวกับว่าพวกเขาเป็นหนี้เขาเป็นคนใจดี

เมื่ออิบลิสได้ยินเช่นนี้ มันก็เริ่มไม่ชอบ มันวางแผนที่จะล่อลวงอัยยูบไปสู่ความเสื่อมเสียและปฏิเสธ ดังนั้น มันจึงรีบไปหาเขา มันพยายามที่จะดึงอัยยูบออกมาจากการนมาซโดยการกระซิบบอกเขาในเรื่องสิ่งดีๆในชีวิต แต่อัยยูบเป็นผู้ศรัทธาที่แท้จริงและไม่ยอมปล่อยให้ความคิดชั่วๆมาเข้ายวนเขา ซึ่งทำให้อิบลิสไม่พอใจและเกลียดอัยยูบมากยิ่งขึ้น อิบลิสได้บ่นกับอัลลอฮ์ในเรื่องของอัยยูบ มันกล่าวว่าถึงแม้เขาจะสวดอัลลอฮ์อยู่ตลอดเวลา เขาก็ไม่ได้ทำออกจากความจริงใจแต่ทำเพื่อเอาใจอัลลอฮ์ เพื่อที่ทรัพย์สินของเขาจะได้ไม่หมดไป ทั้งหมดที่นำไปล้วนเพื่อเป็นการเอาหน้าและทำออกมาจากความโลภทั้งสิ้น “ถ้าพระองค์ให้ทรัพย์สินของเขาหมดไป พระองค์ก็จะพบว่าเขาจะไม่เอ่ยนามของพระองค์อีกและเขาจะหยุดเคารพสักการะพระองค์” อัลลอฮ์ได้บอกอิบลิสว่าอัยยูบเป็นผู้ที่จริงใจที่สุดของพระองค์ เขาไม่ได้เคารพสักการะพระองค์เพราะต้องการจะเอาใจ แต่การเคารพสักการะของเขาออกมาจากหัวใจของเขาและไม่มีเรื่องวัตถุเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่

เพื่อที่จะพิสูจน์ให้อิบลิสเห็นถึงความจริงใจและความอดทนของอัยยูป อัลลอสยได้ยอมให้อิบลิสทำอะไรก็ได้ที่มันและช่วยเหลือมันต้องการจะทำกับทรัพย์สินของอัยยูป

อิบลิสดีใจเมื่อได้รับอนุญาตเช่นนั้น มันรวบรวมพรรคพวกของมันและออกทำลายปศุสัตว์ คนใช้และไร่นาของอัยยูปจนกระทั่งเขาไม่มีอะไรเหลือ หลังจากนั้น อิบลิสก็ปรากฏโฉมออกมาในคราบของชายชราเจ้าปัญญาคนหนึ่งและกล่าวกับเขาว่า “ทรัพย์สินของเจ้าสูญสิ้นไปหมดแล้ว มีคนกล่าวว่า เจ้ากำลังเสียเวลาอยู่กับการวิงวอนต่ออัลลอสยอยู่ตลอดเวลา บางคนก็กล่าวว่าอัลลอสยได้ทำให้สิ่งนี้เกิดขึ้นกับเจ้าเพื่อที่จะเอาใจศัตรู ของเจ้าของ ถ้าหากอัลลอสยมีความสามารถที่จะป้องกันอันตรายได้แล้ว พระองค์ก็น่าจะคุ้มครองทรัพย์สินของเจ้า” อัยยูปได้ตอบไปตามความเชื่อมั่นของเขาว่า “สิ่งที่อัลลอสยเอาไปจากฉันก็เป็นของพระองค์ ฉันเป็นแค่เพียงผู้ดูแลช่วงขณะหนึ่งเท่านั้น พระองค์ทรงให้แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์และเอากลับจากผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์เช่นกัน” หลังจากกล่าวจบแล้วอัยยูปก็ก้มกราบพระเจ้าของเขาอีกครั้งหนึ่ง เมื่ออิบลิสเห็นเช่นนั้น มันก็รู้สึกผิดหวัง ดังนั้น มันจึงได้กล่าวกับอัลลอสยว่า “ฉันจัดการทรัพย์สินของอัยยูปเสียเกลี้ยงแล้ว แต่เขายังคงกตัญญูรู้คุณต่อพระองค์อยู่ อย่างไรก็ตาม เขาก็เพียงแต่ปิดบังความผิดหวังของเขาไว้เท่านั้น เพราะเขายังมีลูกหลานอีกหลายคน การจะทดสอบพ่ออย่างแท้จริงก็ต้องอาศัยลูกของเขา แล้วพระองค์ จะได้เห็นว่าอัยยูปปฏิเสธพระองค์อย่างไร?” อัลลอสยได้ให้อำนาจอิบลิส แต่พระองค์ได้ทรงเตือนว่ามันจะไม่มีทางทำให้ความศรัทธาในพระเจ้าและความอดทนของอัยยูปลดลงได้

ดังนั้น อิบลิสจึงได้รวบรวมพรรคพวกของมันอีกครั้งหนึ่งและเริ่มแผนการชั่วร้ายของมัน มันเขย่าวรากฐานของบ้านของอัยยูป อาศัยอยู่จนบ้านพังและคนในบ้านเสียชีวิตหมด หลังจากนั้น มันก็ไปหาอัยยูปอีกในคราบของคนหนึ่งซึ่งเห็นใจเขามันพูดกับอัยยูปด้วยเสียงที่ปลอมโยนว่า “น่าเศร้ามากที่ลูกๆของท่านต้องมาตายในสภาพเช่นนี้ พระเจ้าของท่านไม่ได้ตอบแทนการเคารพสักการะของท่านอย่างเหมาะสม” เมื่อก้าวเช่นนี้แล้ว อิบลิสก็คอยด้วยความกระวนกระวายใคร่รู้โดยหวังว่าตอนนี้อัยยูปคงจะปฏิเสธอัลลอสยแล้ว แต่อัยยูปก็ทำให้มันต้องผิดหวังอีกครั้งหนึ่งโดยเขาได้กล่าวว่า “บางครั้งอัลลอสยก็ให้ และบางครั้ง พระองค์ก็เอากลับ บางครั้งพระองค์ก็พอพระทัยการกระทำของเรา บางครั้งก็ไม่พอพระทัย สิ่งใดก็ตามที่เป็นเรื่องดีหรือเรื่องร้ายต่อฉัน ฉันจะยังมั่นคงในความเชื่อของฉันและยังกตัญญูต่อพระองค์ผู้ทรงสร้างฉัน” กล่าวจบ อัยยูปก็ก้มกราบพระผู้อภิบาลของเขา ดังนั้น อิบลิสจึงรู้สึกหัวเสียเป็นอย่างมาก หลังจากนั้น อิบลิสก็กล่าวกับอัลลอสยอีกว่า “พระเจ้าของฉันทรัพย์สินของอัยยูปก็สูญสิ้นไปหมดแล้ว ลูกๆของเขาก็ตายหมดแล้วเช่นกัน แต่เขายังเป็นคนที่มีความสุขปกติและตราบดีที่เขายังมีสุขภาพดี เขาก็คงสักการะพระองค์ต่อไปโดยหวังว่าจะมีความสุขปกติและมีลูกมากขึ้น ขอให้ฉันมีอำนาจเหนือร่างกายของเขาด้วยเถิดเพื่อที่ว่าฉันจะทำให้สุขภาพของเขาอ่อนแอแล้วเขาจะเลิกเคารพสักการะพระองค์และจะกลายเป็นผู้ไม่เชื่อฟัง”

อัลลอสยต้องการที่จะสอนบทเรียนอิบลิสว่าอัยยูปเป็นบ่าวผู้จงรักภักดีต่อพระเจ้าของเขา ดังนั้นพระองค์จึงได้ตอบคำขอครั้งที่สามของมัน แต่ได้วางเงื่อนไขว่า “ฉันจะให้เจ้ามีอำนาจเหนือร่างกายของเขา แต่ไม่มีอำนาจเหนือจิตใจ สติปัญญาหรือหัวใจของเขา เพราะในสิ่งดังกล่าวนี้มีความรู้ในเรื่องฉันและศาสนาของฉันอยู่”

เมื่อได้รับอำนาจใหม่ อิบลิสก็เริ่มโจมตีร่างกายของอัยยูปด้วยโรคร้ายไข้เจ็บจนกระทั่งร่างกายของเขาชूपวมเหลือแต่ดเหลือแต่หนังหุ้มกระดูกและได้รับความเจ็บปวดอย่างหนักแต่ถึงแม้จะ

ได้รับความทุกข์ทรมานอย่างไรก็ตาม อัยยูบก็ยังคงมั่นคงในความศรัทธาเขาด้วยความอดทนโดยไม่ปริปากบ่น บ่าวผู้ยาเกรงของอัลลอฮฺจะไม่ท้อแท้สิ้นหวังหรือหันไปขอความช่วยเหลือต่อผู้ใดนอกไปจากยังคงหวังในความเมตตาของอัลลอฮฺในขณะที่อัยยูบเจ็บป่วยอยู่นั้น แม้แต่ญาติใกล้ชิดของเขาก็ยังทิ้งเขาไป มีแต่ภรรยาที่น่ารักและซื่อสัตย์ของเขาเท่านั้นที่ยังคงอยู่กับเขา ในช่วงเวลาแห่งความทุกข์นี้ นางได้แสดงความรักความเมตตาต่อเขาและคอยดูแลเขาเป็นอย่างดี นางเป็นเพื่อนร่วมทุกข์ร่วมสุขและผู้ปลอบโยนเพียงคนเดียวของเขาตลอดระยะเวลาแห่งความทุกข์ทรมานจากการเจ็บป่วย

อิบนุอะซากิรฺ เล่าว่า “ อัยยูบเป็นคนที่มัทริพย์สินมากมายทุกอย่าง ไม่ว่า สัตว์ ทาส ที่ดินกว้างใหญ่ไพศาลและลูก แต่สิ่งเหล่านี้ได้หมดไปจากเขาและเขาก็ได้รับความเจ็บป่วยด้านร่างกายด้วย ไม่มีอวัยวะส่วนใดที่ไม่ได้รับความเจ็บป่วยนอกจากหัวใจและลิ้นของเขาซึ่งเขาใช้มันไปในการสวดอัลลอฮฺตลอดทั้งวันทั้งคืนเขาเจ็บป่วยด้วยโรคร้ายเป็นเวลานานจนกระทั่งผู้มาเยี่ยมเขารู้สึกรังเกียจ เพื่อนๆของเขาหลายคนหนีออกไปจากเขาและหลังจากนั้นก็ไม่มีใครมาหาเขาอีกไม่มีใครเห็นใจเขาออกไปจากภรรยาของเขา นางดูแลเขาเป็นอย่างดีเพราะก่อนหน้านี้เขาก็เคยดูแลนางมาเป็นอย่างดีเช่นกัน “

ดังนั้นอิบลิสจึงผิดหวัง มันปรึกษากับพรรคพวกของมัน แต่พรรคพวกของมันก็ไม่สามารถให้คำแนะนำอะไรได้ พวกมันถามว่า “ เป็นไปได้อย่างไรกันที่ความฉลาดของท่านไม่สามารถทำอะไรอัยยูบได้ทั้งๆที่ท่านประสบความสำเร็จในการล่อลวงอาดัมบิดาของมนุษย์ออกมาจากสวรรค์ ” อิบลิสได้ไปหาภรรยาของอัยยูบในรูปของมนุษย์และถามว่า “ สามีนางเธออยู่ที่ไหน ?

นางได้ไปยังร่างที่เกือบไร้ชีวิตที่นอนคุดคู้อยู่บนเตียงและกล่าวว่า “ เขาอยู่นั้นไงเป็นตายเท่ากัน ” อิบลิสได้ยืมความจำของเธอไปในวันที่อัยยูบมีสุขภาพดี มีความมั่งคั่งและมีลูกหลานมากมาย ทันใดนั้น ความทรงจำอันเจ็บปวดอันเจ็บปวดจากความทุกข์ยากหลายปีก็กลับมาครอบงำเธอจนระเบิดเสียงร้องไห้ออกมาพร้อมกับน้ำตาหนองหน้า เธอได้กล่าวกับอัยยูบว่า “ ท่านจะต้องทนทุกข์ทรมานจากพระเจ้าไปอีกนานแค่ไหน ? เราจะต้องอยู่โดยไม่มีทรัพย์สิน ลูกหรือเพื่อนตลอดไปกระนั้นหรือ ? ทำไมท่านไม่วิงวอนต่ออัลลอฮฺ ให้ขจัดความทุกข์ทรมานนี้ไปเสียที ? ” อัยยูบถอนหายใจและตอบนางด้วยเสียงที่อ่อนโยนว่า “ อิบลิสต้องกระซิบและทำให้เธอไม่พอใจเป็นแน่ บอกฉันหน่อยซิว่าฉันมีสุขภาพที่ดีและมีความมั่งคั่งมาเป็นเวลากี่ปี ? ” “ แปดสิบปี ” เธอตอบ “ แล้วฉันทุกข์ทรมานเช่นนี้มาเป็นเวลากี่ปี ? ” อัยยูบตอบ “ เจ็ดปี ” เธอตอบ

ดังนั้น อัยยูบจึงบอกเธอว่า “ นั่นแหละที่ฉันละอายใจที่จะวิงวอนต่ออัลลอฮฺให้ช่วยขจัดความทุกข์ยากออกไปจากฉันเพราะช่วงเวลาที่ผ่านมาฉันนั้นยังไม่เกินกว่าเวลาที่ฉันมีสุขภาพดีและทรัพย์สินมั่งคั่งเลย ดูเหมือนว่าความศรัทธาของเธอจะอ่อนแอแล้ว เธอไม่พอใจกับชะตากรรมที่อัลลอฮฺได้ทรงกำหนดให้ ถ้าหากฉันมีสุขภาพดีอีกครั้งหนึ่ง ฉันสาบานว่าจะลงโทษเธอด้วยการเขียน 100 ที นับแต่วันนี้ไปฉันจะไม่กินหรือดื่มอะไรจากมือของเธออีก ปล่อยให้ฉันไว้ตามลำพังและให้พระเจ้าทำกับฉันตามที่พระองค์ทรงพึงพระทัย ”

เมื่อได้ยินเช่นนั้น ภรรยาของอัยยูบก็ร้องไห้ออกมาด้วยความขมขื่น นางไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากจะต้องทิ้งเขาไปหาที่อื่นพักพิงเมื่ออยู่ในสภาพสิ้นไร้ไม้ตอกเช่นนั้น อัยยูบได้หันไปยังอัลลอฮฺ ไม่ใช่ โอตครวญ แต่เพื่อความเมตตาจากพระองค์ “ ฉันได้รับความทุกข์ทรมานจากโรคภัยไข้เจ็บ และพระองค์เป็นผู้ทรงเมตตาที่สุดในบรรดาผู้เมตตาทั้งหลาย ” เราได้ยินคำวิงวอนของ

เขาและได้ปลดเปลื้องความทรมานไปจากเขาและเราได้ให้ครอบครัวของเขากลับบ้านไปยังเขาและมากกว่านั้นอีกในฐานะเป็นความเมตตาจากเรา ทั้งนี้ เพื่อที่มันจะได้เป็นข้อตักเตือนต่อบรรดาผู้เคารพภักดีเรา” (กุดอาน 21 : 83-84)

อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวถึงอัยยูบว่า “ จงนึกถึงอัยยูบ บ่าวของเราเมื่อเขาวิงวอนต่อพระเจ้าผู้อภิบาลของเขาโดยกล่าวว่า มารร้ายชัยฎอนได้ทำให้ฉันได้รับความทุกข์ยากเดือดร้อนและความทรมาน เราจึงได้กล่าวแก่เขาว่า จงกระตือรือร้นของเจ้าบนแผ่นดิน นี่คือน้ำเย็นสำหรับอาบและดื่ม และเราได้นำครอบครัวของเขากลับมายังเขาและที่มาพร้อมกับพวกเขาไปกว่านั้นอีกในฐานะที่เป็นความเมตตาจากเราและเป็นข้อตักเตือนสำหรับคนที่มีความเข้าใจ” (กุดอาน 39 : 41-43)

อัยยูบทำตามที่อัลลอฮ์บัญชาทันทีและสุขภาพของเขาก็ดีขึ้นเกือบภายในทันที ขณะเดียวกัน ภรรยาผู้ศรัทธาของเขาก็ไม่สามารถทนได้ที่ซึ่งเขาไป ดังนั้น นางจึงได้กลับมาหาเขา และขอภัยต่อเขาโดยคิดที่จะรับใช้เขาต่อไป เมื่อเข้ามาในบ้าน นางประหลาดใจมากที่ทุกสิ่งทุกอย่างเปลี่ยนไปอย่างฉับพลัน อัยยูบหายเจ็บไข้ได้ป่วยและมีสุขภาพดีอีกครั้งหนึ่ง นางได้สวมกอดเขาและขอบคุณอัลลอฮ์สำหรับความเมตตาของพระองค์ แต่ตอนนี้อัยยูบกลับรู้สึกกังวลใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะเขาเคยสาบานว่าจะลงโทษเธอด้วยการเฆี่ยนเธอ 100 ทีถ้าเขาหายดี แต่ เขาไม่ต้องการให้เธอเจ็บปวด เขา รู้ว่าถ้าหากเขาไม่ทำตามคำสาบาน เขาจะต้องมีความผิดที่ทำลายสัญญา กับอัลลอฮ์ด้วยเช่นกัน เช่น ดังนั้น ด้วยความปรีชาญาณและมีความเมตตาของอัลลอฮ์ พระองค์ได้ทรง ช่วยเหลือบ่าวผู้ศรัทธาของพระองค์ด้วยการให้คำแนะนำว่า “จงเอาฟางหญ้ามากำมือหนึ่งแล้วใช้มันฟางลงไป จงอย่าทำลายคำสาบานของเจ้า” แน่อนเราพบว่าเขาเป็นผู้อดทนเป็นบ่าวผู้ประเสริฐที่หันไปยังพระเจ้าผู้อภิบาลเขาเสมอ (กุดอาน 38: 44) อนุสรณ์เรอะฮ์ได้เล่าว่าท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวว่า ขณะที่อัยยูบถอดเสื้อผ้าอาบน้ำอยู่นั้น ตักแตนสีทสีทองฝูหนึ่งได้รุ่มตอมตัวเขาและเขาได้จับมันเก็บไว้ในเสื้อผ้าของเขา อัลลอฮ์ได้เรียกเขาและกล่าว “ อัยยูบเอ๋ย ฉันไม่ได้ทำให้เจ้ามั่งคั่งเกินกว่าที่จะต้องการสิ่งที่เจ้ามองเห็นกระนั้นหรือ ?” เขาได้กล่าวว่า “ ข้าแต่ผู้อภิบาลใช่แล้ว แต่ข้าพระองค์ ไม่สามารถปิดความโปรดปรานของพระองค์” (บันทึกโดย บุคอรี)

เรื่องราวของนบีนุส (โนอาห์)

เขาคือนุส อิบดุลลามิก อิบนุมิโตซิลค์ อิบนูอินค อิบนุยาร์ด อิบนุมะฮฺละบิล อิบนุกินาน อิบนูอาโนซ อิบนุเซธ อิบนูอาดัม บิดาแห่งมนุษยชาติ

ตามประวัติศาสตร์ของชาวคัมภีร์ ระยะเวลาระหว่างการเกิดของนุส และการตายของอาดัมคือ 146 ปี แต่อิบนูอับบาสได้เล่าว่าท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวว่า “ระยะเวลาระหว่างอาดัมกับนุสคือสิบศตวรรษ” ผู้คนในสมัยของนุสได้เคารพสักการะรูปปั้นที่ถูกเรียกว่าเทพเจ้ามาเป็นเวลาหลายชั่วคน พวกเขาเชื่อว่าเทพเจ้าเหล่านี้จะนำความดีมาให้พวกเขา คຸມครองพวกเขาให้พ้นจากความชั่ว และตอบสนองความต้องการของพวกเขาทุกอย่าง พวกเขาเรียกชื่อรูปเคารพเหล่านี้ด้วยนามต่าง ๆ เช่น วัตต์ , สุวาร์ , ยะฆูษ , ยะอู๊กและนัซร์ ตามอำนาจที่พวกเขาคิดว่าเทพเจ้าเหล่านี้มีอยู่

อัลลอฮ์ได้ทรงเปิดเผยให้ทราบว่า : พวกเขา (ผู้บูชาเทวรูป) กล่าวว่า “ จงอย่าละทิ้งเทพเจ้าทั้งหลายของพวกท่าน และจงอย่าทิ้งวัตต์และสุวาร์และยะฆูษและยะอู๊กและนัซร์”(กุดอาน

71:23) เดิมทีแล้ว ชื่อเหล่านี้เป็นชื่อของคนที่มีชีวิตอยู่ในสมัยของพวกเขา แต่หลังจากที่คนเหล่านี้ได้เสียชีวิตไปแล้ว ผู้คนได้สร้างรูปปั้นของคนเหล่านี้ไว้เป็นอนุสรณ์ หลังจากเวลาผ่านไป ผู้คนก็ได้เริ่มสักการะบูชารูปปั้นเหล่านี้ คนในรุ่นต่อมาก็ไม่รู้ด้วยว่าทำไมรูปปั้นเหล่านี้ได้ถูกตั้งขึ้นมา พวกเขารู้แต่เพียงว่าพ่อแม่ของพวกเขาได้สักการะวิงวอนต่อเทวรูปเหล่านี้ นี่คือการมาของวิวัฒนาการการเคารพรูปปั้น เนื่องจากคนพวกนี้ไม่มีความเข้าใจว่าอัลลอฮ์ ผู้ทรงอำนาจจะลงโทษพวกเขาสำหรับความชั่วที่เขาได้ทำไว้ พวกเขาจึงกลายเป็นคนเหี้ยมโหดและไร้ศีลธรรม อิบน์อับบาสได้อธิบายว่า “เมื่อคนดีเสียชีวิตลง มารร้ายชัยฏอนก็จะคลำใจให้ผู้คนของคนดีเหล่านั้นสร้างรูปปั้นขึ้นมาตรงบริเวณที่พวกเขาเคยนั่ง แต่รูปปั้นเหล่านั้นยังไม่ได้ถูกสักการะกราบไหว้ จนกระทั่งชนรุ่นต่อมาได้หลงออกไปจากแนวทางแห่งชีวิตที่ถูกต้อง หลังจากนั้น ผู้คนเหล่านี้ก็หันมาเคารพสักการะรูปปั้นเหล่านั้น” ในฉบับของอิบนุญะรียร์ได้กล่าวว่า “ในช่วงเวลาระหว่างอาดัมกับนูฮมีคนดีอยู่หลายคน และคนเหล่านี้มีผู้ปฏิบัติตามที่ยึดถือพวกเขาเป็นแบบอย่าง หลังจากที่คุณเหล่านี้เสียชีวิตไป เพื่อน ๆ ของพวกเขาที่เคยเลียนแบบพวกเขาได้กล่าวว่า ‘ถ้าเราทำรูปปั้นของพวกเขาไว้ มันก็จะทำให้เรามีความสุขยิ่งขึ้นในการสวดวิงวอนของเราและเป็นสิ่งที่เตือนเราให้นึกถึงพวกเขา’ ดังนั้น พวกเขาจึงได้สร้างรูปปั้นของคนเหล่านั้นขึ้นมา และหลังจากที่พวกเขาเสียชีวิตไปแล้ว อิบลิสก็ได้สืบคลานเข้าไปในความคิดจิตใจของรุ่นหลัง และกระซิบว่า ‘พ่อ ๆ ของพวกท่านเคยสักการะบูชาพวกเขา และโดยการสักการะบูชานี้เองที่ทำให้พวกเขาได้ฝน’ ดังนั้น พวกเขาจึงได้สักการะบูชารูปปั้นเหล่านั้น” อิบน์ อีซาติมได้เล่าว่า “วัดดีเป็นผู้มีคุณธรรมคนหนึ่งซึ่งเป็นที่รักของผู้คนเมื่อเขาเสียชีวิต ผู้คนได้มายังสุสานของเขาในบาบิโลน และแสดงความเศร้าโศกเสียใจในการตายของเขา เมื่ออิบลิสเห็นเช่นนั้น มันก็แปลงร่างตัวเองเป็นมนุษย์และกล่าวกับผู้คนว่า ‘ฉันเห็นพวกท่านโศกเศร้าเพราะการเสียชีวิตของคนผู้นี้ ฉันจะสร้างรูปปั้นที่เหมือนกับเขาแล้วตั้งไว้ในสถานที่ที่พวกท่านพบกัน เพื่อเป็นสิ่งรำลึกถึงเขาได้ไหม?’ ผู้คนต่างเห็นด้วย ดังนั้น ลูกหลานของพวกเขาจึงได้รับรู้และเห็นสิ่งที่พวกเขาปฏิบัติกัน นอกจากนั้นแล้ว พวกเขา ยังได้เรียนรู้ถึงการทำพิธีรำลึกถึงคนผู้นั้น จนกระทั่งพวกเขายึดเอาคนผู้นั้นเป็นสิ่งสักการะแทนอัลลอฮ์ก็คือวัดดี ซึ่งเป็นรูปปั้นที่พวกเขาตั้งชื่อขึ้นมาตามชื่อของคนดีที่พวกเขารัก” ประเด็นสำคัญของเรื่องก็คือมีคนกลุ่มหนึ่งได้สักการะบูชารูปเคารพดังกล่าวมาทั้งหมด มีการกล่าวว่าผู้คนได้ทำรูปภาพขึ้นมา ก่อน และเมื่อเวลาผ่านไปก็มีคนทำรูปปั้นขึ้นมาตามภาพนั้นเพื่อให้เห็นได้ทุกส่วน หลังจากนั้นรูปปั้นเหล่านี้ก็เป็นที่เคารพสักการะแทนอัลลอฮ์ มีคำบอกเล่าว่าอุมม์สะละมะฮ์ และอุมม์ฮะบิบะฮ์ได้บอกท่านนบีมุฮัมมัดเกี่ยวกับโบสถ์ที่ถูกเรียกว่า “มาเรีย” ซึ่งเธอทั้งสองได้เห็นในแผ่นดินอบิสซิเนีย พวกเธอได้เล่าถึงความสวยงามของโบสถ์แห่งนั้นและภาพต่างๆที่อยู่ภายใน ท่านได้กล่าวว่า “คนเหล่านั้นคือผู้ที่สร้างสถานที่แห่งการเคารพสักการะขึ้นบนหลุมฝังศพของคนดีที่เสียชีวิตไป และหลังจากนั้นก็วาดรูปคนเหล่านั้นไว้ภายใน นั่นเป็นสิ่งที่ถูกสร้างที่เลวที่สุดสำหรับอัลลอฮ์” (บันทึกโดยบุคอรี)

การเคารพสักการะสิ่งอื่นใดนอกเหนือไปจากอัลลอฮ์เป็นโศกนาฏกรรมที่มีผลไม่เพียงพอสู่การสูญเสีเสรีภาพเท่านั้น แต่มันยังมีผลร้ายแรงไปจนถึงความคิดจิตใจของมนุษย์และทำลายมันด้วย อัลลอฮ์ได้ทรงสร้างมนุษย์และวิญญาณของเขาขึ้นมาด้วยวัตถุประสงค์ที่จะให้ได้รับความรู้ที่สำคัญที่สุด นั่นคืออัลลอฮ์เท่านั้นที่เป็นผู้ทรงสร้างและสิ่งอื่นนอกเหนือจากนั้นคือผู้เคารพสักการะพระองค์ ดังนั้น การไม่ศรัทธาในอัลลอฮ์หรือการเอาสิ่งอื่นมาเคารพสักการะแทนอัลลอฮ์จึง

ทำให้สูญเสียเสรีภาพ ทำลายความคิดจิตใจและไร้เป้าหมายอันสูงส่งในชีวิต ในสภาพดังกล่าวมานี้เองที่อัลลอยได้ส่งนุฮมาพร้อมกับศาสนของพระองค์ยังผู้คนของเขา นุฮเป็นผู้มีสติปัญญาเพียงคนเดียวเท่านั้นที่ไม่ได้อยู่ในวังวนแห่งความหายนะที่เกิดขึ้นจากการสักการบูชารูปปั้น ด้วยความเมตตาของอัลลอย พระองค์ได้ส่งบิฮูฮุศาสนทูตของพระองค์มาทางผู้คนของเขา นุฮเป็นนักพูดที่ฉลาดและมีความอดทนมาก เขาได้ชี้ให้ผู้คนของเขาเห็นถึงความลึกลับของชีวิตและความมหัศจรรย์ของจักรวาล เขาได้ชี้ให้เห็นถึงวิธีการที่กลางวันได้ตามกลางคืนเป็นปกติ และความสมดุลระหว่างสิ่งที่ตรงกันข้ามนี้ได้ถูกกำหนดไว้โดยอัลลอยผู้ทรงอำนาจเพื่อประโยชน์ต่อเรา กลางคืนให้ความเย็นและการพักผ่อน ในขณะที่กลางวันให้ความอบอุ่นและทำกิจกรรม ดวงอาทิตย์ให้การเจริญเติบโต ทำให้พืชและสัตว์มีชีวิต ในขณะที่ดวงจันทร์และดวงดาวช่วยในการนับเวลา บอกทิศทางและฤดูกาล เขาได้ชี้ให้เห็นว่ากรรมสิทธิ์ในชั้นฟ้าและแผ่นดินเป็นของอัลลอย ผู้ทรงสร้างแต่เพียงผู้เดียว หลังจากนั้นเขาได้อธิบายให้ผู้คนของเขาได้ทราบว่าเป็นไปไม่ได้ที่จะมีพระเจ้ามากกว่าหนึ่งองค์ เขาได้สร้างความกระจ่างให้กับผู้คนถึงวิธีการที่มารร้ายได้ล่อลวงพวกเขามาเป็นเวลานานแล้วและตอนนี้ถึงเวลาแล้วที่การล่อลวงนี้จะต้องยุติลง นบิฮูฮุได้บอกพวกเขาถึงการที่อัลลอยได้ทรงยกย่องมนุษย์ เขาได้บอกถึงวิธีการที่พระองค์ทรงสร้างมนุษย์และจัดเตรียมปัจจัยยังชีพและความดีงามของจิตใจให้ เขาได้บอกผู้คนว่าการเคารพรูปปั้นเป็นความอธรรมต่อความคิดจิตใจของตนเอง เขาได้เตือนผู้คนไม่ให้เคารพสักการะผู้ใดนอกจากอัลลอย และได้บอกให้รู้ถึงการลงโทษอันน่าสะพรึงกลัวของอัลลอย ถ้าหากพวกเขายังคงปฏิบัติตามแนวทางที่ชั่วร้ายอยู่ ผู้คนฟังเขาในความเงียบ คำพูดของเขาสร้างความตกตะลึงให้แก่จิตใจที่เฉื่อยชาของผู้คนเป็นอย่างมาก เพราะมันไม่ต่างไปจากความตกตะลึงของคนที่กำลังง่วงนอนอยู่ใต้กำแพงที่กำลังจะพังลงมาและถูกปลุกให้ตื่นขึ้นมาอย่างรวดเร็ว แน่นนอน คนที่ง่วงนี้อาจถูกปลุกขึ้นมา และอาจโกรธคนที่ปลุกถึงแม้ว่าคนที่ปลุกต้องการจะช่วยเขาก็ตาม หลังจากการเตือนนี้ผู้คนของนบิฮูฮุก็แบ่งออกเป็นสองกลุ่ม คำพูดของเขากินใจคนที่อ่อนแอ คนยากจน คนอนาถาและบรรเทาความเจ็บปวดของพวกเขาด้วยความเมตตา แต่สำหรับคนรวย คนที่แข็งแรง คนที่มีอำนาจและบรรดาผู้ปกครองแล้ว คนเหล่านี้มองการตักเตือนของนบิฮูฮุด้วยความไม่ไว้วางใจ พวกเขาเชื่อว่าพวกเขาจะดีกว่าถ้าหากสิ่งต่างๆเป็นไปอย่างที่มีนเคยเป็น ดังนั้น พวกเขาจึงเริ่มทำสงครามวาทะต่อต้านนบิฮูฮุ

วันแรก พวกเขากล่าวหานบิฮูฮุว่าเป็นมนุษย์เหมือนพวกเขา : แต่พวกหัวหน้าของบรรดาผู้คนของเขาซึ่งปฏิเสธได้กล่าวว่า “เราก็มองว่าท่านมิได้เป็นอะไรไปมากกว่าคนธรรมดาเหมือนกับพวกเรา และเราก็มองว่ามีแต่พวกคนชั้นต่ำในหมู่พวกเราเท่านั้นที่ปฏิบัติตามท่าน โดยที่คิดอะไรให้ดีกว่าและเราก็มองไม่เห็นว่าคุณมีอะไรดีเด่นไปกว่าเรา แท้จริงแล้ว เราถือว่าท่านเป็นผู้โกหก” (กุรอาน 11:27) อย่างไรก็ตาม นบิฮูฮุก็ไม่ได้พูดอะไรนอกจากยืนยันว่าเขาเองก็เป็นเพียงมนุษย์คนหนึ่งเท่านั้น แต่อัลลอยได้ส่งเขาเป็นศาสนทูตที่เป็นมนุษย์เพราะโลกนี้เป็นที่อาศัยของมนุษย์ ถ้าหากโลกนี้เป็นที่อาศัยของมลาอิกะฮฺพระองค์ก็จะส่งศาสนทูตที่เป็นมลาอิกะฮฺมา การต่อปากต่อคำระหว่างพวกบูชารูปปั้นกับนุฮยังคงดำเนินต่อไป ตอนแรกพวกหัวหน้าของผู้คนคิดว่าการเรียกร้องของนบิฮูฮุจะเบาบางลงไปไม่ช้า แต่เมื่อพวกเขาพบว่าการเรียกร้องของเขาดึงดูดความสนใจของคนจน คนอ่อนแอและคนทั่วไป พวกเขาก็เริ่มโจมตีด้วยคำพูดและเยาะเย้ยถากถางเขาว่า “มีแต่คนจนและคนอ่อนแอและคนไร้ค่าเท่านั้นที่ปฏิบัติตามท่าน” อัลลอยได้ทรงบอกเราว่า : “เราได้ส่งนุฮมายัง

หมู่คนของเขา (และเขากล่าวว่า) “ฉันขอเตือนพวกท่านอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมาว่า จงอย่าเคารพสักการะผู้ใดนอกจากอัลลอฮฺ มิฉะนั้นแล้ว ฉันกลัวว่าการลงโทษอันน่าสะพรึงกลัวจะมาถึงพวกท่านในวันหนึ่ง” แต่พวกหัวหน้าของบรรดาผู้คนของเขาซึ่งปฏิเสธได้กล่าวว่า “เราก็เห็นว่าท่านมิได้เป็นอะไรไปมากกว่าคนธรรมดาเหมือนกับพวกเรา และเราก็เห็นว่ามิแต่พวกคนชั้นต่ำในหมู่พวกเราเท่านั้นที่ปฏิบัติตามท่าน โดยที่ไม่คิดอะไรให้ดีกว่า และเราก็ไม่เห็นว่าคุณมีอะไรดีเด่นกว่าเรา แท้จริงแล้วเราถือว่าพวกท่านเป็นผู้โกหก” (กุรอาน 11:25-27)

ดังนั้น ความขัดแย้งระหว่างนบีนูฮฺกับหัวหน้าผู้คนของเขาจึงรุนแรงขึ้น บรรดาผู้ปฏิเสธได้พยายามที่จะต่อรองกับเขาโดยกล่าวว่า : “ฟังนี่หน่อย นูฮฺ ถ้าหากท่านต้องการจะให้เราเชื่อท่านแล้วก็จะขับไล่ผู้ศรัทธาของท่านไป พวกเขาเป็นคนยากจนและอ่อนแอในขณะที่เราเป็นคนชั้นนำและร่ำรวย ไม่มีความศรัทธาใดสามารถรวมเราทั้งสองได้” นบีนูฮฺได้ฟังคนพวกนี้แล้วก็รู้ว่าคนเหล่านี้กำลังต่อต้านและสอนยาก อย่างไรก็ตาม เขาก็ตอบคนเหล่านี้กลับไปด้วยความสุภาพ โดยอธิบายว่าเขาไม่สามารถขับไล่ผู้ศรัทธาได้ เพราะคนเหล่านั้นไม่ใช่แขกของเขา แต่เป็นแขกของอัลลอฮฺ นบีนูฮฺได้บอกพวกเขาว่า : “หมู่ชนของชั้นเอ๋ย ฉันไม่ได้ร้องขอทรัพย์สินใด ๆ ของพวกท่านสำหรับการนี้ เพราะฉันมองแต่ที่อัลลอฮฺเท่านั้นสำหรับการตอบแทน และฉันจะไม่ขับไล่บรรดาผู้ศรัทธาในฉัน แท้จริงแล้วพวกเขากำลังจะพบกับพระผู้อภิบาลของพวกเขา แต่ฉันเห็นว่าพวกท่านต่างหากที่เป็นผู้มั่งงาย หมู่ชนของชั้นเอ๋ย ใครเล่าที่จะช่วยฉันให้พ้นจากอัลลอฮฺ ถ้าหากฉันขับไล่พวกเขา ? พวกท่านไม่เข้าใจเรื่องง่าย ๆ นี้กระนั้นหรือ ? และฉันไม่ได้กล่าวแก่พวกท่านว่าฉันมีคลังสมบัติของอัลลอฮฺ และฉันก็มีได้พวกท่านว่าฉันมีความรู้ในสิ่งเร้นลับ และฉันก็มีได้อย่างฉันเป็นทูตสวรรค์ และฉันก็มีได้กล่าวถึงผู้คนที่พวกท่านเหยียดหยามว่า ‘อัลลอฮฺจะไม่ประทานความเมตตาแก่พวกเขา’ อัลลอฮฺทรงรู้ดีที่สุดถึงสิ่งที่อยู่ในจิตใจของพวกเขา เพราะฉันเป็นผู้ธรรมถ้าหากฉันกล่าวอะไรเช่นนี้ออกไป” (กุรอาน 11 : 29-31) นบีนูฮฺได้ปฏิเสธข้อโต้แย้งของบรรดาผู้ปฏิเสธด้วยความรู้อันสูงส่งของบรรดานบี มันเป็นเหตุผลที่ไม่มี ความทะนงตน และผลประโยชน์ส่วนตัวใดๆทั้งสิ้น พวกหัวหน้าผู้คนเบื้อหน้าต่อข้อโต้แย้งของนบีนูฮฺเป็นอย่างมาก อัลลอฮฺได้ทรงบอกให้เราได้รับรู้ถึงท่าทีของคนเหล่านี้ว่า : “พวกเขา กล่าวว่า ‘นูฮฺเอ๋ย ท่านได้โต้เถียงกับเราแล้วและโต้เถียงมากเสียด้วย ตอนนี ท่านจงเอาการลงโทษที่ท่านขู่ว่าเรามา ยังเรดีกว่า ถ้าหากสิ่งที่ท่านพูดเป็นความจริง’ นูฮฺกล่าวว่า ‘อัลลอฮฺจะนำมันลงมาแก่พวกท่าน ถ้าพระองค์ทรงประสงค์ และพวกท่านไม่มีอำนาจจะลบล้างมันได้ ถึงแม้ฉันปรารถนาที่จะทำดีต่อพวกท่าน แต่มันก็ไม่ยังประโยชน์อะไรให้แก่พวกท่าน ถึงแม้ว่าฉันต้องการจะเป็นผู้ปรารถนาดีต่อพวกท่านก็ตาม เมื่ออัลลอฮฺได้ทรงตัดสินใจปล่อยให้พวกท่านหลงทาง พระองค์คือผู้อภิบาลของพวกท่าน และยิ่งพระองค์ที่พวกท่านจะถูกนำกลับไป” (กุรอาน 11:32 - 34) การปะทะคารมระหว่างบรรดาผู้ปฏิเสธกับนบีนูฮฺยังคงดำเนินต่อไปอย่างยืดเยื้อ เมื่อเหตุผลของบรรดาผู้ปฏิเสธสู้ไม่ได้และไม่มีอะไรจะพูดอีก พวกเขาก็หยาบคายและดูถูกนบีของอัลลอฮฺว่า : “พวกเราเห็นท่านอย่างชัด ๆ ว่าเป็นผู้ที่อยู่ในความหลงผิด” (กุรอาน 7:60) นบีนูฮฺตอบด้วยมารยาทของการเป็นนบีว่า : “หมู่ชนของชั้นเอ๋ย ฉันไม่ได้อยู่ใน การหลงผิดแต่ประการใด ในทางตรงข้าม ฉันเป็นรอซูลคนหนึ่งมาจากจากพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลกต่างหาก ฉันได้นำศาสนาของพระผู้อภิบาลของฉันมายังพวกท่าน และฉันแนะนำสิ่งดีแก่พวกท่าน เพราะฉันรู้จากอัลลอฮฺในสิ่งที่พวกท่านไม่รู้” (กุรอาน 7:61 - 62) นบีนูฮฺยังคงเรียกร้องผู้คนของเขาให้เชื่อในอัลลอฮฺ วันแล้ววันเล่า ปีแล้วปีเล่า เขาได้เตือนผู้คนของเขา และเรียกร้องคนเหล่านั้น

ยังอัลลอยท์ทั้งกลางวันกลางคืน ทั้งโดยลับ ๆ และโดยเปิดเผย เขาได้ยกตัวอย่าง อธิบายให้เห็นถึง สัญญาณของอัลลอยท์และแสดงให้เห็นถึงความสามารถของอัลลอยท์ในการสร้างสรรค์ของพระองค์ แต่เมื่อใดก็ตามที่เขาเรียกร้องคนเหล่านั้นมายังอัลลอยท์ พวกเขา ก็จะหนีออกห่างไปจากท่าน เมื่อใดก็ตามที่ท่านขอให้พวกเขาวิงวอนขอการอภัยโทษต่อพระองค์ พวกเขา ก็เอานิ้วอุดหูและหึงงะหงนเกินกว่าที่จะฟัง

อัลลอยท์ได้ทรงเล่าถึงสิ่งที่นบีฮุสัยต้องเผชิญว่า : “เราได้ส่งนุฮฺลงมายังหมู่ชนของเขา (พร้อมกับคำสั่งว่า) ‘จงเตือนผู้คนของเจ้าก่อนที่การลงโทษอันเจ็บปวดจะมาถึงพวกเขา’ เขากล่าวว่า ‘หมู่ชนของฉันเอ๋ย ฉันทคือผู้ตักเตือนที่ซัดแจ้งของพวกท่าน พวกท่านจงเคารพภักดีอัลลอยท์และจงเกรงกลัวพระองค์ และจงเชื่อฉัน อัลลอยท์จะทรงอภัยบาปของพวกท่าน และจะทรงผ่อนผันเวลาให้พวกท่านจนถึงเวลาที่ได้ถูกกำหนดไว้ แท้จริงแล้ว เมื่อถึงเวลาที่อัลลอยท์ที่กำหนดไว้ มันก็ไม่อาจที่จะเลื่อนออกไปได้ ถ้าหากพวกท่านรู้’ นุฮฺวิงวอนว่า ‘ข้าแต่พระผู้อภิบาล ข้าพระองค์ได้เรียกร้องผู้คนของข้าพระองค์ทั้งกลางวันและกลางคืน แต่การเรียกร้องของข้าพระองค์มีแต่ทำให้พวกเขาหลีกหนีมากขึ้น และเมื่อใดก็ตามที่ข้าพระองค์เรียกร้องพวกเขาเพื่อที่พระองค์จะได้ทรงให้อภัยพวกเขา พวกเขา กลับเอานิ้วอุดหูของพวกเขาและเอาผ้าปิดหน้าของพวกเขา และยิ่งดื้อรั้นและแสดงความมโหฬารยิ่ง ดั่งนั้น ข้าพระองค์จึงได้เชิญชวนพวกเขาอย่างเปิดเผย และหยอกพวกเขาต่อหน้าผู้คนและในส่วนตัวข้าพระองค์ได้บอกว่า จงขอการอภัยโทษต่อพระผู้อภิบาลของพวกท่านเถิด แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงอภัย พระองค์จะส่งฝนลงมายังพวกท่านอย่างมากมาย จะทรงเพิ่มพูนทรัพย์สินและลูกหลานแก่พวกท่าน และจะประทานแม่น้ำหลายสายแก่พวกท่าน พวกท่านเป็นอะไรไปที่ไม่คิดถึงศักดิ์ศรีของอัลลอยท์ ทั้ง ๆ ที่พระองค์ได้ทรงสร้างสุเจ้าเป็นชั้นตอน ? พวกท่านไม่เห็นหรือว่าอัลลอยท์ได้ทรงสร้างชั้นฟ้าทั้งเจ็ดเป็นชั้นๆอย่างไร และได้ทรงทำให้ดวงจันทร์ในชั้นฟ้าเหล่านั้นเป็นแสงสว่าง และดวงอาทิตย์เป็นตะเกียง ? และอัลลอยท์ได้ทรงทำให้พวกท่านเติบโตออกมาจากผืนดินในลักษณะที่แปลก หลังจากนั้น พระองค์ก็จะนำพวกท่านกลับมายังแผ่นดินนั้นอีก และจะทรงทำให้พวกท่านฟื้นขึ้นมาจากมันในทันใด และอัลลอยท์ได้ทรงแผ่ขยายแผ่นดินนี้ออกไปตั้งผืนพรมสำหรับพวกท่านเพื่อที่พวกท่านจะได้เดินไปในหนทางต่างๆที่เปิดกว้าง” นุฮฺกล่าวว่า : “ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน พวกเขาไม่เชื่อฟังฉัน และปฏิบัติตามพวกที่ทรัพย์สิน และลูกหลานของพวกเขามีแต่จะทำให้พวกเขาขาดทุนเพิ่มขึ้นเท่านั้น พวกเขาได้วางแผนการใหญ่กันไว้ พวกเขา กล่าวว่า จงอย่าละทิ้งพระเจ้าต่าง ๆ ของพวกท่าน และจงอย่าละทิ้งวัดต์ และสุวาร์ และยะชูซ และยะอู๊ก และนัซร์ พวกเขาได้ทำให้ผู้คนมากมายหลงผิดและทำผู้ทำผิดมีแต่หลงผิดมากขึ้น” เพราะบาปทั้งหลายของพวกเขานั้นเองที่พวกเขาได้จมน้ำตาย และได้ถูกโยนเข้าไปในนรก หลังจากนั้น พวกเขา ก็ไม่พบผู้ช่วยเหลือใด ๆ ที่จะช่วยพวกเขาให้พ้นจากอัลลอยท์ (กุรอาน 71:1 - 25)

นบีฮุสัยยังคงเรียกร้องผู้คนของเขาให้เชื่อในอัลลอยท์เป็นเวลาถึง 950 ปี อัลลอยท์ได้ทรงกล่าวว่า : “และเราได้ส่งนุฮฺไปยังหมู่ชนของเขา และเขาได้อยู่กับพวกเขาเป็นเวลาหนึ่งพันหอยอนห้าสิบปี” (กุรอาน 29:14) แต่ปรากฏว่าคนทุกรุ่นได้เตือนประชากรรุ่นต่อมามีให้เชื่อในนบีฮุสัยและต่อต้านเขา พ่อได้สอนลูกของตัวเองเกี่ยวกับเรื่องของตนเองต่อลือต่อเถียงกับนบีฮุสัย และสั่งลูกของตนให้ปฏิเสธการเรียกร้องของนบีฮุสัย ดั่งนั้น อารมณ์ทางธรรมชาติของคนเหล่านี้จึงปฏิเสธที่จะศรัทธาและปฏิบัติตาม

ความจริง วันหนึ่ง เมื่ออัลลอยได้เปิดเผยให้บีนูฮ์ได้ทราบว่าจะไม่มีใครอีกแล้วที่ศรัทธาและพระองค์ได้ทรงดลใจเขามิให้เสียใจกับคนเหล่านั้น ด้วยเหตุนี้ บีนูฮ์จึงได้วิงวอนต่อพระเจ้าให้ทรงทำลายบรรดาผู้ไม่ศรัทธาเสีย “ถ้าหากพระองค์ทรงปล่อยพวกเขาไว้ พวกเขาจะนำบ่าวของพระองค์ไปสู่การหลงผิด และพวกเขาจะไม่ให้กำเนิดผู้ใด นอกไปจากทำบาปและผู้ปฏิเสธเท่านั้น” (กุรอาน 71:27)

อัลลอยทรงรับคำวิงวอนของบีนูฮ์ หลังจากนั้นพระองค์ทรงตัดสินบรรดาผู้ไม่ศรัทธาเหล่านี้ด้วยการให้น้ำท่วม แต่ก่อนที่พระองค์จะทรงลงโทษ พระองค์ได้สั่งให้บีนูฮ์สร้างเรือลำใหญ่ขึ้นมาด้วยความรู้และคำแนะนำจากพระองค์ และด้วยความช่วยเหลือของบรรดาญาติของเขา อัลลอยได้ทรงบัญชาว่า : “และจงสร้างเรือใหญ่ขึ้นมามลำหนึ่งตามคำบัญชาและตามวะฮีย์ของเรา และจงอย่าเอ่ยขออะไรกับฉันให้แก่บรรดาผู้อธรรม แท้จริง คนพวกนี้จะถูกน้ำท่วมตาย” (กุรอาน 11:37)

บีนูฮ์ได้เลือกสถานที่แห่งหนึ่งนอกเมืองที่ห่างไกลจากทะเล เขาได้ไปเก็บรวบรวมไม้และเครื่องมือมา หลังจากนั้นก็เริ่มทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน เมื่อผู้คนมาเห็นจึงหัวเราะเยาะว่า “บีนูฮ์เอ๋ย ท่านเป็นช่างไม้มากกว่าเป็นนัปีไปแล้วหรือนี่ ? ทำไมท่านจึงได้มาสร้างเรือใหญ่ในสถานที่ที่ห่างไกลจากทะเลอย่างนี้ ? ท่านจะลากมันไปยังทะเล หรือจะให้ลมพัดมันไปให้ท่าน ? บีนูฮ์ได้ตอบว่า “แล้วพวกท่านจะรู้เองว่าใครจะละอายใจและเดือดร้อน” อัลลอยได้ทรงเล่าว่า : “ดังนั้น บีนูฮ์จึงได้เริ่มสร้างเรือ และคราวใดที่พวกหัวหน้าหมู่ชนของเขาผ่านมาเห็น พวกเขาก็จะหัวเราะเยาะ บีนูฮ์ได้กล่าวว่า ‘หัวเราะเยาะเราไปเถิดถ้าพวกท่านต้องการ เราก็กำลังหัวเราะเยาะพวกท่านเช่นกัน เพราะในไม่ช้า พวกท่านจะรู้ว่าใครที่จะได้รับการลงโทษที่ทำให้ต้องอภัยและใครที่จะได้รับการลงโทษอันยาวนานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้’” (กุรอาน 11:38 - 39)

เมื่อเรือถูกสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว บีนูฮ์ก็นำครอบครัวของอัลลอย หลังจากนั้นไม่นาน พระองค์ก็ได้ทรงบอกให้เขาทราบว่าเมื่อน้ำพุ่งออกมาจากเตาที่บ้านของเขาอย่างมหัศจรรย์เมื่อใด นั่นคือสัญญาณการเริ่มต้นของน้ำท่วมซึ่งเป็นสัญญาณสำหรับเขาให้เริ่มทำตามคำบัญชา แล้ววันอันน่าสะพรึงกลัวก็มาถึง เมื่อเตาที่บ้านของบีนูฮ์มีน้ำท่วมทะลักขึ้นมา บีนูฮ์ได้รับไปเปิดเรือและเรียกบรรดาผู้ศรัทธาให้มาที่เรือ นอกจากนั้นแล้ว เขายังได้เอาสัตว์ต่าง ๆ ทั้งตัวผู้และตัวเมียทุกชนิดอย่างละคู่ แม้กระทั่งมดและนกขึ้นเรือไปด้วย เมื่อผู้คนเห็นบีนูฮ์นำสิ่งมีชีวิตเหล่านั้นไปยังเรือ พวกเขาก็หัวเราะด้วยเสียงดังและกล่าวว่า “บีนูฮ์จะต้องบ้าแน่แล้ว เขากำลังจะทำอะไรกับสัตว์เหล่านี้ ?”

อัลลอยทรงเล่าว่า : “จนกระทั่งเมื่อคำบัญชาของเราได้มาถึง และเตาได้มีน้ำพุ่งออกมา เราได้กล่าวว่า ‘จงเอาสัตว์ทุกชนิดอย่างละคู่ขึ้นเรือพร้อมกับคนของเจ้าด้วย ยกเว้นคนที่ได้ถูกพระบัญชากำหนดโทษไว้แล้ว และให้บรรดาผู้ศรัทธาขึ้นเรือด้วย’ แต่ผู้ศรัทธาที่อยู่กับบีนูฮ์มีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น” (กุรอาน 11:40) ภรรยาของบีนูฮ์ไม่ได้เป็นผู้ศรัทธา ดังนั้น นางจึงไม่ไปกับเขา รวมทั้งลูกชายคนหนึ่งของเขา ซึ่งเป็นผู้ไม่ศรัทธา แต่สร้างทำเป็นศรัทธาเมื่ออยู่ต่อหน้าเขา ขณะเดียวกัน ผู้คนส่วนใหญ่ก็เป็นผู้ไม่ศรัทธาและไม่ยอมขึ้นเรือ

นักวิชาการมีความเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับเรื่องจำนวนของคนที่อยู่บนบิรูฮบนเรืออับนุอับบาสกล่าวว่ามีผู้ศรัทธาเพียง 80 คนเท่านั้น ในขณะที่กะอับ อัลอะฮบารุกกล่าวว่ามี 72 คน แต่ก็มีคนอื่น ๆ กล่าวว่ามีผู้ศรัทธาอยู่บนเรือกับบิรูฮเพียง 10 คนเท่านั้น

น้ำได้พุ่งขึ้นมาจากรอยแยกทุกแห่งบนผืนดิน หลังจากนั้นก็มีฝนตกลงมาจากท้องฟ้า ในปริมาณที่ไม่เคยเห็นมาก่อนในโลก น้ำยังคงหลั่งมาจากท้องฟ้าและทะลักขึ้นมาจากรอยแยกของพื้นดินอย่างต่อเนื่องหลายชั่วโมงจนระดับน้ำสูงขึ้น น้ำทะเลและคลื่นก็ทะลักเข้ามาในแผ่นดิน ดังนั้นแผ่นดินภายในจังหวัดสึนลงและผืนมหาสมุทรก็เริ่มแผ่ขยายเพิ่มขึ้นจนท่วมแผ่นดินที่แห้งแล้ง นี่เป็นครั้งแรกที่โลกจมอยู่ใต้น้ำ อัลลอฮ์ได้ทรงเล่าว่า :“นุฮได้กล่าวว่า ‘จงขึ้นมาบนเรือด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ใม่ว่ามันจะแล่นหรือจอดก็ตาม แท้จริง พระผู้อภิบาลของฉันเป็นผู้ทรงอภัยและผู้ทรงเมตตาเสมอ’ ขณะที่เรือกำลังแล่นพาพวกเขาบนคลื่นใหญ่ดุจดั่งภูเขาอยู่นั้น นุฮก็ได้ร้องเรียกลูกชายของเขาซึ่งอยู่ห่างออกไปว่า ‘ลูกเอ๋ย จงขึ้นมาบนเรือลำนี้และจงอย่าอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ปฏิเสธ’ แต่ลูกชายของเขาตอบว่า ‘ฉันจะปีนขึ้นไปบนภูเขาที่จะทำให้ฉันพ้นจากน้ำ นุฮจึงกล่าวว่า ‘วันนี้ไม่มีสิ่งใดที่จะคุ้มครองป้องกันใครให้พ้นจากการลงโทษของอัลลอฮ์ได้ เว้นแต่ผู้ที่พระองค์จะทรงเมตตาเท่านั้น’ ในขณะที่นั่นเอง คลื่นน้ำก็ซัดเข้ามาระหว่างคนทั้งสอง และเขาก็เป็นหนึ่งในหมู่ผู้จมน้ำ และได้มีบัญชาลงมาว่า ‘แผ่นดินเอ๋ย จงกลืนน้ำของเจ้า และฟ้าเอ๋ย จงหยุดหลั่งน้ำฝนเสีย’ ดังนั้น น้ำจึงได้ซึมหายเข้าไปในแผ่นดิน คำบัญชาของพระองค์ได้เสร็จสิ้นแล้ว และเรือก็จอดอยู่บนภูเขาอูดัยดี และได้มีการประกาศว่า ‘ผู้ก่อความอธรรมได้ถูกขจัดออกไปหมดแล้ว’ นุฮได้ร้องเรียนต่อพระผู้อภิบาลของเขา โดยกล่าวว่า ‘ข้าแต่พระผู้อภิบาลของฉัน ลูกชายของฉันเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวของฉัน และสัญญาของพระองค์นั้นเป็นความจริง และพระองค์ทรงเป็นผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดและดีที่สุดในบรรดาผู้ปกครองทั้งหมด’ พระองค์ได้ทรงกล่าวตอบว่า ‘นุฮเอ๋ย แท้จริง เขามีได้เป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวเจ้า ความจริงแล้วเขาเป็นการทำงานที่ไม่ดี ดังนั้น จงอย่าขอสิ่งใดจากฉันในสิ่งที่เจ้าไม่มีความรู้ ฉันขอตัดเตือนเจ้าว่าอย่าได้ปฏิบัติตนเหมือนพวกคนโง่เขลา’ นุฮได้กล่าวว่า ‘พระผู้อภิบาลของฉัน ฉันขอความคุ้มครองต่อพระองค์หากฉันได้ขอพระองค์ไปในสิ่งที่ฉันไม่มีความรู้ เพราะหากพระองค์มิทรงให้อภัยและทรงเมตตาฉัน ฉันก็จะได้รับวามวิบัติอย่างแน่นอน’ ได้มีการกล่าวว่า ‘นุฮเอ๋ย จงลงมา ความสันติและความจำริญจากเราจะมีแก่เจ้าและผู้คนที่อยู่กับเจ้า แต่ยังมีหมู่ชนอื่นที่เราจะประทอนปัจจัยยังชีพแก่พวกเขาซึ่งระยะหนึ่ง แล้วการลงโทษอันเจ็บปวดของเราก็จะมาเยือนพวกเขา’ (กุรอาน 11:41 - 48)

ด้วยคำบัญชาของอัลลอฮ์ ความสงบก็มายังโลก น้ำได้ลดลงและแผ่นดินก็แห้งขึ้นมาอีกครั้งหลังจากที่ได้รับแสงแดดไม่นาน น้ำท่วมได้ชำระแผ่นดินให้สะอาดหมดจดจากบรรดาผู้ปฏิเสธพระเจ้า และผู้สัการบูชาเทพเจ้าอื่นๆไปแล้ว นบิฮุฮได้ปล่อยนกและสัตว์ต่างๆลงจากเรือ สัตว์เหล่านั้นจึงกระจัดกระจายไปทั่วโลก หลังจากนั้น บรรดาผู้ศรัทธาก็ลงจากเรือ นบิฮุฮก็ได้ก้มลงเอาหน้าผากสัมผัสพื้นแผ่นดิน ผู้รอดชีวิตได้จุดไฟและนั่งกันอยู่รอบๆ ขณะที่อยู่บนเรือ การจุดไฟได้เป็นที่ต้องห้ามเพราะเกรงว่าจะทำให้เรือติดไฟได้รับความเสียหาย ดังนั้น ขณะที่อยู่บนเรือในระหว่างน้ำท่วมทุกคนจึงไม่ได้กินอาหารร้อน หลังจากที่ลงเรือมาแล้ว ทุกคนก็ถือศีลอดหนึ่งวันเพื่อเป็นการขอบคุณต่ออัลลอฮ์ คัมภีร์กุรอานไม่ได้บอกเรื่องราวของนบิฮุฮไว้มากนัก เราจึงไม่รู้ว่าเรื่องราวของเขากับผู้คน

ของเขาดำเนินไปอย่างไร ทั้งหมดเท่าที่เรารู้หรือสามารถแน่ใจได้ก็คือ ก่อนเสียชีวิตเขาได้ขอให้ลูกชายของเขาเคารพสักการะอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น หลังจากนั้น เขาก็เสียชีวิตไป

अबดุลลอฮฺ อิบน์อุมร์ อิบน์ลอาศ ได้เล่าว่า ท่านนบีมุฮัมมัดได้กล่าวว่า “เมื่อณบีนุฮฺ ใกล้จะเสียชีวิต เขาได้เตือนลูกชายของเขาว่า ‘ฉันจะให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่เจ้า ของสิ่งให้เจ้า ทำสองสิ่งและเตือนเจ้าในเรื่องสองสิ่งด้วย ฉันขอให้เจ้าเชื่อว่าไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ และเชื่อว่าถ้าชั้นฟ้าทั้งเจ็ดและแผ่นดินทั้งเจ็ดจะถูกนำมาวางบนด้านหนึ่งของตาชั่ง และคำว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ” ถูกเอามาวางบนตาชั่งอีกด้านหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะหนักกว่าสิ่งแรก และฉันขอเตือนเจ้าว่า อย่าได้เอาสิ่งใดมาเป็นหุ้นส่วนกับอัลลอฮฺ และขอเตือนว่าเจ้าอย่าได้โอหัง’” (บันทึกโดยบุคอรีย์)

มีคำบอกเล่ากล่าวว่า หลุมฝังศพของนบีนุฮฺอยู่ในมัสยิดอะฮฺรออมในมักกะฮฺ ในขณะที่บางคำบอกเล่ากล่าวว่า เขาได้ถูกฝังอยู่บะลัคซึ่งเป็นเมืองหนึ่งในอิรัก

เรื่องราวของนบีนุฮฺ

ชาวฮีบ เป็นหมู่ชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่ที่เป็นภูเขาระหว่างเยเมนและโอมานมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว ชาวฮีบเป็นคนที่มึร่างกายใหญ่โตและมีชื่อเสียงในเรื่องงานฝีมือ โดยเฉพาะในเรื่องการสร้างอาคารสูงที่มีหอคอยตระหง่าน ชาวฮีบมีความเหนือกว่าชาติอื่นในเรื่องอำนาจและทรัพย์สิน แต่น่าเสียดายที่สิ่งเหล่านี้ได้ทำให้ชาวฮีบกลายเป็นคนยโสโอหังและโอ้อวดแะอำนาจทางการเมืองของชนกลุ่มนี้อยู่ในมือของผู้ปกครองที่อธรรมต่อคนที่ไม่กล้าจะพูดจาคัดค้าน ชาวฮีบรู้ถึงการมีอยู่ของอัลลอฮฺและก็ได้ปฏิเสธที่จะเคารพสักการะพระองค์ แต่สิ่งที่พวกเขาปฏิเสธก็คือการเคารพสักการะอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น เพราะพวกเขาเคารพสักการะพระเจ้าและรูปปั้นต่าง ๆ ด้วย นี่คือการบาปอย่างหนึ่งซึ่งอัลลอฮ์ไม่ทรงให้อภัย อัลลอฮ์ทรงต้องการที่จะนำทางคนเหล่านี้ ดังนั้น พระองค์จึงทรงให้มีนบีคนหนึ่งในกลุ่มพวกเขา นบีนบีนุฮฺ บุคคลผู้ทรงเกียรติที่ทำหน้าที่ของเขาด้วยความเด็ดเดี่ยวและอดทน อิบน์ญะร็รได้รายงานว่าเขาคือฮูด อิบน์ซาลิก อิบน์อูร์ฟักซันด์ อิบน์ซาม อิบน์ญุฮฺ มีรายงานว่าฮูด เป็นคนในเผ่าที่ถูกเรียกว่าฮีบ อิบน์ญุศ อิบน์ญุ อิบน์ซาม อิบน์ญุฮฺ ซึ่งเป็นชาวอาหรับที่อาศัยอยู่ในอัลอะฮ์กอฟในเยเมน ระหว่างโอมานและฮัตเราะเมาต์ บนแผ่นดินที่เรียกว่าอะฮ์ซุรที่ย่นลงไปทะเล หุบเขาที่อยู่อาศัยของคนเหล่านี้ก็คือมุซึซ บางรายงานอ้างว่าฮูดเป็นบุคคลแรกที่พูดภาษาอาหรับ ในขณะที่บางคำบอกเล่าอ้างว่าญุฮฺเป็นคนแรก แต่ก็มีบางรายงานกล่าวว่าอาดัมเป็นคนแรกที่พูดภาษาอาหรับ

นบีนุฮฺได้ประณามการสักการะรูปปั้น และได้ตักเตือนผู้คนของเขาว่า : “หมู่ชนของฉันเอ๋ย หินที่พวกท่านแกะสลักมากับมือของท่านมีประโยชน์อันใดที่ทำให้พวกท่านสักการะรูปปั้น ? ความจริงแล้ว มันเป็นการดูถูกสติปัญญาของท่านเอง พระเจ้าที่ควรค่าแก่การเคารพสักการะมีเพียงองค์เดียวเท่านั้น นั่นคืออัลลอฮ์ ดังนั้น การเคารพสักการะพระองค์ และพระองค์เท่านั้นเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับพวกท่าน และพระองค์คือผู้ที่จะทำให้ตาย พระองค์จะทรงทำให้พวกท่านมีรูปร่างที่มหัศจรรย์ และประทานความจำเริญแก่พวกท่านมากมาย ดังนั้น จงศรัทธาในพระองค์และอย่าได้ทำเป็นตาบอดต่อความโปรดปรานของพระองค์ มิเช่นนั้นแล้ว พวกท่านจะได้พบชะตากรรมอย่าง

เดียวกับผู้คนของนุฮ” ด้วยการให้เหตุผลเช่นนั้น นปีฮูดหวังที่จะปลุกฝังความศรัทธาขึ้นในหมู่ชนของเขา แต่หมู่ชนของเขากลับไม่ยอมรับศาสนาที่เขานำมา หมู่ชนของเขาได้ถามเขาว่า : “ท่านต้องการที่จะเป็นนายของเราด้วยการเรียกร้องของท่านกระนั้นหรือ ? ท่านต้องการจะได้อะไร ?” นปีฮูดได้พยายามที่จะทำให้คนเหล่านั้นเข้าใจว่าเขาได้รับรางวัลตอบแทนจากอัลลอฮฺ เขาไม่ได้เรียกร้องต้องการสิ่งใดจากพวกเขาออกไปจากต้องการที่จะให้แสงสว่างแห่งสัจธรรม สัมผัสความคิดและหัวใจของพวกเขา

อัลลอฮฺได้ทรงกล่าวว่า : “และยังหมู่ชนชาวฮาด เราได้ส่งฮูดพี่น้องคนหนึ่งของพวกเขา เขาได้กล่าวว่า ‘หมู่ชนของฉันเอ๋ย จงเคารพภักดีอัลลอฮฺ พวกท่านไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮฺ มันมิใช่อื่นใดนอกจากความเท็จที่พวกท่านก่อกำเนิดขึ้นมาเท่านั้น หมู่ชนของฉันเอ๋ย ฉันมิได้เรียกร้องรางวัลตอบแทนใด ๆ สำหรับงานนี้ รางวัลตอบแทนของฉันนั้นอยู่ที่พระองค์ผู้ทรงสร้างฉันขึ้นมา พวกท่านไม่ใช่สามัญสำนึกบ้างหรือ ? หมู่ชนของฉันเอ๋ย จงขอการอภัยโทษจากพระผู้อภิบาลของพวกเขา และจงหันไปหาพระองค์ในการสำนึกผิด และพระองค์จะทรงเปิดประตูแห่งชั้นฟ้าแก่พวกท่าน และจงทรงเพิ่มความแข็งแกร่งให้แก่พวกท่านยิ่งขึ้น และจงอย่าหันไปเป็นผู้กระทำผิด’ พวกเขา กล่าวว่า ‘ฮูดเอ๋ย ท่านยังมีได้นำหลักฐานอันชัดแจ้งใด ๆ มาให้แก่พวกเรา และเราจะไม่ละทิ้งบรรดาเทวรูปบูชาของเราตามที่ท่านบอก และเราก็จะไม่ศรัทธาในท่าน เราอยากจะทำอะไรก็ตามที่ความจริงแล้วเทวรูปของเราบางองค์ได้ สิ่งความชั่วบางอย่างไว้ในตัวท่าน’ ฮูดตอบว่า ‘ฉันขออัลลอฮฺให้ทรงเป็นพยาน และพวกท่านก็ยิ่งเป็นพยานด้วยว่าฉันไม่มีความเกี่ยวข้องกับใด ๆ กับบรรดาเทวรูปบูชาอื่น ๆ ทั้งหลายที่พวกท่านตั้งขึ้นมาเป็นภาคีร่วมกับอัลลอฮฺในความเป็นพระเจ้าของพระองค์ ดังนั้น พวกท่านทั้งหมดจะทำอะไรต่อฉันก็ได้และไม่ต้องผ่อนปรนให้แก่ฉัน แท้จริงฉันไว้วางใจในอัลลอฮฺ ผู้ทรงเป็นพระผู้อภิบาลของฉัน และพระผู้อภิบาลของพวกเขาด้วย ไม่มีสิ่งชีวิตใดที่พระองค์ไม่ได้ทรงยึดดมที่หน้าผากของมันไว้ แท้จริงแล้ว ความเที่ยงตรงคือหนทางแห่งพระผู้อภิบาลของฉัน พวกท่านจะหันหลังให้ก็ได้ถ้าหากพวกท่านปรารถนา ตอนนี้ฉันได้นำศาสนาซึ่งพวกท่านตามวัตถุประสงค์ที่ฉันได้ถูกส่งมาแล้ว พระผู้อภิบาลของฉันจะยกหมู่ชนอื่นขึ้นมาแทนพวกท่านและพวกท่านจะไม่สามารถสร้างความเสียหายใด ๆ ให้แก่พระองค์ได้ แท้จริง พระผู้อภิบาลของฉันทรงดูแลรักษาทุกสรรพสิ่ง” (กุรอาน 11:50 - 57) นปีฮูดได้พยายามที่จะพูดกับพวกเขา และอธิบายให้พวกเขาได้รู้ถึงความโปรดปรานของอัลลอฮฺว่า พระองค์ได้ทรงทำให้พวกเขาเป็นผู้สืบทอดต่อจากนุฮ พระองค์ได้ประทานความเข้มแข็งอำนาจแก่พวกเขา และพระองค์ได้ประทานฝนมาทำให้ผืนดินมีชีวิตสำหรับพวกเขา แต่คนของนปีฮูดมองเห็นว่าตัวเองเป็นผู้ที่เข้มแข็งที่สุดบนแผ่นดิน ดังนั้น พวกเขาจึงกลายเป็นผู้ยโสโอหังและดื้อรั้นมากขึ้น พวกเขาโต้แย้งกับนปีฮูดมากขึ้น พวกเขาถามว่า : “ฮูดเอ๋ย ท่านพูดว่าหลังจากที่เราตายและกลายเป็นดินไปแล้ว เราจะถูกทำให้ฟื้นคืนชีพขึ้นอีกกระนั้นหรือ ?” เขาตอบว่า “ใช่ พวกท่านจะกลับมาอีกครั้งในวันแห่งการตัดสิน และพวกท่านแต่ละคนจะถูกถามเกี่ยวกับสิ่งที่พวกท่านได้ทำไป”

พอกกล่าวจบก็มีเสียงหัวเราะดังไปทั่ว และมีเสียงซุบซิบกันในกลุ่มคนที่ได้ยินว่า “ช่างเป็นเรื่องแปลกจริง ๆ” ทั้งนี้ เนื่องจากพวกเขาเชื่อว่าเมื่อมนุษย์ตายไปแล้วร่างกายของมนุษย์ก็จะอยู่สลายกลายเป็นดินที่ถูกฝุ่นพัดปลิวกระจายไป ดังนั้น จะเป็นไปได้อย่างไรที่ฝุ่นธุลีเหล่านั้นจะกลับมา

รวมกันในสภาพเดิมอีก ? แล้ววันตัดสินมีความสำคัญอย่างไร ? ทำไมคนตายจึงกลับมามีชีวิตอีกครั้งหนึ่ง ? นปีฮูดรับฟังคำถามเหล่านี้ด้วยความอดทน หลังจากนั้นเขาก็อธิบายให้ผู้คนที่รู้ถึงวันแห่งการตัดสินว่า ความเชื่อในวันแห่งการตัดสินเป็นสิ่งจำเป็นต่อความยุติธรรมของอัลลอฮ์ โดยสอนถึงสิ่งเดียวกับที่ทุกคนได้เคยสอน นปีฮูดได้อธิบายว่าความยุติธรรมต้องการให้มีวันแห่งการตัดสิน เพราะความดีไม่ได้ชนะเสมอไปในชีวิต บางครั้งความชั่วก็มีอำนาจเหนือความดี อาชญากรรมเช่นนั้นจะไม่ถูกลงโทษกระนั้นหรือ ? ถ้าหากเราคิดว่าไม่มีวันแห่งการตัดสินแล้ว ความยุติธรรมอันยิ่งใหญ่ก็จะแพร่หลายไปทั่วแผ่นดิน แต่อัลลอฮ์ได้ทรงมิให้ความอธรรมเกิดขึ้นจากพระองค์เองและบ่าวของพระองค์ ดังนั้น การเกิดขึ้นของวันแห่งการตัดสินซึ่งเป็นวันแห่งการชำระบัญชีการกระทำและการตอบแทน หรือการลงโทษสำหรับพวกเขาจึงแสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมของอัลลอฮ์ นปีฮูดได้บอกพวกเขาเกี่ยวกับสิ่งเหล่านี้ พวกเขาฟัง แต่พวกเขาไม่เชื่อ

อัลลอฮ์ได้ทรงบอกให้รู้ถึงท่าทีของผู้คนเหล่านี้ต่อวันแห่งการตัดสินว่า : “บรรดาหัวหน้าหมู่ชนของเขาที่ปฏิเสธศาสน์และปฏิเสธชีวิตในโลกหน้า และผู้ที่เราได้ให้ความเจริญมั่งคั่งในชีวิตโลกนี้แก่เขาได้กล่าวว่า ‘คนผู้นี้ไม่ใช่ใครที่โทษนอกไปจากมนุษย์ธรรมดาเหมือนพวกเจ้า เพราะพวกเขาก็กินเหมือนกับพวกเจ้ากิน และดื่มเหมือนกับพวกเจ้าดื่ม ถ้าหากพวกเจ้ายอมปฏิบัติตามมนุษย์เหมือนอย่างพวกเจ้า พวกเจ้าก็จะเป็นผู้ขาดทุนอย่างแน่นอน อะไรรนะ เขาบอกพวกเจ้าหรือว่าหลังจากที่พวกเจ้าตายกลายเป็นผุยผงและเป็นกระดูกไปแล้ว พวกเขาจะถูกนำออกมาอีกครั้งหนึ่ง ? เป็นไปไม่ได้ เป็นไปไม่ได้ในเรื่องที่พวกเจ้าถูกขู่ไว้ ไม่มีชีวิตอื่นใดอีกแล้วนอกจากชีวิตแห่งโลกนี้ เราจะอยู่ที่นี้และตายที่นี้และเราจะไม่ถูกทำให้ฟื้นขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง คนผู้นี้เป็นแค่เพียงคนโกหกที่กำลังสร้างเรื่องเท็จขึ้นมาในนามของอัลลอฮ์’ (กุรอาน 23:33 - 38) พวกหัวหน้าหมู่ชนของนปีฮูดได้ถามว่า : “มันไม่แปลกหรือที่อัลลอฮ์ทรงเลือกใครคนหนึ่งหมู่พวกเราให้มานำศาสน์ของพระองค์ ?” นปีฮูดได้ตอบว่า “มันจะแปลกอะไรกัน ? อัลลอฮ์ทรงต้องการที่จะนำทางพวกท่านไปสู่หนทางชีวิตที่ถูกต้อง ดังนั้น พระองค์จึงได้ส่งฉันมาตักเตือนพวกท่าน นำทว่มในสมัยของนุฮ และเรื่องราวของเขาก็เกิดขึ้นมาไม่ห่างไกลจากพวกท่าน ดังนั้น จงอย่าลืมนสิ่งที่ได้เกิดขึ้น บรรดาผู้ไม่ศรัทธาได้ถูกทำลายไปแล้ว ไม่ว่าพวกเขาจะเข้มแข็งอย่างไรก็ตาม” “ใครที่จะมาทำลายเรา ฮูด ?” พวกหัวหน้าถาม “อัลลอฮ์” นปีฮูดตอบ บรรดาผู้ไม่ศรัทธาในหมู่ชนของเขาได้ตอบว่า “เทพเจ้าของเราจะช่วยให้เราปลอดภัย” นปีฮูดได้อธิบายให้คนเหล่านั้นได้ทราบว่าเทพเจ้าที่พวกเขาเคารพสักการะบูชานั้นคือเหตุผลที่จะทำให้พวกเขาถูกทำลาย อัลลอฮ์เท่านั้นที่จะช่วยเหลือผู้คน ไม่มีอำนาจใดบนหน้าแผ่นดินนี้ที่ยังคุณหรือให้โทษแก่ผู้ใดได้ ความขัดแย้งระหว่างนปีฮูดกับคนของเขายังคงดำเนินต่อไป หลายปีผ่านไปหมู่ชนเหล่านั้นก็ยิ่งมีความโอหังมากขึ้น ต้อรันมากขึ้น กดขี่ข่มเหงมากขึ้นและฝ่าฝืนต่อคำสอนของนปีฮูดมากขึ้น ยิ่งไปกว่านั้นพวกเขายังเริ่มกล่าวหานปีฮูดว่าเป็นคนบ้าด้วย วันหนึ่ง พวกเขาได้บอกฮูดว่า “ตอนนี้ เราเข้าใจความลับที่ทำให้ท่านเป็นบ้าแล้ว พวกท่านดูถูกเทพเจ้าของเรา ดังนั้น เทพเจ้าเหล่านั้นจึงทำร้ายท่าน นั่นคือเหตุผลที่ว่าทำไมท่านถึงได้เสียสติ”

อัลลอฮ์ได้ทรงเปิดเผยไว้ในคัมภีร์กุรอานว่า : “พวกเขากล่าวว่า ‘ฮูดเอ๋ย ท่านยังมีได้นำหลักฐานอันชัดแจ้งใดๆมาให้แก่เรา และเราก็จะไม่ละทิ้งบรรดาเทวรูปของเราตามที่ท่านบอก และเราก็จะไม่ศรัทธาในท่าน เราอยากจะบอกว่า ความจริงแล้ว เทวรูปของเราบางองค์ได้สิ่งความชั่ว

บางอย่างไว้ในตัวท่าน” (กุดรอ่าน 11:53 - 54) นปีสูดต้องหันกลับมาถึงการท้าทายของพวกเขา เหล่านั้น เขาไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากการกลับไปยังอัลลอฮ์ ไม่มีทางเลือกอื่นนอกจากยื่นคำขาดที่เป็นการชู้ไว้ เขาได้ประกาศว่า : “ฉันขออัลลอฮ์ให้ทรงเป็นพยาน และพวกท่านก็ยังคงเป็นพยานด้วยว่า ฉันไม่มีความเกี่ยวข้องกับใดๆกับบรรดาเทวรูปบูชาอื่น ๆ ทั้งหลายที่พวกท่านตั้งขึ้นมาเป็นภาคีร่วมกับอัลลอฮ์ในความเป็นพระเจ้าของพระองค์ ดังนั้น พวกท่านทั้งหมดจะทำอะไรต่อฉันก็ได้และไม่ต้องผ่อนปรนให้แก่ฉัน แท้จริงฉันไว้วางใจในอัลลอฮ์ ผู้ทรงเป็นพระผู้อภิบาลของฉัน และพระผู้อภิบาลของพวกท่านด้วย ไม่มีสิ่งชีวิตใดที่พระองค์ไม่ได้ทรงยึดผมที่หน้าผากของมันไว้ แท้จริงแล้ว ความเที่ยงตรงคือหนทางแห่งพระผู้อภิบาลของฉัน พวกท่านจะหันหลังให้ก็ได้ถ้าหากพวกท่านปรารถนา ตอนนี้ฉันได้นำศาสนมายังพวกท่านตามวัตถุประสงค์ที่ฉันได้ถูกส่งมาแล้ว พระผู้อภิบาลของฉันจะยกหมู่ชนอื่นขึ้นมาแทนพวกท่านและพวกท่านจะไม่สามารถสร้างความเสียหายใดๆให้แก่พระองค์ได้ แท้จริง พระผู้อภิบาลของฉันทรงดูแลรักษาทุกสรรพสิ่ง” (กุดรอ่าน 11:54 - 57)

ดังนั้น นปีสูดจึงได้ตำหนิคนเหล่านั้นและสิ่งที่คนเหล่านั้นสักการบูชา นปีสูดยืนยันว่าเขาขึ้นอยู่กับอัลลอฮ์ ผู้ทรงสร้างเขาขึ้นมา เขาตระหนักว่าการลงโทษจะเกิดขึ้นกับบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธาในหมู่ชนของเขา มันเป็นหนึ่งในกฎของชีวิต อัลลอฮ์จะทรงลงโทษผู้ไม่ศรัทธาไม่ว่าจะรวยยิ่งใหญหรือเผด็จการแค่ไหนก็ตาม นปีสูดและคนของเขาไม่เคยคำนึงถึงคุณค่าสัญญาของอัลลอฮ์ ไม่นานนักความแห้งแล้งแพร่ระบาดไปทั่วแผ่นดินเพราะท้องฟ้าไม่ส่งฝนลงมา ดวงอาทิตย์ก็ส่องแสงแรงกล้าเผาไหม้ผืนทะเลทรายจนดูเหมือนกับจานไฟที่วางไว้อยู่บนหัวของผู้คน คนของสูดรีบมาหาเขาพร้อมกับถามว่า “ความแห้งแล้งนี้คืออะไร สูด ?” นปีสูดได้ตอบว่า “อัลลอฮ์ทรงกริ้วพวกท่าน ถ้าหากพวกท่านศรัทธาในพระองค์ พระองค์ก็จะทรงรับพวกท่านและฝนก็จะตกลงมา และพวกท่านก็จะกลายเป็นผู้มีความเข้มแข็งยิ่งกว่าเก่า” พวกเขาหัวเราะเยาะนปีสูดและกลับดื้อรั้น เย้ยหยันและดันทุรังในความไม่ศรัทธายิ่งขึ้น ขณะเดียวกัน ความแห้งแล้งก็มากขึ้นจนต้นไม้ทั้งหลายได้แห้งเหี่ยวตายแล้ววันหนึ่งก็มาถึงเมื่อท้องฟ้าเต็มไปด้วยเมฆหนาทึบ หมู่ชนของนปีสูดต่างดีใจและพากันออกมาร้องแสดงความยินดีว่า “นั่นเป็นเมฆที่นำฝนมาให้เรา” แต่สภาวะอากาศได้เปลี่ยนไปอย่างทันทีทันใดจากความแห้งแล้งที่ร้อนระอุกลายเป็นความหนาวเหน็บพร้อมกับลมที่กรรโชกใส่ทุกสิ่งจนสิ้นหวั่นไหวไม่ว่าจะเป็นต้นไม้, พืช, กระจง, ผู้ชายและผู้หญิง ลมยิ่งพัดรุนแรงยิ่งขึ้นทั้งวันทั้งคืนเป็นเวลาหลายวัน

ดังนั้น หมู่ชนของนปีสูดจึงเริ่มที่จะหนี พวกเขาวิ่งไปที่กระจงเพื่อหลบพายุ แต่พายุนี้รุนแรงจนกระจงพวกเขาปลิวว่อน พวกเขาจึงเอาผ้ามาคลุมกายเพื่อป้องกัน แต่ลมพายุยังคงพัดแรงยิ่งขึ้นจนเหมือนกับแส้ที่พัดลงไปบนเสื้อผ้าและผิวหนังของพวกเขา มันแทรกเข้าไปทุกร่องรูของร่างกายและทำลายทุกสิ่งในร่างกายของมนุษย์ พายุพัดกระหน่ำเช่นนี้เป็นเวลา 8 วัน กับ 7 คืน

อัลลอฮ์ได้ทรงเล่าเรื่องนี้ไว้ว่า : “ครั้นเมื่อพวกเขาเห็นเมฆดำเคลื่อนเข้ามายังหุบเขาของพวกเขา พวกเขาก็กล่าวว่า ‘นี่คือเมฆที่กำลังจะนำฝนมาให้เรา’ เปล่าเลย แต่นี่เป็นสิ่งที่เจ้าเร่งเร้าที่จะให้เกิดขึ้นต่างหาก นี่คือนมพายุที่กำลังนำการลงโทษอันเจ็บปวดมา มันจะทำลายทุกสิ่งตามคำบัญชาของพระผู้อภิบาลของมัน หลังจากนั้น มันก็จะไม่มีอะไรหลงเหลือให้เห็นนอกไปจากสถานที่พักอันว่างเปล่าของพวกเรา นั่นแหละที่เราตอบแทนผู้ทำความผิด” (กุดรอ่าน 46:24 - 25) หลังจากนั้น อัลลอฮ์ก็ได้ทรง

กล่าวว่า : “ส่วนพวกฮาดันนั้นถูกทำลายโดยพายุรุนแรงโหมกระหน่ำ อัลลอฮ์ได้ทรงทำให้มันพัดกระหน่ำใส่พวกเขาเป็นเวลาเจ็ดคืนแปดวันต่อเนื่องกัน ซึ่งเจ้าก็จะได้พวกเขาอนตายเกลื่อนกลาดเหมือนกับลำต้นอินทผาลัมกลวง” (กุรอาน 69:6 - 7)

พายุร้ายได้พัดกระหน่ำโดยไม่หยุด จนกระทั่งบริเวณนั้นทั้งหมดได้ถูกทำลายจนราบ และคนชั่วได้ถูกทรายดูดกลืนจมหายไป คงเหลือแต่ต้นปฐูตและผู้เชื่อฟังเขาเท่านั้นที่ไม่ได้รับอันตราย หลังจากนั้น พวกเขาก็ได้อพยพไปยังฮัตเราะเมาต์และอาศัยอยู่ที่นั่นอย่างสงบด้วยการเคารพสักการะอัลลอฮ์พระเจ้าที่แท้จริงของพวกเขา

เรื่องราวของนบีลู่ฏ (โลก)

นบิอบรอฮีมได้ออกจากอียิปต์พร้อมกับลู่ฏหลานชาย ซึ่งต่อมาได้เดินทางต่อไปยังเมืองสะคุม (ไซดอม) ที่อยู่ฝั่งตะวันตกของทะเลทราย เมืองนี้เต็มไปด้วยความชั่วช้า ผู้คนในเมืองคอยดักปล้นอยู่ตามข้างทางและฆ่านักเดินทาง ความชั่วอีกอย่างหนึ่งที่เป็นเรื่องปกติของคนในเมืองนี้ก็คือ การที่ผู้ชายมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายด้วยกันแทนที่จะมีความสัมพันธ์กับผู้หญิงการกระทำอันเลวทรามผิดธรรมชาตินี้ต่อมาได้รู้จักกันในนาม “ รักร่วมเพศ ” (โซโดมี ตามชื่อเมือง) และเป็นการกระทำกันอย่างเปิดเผยโดยไม่มี ความละอาย ในช่วงเวลาที่อาชญากรรมความชั่วและบาปประเภทนี้กำลังแพร่หลายนี้เองที่อัลลอฮ์ได้ตั้งใจให้ลู่ฏเรียกร้องผู้คนให้ละทิ้งพฤติกรรมอันน่าขยะแขยงดังกล่าวของพวกเขา แต่ชาวเมืองได้จมดิ่งอยู่กับศีลธรรมจนพวกเขาไม่ยอมฟังยอมฟังคำเรียกร้องของนบิ ลู่ฏ พวกเขาปฏิเสธที่จะฟัง แม้นบิ ลู่ฏจะเตือนพวกเขาถึงการลงโทษของอัลลอฮ์ก็ตาม ไม่เพียงแต่เท่านั้น พวกเขายังขู่ที่จะขับไล่เขาออกนอกเมืองด้วยถ้าหากเขายังขึ้นเผยแพร่ออยู่ต่อไป

อัลลอฮ์ได้ทรงเปิดเผยให้เราทราบว่า หมู่ชนของนบิ ลู่ฏ ก็ปฏิเสธบรรดารอซูล จนถึงเมื่อตอนที่น้องคนหนึ่งของเขาคือลู่ฏได้กล่าวแก่พวกเขาว่า พวกท่านไม่กลัวหรือ ? แท้จริงฉันเป็นรอซูลคนหนึ่งซึ่งอัสสัตย์ไว้ใจได้ยังพวกท่าน ดังนั้น จงเกรงกลัวอัลลอฮ์และจงเชื่อฟังฉัน ฉันมิได้ขอสิ่งตอบแทนใดๆจากพวกท่านในการทำหน้าที่นี้ เพราะรางวัลของฉันอยู่ที่พระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก พวกท่านเข้าหาผู้ชายจากที่มีอยู่ในโลกนี้ทั้งหมดและสิ่งที่พระผู้อภิบาลของท่านได้สร้างขึ้นมาให้เป็นภรรยาของพวกท่านกระนั้นหรือ ? พวกท่านนี้เป็นผู้ฝ่าฝืนขอบเขตทุกอย่าง พวกเขากล่าวว่า นี่ ลู่ฏ ถ้าท่านไม่หยุดท่านจะถูกรวมอยู่กับพวกที่จะถูกขับไล่ออกไปจากเมืองของพวกเรา เขากล่าวว่า “ฉันขยะแขยงการกระทำของพวกท่านจริงๆ ข้าแต่พระผู้อภิบาลโปรดทรงช่วยฉันและคนของฉันให้พ้นจากความชั่วที่คนพวกนี้ได้กระทำด้วยเถอะ” แล้วเราก็ได้ช่วยเขาและคนของเขาทั้งหมดให้ปลอดภัย ยกเว้นหญิงแก่คนหนึ่งที่ยังคงอยู่ข้างหลัง (กุรอาน 26: 160 – 171)

การกระทำของผู้คนทำให้นบิ ลู่ฏรู้สึกเสียใจมากคำเล่าลือถึงความเลวร้ายของชาวเมืองนี้ แพร่ไปทั่วแผ่นดินในขณะที่ยังลู่ฏได้ต่อสู้กับชาวเมืองหลายปีผ่านไปนบิ ลู่ฏ ยังคงปฏิบัติภารกิจของเขาแต่ก็ไม่เกิดผลใด ๆ ไม่มีใครตอบสนองคำเรียกร้องของเขาและเชื่อเขา ยกเว้นสมาชิกบางคนในครอบครัวของเขาเท่านั้น แม้แต่ภรรยาของเขาก็ยังเป็นปฏิเสธ

อัลลอฮ์ได้ทรงประกาศว่า : อัลลอฮ์ทรงยกเอาภรรยาของนุฮ์และลูฏขึ้นมาเป็นตัวอย่างสำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธ พวกนางแต่งงานกับบ่าวผู้ตั้งงามทั้งสองของเรา แต่นางทั้งสองได้ทรยศต่อสามีของนาง และเขาทั้งสองไม่สามารถช่วยนางจากอัลลอฮ์ได้ ทั้งสองถูกกล่าวหาว่า “ จงเข้าไปในไฟนรกพร้อมกับคนอื่นๆที่จะเข้าไปในนั้นเถอะ ” (กุรอาน : 66:10)

ถ้าหากว่าบ้านคือสถานที่ที่สะดวกสบายและเป็นสถานที่พักผ่อน นบีลูฏก็ไม่พบอะไรในบ้านของเขาเลย เพราะเขาต้องทนทุกข์ทั้งภายในบ้านและนอกบ้านของเขาชีวิตของเขายังคงถูกทรมานและเจ็บปวดอย่างมาก แต่เขาก็คงอดทนและมั่งคั่งต่อคนของเขา หลายปีผ่านไปโดยที่ไม่มีใครเชื่อเขา ไม่เพียงแต่เท่านั้น พวกเขายังดูถูกคำสอนของเขาและถากถางทำลายเขาด้วยว่า “ จงนำเอาการลงโทษของอัลลอฮ์ มาสิ ถ้าหากท่านพูดจริง ” (กุรอาน 29 : 20)

ด้วยความสิ้นหวัง นบีลูฏจึงได้วิงวอนต่ออัลลอฮ์.ให้ประทานชัยชนะแก่เขาและให้พระองค์ทำลายความเสื่อมเสียให้หมดสิ้น ดังนั้น มลาอิกะฮ์.จึงได้ออกจากบ้านของนบีอิบรอฮีมและมุ่งหน้าสู่เมืองโซดอม พวกเขามาถึงกำแพงเมืองในตอนเย็น คนแรกที่มองเห็นมลาอิกะฮ์.ในร่างมนุษย์ทั้งสามคือลูกสาวของนบีลูฏที่กำลังนั่งต้มน้ำอยู่ข้างแม่น้ำ เมื่อเธอเงยหน้าขึ้นมาเห็นคนทั้งสาม เธอต้องตกตะลึงเพราะเธอไม่เคยเห็นคนที่มีรูปร่างหน้าตาดีอย่างนี้มาก่อนบนโลก หนึ่งในชายทั้งสามได้ถามเธอว่า “สาวน้อย มีที่พักสักแห่งไหม?” ด้วยการรู้สึกใจคอของคนเมือง เธอได้ตอบว่า “จงอยู่ที่นี้ก่อนและจงอย่าเข้าเมืองจนกว่าฉันจะบอกให้พ่อของฉันได้รู้แล้วกลับมา” หลังจากนั้น เธอก็ทิ้งเหยือกน้ำไว้และรีบวิ่งกลับไปบ้านทันที พ่อ เธอตะโกนร้องเสียงดัง มีชายสามหนุ่มสามคนต้องการพบพ่อที่ประตูเมือง ฉันไม่เคยเห็นหน้าของพวกเขามาก่อนเลย ด้วยความรู้สึกวิตก นบีลูฏรีบวิ่งไปยังผู้มาเยือน เขาได้ถามคนเหล่านั้นว่ามาจากไหนและจะไปไหน พวกเขาไม่ตอบคำถามของนบีลูฏ แต่กลับถามว่าเขาจะต้อนรับพวกเขาได้ไหม นบีลูฏได้เริ่มพูดกับพวกเขาและพยายามเน้นให้พวกเขาได้รู้ถึงลักษณะนิสัยของผู้คนของเขา นบีลูฏรู้สึกไม่สบายใจเป็นอย่างมาก เขาต้องการที่จะทำให้แขกของเขาเชื่อในสิ่งที่เขาพูดว่าอย่าได้เข้าไปค้างคืนที่นั่นโดยไม่ได้รับคนเหล่านั้น แต่ขณะเดียวกันเขาก็ต้องการที่จะให้การต้อนรับแขกแปลกหน้าด้วยความอบอุ่นตามที่ควรจะต้องให้แก่ผู้มาเยือนแต่ความพยายามของเขาก็ไม่สามารถทำให้แขกของเขาเข้าใจถึงสถานการณ์อันน่ากลัวได้ ในที่สุดเขาก็ขอร้องให้แขกของเขาค่อยจนกระทั่งถึงเวลากลางคืนเสียก่อนเพราะจะได้ไม่มีใครเห็นพวกเขา

เมื่อถึงเวลากลางคืน นบีลูฏก็นำแขกของเขาไปยังบ้านของเขา ตอนนั้นไม่มีใครรู้ว่าพวกเขาอยู่ที่นั่น อย่างไรก็ตาม เมื่อภรรยาของนบีลูฏเห็นคนเหล่านั้น นางก็แอบออกจากบ้านอย่างเงียบ ๆ โดยที่ไม่มีใครสังเกตเห็น นางรีบไปหาคนของนางอย่างรวดเร็ว พร้อมกับบอกข่าวเรื่องของคนแปลกหน้า ไม่นานนัก ข่าวนั้นก็แพร่ออกไปเหมือนกับไฟไหม้ป่า ผู้คนได้รับมายังบ้านของนบีลูฏด้วยความตื่นเต้น นบีลูฏประหลาดใจเป็นอย่างมากที่ผู้คนรู้ถึงเรื่องแขกของเขาและเขาแปลกใจว่าใครเป็นคนที่บอกคนเหล่านั้นในที่สุด เมื่อเขาไม่เห็นภรรยาของเขาอยู่ในบ้าน เขาก็รู้สึกขุ่นตันที่และมันทำให้เขารู้สึกเศร้าใจมากยิ่งขึ้น

เมื่อนบีลูฏเห็นฝูงชนเข้ามาใกล้บ้านของเขา เขาได้ปิดประตู แต่ผู้คนก็ยังคงทុบประตูอยู่ เขาอ้อนวอนผู้คนให้ปล่อยผู้มาเยือนไว้ตามลำพังและให้เกรงกลัวการลงโทษของอัลลอฮ์ เขาบอก

ผู้คนที่เหล่านั้นให้กลับไปเสพสุขกับภรรยาของพวกเขาเพราะนั่นเป็นสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงอนุมัติ ผู้คนของนบีลู่ญได้ค่อยอยู่จนกระทั่งเขาพูดจบ แต่เมื่อเขาพูดจบแล้ว ผู้คนทั้งหลายก็หัวเราะกันอย่างสนุกสนานด้วยความมัวเมาในตัณหาจนตาบอด พวกเขาฟังประตูเข้ามา นบีลู่ญรู้สึกโกรธมาก แต่เขาก็ไม่มีกำลังที่จะไปต่อต้านคนที่รุนแรงเหล่านี้ เขาไม่สามารถป้องกันการลวงละเมิดตอนแขกของเขา แต่เขาก็ยังคงยืนหยัดขอร้องฝูงชนอยู่ตลอดไป

ในช่วงเวลาอันน่ากลัวนั้น เขาอยากที่จะมีพลังผลักผู้คนออกไปจากแขกของเขา เมื่อแขกของนบีลู่ญเห็นเขาช่วยตัวเองไม่ได้ พวกเขาจึงได้กล่าวว่าไม่ต้องกังวลหรือตกใจ “ลู่ญ” เพราะเรามาลาอิกะฮ์ และพวกเขาเหล่านี้จะทำร้ายท่านไม่ได้ เมื่อได้ยินเช่นนั้นผู้คนก็ตกใจกลัวและหนีออกไปจากบ้านของนบีลู่ญพร้อมกับคำขู่อฆาต มาลาอิกะฮ์ได้เตือน นบีลู่ญให้ออกจากบ้านให้ออกจากบ้านของเขาก่อนที่ดวงอาทิตย์จะขึ้นและให้นำคนในครอบครัวของเขาทั้งหมดไปด้วยยกเว้นภรรยาของเขา

อัลลอฮ์ได้ออกคำสั่งมาแล้วว่าเมืองโซดอมจะต้องถูกทำลาย ดังนั้นแผ่นดินไหวจึงเกิดขึ้นทำให้เมืองโซดอมต้องสิ้นสະเทือกเหมือนกับมีอำนาจอันทรงพลังยกเมืองทั้งเมืองขึ้นและยกมันลงอย่างแรง ในคราวเดียว หลังจากนั้นพายุหินก็ตกลงมาบนเมือง ทุกคนและทุกสิ่งได้ถูกทำลายรวมทั้งภรรยาของนบีลู่ญด้วย อัลลอฮ์ได้ทรงเล่าเรื่องนี้ให้เราได้ทราบ “และจะบอกพวกเขาถึงเรื่องราวของแขกของอิบรอฮีมเมื่อพวกเขาได้มายังเขา” พวกเขาได้กล่าว “สันติจงมีแด่ท่าน” แต่เขาได้ตอบว่า “เรากลัวพวกท่าน” พวกเขาจึงกล่าวว่า “จงอย่ากลัวเราเลยเราจะแจ้งข่าวดีแก่ท่านถึงเรื่องเด็กที่มีความฉลาดหลักแหลมคนหนึ่ง” อิบรอฮีมกล่าวว่า “พวกท่านมาบอกข่าวดีว่าฉันจะมีลูกในตอนที่ยังอยู่ในวัยชราอย่างนี้กระนั้นหรือ ? ข่าวดีอะไรที่พวกท่านบอกฉัน เราจะแจ้งข่าวดีแก่ท่านจริงๆ ดังนั้น ท่านจงอย่าเป็นผู้สิ้นหวัง”

อิบรอฮีมได้ตอบว่า “จะมีแต่ก็หลงผิดเท่านั้นที่สิ้นหวังในความเมตตาของพระเจ้าผู้อภิบาลของเขา” แล้วเขาถามพวกเขาว่า “พวกท่านได้ถูกส่งมาด้วยเหตุผลอันใดหรือ ?” พวกเขา กล่าวว่า “เราถูกส่งมายังหมู่ชนผู้ผู้ทำผิด ยกเว้นครอบครัวของลู่ญ เราจะช่วยพวกเขาทั้งหมด ยกเว้นภรรยาของเขาที่ถูกกำหนดไว้แล้วว่าจะอยู่กับบรรดาผู้ที่อยู่ข้างหลัง” หลังจากนั้น เมื่อบรรดาทูตเหล่านี้ได้มายังบ้านของลู่ญ เขากล่าวว่า “พวกท่านดูเหมือนคนแปลกหน้า” พวกเขา กล่าวว่า “มิได้เรามาหาท่านด้วยเรื่องที่คุณเหล่านี้สงสัย เราขอบอกความจริงแก่ท่านว่าเรามาหาท่านพร้อมกับความจริง (ข่าวการทำลายชนชาติของท่าน) ดังนั้นท่านกับครอบครัวของท่านจงเดินทางออกไปในยามสุดท้ายของกลางคืนและตัวท่านเองควรจะทำตามหลักพวกเขา และจงอย่าให้ใครในหมู่พวกท่านหันกลับมามองข้างหลัง แต่จงมุ่งตรงไปตามที่พวกท่านถูกบัญชา” และเราจะแจ้งเขาถึงคำบัญชาของเราว่าพวกเขาจะถูกทำลายอย่างเด็ดขาดภายในยามเช้านี้ และชาวเมืองได้วิ่งกรูกันอย่างสนุกสนานยังบ้านของลู่ญ เขากล่าวว่า “คนเหล่านี้คือแขกของฉัน ดังนั้น ขอจงอย่าทำให้ฉันเสียเกียรติเลย จงเกรงกลัวอัลลอฮ์ และจงอย่าทำให้ฉันอับอายขายหน้า” พวกเขาตอบว่า “ เราไม่ได้ห้ามท่านต้อนรับ (หรือคุ้มครอง) คนแปลกหน้าจากเรามีใช่หรือ ?” ลู่ญกล่าวว่า “นี่ (ผู้หญิงในชาติ) คือลูกสาวของฉัน (ที่จะแต่งงานได้อย่างถูกต้อง) ถ้าหากท่านต้องการ “ขอสาบานด้วยชีวิตของเจ้า (โอ้ นูฮ์) ในเวลานั้น

พวกเขาตกอยู่ในอันตรายต่ออย่างหน้ามีดตามัว ในที่สุด การระเบิดอย่างรุนแรงก็เกิดขึ้นแก่พวกเขาในยามเช้า เราได้พลิกเมื่อนั้นคว่ำลงและได้กระหน่ำพวกเขาด้วยหินเผาที่ตกมาดุจห่าฝน ทำจริง ในเรื่องราวนี้มีสัญญาณหลายอย่างแก่คนที่มีความเข้าใจ และดินแดนที่ถูกทำลายนั้นก็ยังคงมีอยู่บนเส้นทางสัญจร (จากมักกะฮ์ถึงซีเรีย) แท้จริงนั้นมีสัญญาณสำหรับบรรดาผู้ศรัทธา ” (กุรอาน 15-77) อัลลอฮ์ได้ทรงกล่าวว่า “ แล้วเราก็จะช่วยเขาและคนของเขาทั้งหมดให้ปลอดภัย ยกเว้นหญิงแก่คนหนึ่งที่อยู่ในหมู่ผู้อยู่ข้างหลัง หลังจากนั้นเราก็ได้ทำลายคนอื่นที่เหลือทั้งหมด และเราได้ให้ฝนอันน่าสะพรึงกลัวตกลงมายังหมู่คนที่ตักเตือน แท้จริง ในนั้นมีสัญญาณหนึ่ง แต่พวกเขาส่วนใหญ่ไม่ศรัทธา และแท้จริงพระผู้อภิบาลของเจ้าเป็นผู้ทรงอำนาจผู้ทรงเมตตาเสมอ ” (กุรอาน 26 : 170- 175) ผู้คนของนบีลูฏได้ถูกทำลายหลายจบไปแล้ว เมืองและชื่อของพวกเขาได้ถูกลบออกไปจากแผ่นดิน และพวกเขาถูกทำให้สูญสิ้นไปจากความทรงจำ

หลังจากนั้น นบีลูฏได้ไปหานบีมุฮัมมัด และเมื่อเขาได้เล่าเรื่องราวของคนของเขาให้นบีมุฮัมมัด และเมื่อเขาได้เล่าเรื่องราวของคนของเขาให้นบีมุฮัมมัดฟัง เขาก็แปลกใจที่นบีมุฮัมมัดรู้เรื่องนี้แล้ว แต่อย่างไรก็ตามนบีลูฏก็ยังคงเชิญชวนผู้คนไปสู่อัลลอฮ์เหมือนกันนบีมุฮัมมัดผู้อดทน ผู้ที่หันไปหาอัลลอฮ์ด้วยการขอภัย และทั้งสองคนยังคงยึดมั่นในภารกิจของพวกเขาไปต่อไป

เรื่องราวของบรรดานบี บรรจง บินกาซัน (แปล)

ครั้งที่ 6

ชื่อกิจกรรม

ปัจฉิมนิเทศ

วัน/เวลา/สถานที่

วันอาทิตย์ที่ 25 กันยายน 2559 เวลา 21.00-22.00 น.

ณ. บ้านแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์แสดงความคิดเห็น และประเมินผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา

2. เพื่อให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์ได้ร่วมสรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับตัวในกิจกรรมและการนำไปใช้ประโยชน์

ผู้ดำเนินการ ผู้วิจัย และแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ผู้วิจัยให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์และแกนนำเยาวชนนั่งเป็นวงกลมและหันหน้าเข้าหากัน

2. แกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์กล่าวขอความคุ้มครองต่อพระองค์ให้พ้นจากมารร้ายที่ถูกสาปแช่ง และอ่านซูเราะห์อัล - ฟาติฮะห์พร้อมกัน

3. ผู้วิจัยสอบถามความรู้สึกของเยาวชนไทยมุสลิมะห์และแกนนำเยาวชนไทยมุสลิมะห์หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา

4. ผู้วิจัยให้เยาวชนไทยมุสลิมะห์สรุปประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา

5. ผู้วิจัยให้นักศึกษาทำการประเมินการปรับตัวหลังจากการเข้าร่วมเข้ากิจกรรมกลุ่มศึกษา

6. ผู้วิจัยกล่าวคำขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมเข้ากิจกรรมกลุ่มศึกษาและกล่าวปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา

7. ปิดกิจกรรมกลุ่มศึกษา โดยการอ่านซูเราะห์ อัล- อัสรี พร้อมกัน

ภาคผนวก ค.
การตีพิมพ์เผยแพร่และการประชุมวิชาการ

Causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslim youth in Ban Kha Ling Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province

Humairo Deemuleh; Graduate student, Master of Arts in Human and Social Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus; Email: humairo20020@gmail.com

Kasetchai Laeheem; Associate Professor, Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus; Email: lkasetchai@yahoo.com

Abstract

The objective of this study was to investigate causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslim youth in Ban Kha Ling Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. Data were collected through in-depth interviews with religious leaders, Thai Muslim youth, and parents totaling 13 informants. The data were analyzed using the content to write descriptions of phenomena that covered the designated analysis.

The results of the study indicated that there were six important causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslim youths in Ban Phithen Community, Thung Yang Daeng District, Pattani Province as follows. 1) Family background, 2) Drug addiction, 3) Lack of knowledge in Islamic ethics, 4) Socialization, 5) Influence of the media and technology, and 6) Peer pressure.

Keywords: Lack of Islamic ethics, adherence to faith, Thai Muslim youth, youth's Islamic ethics

Introduction

Scientific and technological advancements as well as information and communications developments are all important factors causing economic, social and other changes that enable humans to rapidly receive information and to perceive foreign cultures that come with the media. Foreign cultures seen in television programs, books, the Internet or society online can have influence on youths and can cause various social problems (Asisan Kepan, 2012). In the borderless society nowadays, there is no limit on anything at all, and this has infiltrated in the Muslim way of life and taken away uniqueness of Muslim youths

leaving only commandments that youths do not follow making life of the new generation of Muslims further away from the religion and youths also negotiate with religious principles. For example, they wear a Hijab but wear clothes that reveal their body line. Some youths use drugs, do not pray, cannot read the Quran, and violate other religious prohibitions that have become problems that are difficult to solve (Kasetchai Laeheem & Domanat Baka, 2011).

Islamic ethics are another constitution that humans must use in life to distinguish between good and bad, and between beauty and ugliness. Historical Islamic evidence indicates that states, administration, and population management were all based on teachings in the Quran and Alhadis, and Muslims at that time were instilled, trained, and taught ethics from a Rasul who learned from the Quran (Manusak Tothuean, 2011). Ethics are characters that humans show to people who know and those who do not know them. These characters are admirable and not ugly when humans show them to others such as forgiveness, politeness, kindheartedness, patience, and assistance while ugly characters include troubling others (Khalid idu Hamid al-Hazimiy, 2000). Ethics is important for humans who live together in society because humans who live together can decide to make peace in the society. If humans in that society are ethically and morally deficient, even though the society is economically wealthy, it cannot be socially peaceful because each one of them will seek his own interest. Therefore, it is very necessary to develop ethics and morality among people in society and it must be done continuously (Sutthiwong Tantayaphisansuta, 1999). For youths to be highly or minimally ethical, the family institute is the first institute to instill ethics in a child because ethics are developed from parents' teaching and training when the child is very young. Parents who have good conduct are good role models for their children. Thus, family plays an important role in laying the foundation for desirable behavior or in instilling ethics in children. Another important institution is the educational institution consisting of teachers who teach and train youths to have knowledge. Thus, education is necessary for youth development and to make them ethical.

Research method

1. Key informants

There were thirteen informants divided into three groups as follows. 1) Two religious leaders such as Imam, Bilal, Khateeb and members of Islamic Committee of

the Mosque. 2) Six Thai Muslim youths who lacked Islamic ethics, and 3) Five parents of Thai Muslim youths. The informants were selected with coordination from the Mosque Committee in the target area to recruit suitable representatives of key informants.

2. Data collection

Data were collected through in-depth interviews with the three groups of key informants from October to December of 2015. The conversations between the researcher and the key informants were about social phenomena related to the causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in Ban Kha Ling Community. The conversation with each key informants lasted 30 to 60 minutes.

3. Data analysis

Data analysis emphasized causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in Ban Kha Ling Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. The data which were collected through conversations and in-depth interviews were analyzed based on related concepts and theories to decipher the data according to the objective before an analytical description was written. In short, the data were categorized, analyzed, and concluded. Content analysis was conducted using the principles of logic to compare with related concepts, theories, and research reports along with the context.

Results and discussion

This research presents the results of data analysis focusing mainly on causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in Ban Kha Ling Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. Geographically, Ban Kha Ling Community is located on low land between mountains on the East and the West suitable for agriculture including rubber plantations and fruit orchards. Socially, it is a rural community where people depend on each other as most of them are relatives. Their way of life is based on the religion with religious leaders and community leaders who are official leaders as well as those who are not but they are all loved and respected by people in the community. These leaders play important roles in society in terms of controlling, teaching, and admonishing people to live their life according to community

traditions. Ban Kha Ling Community is a small community with 278 households and a population of 1,223, of which 551 are males and 572 females (Tambon Phithen Administrative Organization). All of the people are Muslims and most of them are rubber tappers, rice farmers, and plantation owners. Their culture, traditions and beliefs are thus in accordance with Islam. They have village headmen, religious leaders and government officials who look after peace and order of the community. They have religious places that are also used for teaching Fardooeen (Tadika) every Saturday and Sunday for children in the community and for adults (after praying Maghrib and on Friday morning). This is taught by wise men in the community such as Imam of the mosque and Tok Guru in the community.

Considering the social structure and environment of Ban Kha Ling Community, the researcher found that the structure can facilitate development and problem solving very well. Therefore, the researcher became interested in it and felt that it was necessary to find out causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in this community in Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province.

The data analysis revealed six causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in Ban Kha Ling Community in Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province as follows.

1) Family background—family does not care about them. This is the first leading cause of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in Ban Kha Ling Community, and it is the start point of all the causes of a lack in Islamic ethics in adherence to the faith. It all begins from a lack of care, training, correct advice, good role models, and youths' life is under parents' power and emotion while some youths are from a broken home. Some statements heard from the interviews are as follows.

“...Parents nowadays do not care about their children; their children are out of sight and parents never ask where their children are going or when they're coming back home. Parents care only about earning money. Some parents are separated leaving their children with their siblings or their grandparents while their parents are remarried or go to work in Malaysia and come back home only once in a while, some do not come home at all...”

(Ahama, a parent, interviewee, January 1, 2015)

“...Now the economy is not good so my parents go up to tap rubber on the hill from about 4 o’clock in the morning. So when we, the children wake up, we do not see our parents. In the afternoon my parents go to the plantation or the rice farm and when they come back home in the evening, they are too tired to talk to us. They go to bed at around eight o’clock because they have to go up the hill again on the next day. So, they have no time to talk to us...”

(Na, not his real name, a youth, interviewee, January 15, 2015)

The above statements indicate that family background, especially the fact that family does not care about them is the start point and an important cause of the problem of youths lacking Islamic ethics. Abuhamsah Annadwiy (2014) explains that an important cause is parents who have no time to raise their own children during an economic downturn which decreases family relationship because parents have to work harder to raise the family. Struggling to survive in such an economic situation keeps parents away from their children, and as a result, children do not respect and do not obey their parents and start to distant themselves from religious teachings. Because they are socialized by the environments, youths who are weak physically and mentally cannot distinguish right from wrong, and good from bad. That is when beliefs and faith are replaced by all vices making them slaves of the modernized values and cultures that flow in unceasingly. According to Nonthiya Chaisrisiri (2002), family is a very important factor for child and youths development both mentally and physically. Children learn how to live from the time of their birth from their families. Thus, family is like a mold that shapes children and youths physically, mentally, emotionally, socially and morally.

2) Drug addiction is another cause of the problem of Thai Muslim youths lacking Islamic ethics. The main cause of drug addiction among Muslim youths is peer persuasion and youths’ own curiosity. Some youths lack Islamic ethics because of drug addiction such as Kratom tea, amphetamine, cannabis, etc. as said in the following statements.

“...Many teenagers now are addicted to drugs; they don’t fast during the Ramadan but make Kratom tea to drink in the garden or in the house. At noon, they buy some ice to put in the tea and mix it with Coke. They do this openly without being courteous or afraid of anyone...”

(Ismael, a religious leader, interviewee, January 15, 2015)

“...I don’t usually fast during the Ramadan; I can’t stop drinking Kratom tea because if I stop drinking it, I have a runny nose and I feel irritated all the time. It stops only when I drink the tea...”

(Yee, not his real name, a youth, interviewee, January 4, 2015)

“...My son is addicted to Kratom tea. I really don’t know what to do. I told him to stop it; I complain about it; but he never listens. He just walks away, when I complain, and will not come home for a few days saying he’ll go to school but the teacher calls me saying that he never goes to class. I really don’t know what to do about it...”

(Nee, not her real name, a parent, interviewee, January 4, 2015)

The above cases indicate that drug addiction is another important cause of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslim youths in Ban Kha Ling Community. Drug addiction is considered an important problem for the country because it threatens and damages it and widely affects individuals, families, communities and society as a whole. It also affects the country’s security and reputation, (Narcotics Control Technology Center, 2012, and Narcotics Control Board, 2009). Drug addiction problems affect youths and deviate their behaviors from social norms. Hence, the family institution, schools, communities, state, and organizations must cooperate in solving drug related problems by giving youths correct knowledge and understanding about harmful effects of drugs.

3) A lack of knowledge and understanding of Islamic ethics among youths and parents is another cause of the problem. The Educational Institution is a very important main institution that is responsible for instilling Islamic ethics in adherence to the faith in all children and youths. However, the interviews revealed that parents and guardians who lack education and have no knowledge of ethics in adherence to the faith cannot teach their children about it as shown in the following statements.

“...We (parents) don’t have knowledge about Islamic ethics and we don’t know how to teach our children. We send them to school but they don’t pay attention to study at all; they’re interested in only going places to have fun...”

(Mah, not her real name, a parent, interviewee, January 1, 2015)

“...In the past I was too lazy to study. It was so boring being in the classroom and I never listened to the teacher. I sat in the back of the room and

talked. Now I don't have knowledge and I regret what I did because others who have knowledge have good jobs. I don't have any more opportunity because I have a lot of burdens..."

(Lah, not a real name, a youth, interviewee, January 4, 2015)

The above cases show that an important cause of a lack of Islamic ethics is a lack of knowledge and understanding of Islamic ethics in adherence to the faith. This knowledge cannot just emerge from nowhere but one has to study and read to get it. Some youths do not study much because their families are poor and have many children while others do not want to study because they want to help earning some money for the family. Some youths give more importance to income than going to school. A study by Rachdee Binwang (2013) found that a lack of religious knowledge can give youths viewpoints that make them easily comply with bad things in society because they lack mental strength and thus tend to conform to peers to be accepted in the group.

4) Socialization with people in society or environments is considered an important factor for living among Muslim youths. Studies found that differences in family and background can make Muslim youths in a community different in learning about society and environments, and in their characters which make them behave differently. They behave according to what they have learned from their society or environments which shape them the way their society wants, accepts, and considers as appropriate. Each society thus socializes its members according to its culture. This can be seen in the following statements.

"...I see that my father prays only occasionally or only on Fridays. I never see my parents read the Quran..."

(Na, not a real name, a youth, interviewee, January 4, 2015)

"...Some teenagers in the community do not go to school but they like to lie down and talk at home or going places. They live that way day in, day out without thinking about their future at all..."

(Daniyan, a religious leader, interviewee, March 1, 2015)

The above cases indicate that another cause of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths in Ban Kha Ling Community, Pithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province is socialization with their society or environments. Socialization with society is a learning process of

social rules and regulations from socializing with other people which leads to being accepted in that society. Moreover, people accept values as well as rules and regulations desirable in society to be able to live happily and have relationships with others. Generally, family, environments, social structural system, and social norms can shape and help humans to understand the language, standards, moral, ethics, thoughts and attitudes towards society (Amphai Muensit, 2010).

5) Influence of the media and technology is another cause of a lack of Islamic ethics among Muslim youths. It was found technological communication has become an important factor in life for Muslim youths; they use cell phones and the Internet and have established values related to them. For example, they use foretell forecasting application programs and the like which have become behavioral problems among Muslim youths that affect their Islamic ethics in adherence to the faith as can be seen in the following statements.

“...Children nowadays are at an Internet café from morning till night. They don’t pray at all if we don’t order them to. When at home they do nothing but play with their cell phones and use the Internet all the time; they use Facebook and Line all day and pay attention to nothing else. They never think of helping us to do anything. When we order them to do something, it takes a long time before they begin to do it...”

(Sarifa, a parent, interviewee, January 1, 2015)

“I enjoy using Facebook and Line; they’re fun. I don’t need to have anything to do with anyone; I don’t trouble anyone; I don’t miss the news; I know everything but sometimes I enjoy it so much that I forget that it’s time to pray...”

(Yam, not a real name, a youth, interviewee, January 31, 2015)

The above statements reveal that technology and media are important factors in establishing some values as found by Wini Chitchertwong (1994) that the media can influence media receivers because they can change receivers’ attitudes and behaviors. Monai Maensuangrat (2010) states that disseminating information through the media can have effects on people widely and rapidly and they attract youths to follow the information. The media play an important role in individuals’ lives and in socialization directly and indirectly. Individuals can imitate what they learn from the media which spread good and bad information. Likewise, Krittika Ongsin (2011) specifies that the media have a lot of influence on children

nowadays; children nowadays talk to each other less than children in the past and they learn people's behaviors through different forms of media.

6) Peer pressure or doing what their peers do to be accepted is another cause. Peers are an important for teenagers. They need to have friends; some are good while others are bad. From the interviews, it was found that youths in the community do what their peers do to be accepted in the group. They want to be with the group all the time and do not want to be with their parents in addition to not listen to what their parents teach. These behaviors lead to a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths. Some statements about this are as follows.

"..In the past I used to pray and never miss it but now I often miss prayers. I only want to be with my gang. When my friends don't pray, I don't want to pray either. I don't want to do what they don't do. I haven't prayed very often lately.."

(Han, not a real name, a youth, interviewee, January 31, 2015)

"...Ever since my child went to school in town, he/she is lazy to pray. I have to tell him/her to do it. His/her friends who come visit him/her here at home don't pray. So I ask them to make them pray..."

(Na, a parent, interviewee, January 20, 2015).

The above examples indicate that the problem of lacking Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths is resulted from peer pressure. During adolescence, peers are very important as well as being accepted, appreciated, and liked by peers. During this period of life, youths are sensitive to criticism or being referred to in a negative way. Therefore, teenagers usually conform to the expectations of their peer group. Having friends is important for youths because friends are very meaningful and necessary to them and friends are indispensable. They depend on their friends and tell their friends about everything including asking for advice and confiding in their friends because they feel their parents do not understand them enough to help solve their problems (Koson Wongsawan, Suthila Tunyasathian, and Sarit Wongsawan, 1994). Friends are important for youths because if their friends misbehave, youths can be persuaded to misbehave as well, especially youths who lack love and training from their parents or guardians. These youths may turn to other people outside their families and peers who can persuade them to misbehave (Somwang Khongprasert, 2008). Being

appreciated and accepted by peers not only influences youths to be proud of themselves but also to change their behaviors. Because they want to be respected by their peer group, youths attempt to adjust their way of thinking and behaviors to conform to the group's standards (Somchai Thanthanakun, 1983).

Conclusion and recommendations

From the interviews and analysis of causes of the lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Thai Muslim youths of Ban Kha Ling Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province, the following six causes were found. **The first leading** cause is family background. It was found that a lack of love and care from family was the first leading cause which starts from parents' lack of time for training and looking after their children and help them to live their life in the framework of Islamic system of life. **The second leading cause** is drug addiction. Many Muslim youths are addicted to drugs. Drug abuse causes youths to lose their senses and ability to control themselves that lead to making wrong decisions and easily results in a lack of Islamic ethics. **The third cause** is a lack of knowledge in Islamic ethics among youths and their parents. Such knowledge cannot just happen to anyone by itself; it needs to be learned such as from reading or from other means. Most youths do not go to school because their families are poor and have many children to look after. Some youths do not want to go to school because they want to earn money to help their families while others attach more importance to money than study. **The fourth cause** is socialization with society and environments. Socialization is important for youths because if they socialize with bad environments, they can misbehave, especially youths who lack love, training and teaching from their family, for instance. **The fifth cause** is influence of the media and technology that play an important role in their lives and have influence on their behaviors. Some youths are so addicted to the media and technology that they pay no attention to religious practice which leads to practice against Islamic principles. **The sixth cause** is peer pressure. Doing what their peers do to be accepted in a peer group is another cause. During their teenage years, friends or peers are very important for youths because they want to be accepted by their peers. Muslim youths listen to their friends more than to their parents. They feel attached to friends and want to be appreciated and respected by their friends all the time.

The results of this study will be beneficial to individuals and organizations involved in preventing and solving problems related to a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among youths. They will also be useful for forming good policy and concrete strategies for promotion and support to encourage youths to behave in accordance with Islamic ethics in adherence to the faith.

References

- Krittika Ongsin. (2011). *Factors affecting bullying behaviors among primary schoolchildren in Sin Pun Sub-district, Khao Phanom District, Krabi Province*. Minor thesis for Master of Arts in Human and Social Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla.
- Kasetchai Laeheem & Donmanan Baka. (2011, July-September). Risk factors affecting aggressive behaviors of Muslim youths in the three Southern border provinces. *NIDA Development Journals*. 51(3), 59–90.
- Koson Wongsawan, Suthila Tunyasathian, and Sarit Wongsawan. (1994). *Social problems*. Bangkok: Ruamsan Co., Ltd.
- Narcotics Control Board. (2009). *Knowledge and Guidelines for Prevention and Solutions of Drug Problems*. (2nd Ed.). Bangkok: Bangkok Technology Scanning and Services, Ltd.
- Nonthiya Chairisiri. (2002). *Family factors related to aggressive behaviors damaging relationships among female Prathom Suksa 5 students*. Thesis for Master of Arts in Developmental Psychology, Faculty of Psychology, Chulalongkorn University.
- Manusak Tothuean. (2010). *Problems and guidelines for instilling Akhlak in students of Islamic privateschools attached to Office of Private Education Commission, Pattani Province*. Thesis for Master of Education in Islamic Educational Administration and Management. College of Islamic Studies, Prince of Songkla University, Pattani.
- Monai Maensuangrat. (2010) *Behavior of going to pubs among students of Prince of Songkla University*. Thesis for Master of Arts in Human and Social Development. Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla.
- Yon Chumchit. (1985). *Society and education*. Bangkok: Odeon Store.

- Rachdee Binwang. (2013). *Participatory research for drug addiction problems the Islamic way among Thai Muslim youthss in Ban Don Khilek Community, Phawong Sub-district, Mueang District, Songkhla Province*. Thesis for Master of Arts in Human and Social Development. Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Songkhla.
- Wini Chitchertwong. (1994). *Child Education*. Bangkok: Buraphasan.
- Narcotics Control Technology Center. (2012). *Guidelines for preventing and solving drug problems*. Retrieved December 20, 2014 from <http://www.nctc.oncb.go.th/newindex.php?option=com>
- Somchai Thanthanakun. (1983). *Adolescent Psychology*. Bangkok: Phikhanet Printing House.
- Somwang Khongprasert. (2008). *Causes of offences among children and youths in Kalasin Province*. College of Local Administration, Khonkaen University, Khonkaen.
- Sutthiwong Tantayaphisansut. (1999, October-November). Royal speeches on teachers' moral and ethical development. *Ministry of Education Journal*, 20(1): 2-9.
- Tambon Phithen Administration Organization. (2014). *Population and houses statistics of Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province*. Pattani: Tambon Phithen Administration Organization.
- Abuhamsah Annadwi. (2014). *To my beloved Muslim intelligent people*. Retrieved December 20, 2014 from <http://www.majlisilmi.org/Slam/moduleshp>.
- Asisan Kepan. (2012). *Problems and guidelines for instilling morality and Islamic ethics in high school students in Satun Province*. Thesis for Master of Education in Islamic Educational Administration and Management. College of Islamic Studies, Prince of Songkla University, Pattani.
- Amphai Muensit. (2010). *Man and society*. Bangkok: Triple Education.
- Khalid idu Hamid al-Hazimiy. (2000). *Usul al-Tarbiyyah al'Islamiyah*. al-Madinah al-Munawrah: Dar al-Ulum.

ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของ
 เยาวชนมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี
 Effects of Group Study on Promotion of Islamic Ethics in Adherence to faith
 among Muslim Youth in Khaling Village, Pithen Subdistrict, Thung Yang Daeng
 District, Pattani Province

ฮุมาัยรอ ดีมุเลาะ¹ และ เกษตรชัย และหีม²
 Humairo Deemuleh¹ and Kasetchai Laeheem²

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนมุสลิมบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี กลุ่มเป้าหมายคือเยาวชนมุสลิมที่ได้คะแนนต่ำจากการวัดด้วยแบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา จำนวน 10 คน และดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาตามแผนงานตั้งแต่เดือนมิถุนายน 2559 – เดือนกรกฎาคม 2559 โดยใช้รูปแบบของ Kmimis และ Mctaggart (2000) โดยมี 4 วิธีการคือ การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการการสะท้อนกลับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าการทดสอบทีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (Paired Samples t-test) ผลการวิจัยพบว่า หลังจากใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาเยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวมและทั้ง 4 องค์ประกอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ผลการวิจัยในครั้งนี้ช่วยให้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายที่ดีและยุทธศาสตร์ที่เป็นรูปธรรมสำหรับการส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาสูงขึ้นต่อไป

คำสำคัญ: การส่งเสริมจริยธรรม กิจกรรมกลุ่มศึกษา จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา เยาวชนมุสลิม

Abstract

This action research aimed to study the effects of group study on Islamic ethics promotion in adherence to the faith among Muslim youth in Khaling Village, Pithen Subdistrict, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. The target group was 10 Muslim youth who scored low on a test measuring Islamic ethics in adherence to the faith. Group study was conducted from June 2016 to July 2016 using Kemmis

¹ ฮุมาัยรอ ดีมุเลาะ นักศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สงขลา 90110

Humairo Deemuleh Graduate student, Master of Arts in Human and Social Development, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus 90110

² รศ.ดร., ภาควิชาสารพัดศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ สงขลา 90110

Kasetchai Laeheem; Associate Professor, Department of Educational Foundation, Faculty of Liberal Arts, Prince of Songkla University, Hat Yai Campus, 90110

and McTaggart (2000)'s approach consisting of four steps: plan, action, observation, and reflection. The data were analyzed using paired samples t-test. The study found that after the use of group study, overall, the Muslim youths had statistically higher Islamic ethics in adherence to the faith and in all the four components at the level 0.001. The results of this study would help individuals and organizations concerned to formulate good policies and concrete strategies for promoting and supporting Muslim youth to have higher Islamic ethics in adherence to the faith.

Keywords: Ethics Promotion, Group Study, Islamic Ethics and Adherence to the Islamic Faith, Muslim Youth

บทนำ

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอดีตจนถึงปัจจุบันเป็นศูนย์กลางของการศึกษาศาสนาอิสลาม เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศาสนาไม่เฉพาะคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้แต่ยังมีมุสลิมของภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยที่เข้ามาศึกษาศาสนาอิสลามโดยเฉพาะเยาวชน ในหลักการมุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติตามหลักของศาสนา จึงทำให้สามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นพื้นที่ที่มีความเคร่งครัดของศาสนาอิสลามไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่และเยาวชน [1] เยาวชนมุสลิมถือว่าเป็นกลุ่มที่อยู่ในช่วงระหว่างวัยแห่งความคาดหวังของสังคมมุสลิมเป็นเสาหลักที่สืบทอดให้ศาสนาอิสลามดำรงอยู่อย่างสง่างามและเป็นการสำคัญในการพัฒนาสังคมมุสลิมให้มีเสถียรภาพมั่นคง [2] แต่เยาวชนมุสลิมในปัจจุบันมีวิถีชีวิตที่ชอบความแปลกใหม่ที่ทันสมัย ชอบตามกระแสนิยม และเยาวชนมุสลิมส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่ไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของสังคมมุสลิมและขัดกับหลักการศาสนาอิสลาม คือ เยาวชนมุสลิมมีการคบเพื่อนเพศเดียวกันแบบไร้เขตจำกัด มักทำกิจกรรมที่ไม่เป็นประโยชน์ สร้างความเดือดร้อนกับคนอื่น มีการคบเพื่อนเพศตรงข้ามอย่างเปิดเผย มีการจับมือถือแขน กอดจูบ และถึงขั้นมีเพศสัมพันธ์ก่อนสมรส มีการเกี่ยวข้องกับอบายมุขต่าง ๆ มีการละเลยและไม่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติศาสนกิจที่ศาสนาอิสลามกำหนดไว้ [3] แนวทางในการส่งเสริมให้เยาวชนมุสลิมมีวิถีอิสลามคือ การจัดตั้งชมรมเยาวชนประจำหมู่บ้าน โดยใช้มัสยิดเป็นศูนย์การขับเคลื่อนการดำเนินงาน กำหนดรูปแบบกิจกรรมให้ชัดเจน กำหนดบทบาทหน้าที่และหน้าที่รับผิดชอบอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีผู้นำศาสนาเข้ามามีส่วนร่วมเป็นที่ปรึกษาของชมรม และมีหน้าที่ดูแลอย่างใกล้ชิด และที่สำคัญควรมีการเน้นกิจกรรมทั้งภาคสนามและภาคสังคมคู่กันและมีความสอดคล้องกับความต้องการเยาวชนมุสลิมและไม่ขัดกับหลักศาสนาอิสลาม เช่น การจัดการเรียนการสอน การตักเตือนที่สอนน้อง การให้ความรู้ให้คำปรึกษา และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่กลุ่มเยาวชนมุสลิม เป็นต้น [4]

จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาเป็นธรรมนุญที่สำคัญอีกประการหนึ่งของประชากรมุสลิมที่ต้องใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นเกณฑ์ในการประเมินระหว่างความดีและความชั่ว ความสวยงามและความน่ารังเกียจจริยธรรมด้านการยึดมั่นศรัทธาประกอบด้วย ความบริสุทธิ์ใจ เป็นการทำความดีโดยสุจริตใจเพื่ออัลลอฮ์เพียงองค์เดียว ไม่โอ้อวด ไม่แสวงหาชื่อเสียง และไม่หวังผลประโยชน์ต่าง ๆ จากเพื่อนมนุษย์ มุสลิมต้องเชื่อฟังคำสั่งของอัลลอฮ์ และเพื่อแสวงหาความโปรดปรานจากอัลลอฮ์ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ มุสลิมทุกคนจะต้องยึดมั่นต่ออัลลอฮ์ว่าอัลลอฮ์คือพระเจ้าของเขา โดยไม่ใช่เพียงคำพูดของเท่านั้นที่บอกว่าศรัทธา ต้องรวมถึงการปฏิบัติตามด้วย และต้องยืนหยัดตามขอบเขตที่พระองค์ทรงกำหนดไว้ การขอบคุณ เป็นการซูโกรต่ออัลลอฮ์ที่อัลลอฮ์ทรงสร้างและทรงมอบบริสุทธิ ความรู้สึกขอบคุณ สามารถแสดงออกได้สามทาง คือ ด้วยหัวใจ ด้วยวาจา และด้วยการกระทำทางร่างกาย การมอบความรักคือมุสลิมทุกคนจะต้องรักอัลลอฮ์ ด้วยความรัก การรำลึกถึงความยิ่งใหญ่ของพระองค์ และผูกพันต่อพระองค์ เป็นความรักที่ผลักดันให้มุสลิมรีบเร่งทำความดี มุสลิมจะต้องรักพระองค์เหนือกว่าบิดา มารดา ญาติพี่น้อง ทรัพย์สินสมบัติและหน้าที่การงาน หนทางในการเพิ่มพูนความรักต่อพระองค์ คือการรำลึกถึงพระองค์อยู่เสมอ พยายามปฏิบัติตามหลักการอย่างเคร่งครัด [5] จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาเป็นลักษณะนิสัยที่มนุษย์แสดงออกต่ออัลลอฮ์ต่อบุคคลอื่นทั้งที่รู้จักและไม่รู้จัก เป็นลักษณะที่น่าชื่นชม ที่ตนเองแสดงออกต่อบุคคลอื่นแล้วไม่เป็นที่น่ารังเกียจ เช่น การให้อภัย ความสุภาพอ่อนโยน ความเมตตาปรานี ความอดทน การช่วยเหลือเพื่อน

มนุษย์ และลักษณะที่น่ารังเกียจคือการสร้างความลำบากต่อผู้อื่นจริยธรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในสังคมร่วมกัน เพราะมนุษย์ที่อาศัยอยู่ด้วยกันจะเป็นตัวกำหนดความสงบสุขในสังคม เพราะถ้าหากมนุษย์ในสังคมนั้นเกิดความบกพร่องทางด้านจริยธรรม ด้านคุณธรรม แม้สังคมนั้นจะมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ ก็ย่อมจะหาความสงบสุขในสังคมไม่ได้เพราะต่างคนก็ต่างหาผลประโยชน์ให้ตัวเอง ดังนั้น การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของคนในสังคมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง [6] การสร้างคนดีนั้นจะต้องผ่านกระบวนการอบรมดูแลของศูนย์อบรมจริยธรรมอิสลามเป็นบันไดขั้นแรกที่ได้แก่และเยาวชนมุสลิมจะได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและระเบียบวินัยในการรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่เกี่ยวกับหลักปฏิบัติศาสนกิจ เด็กและเยาวชนมุสลิมต้องเข้าใจในสภาพแวดล้อมของปัจจุบันในการอยู่ร่วมกันในสังคมได้ เพื่อที่สามารถประคับประคองตนเองให้อยู่ในกรอบที่ตั้งตามหลักศาสนา ยึดมั่นในมารยาทและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้ติดเป็นนิสัยสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้ [7] กระบวนการปลูกฝังจริยธรรมอิสลามประกอบด้วย การยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนา การหมั่นแสวงหาความรู้ตั้งแต่เกิดจนตาย ความขยันหมั่นเพียรต่ออัลลอฮ์ ความยุติธรรม และการบูรณาการหลักธรรมทางศาสนาให้เข้ากับวิถีชีวิตอย่างกลมกลืน และการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามต้องผ่านวิธีการขัดเกลาจิตใจ การสร้างจิตพิสัย การอบรม การปลูกฝังแบบลำดับขั้นอย่างมีความต่อเนื่อง การควบคุมเป็นระบบ การแสดงตัวอย่างที่เหมาะสมกับบุคคล สถานที่และเวลา การใช้วิธีการชี้นำสอดคล้องกับตัวบุคคล การสร้างแรงจูงใจ การเปลี่ยนแปลง การยกระดับคุณภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีโดยมีเป้าหมายเพื่อให้มนุษย์ มีความสมบูรณ์ และมีความสุขทั้งในโลกนี้และโลกหน้า และแนวการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอิสลามคือ การสร้างแบบอย่างที่ดี การสร้างแรงจูงใจ การตักเตือน การนำเสนอประวัติศาสตร์อิสลาม การจัดกิจกรรมปลูกฝังจริยธรรม อย่างสม่ำเสมอ และการสร้างสำนึกรักสิ่งแวดล้อม [7-8] ผู้นำมุสลิมต้องร่วมกันปลูกจิตสำนึกให้แก่เยาวชนมุสลิมโดยมีวิถีชีวิตตามแนวทางของศาสนาอิสลามและตามแบบฉบับของท่านศาสดามุฮัมมัด ต้องมีการจัดกิจกรรมอบรมจริยธรรมอิสลามอย่างสม่ำเสมอ และทั่วถึง ต้องให้มีการใช้หลักกฎหมายอิสลามมาบังคับใช้อย่างจริงจังและเด็ดขาด เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการแต่งกาย การคบเพื่อนต่างเพศ และการประพฤติอื่นๆ ที่ผิดหลักการศาสนา [3]

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอร่องยางแดง จังหวัดปัตตานีมา เป็นต้นแบบของแนวทางการจัดการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามที่ผู้วิจัยและคนในชุมชนได้พัฒนาขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนที่ไม่หยุดนิ่งในพัฒนาตนเองและชุมชน ในการรับฟังข้อเสนอแนะจากบุคคลภายนอกเพื่อนำมาใช้พัฒนาตนเอง และเพื่อเป็นแบบอย่างให้แก่ชุมชน โดยรอบต่อไป ผู้วิจัยคิดว่าชุมชนดังกล่าวเหมาะสมอย่างยิ่งที่เป็นพื้นที่ศึกษาเรื่อง “ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิม ชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอร่องยางแดง จังหวัดปัตตานี” ว่าผลจะออกมาอย่างไร และควรแก้ไขอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอร่องยางแดง จังหวัดปัตตานี

นิยามศัพท์เฉพาะ

การส่งเสริมจริยธรรม หมายถึง การดำเนินงานตั้งแต่ผู้นำศาสนา ผู้ปกครองและชุมชนที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาแก่เยาวชนไทยมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี

จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลทั้งภายในและภายนอก ทั้งที่ดีและไม่ดีของคนมุสลิม ซึ่งแบ่งด้วย 4 ด้าน คือ ความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การชอบคุณ และการมอบความรัก

กิจกรรมกลุ่มศึกษา หมายถึง กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ ขั้นตอน และวิธีการส่งเสริมจริยธรรมตามวิถีอิสลามในกลุ่มเยาวชนไทยมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี โดยมีวิธีการที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และลักษณะกลุ่มเป้าหมายในชุมชน โดยเน้นรูปแบบตามวิถีอิสลามได้แก่ กิจกรรมการอ่าน เรียนรู้อิสลาม กิจกรรมเสวนากลุ่มย่อยสะท้อนการใช้ชีวิตตามวิถีการอิสลาม

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การปฏิบัติการวิจัยระหว่างผู้วิจัยกับบุคคลในชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาในพื้นที่ภาคสนาม แก้ไขปัญหา ปรับปรุงวิธีการเพื่อให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีการศึกษา

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่เยาวชนมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทิน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี ที่ได้คะแนนต่ำจากการวัดแบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา จำนวน 10 คน และเต็มใจเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา พร้อมทั้งได้รับการอนุญาตจากผู้ปกครอง

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ Kmimis และ Mctaggart (2000) คือ (1) การวางแผน (Planning) เป็นการกำหนดรูปแบบ วิธีการปฏิบัติการล่วงหน้า โดยการใช้กระบวนการจัดเวทีเสวนากลุ่ม หรือกับผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน ประมาณ 20 คน ร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรมในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย (2) การปฏิบัติการ (Action) เป็นการดำเนินการตามรูปแบบแผนงานตามวิธีการที่ 1 โดยเน้นให้ ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชน ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยใช้ระยะเวลาประมาณ 2 เดือน โดยมีแกนนำเยาวชนชุมชนบ้านข่าลิงเป็นกลุ่มหลักในการทำหน้าที่ขับเคลื่อนกิจกรรมร่วมกับผู้วิจัย (3) การสังเกต (Observation) เป็นการติดตามกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่ใช้กับกลุ่มเยาวชนมุสลิมในชุมชน รวมทั้งการสังเกตปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยขัดขวางการดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ ตลอดจนจนประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติการนั้น (4) การสะท้อนกลับ (Reflection) เป็นการหวนกลับถึงการปฏิบัติการตามที่ตั้งใจไว้จากการสังเกตในกระบวนการและผลของการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดไว้และวิเคราะห์ข้อมูล [9]

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ

3.1 แบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ก่อนและหลังจากการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษา ผู้วิจัย เป็นตัวชี้วัดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา จำนวน 25 ข้อ ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนน 5 4 3 2 1 ตามลำดับ ส่วนเกณฑ์การให้คะแนนค่าเฉลี่ยมีดังนี้ [10] 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับมากที่สุด 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับมาก 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับปานกลาง 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับน้อย 1.00 - 1.51 หมายถึง มีระดับน้อยที่สุด โดยการศึกษาข้อมูลทั้งในเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้วสร้างคำถามให้ครอบคลุมเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอฮิม สือแต ดร.อับดุลฮาดี สะบูดีง และ ดร.อิสมาแอ กาเต๊ะ และมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับเยาวชนมุสลิมไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 30 คน แล้ววิเคราะห์หาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการวัดความสอดคล้องภายในของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .972

ข้อ ที่	ข้อความเกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่น ศรัทธา	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
ด้านความบริสุทธิ์ใจ						
1	เยาวชนมุสลิมจะต้องศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และยามป่วยไข้ก็ไม่สามารถเอาน้ำที่กูโบร์					
2	เยาวชนมุสลิมจะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์)ปราศจากการโอ้อวด ปราศจากการแสวงหาชื่อเสียง และไม่ไข่เพื่อให้ได้เงินเดือนสูงๆ					
3	เยาวชนจะต้องทำความดีและช่วยเหลือทุกคน โดยไม่เลือกเฉพาะคนรวย หรือมีชาติตระกูลที่ดี					
4	เยาวชนมุสลิมจะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์)ปราศจากการแสวงหากำไรในโลกดุนยา					
5	เยาวชนมุสลิมจะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์)ปราศจากการขมเขย การยกย่องสรรเสริญเยินยอ					
6	เยาวชนมุสลิมจะต้องทำความดี(อิบาดะฮ์)ปราศจากการมุ่งเน้นเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และไม่หวังสิ่งใดๆ ตอบแทนจากเพื่อนมนุษย์					
ด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
7	เยาวชนมุสลิมจะต้องยืนหยัด และยึดมั่นต่ออัลลอฮ์					
8	เยาวชนมุสลิมจะต้องปฏิบัติตามในอัลกุรอาน					

9	เยาวชนมุสลิมจะต้องปฏิบัติตามแบบฉบับของท่านเราะฮ์ลุสของอัลลอฮ์					
10	เยาวชนมุสลิมจะต้องปฏิบัติทุกๆ สิ่งที่อัลลอฮ์ทรงสั่งใช้					
11	เยาวชนมุสลิมจะต้องปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็นวาฮิบทุกประการ					
12	เยาวชนมุสลิมจะต้องปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็นสุนนะฮ์อย่างสม่ำเสมอ					
13	เยาวชนมุสลิมจะต้องเชิญชวนให้ผู้อื่นมาปฏิบัติตามแนวทางของอิสลาม					
14	เยาวชนมุสลิมจะต้องกล่าวคำตักเตือนกับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามแนวทางอิสลาม เพื่อให้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรง					
15	เยาวชนมุสลิมจะต้องขออภัยให้แก่ผู้ที่มีบุญคุณต่อเรา					
16	เยาวชนมุสลิมจะต้องหมั่นตรวจสอบ แก้ไขพฤติกรรมของตนให้อยู่ตามแนวทางอิสลามอยู่เสมอ					
17	เยาวชนมุสลิมจะต้องทำความเข้าใจในอัลกุรอาน					
18	เยาวชนมุสลิมจะต้องพยายามปฏิบัติตามหลักการของศาสนาอย่างเคร่งครัด					
	ด้านการขอบคุณ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
19	เยาวชนมุสลิมจะต้องรำลึกถึงอัลลอฮ์อยู่เสมอสม่ำเสมอ					
20	เยาวชนมุสลิมจะต้องขอบคุณอัลลอฮ์ โดยการปฏิบัติตามที่อัลลอฮ์ทรงสั่งใช้					
21	เยาวชนมุสลิมจะต้องสุญุดขอบคุณต่ออัลลอฮ์ เมื่อได้รับสิ่งดีๆ และสิ่งที่ทำให้เรามีความสุข					
22	เยาวชนมุสลิมจะต้องกล่าว“ อัลฮัมดุลิลละฮ์” เมื่อได้รับสิ่งดีๆ จากอัลลอฮ์					
	ด้านการมอบความรัก	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
23	เยาวชนมุสลิมจะต้องรักอัลลอฮ์มากกว่าหน้าที่การงาน					
24	เยาวชนมุสลิมจะต้องรักอัลลอฮ์มากกว่าบิดามารดาญาติพี่น้อง					

25	เยาวชนมุสลิมจะต้องรักอัลลอฮมากกว่าทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่					
----	--	--	--	--	--	--

3.2 กิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา ซึ่งได้มาจากการเสวนากลุ่มและประชุมระดมสมองระหว่าง ผู้นำศาสนา ผู้ปกครอง และเยาวชนมุสลิม ได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่เพื่อส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา หลังจากนั้นมีการประชุมวิพากษ์เพื่อร่วมกันพิจารณาถึงความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยกิจกรรมกลุ่มศึกษามีรูปแบบที่เหมือนกันทุกสัปดาห์ตามแนวทางการจัด แต่เนื้อหาในกิจกรรมกลุ่มศึกษานั้นแตกต่างกัน เช่น

- การตีฟซิริอัลกุรอาน เป็นการแปลความหมายของอายัตอัลกุรอานที่เกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยเน้น การแปลความหมายของอายัตอัลกุรอานที่เกี่ยวกับความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และด้านการมอบความรัก ตามหลักของศาสนาอิสลาม

- การตีฟซิริอัลฮาดิษ เป็นการแปลความหมายของฮาดิษ เป็นการดำรงชีวิตของศาสนิกชนที่เกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยเน้นการแปลความหมายของฮาดิษที่เกี่ยวกับ ความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และการมอบความรัก ตามหลักของศาสนาอิสลาม

- หลักเอกภาพ (เตาฮีด) เป็นการอธิบายหลักเอกภาพของศาสนาอิสลาม เช่น หลักการยึดมั่นศรัทธา หลักการปฏิบัติ และหลักธรรม

- การเล่าเรื่องประวัติศาสตร์อิสลามของท่านนบีต่างๆ ในการดำรงชีวิตในสมัยอดีต บทลงโทษสำหรับบุคคลที่ขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในสมัยอดีตที่เกี่ยวกับ ความบริสุทธิ์ใจ การยึดมั่นอย่างแน่วแน่ การขอบคุณ และการมอบความรัก

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การประเมินวัดระดับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา (Pre-test) กับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา

4.2 การปฏิบัติการ ผู้วิจัยจะดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา มาร่วมกิจกรรมตามรูปแบบที่ได้กำหนดไว้ในระยะเวลา 1 เดือน โดยใช้เวลาการปฏิบัติการสัปดาห์ละ 4 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที รวม 16 ครั้งวันและเวลาที่จัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาคือ ค่ำวันพฤหัสบดี ค่ำวันศุกร์ ค่ำวันเสาร์ และค่ำวันอาทิตย์ เวลา 19.00-20.00 น. (หลังละหมาดมัฆริบ)

4.3 การประเมินวัดระดับจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา (Post test) กับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบประเมินจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา

5. การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมอาร์ (R Program) โดยวิเคราะห์การเปรียบเทียบก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษา แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าการทดสอบความถี่ที่กลุ่มเป้าหมายไม่เป็นอิสระต่อกัน (Paired Samples ttest)

6. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิ์ผู้เข้าร่วมในการวิจัยโดยคำนึงถึงความยินยอมและสิทธิของกลุ่มเป้าหมายและผู้ปกครองของกลุ่มเป้าหมายเป็นหลัก ผู้วิจัยได้แนะนำตัว บอกวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายรูปแบบกิจกรรม เนื้อหาของกิจกรรมกลุ่มศึกษา และเวลาในการดำเนินกิจกรรมกลุ่มศึกษาให้เยาวชนมุสลิมได้เข้าใจก่อนเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยเน้นให้เยาวชนมุสลิมเข้าร่วมกิจกรรมจนกว่าสิ้นสุดกิจกรรม ข้อมูลที่รับจากการปฏิบัติการครั้งนี้ถือว่าเป็นความลับ ไม่มีการเปิดเผยชื่อและนามสกุลที่แท้จริง การนำเสนอข้อมูลต่างๆ จะนำเสนอในภาพรวม กลุ่มเป้าหมายสามารถแจ้งออกจากกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้ตลอดเวลา โดยไม่จำเป็นต้องบอกสาเหตุ

ผลการวิจัย

1. เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวมสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.03 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางจริยธรรมอิสลามด้านยึดมั่นศรัทธาโดยรวม ก่อนและหลังปฏิบัติการ

จริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาโดยรวม	\bar{X}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.65	0.12	10			
หลังปฏิบัติการ	3.68	0.09	10	-1.03 (-1.15, -0.90)	-18.519***	0.000

*** $p < .001$

2. เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านความบริสุทธิ์ใจสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.13 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านความบริสุทธิ์ใจ ก่อนและหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาในด้านความบริสุทธิ์ใจ	\bar{X}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value

การยึดมั่นศรัทธาในด้าน ความบริสุทธิ์ใจ	\bar{X}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.58	0.27	10	-1.13 (-1.36, -0.90)	-11.129***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.72	0.14	10			

*** $p < .001$

3. เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ สูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.27 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ ก่อน และหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาในด้าน การยึดมั่นอย่างแน่วแน่	\bar{X}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติการ	2.45	0.15	10	-1.27(-1.43, -1.10)	-17.042***	0.000
หลังปฏิบัติการ	3.72	0.16	10			

*** $p < .001$

4. เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการขอบคุณสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.75 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการขอบคุณ ก่อนและหลังปฏิบัติการ

การยึดมั่นศรัทธาในด้าน การขอบคุณ	\bar{X}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
-------------------------------------	-----------	------	---	---------------------------------------	--------	---------

ก่อนปฏิบัติกร	2.90	0.13	10	-0.75 (-1.00, -0.50)	-6.7082***	0.000
หลังปฏิบัติกร	3.65	0.34	10			

*** $p < .001$

5. เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการมอบความรักสูงขึ้นหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.97 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาในด้านการมอบความรัก ก่อนและหลังปฏิบัติกร

การยึดมั่นศรัทธาในด้านการมอบความรัก	\bar{X}	S.D.	N	Mean of the differences (95% C.I.)	t-test	p value
ก่อนปฏิบัติกร	2.67	0.31	10	-0.97 (-1.29, -0.64)	-6.6923***	0.000
หลังปฏิบัติกร	3.63	0.29	10			

*** $p < .001$

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเยาวชนมุสลิมที่มีจริยธรรมด้านการยึดมั่นศรัทธาที่ไม่สอดคล้องกับหลักศาสนาที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเริ่มตั้งแต่ในด้านความบริสุทธิ์ใจพบว่า เยาวชนมุสลิมมีการศรัทธาต่ออัลลอฮ์ โดยไม่นำสิ่งใดมาเทียบเคียงกับอัลลอฮ์ การทำอิบาดะฮ์และการทำความดีของเยาวชนมุสลิมที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษาได้เปลี่ยนแปลงทำอิบาดะฮ์ และการทำความดีปราศจากการโอ้อวด ปราศจากการชมเชยการยกย่องสรรเสริญเยินยอ และปราศจากการมุ่งเน้นเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ ปฏิบัติด้วยหัวใจที่รักอัลลอฮ์เท่านั้น นึกถึงความเมตตา ความโปรดปรานของอัลลอฮ์ที่มีต่อเราทั้งกายและใจ โดยมีแกนนำเยาวชนมุสลิมมาเป็นต้นแบบ และขัดเกลา สั่งสอนให้เข้าใจถึงหลักศาสนาอิสลามอย่างถูกต้อง ความบริสุทธิ์ใจ หมายถึงความบริสุทธิ์ปราศจากมลทิน เป็นสภาวะทางจิตใจที่แสดงออกถึงความบริสุทธิ์ใจ ไม่โอ้อวด มีความโปร่งใสในทุกอิริยาบถทั้งในด้านการศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจหรือการอยู่ร่วมกันในสังคม รวมทั้งเป็นการให้เอกภาพต่อสังคมแห่งอัลลอฮ์เพียงพระองค์เดียวในด้านการภักดีและการใกล้ชิดพระองค์ ไม่มีการเสแสร้งหรือแสวงหาการสรรเสริญจากมนุษย์หรือชอบให้มนุษย์ชมเชย [11]ส่วนในด้านการยึดมั่นอย่างแน่วแน่พบว่า เยาวชนมุสลิมมีความยืนหยัดและยึดมั่น

ต่ออัลลอฮ์เพียงผู้เดียว ปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็นวาฮิบทุกประการ เช่น การละหมาด การแต่งกายปกปิดเอวาร์ต ปฏิบัติอิบาดะฮ์ที่เป็นสุนนะฮ์อย่างสม่ำเสมอ เช่น การละหมาดสุนนะฮ์วันจันทร์และพฤหัสบดี และปฏิบัติตามแนวทางของศาสนาอิสลาอย่างเคร่งครัด การทำอิบาดะฮ์และความดีนั้นคือการมอบตนและการภักดีต่ออัลลอฮ์เป็นการผูกพันตนเองในสิ่งที่อัลลอฮ์ใช้ให้ปฏิบัติมุสลิมทุกคนจะต้องยึดมั่นในอัลลอฮ์ ว่าอัลลอฮ์คือพระเจ้าของเขา โดยไม่เพียงคำพูดของเขาเท่านั้นที่บอกว่าศรัทธา แต่รวมถึงการปฏิบัติตามนั้นด้วย และยังได้กล่าวว่าการยึดมั่นอย่างแน่วแน่ หมายถึงการเชื่อฟังอัลลอฮ์ และปฏิบัติตามคำสั่งของพระองค์ และยืนหยัดตามขอบเขตที่พระองค์ทรงกำหนดไว้ [5] ส่วนในด้านการขอบคุณพบว่า เยาวชนมุสลิมมีการรำลึกต่ออัลลอฮ์ โดยการกล่าว ซิกิร การอ่านอัลกุรอานหลังจากละหมาด เมื่อเยาวชนมุสลิมได้รับสิ่งดี ๆ และรู้สึกจากอัลลอฮ์เขาจะชูโกรต่ออัลลอฮ์ โดยการกล่าวคำว่า “อัลฮัมดุลิลละฮ์” และมีการสำนึกในความโปรดปรานของอัลลอฮ์ทรงประทาน การทำดีความดีแม้เพียงนิดเดียว ผู้รับมีความรู้สึกขอบคุณและเห็นอย่างเต็มที่ ความรู้สึกขอบคุณ สามารถแสดงออกได้สามทาง คือ ด้วยหัวใจ ด้วยวาจา และด้วยการกระทำทางร่างกาย ผู้รับจะรู้สึกขอบคุณในหัวใจ ยอมรับด้วยวาจา และปฏิบัติในสิ่งที่จะแสดงให้เห็นความยิ่งใหญ่และสำคัญของคนทำความดี [12] และในด้านการมอบความรักพบว่า เยาวชนมุสลิมมีการรักอัลลอฮ์ รักรอสุล รักบรรดาผู้ศรัทธา เหนือสิ่งอื่นใด และรักกันในขอบเขตที่อัลลอฮ์กำหนด โดยที่เยาวชนมุสลิมรักกันตามหลักของศาสนาอิสลาม เยาวชนมุสลิมรักอัลลอฮ์มากกว่าบิดามารดา ญาติพี่น้อง มากกว่าทรัพย์สินสมบัติที่มีอยู่ และมากกว่าหน้าที่การงาน เยาวชนมุสลิมมีการทำความดีกับทุกคน โดยไม่เลือกชาติตระกูล และฐานะ เมื่อเพื่อนกระทำผิดหลักศาสนาอิสลามเยาวชนมุสลิมมีการตักเตือนซึ่งกันและกันหนทางในการเพิ่มพูนความรักที่มีต่ออัลลอฮ์คือการรำลึกถึงอัลลอฮ์สม่ำเสมอและปฏิบัติตามหลักของศาสนาอย่างเคร่งครัดการรำลึกถึงอัลลอฮ์คือการรำลึกด้วยหัวใจพร้อมสอดแทรกความตั้งใจ มีจุดมุ่งหมายที่บริสุทธิ์ ใคร่ครวญถึงความประเสริฐของทุกสรรพสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงสร้างขึ้น และจงรำลึกด้วยความรู้สึกอันเปี่ยมล้นด้วยการสรรเสริญต่อพระองค์อย่างแท้จริง [13]

จากผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีผลต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนไทยมุสลิมชุมชนบ้านข่าลิง ตำบลพิเทน อำเภอทุ่งยางแดง จังหวัดปัตตานี เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้เยาวชนมุสลิมสามารถทำความเข้าใจด้วยตนเอง ผลที่รับจากกิจกรรมกลุ่มศึกษาจะทำให้เยาวชนมุสลิมสามารถฝึกลึกกับเนื้อหาจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาที่ได้เรียนรู้มา กิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นการขัดเกลาในรูปแบบของศาสนาอิสลามโดยมาประยุกต์ใช้ในการขัดเกลาจิตใจ ความคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การอบรมสั่งสอน ให้เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาดีขึ้น การจัดกลุ่มศึกษาขึ้นเพื่อการศึกษาความรู้เกี่ยวกับศาสนาอิสลามร่วมกัน ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมจะเป็นผู้กำหนดเนื้อหาที่จะนำมาพูดคุยกันเอง เช่น การศึกษาอัลกุรอานพร้อมกับความหมาย การศึกษาอัลหะดีษ การศึกษามรยาตต่างๆของอิสลาม การศึกษาประวัติท่านศาสดามูฮัมหมัดและบรรดาซอฮาบะฮ์ การศึกษาหาความรู้ร่วมกัน[14] กิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นการจัดกลุ่มแลกเปลี่ยนเรียนรู้และศึกษา หลักการดำเนินชีวิตตามวิถีอิสลาม วิธีการดำเนินชีวิตของมุสลิมที่สมบูรณ์แบบอย่างต่อเนื่องประจำทุกสัปดาห์ เพื่อปฏิรูปตนเองและเชิญชวนผู้อื่นสู่การศรัทธาต่อพระองค์อัลลอฮ์เพื่อมุ่งหวังให้พระองค์ทรงพอพระทัย [2] การจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษามีจุดมุ่งหมายหลักคือเพื่อให้คนที่มารวมตัวกันนั้นได้มีโอกาสในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้และเรียนรู้

เกี่ยวกับทักษะต่างๆ ทำงานร่วมกับคนอื่นๆ โดยการสำรวจตนเองเสริมสร้างความเข้าใจในตนเอง สร้างกระจกสะท้อนให้เห็นภาพตนเองทุกด้าน โดยการสร้างความเข้าใจบุคคลอื่น เพื่อให้เกิดความยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลอื่นแสดงออกมา และเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่างๆ ของแต่ละคน [15] การจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษานั้นมีองค์ประกอบสำคัญอยู่ 4 องค์ประกอบคือ 1) หัวหน้าหรือแกนนำในกลุ่ม 2) สมาชิกในกลุ่ม 3) หลักสูตรหรือแบบแผน 4) อุปกรณ์ในการขัดเกลาและการให้ความร่วมมือในการดำเนินการตามแบบแผนที่กำหนดไว้ด้วยความเหมาะสม [16] ระยะเวลาในการทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาที่ดีที่สุดระหว่างสมาชิกคือครึ่งชั่วโมงถึงหนึ่งชั่วโมงของทุกๆ วัน หรือทุกสัปดาห์ ครึ่งละหนึ่งชั่วโมงหรือมากกว่านั้นโดยให้เป็นไปตามการตกลงร่วมกันของสมาชิก แต่ความถี่ของกิจกรรมกลุ่มศึกษาการทำไม่ควรน้อยกว่าสองอาทิตย์ครั้ง สถานที่ที่ดีที่สุดในการทำกิจกรรมกลุ่มศึกษาคือ มัสยิดหรือที่ไหนก็ได้ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของสมาชิก ข้อสำคัญคือสถานที่ต้องสะอาดสงบและปลอดภัย [17] ระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบอิสลาม ระดับความรู้ด้านศาสนา การเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับศาสนาอิสลาม และการเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมตามวิถีอิสลามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มเยาวชนมุสลิมที่มีพฤติกรรมตามวิถีอิสลามในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มอื่นได้แก่ กลุ่มเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอิสลามในระดับสูง กลุ่มเยาวชนที่ความรู้ด้านศาสนาในระดับสูง กลุ่มเยาวชนที่เคยเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับศาสนาอิสลามเป็นประจำ และกลุ่มเยาวชนที่เคยเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาอิสลามเป็นประจำ [18] และยังได้ทำการศึกษาพบว่า การให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการของศาสนาอิสลาม การปฏิบัติศาสนากิจอย่างเคร่งครัดและการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอิสลามตามที่ศาสนาได้กำหนดไว้เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนมุสลิมมีพฤติกรรมตามวิถีอิสลาม [19]

นอกจากนี้การส่งเสริมจริยธรรมอิสลามโดยการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามที่สามารถทำให้เยาวชนมุสลิมปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น การจัดกิจกรรมการปลูกฝังจริยธรรมอิสลามควรจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องระหว่างภาคการศึกษา เช่น กิจกรรมปลูกฝังการศรัทธา กิจกรรมประจำวัน และกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา การติดตามประเมินผล และควรการแนะนำผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้นด้วย กิจกรรมที่สามารถให้ประโยชน์ในการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรมอิสลามได้เป็นอย่างดีคือ กิจกรรมกลุ่มศึกษา กิจกรรมละหมาดกียามุลลัยลฎะมาอะฮฺ กิจกรรมถือศีลอดร่วมกัน กิจกรรมพี่เตือนน้อง/เพื่อนเตือนเพื่อน ค่ายอบรมจริยธรรมอิสลาม [8] และกิจกรรมการบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความประเสริฐของจริยธรรมอิสลามด้านต่างๆ ควรจัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาเพื่อส่งเสริมเยาวชนมุสลิมปฏิบัติตามหลักศาสนาให้มีความหลากหลาย จัดกิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นประจำทุกสัปดาห์ และในโอกาสต่างๆ อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ กำหนดนโยบายในการส่งเสริมกิจกรรมที่ชัดเจน [11] สถานศึกษาควรมีการจัดกิจกรรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามอย่างต่อเนื่อง หน่วยทั้งภาครัฐและเอกชนควรสนับสนุนในด้านการเงินในการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมอิสลามอย่างแพร่หลาย หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรให้การส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับจริยธรรมอิสลามอย่างแพร่หลาย [20] ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา ควรเชิญผู้ปกครองและผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา เข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ควรขอความร่วมมือให้ผู้ปกครอง อบรมสั่งสอน คุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนที่บ้าน ด้านการสร้าง

แบบอย่างที่ดี ควรขอความร่วมมือผู้ปกครองให้ช่วยประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการ สร้างแรงจูงใจ ควรมีกำหนดระเบียบและบทลงโทษของโรงเรียนว่าด้วยการตอบแทนความดีและ บทลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดอย่างชัดเจน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติตนของนักเรียนที่ดี ยิ่งขึ้น [21]

สรุป

จากผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่าเยาวชนมุสลิมที่มีจริยธรรมอิสลามด้านการ ยึดมั่นศรัทธาหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มศึกษามีการเปลี่ยนแปลงโดยรวมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เยาวชนมุสลิมมีความเปลี่ยนแปลงจริยธรรมด้านการยึดมั่นศรัทธาในทางที่ดีขึ้น และจะเห็นได้ว่า กิจกรรมกลุ่มศึกษาสามารถทำให้เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมด้านการยึดมั่นศรัทธามากขึ้นโดยการขัด เกลาในรูปแบบอิสลาม ผลการศึกษาดังกล่าวนั้นอยู่ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้กำหนด นิสัยและพฤติกรรม ของเยาวชนมุสลิมนั้นมีความซับซ้อนและอาจมีปัจจัยปัจจัยหลายๆอย่างทำให้เปลี่ยนแปลงได้. กิจกรรมกลุ่มศึกษาเป็นอีกรูปแบบหนึ่งในการขัดเกลาทักษะสังคมที่สอดคล้องกับทฤษฎีของ Cooley ได้ กล่าวหาว่าแหล่งที่หลอมหล่อหรือสร้างสรรค์บุคลิกภาพของมนุษย์ว่าเกิดจากการมีปฏิริยาสัมพันธ์ทาง สังคม [22]

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถช่วยให้องค์กรทางศาสนา องค์กรภาครัฐ ผู้ที่สนใจและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาแก่เยาวชนมุสลิมในพื้นที่ และต่างพื้นที่เป้าหมายนำไปใช้ในการส่งเสริมให้เยาวชนมุสลิมมีจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่น ศรัทธาอย่างเป็นรูปธรรม โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนมุสลิมสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามวิถีอิสลาม โดยมีสถาบันครอบครัว สถาบันศาสนา และชุมชน ได้มามีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนา พฤติกรรมการขาดจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนมุสลิม โดยการใช้กระบวนการ ขัดเกลตาตามรูปแบบกิจกรรมกลุ่มศึกษา ซึ่งเป็นเทคนิคและกระบวนการในการส่งเสริมจริยธรรม อิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธา โดยการเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับเปลี่ยนทัศนคติ และค่านิยมต่างๆ เพื่อพัฒนาจิตใจ ความคิดให้ดียิ่งขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมมุสลิมอย่างมี ความสุข

เอกสารอ้างอิง

- [1] อับดุลมาลิก หมัดหะระ. (2546). การดูแลเยาวชนตามวิถีแห่งอิสลามของผู้นำมุสลิมในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [2] รชดี บินหวัง. (2556). การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมเพื่อจัดการปัญหายาเสพติดตาม วิถีอิสลามของเยาวชนไทยมุสลิมชุมชนบ้านดอนขี้เหล็ก ตำบลพะวง อำเภอเมือง จังหวัด สงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

- [3] ดลมนรรัตน์ บากา และเกษตรชัย และหีม. (2550). การศึกษาวิถีชีวิตเยาวชนไทยมุสลิมเพื่อเสริมสร้างสันติสุขในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. ปัตตานี : สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [4] Laeheem, K. (2013) The Islamic way of youth care by Muslim leaders in the three southern-border provinces of Thailand. *Asian Social Sciences*, 9(10), 160–168.
- [5] ไลลา หรีมเพ็ง. (2551). องค์ประกอบทางจริยธรรมของนักศึกษามุสลิมในสถาบันอุดมศึกษา. *มหาบัณฑิต ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม)*. ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [6] Khalid idu Hamid al-Hazimiy. (2000). *Usul al-Tarbiyah al’Islamiyah*. al-Madinah al-Munawrah : Dar al-Ulum.
- [7] นูรมาน จินตารา. (2555). รายงานการวิจัย การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และวินัยของเด็กและเยาวชนมุสลิมในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้: ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส. *ทุนสนับสนุนการวิจัยคณะกรรมการฝ่ายวิจัยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ*.
- [8] มนุศักดิ์ โต๊ะเถื่อน. (2553). สภาพปัญหาและแนวทางการปลูกฝังอัคลาอกแก่นักเรียนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน จังหวัดปัตตานี *วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการบริหารอิสลาม*. ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [9] งามอาจ นัยพัฒน์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ: สามลดา.
- [10] บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- [11] มุมีนีห์ บุงอตาหยง. (2552). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษา ยะลา เขต 1*. มหาบัณฑิต ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อิสลามศึกษา). ปัตตานี : วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- [12] สุลัยมาน อันนัดวี. (2546). *คุณธรรมอิสลามแปลจาก Worship in Islam โดย บรรจง บินกาซัน*. กรุงเทพฯ : อัลอามีน.
- [13] อาลี ฮาซัน. (ม.ป.ป.). *อัครลักษณ์ทางนำของชีวิต*. กรุงเทพฯ : ส. วงศ์เสงี่ยม.
- [14] อัล บุนยาน. (2557). *ฮัลเกาะฮจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงตนเองและสังคม ชีวิตร้ายๆ ของผู้ชายบ้านๆเล่าสู่กันฟัง แลกความคิดเห็น สะท้อนความเป็นไปของสังคม*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2557, จาก <http://mistorsore.com/20110413/entry-7>.
- [15] เกษตรชัย และหีม. (2558). “ผลของกิจกรรมกลุ่มศึกษาและกิจกรรมทางศาสนาอิสลามของโรงเรียนที่มีต่อการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดสงขลา”. *วารสารพัฒนบริหารศาสตร์*. 55 (3), 1–27.
- [16] Hanun A. (1990). *Sejarah Pendidikan Islam*. Jakarta : Logos.

- [17] อิสมาอีลลูตฟี จะปะเกีย อนัส แสงอารี(แปล). (2557). **คู่มือทะเลาะฮัลกุรอาน สมาคม บัณฑิตและนักศึกษาอิสลาม(AGSA)**
- [18] Laeheem, K. (2013). “Factors Associated with Bullying Behavior in Islamic Private Schools, Pattani Province”, **Southern Thailand. Asian Social Science**. 9 (2), 55-60.
- [19] Laeheem, K. (2013). “Reception of behavior supervision based on Islamic belief among Muslim adolescents in the three southern-border provinces”, **Thailand. Kasetsart Journal: Social Scial Sciences**. 34 (3), 454-463.
- [20] สรียา นีอาบู. (2549). **ศึกษาการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามในโรงเรียนเอกชนอำเภอเมือง จังหวัดยะลา**. มหาบัณฑิต ศิลปะสตรีมหาบัณฑิต. สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- [21] อาซีซัน เกป็น. (2555). **สภาพ ปัญหา และแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสตูล**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- [22] สุพัตรา สุภาพ. (2546). **ปัญหาสังคม** (พิมพ์ครั้งที่ 19). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นางสาวฮูมัยร่อ ดีมุและ
 รหัสประจำตัวนักศึกษา 5711120020
 วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (อิสลามศึกษา)	Islamic University of Riau	2012

ทุนการศึกษา

- ทุนอุดหนุนการวิจัยเพื่อวิทยานิพนธ์บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- ทุนสนับสนุนการเผยแพร่งานวิจัยระดับนานาชาติสำหรับนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ จากการเข้าร่วมการประชุมวิชาการ “8th International Conference on Humanities and Social Sciences (ICHISS) 2016” ระหว่างวันที่ 27 – 29 พฤษภาคม 2559 ณ Hotel Royale Chulan, Oamansara, Selangor, Malaysia.

การตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงาน

Deemuleh H. & Laeheem K. (2015). Causes of a lack of Islamic ethics in adherence to the faith among Muslim youths in Ban KhaLing Community, Phithen Sub-district, Thung Yang Daeng District, Pattani Province. Presenten at the 8TH Internaties and Sociences (ICHISS), Kuala Lumpur, Malaysia.

ฮูมัยร่อ ดีมุและ และเกษตรชัย และหีม. (2561, มกราคม – มิถุนายน) ผลของการใช้กิจกรรมกลุ่มศึกษาที่มีต่อการส่งเสริมจริยธรรมอิสลามด้านการยึดมั่นศรัทธาของเยาวชนมุสลิมชุมชนบ้านข้าลิ่ง ตำบลพิเทน อำเภอกงหรา จังหวัดปัตตานี. วารสารปารีชาติ. 32 (1).